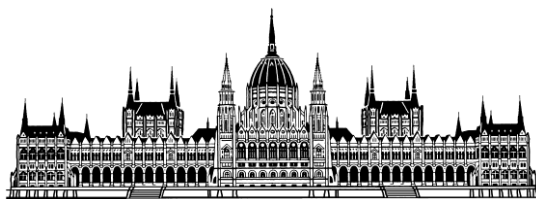

Országgyűlési Napló

*Jakab István, dr. Latorcai János,
Lezsák Sándor és Sneider Tamás*
elnöklete alatt

Jegyzők: *Földi László, Gelencsér Attila,
Gúr Nándor, Szávay István*

Tárgyai	Hasáb
Az ülésnap megnyitása	27361
Napirend előtti felszólalók:	
Ikotity István (LMP).....	27361
Dr. Rétvári Bence emberi erőforrások minisztériumi államtitkár	27363
Dr. Molnár Zsolt (MSZP).....	27365
Kontrát Károly belügyminisztériumi államtitkár	27366
Dr. Rétvári Bence (KDNP).....	27368
Dömötör Csaba , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára	27370
Gyöngyösi Márton (Jobbik)	27372
Dr. Szabó László külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár	27373
Dr. Vas Imre (Fidesz)	27374
Dr. Völner Pál igazságügyi minisztériumi államtitkár.....	27376
Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2015. évi tevékenységéről szóló beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló határozati javaslat együttes általános vita	
Dr. Székely László , az alapvető jogok biztosja, a napirendi pont előterjesztője.....	27377
Dr. Rubovszky György , az Igazságügyi bizottság elnöke, a napirendi pont előadója	27381
Felszólaló:	
Giricz Vera nemzetiségi szószóló	27381
Alexov Lyubomir nemzetiségi szószóló	27384
Dr. Vitányi István , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	27386
Teleki László , az MSZP képviselőcsoportja részéről	27388
Dr. Rubovszky György , a KDNP képviselőcsoportja részéről	27393
Dr. Gyüre Csaba , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	27394
Petneházy Attila (Fidesz).....	27398
Teleki László (MSZP)	27399
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik)	27400
Dr. Staudt Gábor (Jobbik).....	27401
Teleki László (MSZP)	27405
Ander Balázs (Jobbik).....	27406
Gelencsér Attila (Fidesz).....	27410
Bangóné Borbély Ildikó (MSZP)	27411
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik)	27411
Bangóné Borbély Ildikó (MSZP)	27412
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	27416
Herínges Anita (MSZP)	27421
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik)	27423
Dr. Székely László , az alapvető jogok biztosának előterjesztői válasza	27426
Dr. Rubovszky György , az Igazságügyi bizottság elnökének előterjesztői válasza	27427
A polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat általános vita megkezdése	27427
Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter, a napirendi pont előterjesztője	27428
Felszólalók:	
Dr. Répássy Róbert , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	27438
Dr. Bárándy Gergely , az MSZP képviselőcsoportja részéről	27441
Dr. Vejkey Imre , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	27450
Dr. Staudt Gábor , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	27456
Dr. Gyüre Csaba , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	27461
Dr. Hadházy Ákos , az LMP képviselőcsoportja részéről	27466
Az európai uniós és nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények, valamint egyes büntetőjogi tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvényjavaslat általános vita	
Dr. Völner Pál igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	27471
Felszólalók:	
Dr. Répássy Róbert , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	27474

Dr. Bárándy Gergely , az MSZP képviselőcsoportja részéről	27477
Dr. Staudt Gábor , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	27480
Dr. Répássy Róbert (Fidesz)	27484
Dr. Staudt Gábor (Jobbik)	27485
Gúr Nándor (MSZP)	27486
Dr. Vízkelety Mariann igazságügyi minisztériumi államtitkár előterjesztői válasza.....	27487
Napirend utáni felszólalók:	
Kissné Köles Erika nemzetiségi szószóló	27488
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	27490
Z. Kárpát Dániel (Jobbik).....	27491
Gúr Nándor (MSZP)	27493
Az ülésnap bezárása	27496

Az ülésen jelen voltak:

CSEPREGHY NÁNDOR, a Miniszterelnökség államtitkára, DÖMÖTÖR CSABA, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ igazságügyi miniszter, DR. VÍZKELETY MARIANN államtitkár, DR. VÖLNER PÁL államtitkár, VARGHA TAMÁS honvédelmi minisztériumi államtitkár, DR. SZABÓ LÁSZLÓ külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár, KONTRÁT KÁROLY belügyminisztériumi államtitkár, DR. RÉTVÁRI BENCE emberi erőforrások minisztériumi államtitkár.

Az Országgyűlés őszi ülészakájának
2. ülésnapja

2016. szeptember 13-án, kedden
(9.04 óra - Elnök: Lezsák Sándor)

Jegyzők: Gelencsér Attila és Szávay István)

ELNÖK: *(A teremben lévők felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.)* Tisztelt Országgyűlés! Az Országgyűlés őszi ülészakájának 2. **ülésnapját megnyitom.** Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Gelencsér Attila és Szávay István jegyző urak lesznek segítségemre.

Köszöntöm kedves vendégeinket és mindazokat, akik figyelemmel kísérik munkánkat.

Tisztelt Országgyűlés! **Napirend előtti felszólalásra** jelentkezett Ikotity István, az LMP képviselője: „Tanévkezdés: teljes gőzzel a zsákutcába?” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

IKOTITY ISTVÁN (LMP): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az LMP egy évvel ezelőtt ilyenkor arról beszélt, hogy a következő tanév vízváltó lesz, el fog dőlni, hogy a Fidesz-KDNP tud-e és mer-e korrigálni az oktatáspolitikáján. Idén januárra a magyar oktatási rendszer a működésképtelenség határára sodródott. A pedagógusok bátor kiállása jelezte, hogy elfogyott a türelem, az eddigi irányt nem lehet folytatni. Ekkor még bizakodóak voltunk, hogy a kormány meghallgatja a tüntető tanárokat, diákokat és szülőket, hallgat végre a szakemberekre.

Azóta bebizonyosodott, hogy nem lesz semmiféle korrekció, tovább tolják a biciklit a rossz irányba. A nyár elején megígért változtatásokról is kiderült, hogy semmi sem igaz belőlük, nem csökkentették a tananyagot, lebutították a szakképzést, a pedagógusok jogos béremelését tagadták meg. Az LMP szerint bebizonyosodott az is, hogy Palkovics László nem képes megbirkózni a feladatával. Az oktatási államtitkárságon nem sikerült rendet teremteni, hiszen még talán soha nem fordult elő, hogy a tanévkezdés előtt pár nappal se lehessen tudni, hogy miből és hogyan fognak tanítani. Az utolsó pillanatig nem készültek el a kerettantervek és a tanmenetjavaslatok.

Tisztelt Ház! Ez a tanévkezdés sajnos arról szól, hogy gőzerővel tovább mennek a zsákutcába. Most már a tanév elején látszik, hogy ez az oktatási rendszer nem lesz fenntartható. Biztosak lehetünk benne, hogy év közben ismét súlyos problémák jönnek majd elő, januártól átalakítják, ugye, az iskolák működését is, továbbra sincs elegendő pénz a rendszerben. Pont pár napja derült ki az LMP kérdésére adott válaszból, hogy hiába jelentették ki, hogy kifizették a KLIK adósságát, a mamutintézmény továbbra is majdnem félmilliárdos tartozásállományt görget maga előtt.

Továbbra is gondok vannak az állami tankönyvekkel, és hiába tiltakoznak az oktatás szereplői, a

kormány tovább erőlteti a félkész kísérleti tankönyveket. Ezeket az egyre mélyülő problémákat nem lehet sokáig látszategyeztetésekkel és a közvéleményt megtévesztő lépésekkel elfedni.

Az LMP azt mondja, hogy 180 fokra fordulatra van szükség, meg kell újítani az oktatást Magyarországon, ennek alapjai pedig a következők: nem szabad hagyni, hogy újra és újra bizonytalanságban kezdődjön a tanév, ha bármilyen újdonságot vezetnek be, arra hosszú felkészülési időt kell hagyni. Ma soha nem látott bizonytalanság uralkodik az oktatásban, minden rendkívül ingatag lábakon áll, ma mondanak valamit, holnap az ellenkezőjét csinálják. A bizalom és a kiszámíthatóság jelenleg hiányzik az oktatáspolitikából.

A második ilyen tény, azt gondoljuk, hogy vissza kell adni az iskolákat a településeknek. Nemhogy a működtetést nem szabad átalakítani, de a fenntartást is vissza kell adni az önkormányzatoknak, akik ezt kérik és képesek a feladat ellátására, természetesen a megfelelő állami források biztosításával. Meg kell újítani a tananyagot, nem vacak állami kísérleti tankönyvekkel kell bombázni az iskolákat, hanem egy konszenzussal kiérlelt folyamat végén olyan kiadványokat adni a diákok kezébe, amik a XXI. század kihívásaira készítik fel őket, s igazodnak az életkori sajátosságokhoz, érdeklődésekhez és igényekhez. Olyan tananyagra van szükség, amely figyelembe veszi a diákok közti eltéréseket, amely bőven teret ad és enged a készségek fejlesztésének.

Ezzel összefüggésben vissza kell állítani a szakközépiskolákban - megtévesztő nevükön: a szakgimnáziumokban - a természettudományos tantárgyakat az eredeti rend szerint, garantálni kell, hogy minden magyar diák elsajátíthassa ugyanazt az alapküveltséget. Abba kell hagyni ezt a tudatos népbudítást, ami jelenleg folyik.

Tisztelt Államtitkár Úr! Tegnap a tanévkezdés átveréseire vonatkozó azonnali kérdésemre Lázár János miniszter válaszolt. Miniszter úr végre a lényegre tapintott, és azzal fordult az Emberi Erőforrások Minisztériumához, hogy tegyenek végre valamit a diákok folyamatos teljesítményromlása ellen, amit a PISA-tesztek jeleznek, sajnos.

Lázár Jánosnak igaza van, igen, a tanévkezdés előtt pár nappal bevezetni a változtatásokat, az bizony rontja a diákok teljesítményét. A minden helyi kezdeményezést megfojtó állami fenntartás is rontja a teljesítményt, a megtaníthatatlan és megtanulhatatlan, túlsúlyolt tananyag is rontja a diákok teljesítményét, a természettudományos tárgyak oktatásának megszüntetése is rontja a diákok teljesítményét.

Ezt már, úgy látszik, önök közül is egyre többen látják. De akkor mégis meddig tolják még a biciklit a zsákutcába? *(Sallai R. Benedek tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormány nevében Rétvári Bence államtitkár úr válaszol az elhangzottakra.

DR. RÉTVÁRI BENCE, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Azt hiszem, hogy képviselő úr talán ötperces rekordot döntött a mai napirend előtti felszólalásával, ahányszor a bizonytalanság szót elmondta, de ez szerintem inkább a frakción belüli állapotokra utal, semmint a magyar köznevelés helyzetére, hiszen én azt látom, hogy abban egyre stabilabb körülmények uralkodnak. Az, hogy a jövő évi költségvetésben - amit önök persze nem támogattak - 104 milliárd forint pluszt adtunk az idei elfogadott, eredeti költségvetéshez képest a köznevelés számára, ez egy olyan többletforrás, egy olyan finanszírozás, amely mentén már biztos alapokon állhat maga a köznevelés rendszere, tekintettel azokra a változtatásokra is, amit a köznevelési kerekasztal tárgyalásai után határoztunk el, és itt a parlamentben törvénybe is foglaltunk.

Egy évvel ezelőtt, tisztelt képviselő úr, ön azzal kezdte, hogy mennyi mindent mondott az LMP. Nem szeretném az összeset felidézni, de például azt is mondták önök, hogy teljes mértékben összeomlott a magyar tankönyvrendszer, és nem kerülnek ki az iskolákba a tankönyvek. A tavalyi évben rendben kikerültek az iskolákba a tankönyvek és idén is. Azok a jóslatok, amelyeket az LMP akkor mondott, hogy ezt a rendszert meg kell változtatni, mert alkalmatlan arra, hogy a szeptemberi tanévkezdésre ott legyenek a tankönyvek, lám-lám, ez is valótlannak bizonyult.

Úgy érzem, hogy az ellenzék a köznevelés kapcsán a méltán népszerű Vissza a jövőbe film mintájára az „előre a múltba” filmet szeretné leforgatni. Semmi mást nem követelnek, mint azt, hogy a 2010 előtti, akkor a teljes köznevelés rendszerét húsz év alatt csődközeli helyzetbe juttató állapotokat állítsuk vissza.

(9.10)

Azt a helyzetet, ami egyértelműen mindenki számára megbukott, hiszen nem tudott olyan tudást adni a fiataloknak, nem tudta őket úgy felkészíteni, akár az érettségire, akár a szakmára, hogy az Magyarországon egy versenyképes növekedésnek az alapja legyen, hiszen - ahogy ez a tegnapi napon is többször elhangzott - százezer betöltetlen álláshely van Magyarországon, tehát nem sikerült a képzés akkori rendszerében kialakítani azt a módot, amivel ezekre az álláshelyekre fiatalokat tudunk képezni, és a gimnáziumokban sem hozták azokat az eredményeket, amelyeket tradicionálisan megszoktunk mi itt Magyarországon. Ezért mondtuk azt, hogy átalakításra van szükség, egy mélyreható átalakításra.

Akik ma iskolába járnak, azoknak a kétharmada olyan munkát fog betölteni 10-20 év múlva, amely most még nem is létezik, amit ki sem találtak, ami létre sem jött. Ezért van szükség a folyamatos átalakításra, ezért van szükség a folyamatosan egyre ru-

galmasabbá tett - főleg - szakképzésre, hogy ezekhez az igényekhez tudjunk minél jobban alkalmazkodni.

Engedje meg, hogy egy mondatát szó szerint idézzem, képviselő úr, ami a diákok leterheltségével, a tananyaggal kapcsolatos. Minket vádolt azzal az elmúlt percekben: csökkentették a tananyagot, lebutították a képzést, és közben ön azt is mondta, hogy túlterheltek a diákok. Tehát két dolgot kritizált az elmúlt évek oktatáspolitikájából: egyrészt azt, hogy túlterheltek a diákok, túl sok mindent kell megtanulniuk, ezenkívül pedig azt, hogy csökkentettük a tananyagot, és lebutítjuk a diákokat. Én azt kérem az LMP-től, határozza el, hogy melyik az iránya, mit akar kritizálni, mit akar támogatni, mert egyszerre azt is kritizálni, ha valahol csökken a tananyag, és azt is, ha valahol megmarad a tananyag, nem lehet. Az egyik oldalra oda kellene állni, végre el kéne határozni magukat; nem lehetséges egy olyan ellenzéki politika, vagy legalábbis nem biztos, hogy sikerre visz, hogy ha a kormány mond valamit, az egyik részen azt, hogy megtartja a tananyagot a minőségét, a másik részen azt, hogy csökkenti, akkor önök mind a kettőt ellenzik. Jó lenne, ha ebben az LMP-nek lenne már egy kialakult álláspontja.

A KLIK tartozásával kapcsolatban: 2010-ben az oktatási rendszernek, a szociális és egészségügyi rendszernek, amely önkormányzati fenntartásban volt akkor, 1200 milliárd forint volt a tartozásállománya; jelenleg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak 30 napon túli lejárt tartozása nincs. Azok a tételek, amelyekről ön beszélt, kifizetés alatt álló számlák, ahol már benyújtották a számlát, de még nyilván pár napba vagy pár hétbe telik az utalás. Ennyi összesen az a 30 napon nem túli tartozása a KLIK-nek, amiről ön is beszélt, ami jelenleg folyamatban van, de lényegében a KLIK-nek a tartozása, hosszabb távú kintlévőségei megszűntek. Azzal az 1200 milliárd forintos hiánnyal szemben létrehoztunk egy olyan rendszert, amely most már nem terhel hétről hétre, hónapról hónapra, évről évre adósságokat.

Ami a fenntartási, működtetési rendszert illeti: ahogy mondtam, ezzel az 1200 milliárd forintos adóssággal bebizonyította az önkormányzati működtetési rendszer, hogy nem tudja a fiatalok számára azt a biztonságos környezetet szavatolni, amelyben a tanárok nyugodt körülmények között tudnak dolgozni, ahol el lehet ismerni az ő munkájukat. Ezért döntöttünk az állami fenntartás és a pedagóguséletpálya bevezetése mellett, ezért minden szeptember 1-je most már a pedagógusbér-emelésnek is az időpontja, és nem csak a becsöngetésnek az időpontja, és ezért döntöttünk az állami működtetés mellett is, hogy biztos körülmények között, egyenlő esélyek mellett tudjanak a diákok iskolába járni minden magyar településen. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. „Biztonságot a magyar embereknek egy biztonságos Európá-

ban!” címmel szintén napirend előtti felszólalásra jelentkezett Molnár Zsolt, a Magyar Szocialista Párt képviselője.

DR. MOLNÁR ZSOLT (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Összegyűjtöttük, hogy mit tett, illetve mit nem tett leginkább a magyar kormány az elmúlt másfél évben a magyar emberek és ezáltal az európai emberek biztonságáért. És természetesen összegyűjtöttük, hogy mit mondtak a kormánypártok propaganda terén, és hogyan próbálják elterelni a figyelmet a valós társadalmi problémákról.

Az elmúlt másfél évben a Fidesz-kormányzás alapvetően a gyűlöletkeltéssel próbálta elfeledtetni a kormányzás kudarcait, különösen az oktatás és az egészségügy területén lévő állapotokat, és minden propagandát felhasznált, hogy ne a valós társadalmi problémákról legyen szó. Viszont érdemi lépéseket keveset tett a magyar kormány a várható menekült-hullám kezelésére, holott magam is tudom, hogy 2015 elején a magyar kormány - egyébként helyesen - szembesült a várható problémákkal, azonban pártpolitikai érdekekből keveset tett ennek a kezelésére.

A Magyar Szocialista Párt már ekkor szakmai javaslatokat tett a magyar kormány asztalára a célhoz kötött többletforrások átcsoportosítására, hogy valóban azok kapjanak többletforrásokat, akik a határvédelemmel foglalkoznak, akik a menekültkérdéssel érdemben foglalkoznak, és ne kormányzati presztízsbetűzésre kerüljenek milliárdok felhasználásra.

A büntető törvénykönyv észszerű módosítását is napirendre tettük. Itt a korrektség kedvéért el kell mondani, hogy a Belügyminisztérium végül ebben partner volt, azonban a kormánypártok rendszeresen leszavazták ezt különböző bizottságokban, és még a tárgysorozatba vételt sem fogadták el, pedig az embercsempészet terén és a terrorellenes felkészülésben nagy szükség volt a büntető törvénykönyv módosítására.

Önálló határrendészeti kiképzés: ha nem is egyenlő ez a Jobbik javaslatával, ami az önálló határőrség létrehozását jelentette volna, de mindenképpen ennek a szakmának a rendőrségen belüli megemlése és szakmai elismerése, a rendőrség létszámfejlesztése, amire még nem olyan régen, idén tavasszal is azt mondták, hogy sürgősen, csak most a török helyzet kapcsán vált ez indokolttá. A határrendészet-védelemhez szükséges, a határvédelemhez szükséges eszközbeszerzések mind az asztalon voltak, a Fidesz hónapokat várt, és csak a sürgőshelyzet hatására, kényszer hatására támogatta végül ezeket a javaslatokat vagy építette be a Belügyminisztérium az egységes javaslatába.

Mit tett viszont a kormány ezzel szemben? Plakátkampány és médiahadjárat, szelektív médiatudósítások, nemzeti konzultáció, és egy teljesen felesleges és a lényegről a figyelmet elterelő népszavazás. Ezek nyilvánvalóan a Fidesznek a pártpolitikai céljait

szolgálják, és a gyűlöletkampány farvizén az európai tagállamokkal való konfrontatív politika odavezetett, hogy Magyarországnak nincsen nemzetközi tekintélye, nem tekintenek minket együttműködő partnernek Európában.

Hogy mi vár hazánkra a török-EU-megállapodás és a török belpolitikai helyzet hatására? Újabb komoly százazrek érkehetnek a magyar határra a következő hetekben, hónapokban. Itt van a cselekvés ideje. Fel kell készülni, hogy ne történhessen meg az, ami bő egy évvel ezelőtt megtörtént. Ezért a Magyar Szocialista Párt majd határozati javaslatban tesz intézkedési javaslatokat az Országgyűlés elé, köztük az önálló határrendészeti igazgatóság felállítására, ami, még egyszer ismétlem, nem az önálló határrendészet, hanem a rendőrségen belüli elkülönített szervezetrendszer felállítását jelentené. A technikai fejlődéssel lépést tartó eszközök beszerzését, hiszen önmagában egy drótkerítés semmire sem elegendő. A határvédelem megszervezését más európai uniós országokkal, hogy ne csak a magyar adófizetők pénzén védjük a közös schengeni határokat, hanem ebbe más EU-s országok, köztük Németország is kapcsolódjon bele.

(9.20)

Nem lehet érvényt szerezni a kitoloncolási határozatoknak. Az idegenrendészeti és az egészségügyi ellátórendszer felkészítése. Ezek mind olyan égető problémák, amelyekre javaslatot fogunk tenni.

Gyűlöletkampány helyett korrekt tájékoztatásra van szükség mind a terrorizmussal, mind a menekültválsággal kapcsolatban a magyar társadalomban. Ez nem plakátkampányt és nem nemzeti konzultációt, hanem érdemi párbeszédet jelent. Fel kell hagyni a kettős beszéddel az Európai Unióval kapcsolatban, hiszen az Európai Unió a jelen formájában reformokra szorul, azonban mégis az Európai Unió nem a problémát jelenti, hanem ezekre a nagy kihívásokra érdemi választ tud adni, egy erős Európa, egy megreformált, strukturálisan átalakult Európa tud majd megoldást jelenteni.

Sajnos a kormánypártok szerint az Európai Unió a problémát jelenti; szerintünk a megreformált, átalakított Európa a megoldást fogja jelenteni. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, bizottsági elnök úr. A kormány nevében Kontrát Károly államtitkár úr fog válaszolni.

KONTRÁT KÁROLY belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Úr! Azt gondolom, hogy ma már mindenki előtt világos, aki Magyarország érdekeit tekinti elsődlegesnek, hogy az október 2-ai népszavazásnak egyetlen tétje van, nevezetesen hogy védjük meg az országot. Képviselő úr,

ez nem pártpolitikai ügy, ez nem baloldal vagy jobb-
oldal kérdése, ez nem Fidesz, MSZP vagy Jobbik
kérdése, ez nemzeti ügy, olyan nemzeti ügy, amely
Magyarország valamennyi polgárát érinti.

Már most arra kérem önt, tisztelt képviselő úr,
ha önöknek fontos Magyarország biztonsága, ha
önöknek fontos Európa biztonsága, akkor október
2-án arra a kérdésre, hogy akarja-e, hogy az Európai
Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előír-
hassa nem magyar állampolgárok Magyarországra
történő kötelező betelepítését, mondjanak nemet.
Kérjék arra a támogatóikat, a tagjaikat, hogy október
2-án vegyenek részt a népszavazáson, és mondjanak
nemet erre a kérdésre. Hiszen egyértelmű és világos,
hogy Európában Magyarország az egyetlen ország - s
erre méltán lehetünk büszkék -, ahol a magyar em-
berek népszavazással nyilváníthatják ki a vélemé-
nyüket erről a nagyon fontos kérdéstről.

Egyébként ennek a népszavazásnak az a célja az
ország megvédelem mellett, hogy megváltoztassuk
azokat a brüsszeli döntéseket, amelyeket az Európai
Bizottság hozott. *(Gógös Zoltán: Nem döntéseket
hozott, hanem javaslatokat tett.)* Nyolc döntést hoz-
tak e tekintetben. A legsúlyosabb döntések, amelyek
Magyarország érdekeit sértik... - ha Gógös Zoltán
képvisező úr végighallgat, akkor megtisztel bennün-
ket és saját magát is -, tehát ennek a népszavazásnak
az a célja, hogy megváltoztassuk a bizottsági dönté-
seket. Ezek közül kiemelném a felső létszámkorlát
nélküli elosztási mechanizmust, a családegyesítést és
azoknak az országoknak a büntetését, amelyek nem
fogadnak be migránsokat.

Tisztelt Képviselő Úr! Tehát itt az idő. S arra hí-
vom fel a figyelmüket, hogy ne kövessék el azt a hi-
bát, amit 2004. december 5-én elkövettek, amikor a
magyar nemzet ellen szavaztattak, és arra hívták fel a
támogatóikat, hogy mondjanak nemet a kettős ál-
lampolgárságra, amiért Mesterházy Attilának 2012-
ben bocsánatot kellett kérnie a magyar nemzettől.
Hogy ez a helyzet most ne forduljon elő, támogassák
ezt a népszavazást, és mondjanak nemet!

Ami pedig az ön által felvetett egyéb kérdéseket
illeti: úgy gondolom, hogy Magyarországnak egyre
nagyobb a tekintélye. Ezt tapasztaljuk az európai
fórumokon is. Én a belügyi tanácsülésen azt tapasztal-
tam, hogy egyre több kolléga mondja azt, hogy
helyes a magyar út, a magyar utat kell követni, meg
kell védeni a schengeni határokat, és meg kell változ-
tatni Brüsszel elhibázott bevándorláspolitikáját,
amelynek ma is sajnos egyetlen cél van a fókuszá-
ban: a bevándorlók behívása és elosztása, ahelyett,
hogy megvédenék, és ezt megkövetelnék valamennyi
uniós tagországtól, így Görögországtól is. Mert hi-
szen ma azt tapasztaljuk, hogy az Európai Unió elné-
ző Görögországgal szemben, és Görögországnak
úgymond nem kötelező megvédeni a határait, ami,
mondom, az Európai Unió schengeni határa.

Szeretném azt is hangsúlyozni, hogy a magyar
kormány előterjesztésére közel egy éve fogadtuk el
szeptember 4-én azokat a törvényeket, azt a 13 tör-

vénnyt, amely lehetővé tette, hogy a fizikai védelem
mellé a jogi védelmet is kiépítsük. Módosítottuk a
büntető törvénykönyvet, a honvédelemről szóló tör-
vényt, és sok olyan egyéb törvényt, ami azt tette lehe-
tővé, hogy kialakítsuk a büntetőeljárásról szóló tör-
vényt, kialakítsuk azt a jogi környezetet, amely lehe-
tővé teszi, hogy azokat a kérelmeket, amelyek nem
megalapozottak, gyorsan el tudják bírálni a magyar
hatóságok, természetesen az uniós jogszabályok
betartásával.

Létrehoztuk a fizikai védelmet, a kerítést, az élő-
erős védelmet, amely lehetővé tette a honvédség
közreműködését a határok védelmében, és létrehoz-
tuk a jogi védelmet. Ez a hármas védelem működött
a szerb határon és működött a horvát határon. Míg
2015 szeptemberéig több mint 390 ezer ember érke-
zett, azóta jelentősen csökkent a számuk. De a ve-
szély nem múlt el, továbbra is biztosítjuk azokat a
forrásokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy meg-
védjük Magyarország határait, hiszen Líbiában 1
millió ember készül útra, Törökországban 3 millió
migráns várakozik, nem működik a görög határ, és
Törökországból Bulgária, Szerbia felé indulnak mig-
ránsok. Tehát nagyon sok a feladat. *(Az elnök a
csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.)*

Ami pedig a határőrség kérdését illeti, tisztelt
képvisező úr, az önök kormányzása alatt, 2007. dec-
ember 21-én szűnt meg az önálló határőrség. *(Az
elnök ismét csenget.)* Ezt önök javasolták, kérem
szépen, ezért furcsa az, hogy most önálló határren-
dészeti igazgatóságot szeretnének.

ELNÖK: Köszönöm...

KONTRÁT KÁROLY belügyminisztériumi ál-
lamtitkár: A jelenlegi szervezetben is tudjuk biztosí-
tani azokat a feltételeket, amelyek a magyar haza,
Magyarország, a magyar emberek megvédéséhez
szükségesek. Köszönöm szépen. *(Taps a kormány-
pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Tisztelt Or-
szággyűlés! „A bevándorlás vallási vetületeiről”
címmel napirend előtti felszólalásra jelentkező
Rétvári Bence államtitkár úr, a Kereszténydemokra-
ta Néppárt képviselője.

DR. RÉTVÁRI BENEC (KDNP): Köszönöm szé-
pen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! A világban jelenleg
a keresztényeket a vallásuk miatt 81 országban üldö-
zik; 200 millió ember személyes léte, élete van ve-
szélyben a keresztény hite miatt, 400 millió keresz-
tényt különböztetnek meg hátrányosan a hite miatt;
2000-2010 között körülbelül 1 millió katolikusnak
vagy protestánsnak kellett az életét adnia vallási
okból, nem önszántából; az elmúlt tíz évben általá-
nosságban 24 óra alatt 270 keresztény embernek
kellett a hitéért az életét adnia, és a keresztényeknek
alig negyede él fejlett demokráciában a világon. A
Közél-Keleten ez előtt száz évvel minden negyedik

ember keresztény volt, ma minden harmincharmadik ember keresztény. A többieket vagy elüldözték, vagy megölték, vagy erőszakkal áttérítették.

Ezek olyan szempontok, ezek olyan tények a Közel-Keletről és Észak-Afrikából, amelyek nélkül nem tudjuk megítélni sem a modern kori bevándorlás kérdését, sem a vallásszabadság világméretű kérdését. Ezek olyan tények, ezek olyan tapasztalatok, amelyek azt mutatják, hogy valószínűleg az elmúlt évszázad volt az, amikor a legtöbb kereszténynek kellett az életét adnia a hitéért, amikor a legtöbb embert gyilkoltak meg katolikus vagy protestáns hite miatt.

Ha a modern kori bevándorlás kérdéskörét vagy az Európában jelentkező újfajta társadalmi problémákat, az újonnan jelentkező bajokat, problémákat meg akarjuk ítélni, ha teljes képet akarunk kapni ezek létrejöttéről, akkor figyelembe kell vennünk mind a Közel-Kelet, mind az észak-afrikai térség vallási problémáit, és az egész népvándorlási kérdés vallási vetületét. Hiszen mi, akik itt nőttünk fel egy nyugatos, európai, észak-atlanti demokráciában, fejlett jogállami körülmények között, el sem tudjuk képezni, hogy tőlünk pár száz vagy pár ezer kilométerre délre vagy délkeletre mennyire másak a vallási körülmények, mennyire másként tekintenek ott a keresztényekre. A Közel-Keleten a kereszténység a Nyugattal egyenlő, a sok esetben gyűlölt, de mindenképpen megvetett és másodrangúnak tartott Nyugat jelképe. Éppen ezért azok a támadások, amelyek a kereszténységet, a keresztényeket, templomokat, papokat, hívőket érik a Közel-Keleten, igazából az egész Nyugatnak, Nyugat-Európának szólnak, a Nyugat iránti megvetésnek vagy ellenségességnek a jelei.

Annak, hogy beáramlott több százezer, aztán több millió ember ebből a térségből Európába, egyfajta szomorú következménye az, amit a nyár folyamán tapasztaltunk meg, amikor Franciaországban egy papot a saját templomában öltek meg, egy másikat pedig megpróbáltak megkéselni a saját parókiáján, plébániáján, miután egy bevándorlónak segítséget nyújtott, adott neki fürdési lehetőséget, ételt, de készpénzt már nem akart neki adni, ezért rántott tört az illető támadó.

(9.30)

Ezek a jelenségek csak Európában, Nyugat-Európában új jelenségek. Sajnos, a Közel-Keleten az elmúlt évtizedekben napi jelenségek voltak. Ez volt az oka annak, hogy évezredek, kétezer éves keresztény közösségek váltak támadások áldozataivá. Ha megnézzük, mennyi keresztény élt 1947-ben Irak területén, akkor azt látjuk, hogy 4,5 millió, 20 évvel ezelőtt már csak 1,5 millió, most pedig alig 200 ezer. Ezek a támadások Irakban, Szíriában a keresztény közösségek ellen nagyon sok esetben évezredek közösségeket tettek semmivé.

Teljesen más az értékvilága a támadóknak, mint nekünk, keresztényeknek az emberi méltóság tekintetében, a kulturális hozzáállás tekintetében, a gazdasági életben, az emberi élet tiszteletében, a társadalmi berendezkedésben. Nálunk, a nyugat-európai kultúrában elképzelhetetlen, hogy egyfajta tisztelet övezzon egy öngyilkos merénylőt, míg a vértanúkra mi feltekintünk, sőt az egyházban boldoggá, szentté is avatjuk őket. A két kultúra közötti óriási különbséget mutatja ez is.

Ugyanakkor kudarca a nyugat-európai társadalomnak, talán azért is, mert a vallási dimenziót nem vette figyelembe, az az integrációs politika, amit eddig vitt. Mi azonban nem tolerálhatjuk az intoleranciát, nem fogadhatjuk el azokat a nézeteket, amelyek szerint nekünk, európaiaknak kellene a saját keresztény identitásunkat legyengíteni, eltitkolni, elrejteni. Mindazok, akik úgy jönnek Európába, hogy zavarja őket a kereszt, zavarja őket a templom, azoknak intoleráns hozzáállásuk van. Ezt mi Európában nem fogadhatjuk el (*Az elnök csenget.*), a mi jövőképünk, a mi jövőnk itt, Európában csak a keresztény identitás megerősítése lehet, semmiképpen nem annak feladása.

ELNÖK: Köszönöm.

DR. RÉTVÁRI BENEC (KDNP): Az identitás-nélküliség nem identitás. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. (*Szórványos taps a kormánypartí padsorokban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az elhangzottakra a kormány nevében Dömötör Csaba államtitkár úr fog válaszolni.

DÖMÖTÖR CSABA, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Mielőtt államtitkár úrra reagálok, engedjek meg, hogy Gógös Zoltánra is reagáljak röviden, azért, mert az imént azt kiabálta be, hogy nincsen brüsszeli döntés a kvóták ügyében. Sajnálom, hogy a saját beküldésakor még jelen lehetett, de a választ már nem hallgatja meg. Szeretném figyelmébe ajánlani Martin Schulz szavait, aki korábban azt mondta, hogy a szolidaritás szellemében szükség van egy kötelező kvótára, a bevándorlók szétosztására a tagállamok között - tehát kötelező kvótára. Ő is a döntésre utalt. Sajnálom, hogy önök nem vették a fáradságot, hogy amikor a múlt héten Martin Schulz-cal tárgyaltak Brüsszelben, utánajárjanak, mi is a brüsszeli döntés háttere - zárójel bezárva.

Államtitkár úr felszólalásában szólt a kiszolgáltatott keresztény közösségekről. Szeretnék erre reagálni, illetve szólnék a migrációs válság pár összefüggéséről. Valóban, a Közel-Keleten élő keresztény közösségek az egyik legkiszolgáltatottabbak a világon. Magyarország ezért minden eszközzel fellép a keresztényüldözések ellen, és támogatja e létükben veszélyeztetett közösségeket. Mindent meg kell ten-

nünk annak érdekében, hogy szülőföldjükön tudjanak boldogulni. Ezen cél elősegítésére és a humanitárius akciók koordinálására hozta létre a kormány a keresztényüldözés elleni helyettes államtitkárságot.

Ami a tágabb összefüggéseket illeti, a kormány a migrációs válság kezelése során arra törekszik, hogy érvényesítse az emberiességi szempontokat. Erre a válságra ugyanis egyszerre kell racionális és erkölcsös megoldást találnunk. A kabinet ezért biztosít 450 millió forintot a Karitatív Tanács tagszervezeteinek, elsősorban a határ menti feladatok ellátására, ezen túl a kormány, csatlakozva a Katolikus Püspöki Kar gyűjtéséhez, 120 millió forintot biztosít a Közel-Keleten menekültként élő gyermekek oktatására. Az egyházi kezdeményezéssel együtt ez azt jelenti, hogy már 740 keresztény vagy más vallási, nemzeti kisebbséghez tartozó gyermek éves oktatási költségét lehet biztosítani.

A kormány mindezek mellett 5 millió eurót ajánlott fel egy szíriai kórház építésére is. Az üldözött családok támogatásával hatékony, célzott és példaértékű segítséget tudunk nyújtani a valóban rászorultaknak.

Ami a migrációs válság tágabb összefüggéseit, egyéb vonatkozásait illeti, vitathatatlan, hogy az Európába érkező bevándorlók túlnyomó része áldozat. Áldozatai a saját kormányaiknak, az embercsempészeknek, de leginkább a brüsszeli politikának, amely betarthatatlan ígéreteket tesz nekik. Ugyanakkor az európai emberek is áldozatok, mindenekelőtt azért, mert az ellenőrizetlen bevándorlás súlyos biztonsági kockázatokkal jár, amelyeket nem lehet felvállalunk.

Nem várhatjuk el az európai emberektől azt, hogy ezt a biztonsági kockázatot felvállalják. Jól látszik ugyanis, hogy a terroristák tudatosan kihasználják az ellenőrzés hiányát, és elvegyülnek a bevándorlók között. Ezek a biztonsági kockázatok súlyosak, többek között ezért kell elutasítanunk a brüsszeli kvótacsomagot, és ezért kérünk mindenki arra, hogy szavazzon nemmel október 2-án. Azt gondoljuk, hogy a valóságtól elrugaszkodó brüsszeli tervek mindenki számára embertelenek. Embertelenek az európai emberek számára és embertelenek a bevándorlók számára is.

A kormány alapelve a migrációs válság kezelése során, a józan ész is ezt diktálja, hogy inkább a segítséget vigyük oda, és ne a bajt hozzuk ide. Ezért az európai országoknak a határok védelme mellett mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy a valóban bajba jutottak érdemi segítséget kapjanak, így a bajba jutott keresztény közösségek is. Jó lenne, ha a brüsszeli politika is végre ebbe az irányba mozdulna el. Köszönöm a figyelmet. *(Szórványos taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Ugyancsak napirend előtti felszólalásra jelentkezett Gyöngyösi Márton, a Jobbik képviselője: „Ennyit ér a stratégiai partnerség?” címmel.

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A hét végén robbant a hír, hogy a Jabil Circuit Magyarország Kft. több mint 600 munkavállalójától kíván megválni a tiszaujvárosi üzemében. A költözés okát abban jelölte meg, hogy Ukrajnában még alacsonyabb bérköltség mellett képes a gyártást kivitelezni. Az elektronikai gyártással foglalkozó amerikai cégóriás Magyarországon létesítette a legnagyobb európai üzemét és globálisan a harmadik legnagyobb üzemét itt, Borsod megyében. 2000 óta van jelen Magyarországon, és a kormányaink bizony az elmúlt 16 évben nem keveset költöttek arra, hogy ez a cégóriás itt, Magyarországon megtelepedjen, és jól érezze magát kis hazánkban.

Csak néhány mementő ebből: a 2000-es években a szociálliberális kormányok 100 milliós nagyságrendben biztosítottak munkahelyteremtési támogatást a Jabilnak, 2010 óta pedig az Orbán-kormány követte ezt a gyakorlatot. 2011-ben, kapaszkodjanak meg, 6 milliárd forintos munkahelyteremtési támogatást adtak a Jabilnak, 2010-13 között pedig 1,2 milliárd forintnyi európai uniós támogatásra tett szert ez a cég. Ennek dacára, a pályogatás dacára ez a cég most durva leépítést hajt végre, és nem először, kedves képviselőtársaim. 2009-ben 900 főt épített le az akkori gazdasági és pénzügyi válságra hivatkozva, 2013 novemberében pedig 700 főtől vált meg, ráadásul botrányos körülmények között, úgy, hogy fegyelmi felügyeletet osztogatott ki, hogy ne kelljen végkielégítést fizetni a munkavállalóknak, és durván túlóráztatta a munkavállalókat.

A kormány minden esetben kiállt a cég mellett, 2013 augusztusában Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszterünk még stratégiai partnerséget is kötött ezzel a céggel, abban bízva, hogy a Jabil tovább fejleszti termelő kapacitását Magyarországon és, idézek: „a magyar gazdaságba való mélyebb beágyazódását szeretné a kormány ezáltal megteremteni”. Hiszen a GDP-hez és a magyar exporthoz olyan nagy mértékben járul hozzá ez a cég.

A Jabil döntése tökéletesen rámutat az elmúlt 26 év elhibázott gazdaságpolitikájára. 2010-ben az Orbán-kormány lett volna lehetősége arra, hogy a globális trendet meglovagolva, amely a neoliberais gazdaságpolitika halálát jelentette a 2008-as válságban, és az elmúlt 26 éves kelet-közép-európai és azon belül is magyar tapasztalatokra építve más gazdaságpolitikát válasszon, és egy paradigmaváltást hajtson végre. Orbán Viktornak és kormányának lehetősége lett volna arra, döntési lehetőség előtt állt, hogy a letűnt rendszerváltás rendszerének vagy ennek a korszaknak az utolsó kormánya legyen, vagy pedig valami újnak a kezdete. Sajnálatos módon az előbbi választotta, és ezt megspékelte egyfajta kommunikációs kormányzással.

Ennek az állt a középpontjában, hogy a gazdaságpolitikának Magyarországon az az egyetlen célja, hogy egy hamis versenyképességet hirdessen, ami arról szól, hogy külföldi tőkét úgy kell ide bevonni

Magyarországra, ami majd a piac láthatatlan keze által elrendezi a dolgokat, az államnak pedig az az egyetlen dolga, hogy szállást csináljon az itt megtelepedő multiknak, biztosítani az olcsó, jól képzett munkaerőt, rugalmas jogi hátteret, alacsony adókat, lehetőleg úgy, hogy még az osztalékot is úgy tudják repatriálni ezek a cégek Magyarországról, hogy arra ne kelljen adót, kamatot vagy jogdíjat fizetni.

(9.40)

Mindezt biztosították a magyar kormányok az elmúlt 26 évben. Orbán Viktornak és kormányának mi sem tükrözi jobban a mentalitását, és a hamis és rossz gazdasági felfogását: 2014-ben egy arab-magyar gazdasági fórumon azt mondta, hogy Magyarország előnye „a minőségéhez képest meglepően olcsó munkaerő” és „a rendkívül rugalmas munka törvénykönyve”.

Ennek az eredményeképpen beszélhetünk csökkenő termelékenységről Magyarországon, csökkenő hozzáadott értékről, csökkenő munkabékekről, amely Magyarországot egy összeszerelő üzemmé silányította, hosszú távon pedig finanszírozhatatlan államháztartással kell szembenézni, ezért pedig nem a multinacionális vállalatokat kell hibáztatni, hanem azokat a kormányokat, amelyek ilyen feltételek mellett hívják be ezeket a vállalatokat ide, Magyarországra, és nem képesek megvédeni a magyar munkavállalókat a multinacionális tőkével szemben. Köszönöm a figyelmeztetést. *(Taps a Jobbik padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. A kormány nevében Szabó László államtitkár úr fog válaszolni.

DR. SZABÓ LÁSZLÓ külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Kissé zavarban vagyok, mert nem akarom minősíteni az ön felszólalását, de meglehetősen sok zagyvaságot hordott össze az előbbi percekben. Magyarország ugyanis teljesen új külgazdasági stratégiát követ, 2010-ben már egy új útra lépett, és 2014-ben megerősítve az eredmények által, stabilizálva a magyar gazdaságot, egy tartós növekedési pályára lépett. 2010-ben még az volt a problémánk, hogy hogyan adjunk elegendő munkát az embereknek, 11,8 százalék volt a munkanélküliség aránya, most pedig már az a problémánk, ez a jó probléma, hogy hogyan találunk elég képzett munkaerőt. Tehát igenis borzasztó sok minden történt az elmúlt hat évben, és azt kell hogy mondjam, erre büszkék is lehetünk. Hogy a stratégiai partnerségi program 2012-ben beindult, ez is igazolta magát a számok segítségével.

Ha megpróbálunk a tények vizén evezni, akkor néhány dolgot hadd említsek meg! Jelenleg 69 stratégiai partnere van a magyar kormánynak, egyébként ezek meghatározó külföldi és hazai szereplőket is jelentenek. A céljai ezeknek az együttműködések-

nek a kapcsolat továbbépítése, további beruházások idevonása, nem csupán termelés, hanem kutatás-fejlesztés és innováció idehozása, szakképesítés, duális képzés, új munkahelyek létrehozása, a magyar beszállítók helyzetbe hozása, és mindez eredményeket hozott, nagyon komoly eredményeket. Csak a magyar beszállítók aránya az elmúlt két évben 4 százalékot növekedett, most már 59 százalék a magyar beszállítók aránya a nagy multinacionális integrátor cégeknél, ők többnyire 0-20 százalékos beszállító aránnyal telepednek meg egy új országban, tehát ez egy nagyon komoly eredmény. Az, hogy az újberuházások kétharmadát teszik ki az összberuházásnak, az is azt mutatja, hogy valid az, amit a magyar kormány állít, és azok a cégek, amelyek már korábban beruháztak, hajlandóak újra beruházni. A Német-Magyar Kereskedelmi és Iparkamara legújabb felmérésében a német cégek 80 százaléka szeretne újra beruházni Magyarországon. Ha ez nem egy valid gazdaságpolitika lenne, akkor nem tudom, hogy mi az.

A stratégiai partnerek több mint 10 000 milliárd forintnyi beruházással rendelkeznek Magyarországon, és csak a stratégiai megállapodások időpontjától mérve közel 15 ezer fővel többet alkalmaztak itt, Magyarországon, mint eddig. A jelenlegi megbeszéléseink alapján 9 ezer új munkahely fog létrejönni a közeljövőben. Azt már említettem, hogy a munkanélküliség kevesebb mint felére ment, és 26 éve nem dolgoztak annyian Magyarországon, mint napjainkban.

Még egy dolgot szeretnék tisztázni: a stratégiai megállapodások egyik fél számára sem tartalmaznak jogi köteletségvállalást, mindkét fél részéről önkéntes, és amit szolgál, az a kommunikáció, egymás megértése, egymás kiszolgálása olyan szempontból, hogy a magyar emberek járjanak jobban. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Szintén napirend előtti felszólalásra jelentkezett Vas Imre, a Fidesz képviselője: „Létezik-e betelepítési kvóta?” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

DR. VAS IMRE (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! 2015 júniusában Kunhalmi Ágnes, az MSZP budapesti elnöke sajtótájékoztatót tartott a Fidesz Lendvai utcai székházánál, és egy drótkerítéssel a kezében kijelentette, hogy a bevándorlás egy álprobléma, amit a kormánypártok generálnak. Egy évvel később a Kopaszi-gát-ügyből jól ismert Molnár Gyula, az MSZP elnöke pedig közölte: „Márpedig az Európai Unióban nincs kvótatervezet, tehát a népszavazás szükségtelen.” Még szerencse, hogy a valóság megismerésében nem a szocialisták realitásérzékére kell hagyatkoznunk. Szinte minden képzeletet felülmúlnak az idézett nyilatkozatok.

A német szövetségi statisztikai hivatal szerint a tavalyi évben nagyjából kétmillió ember érkezett Németországba, ami abszolút rekordot jelent a be-

vándorlás tekintetében. A migrációs helyzet pattanásig feszült, csak Törökországban 3 millió bevándorló várja, hogy útnak eredhessen a jobb élet reményében. Hangsúlyozom ugyanakkor, hogy a migránsutánpótlás kiapadhatatlan, és az Európai Unió története legnagyobb kihívása elé néz.

A schengeni külső határ védelmén túl, meggyőződésem, hogy Magyarországnak mindent meg kell tenni, hogy a kötelező betelepítési kvótára irányuló minden határozatot és javaslatot a létező összes fórumon, összes eszközzel megtámadjon és megakadályozzon.

Különösen szeretném felhívni a baloldali pártok képviselőinek figyelmét, hogy a kötelező betelepítési kvóta bevezetésére igenis léteznek konkrét határozatok és javaslatok. Erről, valamint a kvótaper állásáról tájékoztatta tegnap az Igazságügyi bizottság tagjait Völner Pál államtitkár úr. Bármit is mond a baloldal, legalább nyolc döntést hoztak már Brüsszelben a kényszerbetelepítésről. Ebből én hármat említek meg. A Bel- és Igazságügyi Tanács 2015. szeptember 22-én Magyarország ellenszavazata ellenére elfogadott határozata már 160 ezer migráns szétosztásáról rendelkezett, amelyből a kötelező kvóták alapján kellene szétosztani 120 ezer bevándorlót a tagállamok között.

Ez az a határozat, amellyel szemben Magyarország Kormánya, Lengyelország oldalunkon történő beavatkozása mellett és Szlovákia az Európai Unió Bíróságához fordult, mivel a döntés álláspontunk szerint ellentétes az uniós joggal. A Bizottság 2016. május 4-én terjesztette elő a közös európai menekültügyi rendszer reformjára irányuló migrációs csomagját, amelynek középpontjában a dublini rendszer felülvizsgálata állt.

Ez a bizottsági döntés már gyakorlatilag a bevándorlók automatikus, felső határok nélküli szétosztásáról szól, az abban részt nem vevő tagállamokat pedig az Európai Bizottság migránsokként 250 ezer eurós bírsággal sújtaná.

2016. július 13-án az Európai Bizottság döntést hozott arról, hogy javaslata értelmében tovább egyszerűsíthetik a családegyesítés szabályait, amivel kapcsolatban már jelenleg is sok visszaélés történik. Ennek értelmében nemcsak a migránsokat és az ő egyenes ági rokonaikat kellene befogadni, hanem a testvéreiket is. Ráadásul a javaslat kiterjesztené a befogadási kötelezettséget a vándorlás közben létrejött családokra is, tehát például a vándorlás közben kötött házasságokra. Ennyit arról a szocialista állításról, hogy nem létezik kötelező betelepítési kvóta.

Én azt javaslom, hogy maradjunk a tényeknél és a valóságnál, még ha az nem is mindig szívderítő. Ezt a folyamatot megakadályozandó lépésként pedig menjünk el október 2-án a népszavazásra és szavazunk nemmel! Különösen fontos, hogy a fiatalok is elmenjenek szavazni, hisz ők a jövő zálogai. Akadályozzuk meg a kötelező kényszerbetelepítést! Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypárti padosorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormány nevében Völner Pál államtitkár úr fog válaszolni.

(9.50)

DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Ahogy beszédében is elhangzott, a tények erősen ellentmondanak azoknak a baloldali és liberális állításoknak, amelyek szerint nincs kötelező betelepítési kvóta.

Ha csak a tavalyi szeptember 22-ei döntésre gondolunk és az annak kapcsán keletkezett perre, talán egy bírósági per kellő bizonyítékot nyújt arra, hogy ez egy létező és valós probléma, és valóban egy kötelezettség miatt indult a per, hiszen enélkül nem lehetne ezt az ideiglenes intézkedést megsemmisíteni.

De a nagyobb probléma az, amit a népszavazás segítségével is próbálunk kezelni, illetve felhívni rá a figyelmet, és kérni mindenki segítségét, hogy akadályozzuk meg az állandó, felső határ nélküli elosztási kvóták kialakulását, amellyel tavalyi adatokat figyelembe véve évente több mint 15 ezer migránst irányítanának ide automatikusan, megspékelve azokkal a családegyesítési elképzelésekkel, amelyek egyre kiterjesztöbben értelmeződnek, és gyakorlatilag azt eredményeznék, hogy többszörösét jelenthetné egy-egy befogadás, mint az adott személy befogadása.

Ami szintén a baloldali és a liberális kételyeket illeti, őket az sem győzi meg, amely események Nyugat-Európában történnek, vagy sajnos a tegnapi napon Magyarországon is volt egy olyan kísérlet, ahol egy 12 éves lánnyal szemben próbált egy migráns erőszakot elkövetni. Nem tudom, hogy azok a döntéshozók, akik a szemközti padosorokban ülnek, és ezeket a kormányzati intézkedéseket ellenzik, hasonló esetekben felfogják-e annak jelentőségét, hogy ezeknek az eseteknek az elszaporodása az ő lelkükön szárad. Vajon akkor majd kit fognak hibáztatni? A rendőrséget, a kormányzatot, amikor a helyzet előidézésében markáns szerepük lenne? Éppen a népszavazás negligálása is azt jelenti, hogy vastagon érdekeltek abban, hogy ebben a kérdésben ne tudjon markáns álláspont kialakulni Magyarország részéről, ne tudjuk felhívni Brüsszel figyelmét arra, hogy az itt élő emberek ellenzik idegen kultúrák, ellenséges kultúrák, olyan kultúrák megjelenését, amelyek vitatják az itt élők jogait is adott esetben a kereszt használatához, ahogy például Rétvári képviselőtársam említette az iménti felszólalásában.

És hogy ezek nemcsak politikai vitákat jelentenek: a képviselő úr is utalt rá, hogy a Bizottságnak a május 4-ei előterjesztése, javaslata, döntése, amelyet október-november folyamán fognak megvitatni a különböző tanácsi formációk, mind-mind abba az irányba mutatnak, hogy nemcsak hogy a kötelezettséget írják elő, hanem aránytalan és diszkriminatív

pénzügyi terheket rónak azokra a tagállamokra, amelyek nem hajlandók ezeket teljesíteni. Gondoljunk arra, a 6500, illetve 10 ezer euróval szemben, amit egy-egy migráns befogadása, vagy éppen ügyének kezelése esetén az Unió pénzügyi teherként elfogad vagy támogatásként nyújt, ezzel szemben évente és személyenként 250 ezer eurónyi büntetéssel sújtaná mindazokat, akik nem hajlandók beállni a sorba.

És mindezt miért? Mit nyerhet cserébe az Unió? Mit nyerhet cserébe Európa? Mit nyerhet cserébe Magyarország? Semmilyen észszerű okot nem tudtak megnevezni arra, hogy miért ne tartsuk be az eddigi dublini rendszer szabályait, hogy miért vesszük semmibe a schengeni övezet védelmét; gondoljunk csak Görögország esetére!

Az az álszent hivatkozás, hogy Európában demográfiai problémák vannak, hogy a munkaerőpiaci helyzetet így meg lehet oldani, éppen az eltelt évek statisztikai adatai bizonyítják, hogy nem sikerült integrálni ezeket a bejövőket, sőt azokat a másod-, harmadgenerációs tömegeket sem, akik a korábbi bevándorlási hullámokkal érkeztek be. Németországban a tegnapi adat szerint az 50 legnagyobb foglalkoztatónál 60 fő helyezkedett el az elmúlt időszakban, ebből 50-et a német posta foglalkoztat, tehát a német iparnak sincs szüksége ezekre a szakképzetlen vagy éppen nem ebben a termelési kultúrában felnőtt tömegekre.

Minderre természetesen az a megoldás, amit miniszterelnök úr a tegnapi beszédében is említett, elismerve azt, hogy a háború és az üldöztetések a humanitárius segítséget igenis kötelezővé teszik, de ott kell segítenünk a helyszínen, és nem idehozni a bajt, mert utána már mi sem tudunk segíteni nemcsak rajtuk, hanem magunkon sem.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormányparti pad-sorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2015. évi tevékenységéről szóló, az alapvető jogok biztos által benyújtott beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló, az Igazságügyi bizottság által benyújtott határozati javaslat** együttes általános vitája a lezárásig. A beszámoló B/9278. sorszám, a határozati javaslat H/10540. sorszám a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Tájékoztatom önöket, hogy az előterjesztést nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Tisztelt Országgyűlés! Elsőként megadom a szót Székely László úrnak, az alapvető jogok biztosának, a beszámoló előterjesztőjének, 30 perces időkeretben. Öné a szó, hallgatjuk.

DR. SZÉKELY LÁSZLÓ, az alapvető jogok biztos, a napirendi pont előadója: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Képviselő Hölgyek és Urak! Kedves

Vendégek! Az első mondat a köszöneté. Köszönöm önöknek, hogy ebben az évben is megadták a lehetőséget arra, hogy a jelentést szóban kiegészíthessem, illetve bemutathassam önöknek.

Amikor az elmúlt évben ugyanitt álltam, akkor azt mondtam, hogy amióta önök engem megválasztottak az alapvető jogok biztosának, azóta a hivatalom, az a körülbelül 130 ember a folyamatos átalakulás állapotában van. Ha megnézik ezt a jelentést, amelyet önök elé tártam, akkor azok a statisztikai adatok és számok, amiket ebben látnak, a tavalyi kijelentésemet mindenben megerősítik.

A tavalyi évben 8240 beadvány érkezett a hivatalhoz. Ez egyrészt körülbelül 50 százalékkal több, mint az előző évben, amivel kapcsolatban ambivalens vagyok. Egyrészt örülhetek annak, hogy 8240 ember érezte úgy, hogy megbízhat a hivatalban, tehát társadalmi elfogadottságunk, presztízsünk meglehetősen magas az én megítélésem szerint ennek a számnak az alapján. Másrészt persze szomorúak is lehetünk, mert 8240 ember érezte úgy, hogy az ügyében csak az ombudsmani hivatal munkatársainak segítségével fog elboldogulni, illetve érezte úgy, hogy alapjogi sérelem érte valamilyen ügyével kapcsolatban az állam különböző szervei részéről.

És egy zárójeles mondat a szám értelmezéséhez. Százas nagyságrendben járultak hozzá az ügyfélforgalom növekedéséhez az Amnesty International egyes tagállami szervezeteinek tömeges, lényegében azonos tartalmú beadványai, amelyek Európa és Amerika legkülönbözőbb államaiból érkeztek. Ezek nagyjából egyenkérelmek voltak, és többnyire arra irányultak, hogy az ombudsman kérje a migráns-, illetve menekültügygel kapcsolatos hazai jogszabályok alkotmánybírói kontrollját.

Nos, a számokból kiolvasható, hogy míg a 2014-15. év fordulóján mindössze 886 ügy húzódott át az előző évről a következőre, ez a szám most, 2015-ben már 3686 volt, ami jelentős ügyhátralékot jelent. Szeretném hozzátenni, hogy ez nem a hivatal lustaságának vagy restségének következménye, hanem bizonyára értesültek róla, hogy 2015. január 1-jétől kezdve hivatalunk egy nagyon jelentőségteljes nemzetközi kötelezettségvállalásból fakadó feladatot tölt be: a kínzás és más embertelen, megalázó bánásmód elleni ENSZ-egyezménynek a nemzeti megelőzési mechanizmusát - rövidítve OPCAT-nek szoktuk nevezni -, ennek funkcióját tölti be. Ez egy teljes főosztályt, 8 ember teljes munkaidejét jelenti egész évben folyamatosan. Ahhoz, hogy ezt a monitoring-tevékenységünket maradéktalanul elláthassuk, csak zárójelben jegyzem meg, hogy Magyarországon 4 ezer fogvatartási hely van, ahol véletlenül kell megjelenni a munkatársainknak, be nem jelentett ellenőrző tevékenységet folytatnak. Ez a tevékenység, ezek az ellenőrzések kifejezetten költségesek, drágák, időigényesek, tolmácsot kell biztosítanunk, szállásköltséget, mert néha több napig tartanak az ilyen vizsgálatok. Ezek tehát jelentős erőforrásokat vontak el az alaptevékenységünkötől, és ezek a számok, hogy

több mint 3 ezer ügyet kellett áthoznunk az előző évről, ez jórészt ennek a következménye.

(10.00)

Na most, ha megengedik, két, számomra fontos és öröme okot adó körülmény is történt az év során. Nevezetesen az, hogy a 2017-es költségvetésben 100 millió forint többletforrást kaptunk a költségvetéstől, amiért ezúton is köszönetet mondok. A másik pozitívum pedig az, hogy nagyjából 15 éves lehetetlen állapot után rendeződni látszik a Nádor utca 22.-ben található székházunk ügye: ha minden igaz, akkor 2017-től már nem kell buzgó imádság mellett azon szurkolnunk, hogy nehogy valakinek a fejére essen egy szél által lesodort tetőcserép. Ezek tehát jelentős pozitívumok, és még egyszer köszönöm.

Visszatérve az OPCAT-re, a tavalyi évben 15 monitoringhelyszínt kerestünk föl. Munkatársaim jártak a menekültügyi őrzött befogadóközpontban, Debrecenben, a Terápiás Házban, a Reménysugár Gyermekotthonban. Valószínűleg észrevették, hogy milyen erős társadalmi visszhangja van az OPCAT-tevékenységünknek. A fővárosi Merényi Gusztáv Kórház zárt pszichiátriai osztályán történt ellenőrzésünk eredményeképpen megindult a felújítás a kórházban. Ugyancsak jelentős visszhangja volt a fiatalokrák tököli börtönében, illetve a büntetés-végrehajtás központi kórházában tett látogatásunknak is. Azt hiszem, ennek a felfokozott érdeklődésnek az lehet az oka, hogy egy átlagember életében soha nem találkozik börtönnel, soha nem találkozik zárt osztállyal egy pszichiátriai intézetben, és ezeket az üzeneteket most az ombudsmani hivataltól kapja meg a társadalom, ennek a következménye lehet ez a felfokozott érdeklődés.

Egy másik fontos terület, ami szintén nem az alaptevékenységünk volt eredetileg, a közérdekű bejelentések elektronikus nyilvántartása, illetve a kivizsgálásuk felülvizsgálata. 358 közérdekű bejelentés érkezett hozzánk az előző évben, ebből körülbelül az 50 százalék alapos volt, 16 esetben tártunk fel alapjogi visszasságot, és 6 esetben kellett azt megállapítani, hogy a címzettek nem tettek eleget a közérdekű bejelentés kivizsgálásával kapcsolatos kötelezettségüknek. Ez elég jó arány szerintem, ha megnézzük.

Hagyományos tevékenység a jogszabálytervezetek véleményezése, 257 esetben kaptunk felkérést erre. Az igazság az, hogy évek óta probléma, hogy 24-48 órás határidőket kapunk, ami több száz paragrafusból álló jogszabályok esetén meglehetősen formálissá teszi a véleményezésünket, de mindenestre működünk ezen a területen is.

Ha az összes panasz struktúráját nézzük meg, akkor körülbelül 1500 olyan ügy volt, amelyben közigazgatási, rendőrségi vagy büntetőeljárásal kapcsolatos volt a panasz, körülbelül 1000 polgári jogi jogvitával kapcsolatos - feltéve persze, hogy nem bíróságra tartozik, mert akkor nincs hatáskörünk -, és

olyan 900-ra tehető a szociális, egészségügyi jellegű panasz. A helyetteseim ügyforgalma: a környezetvédelmi kérdésekben mintegy 180 beadvány érkezett, míg a nemzetiségek jogaival kapcsolatban körülbelül 200 ügy volt az előző évre jellemző.

Szerintem jó a bizalmi légkör. 274 ajánlást fogalmazott meg a hivatal, illetve én az elmúlt évben. Összesen 36 olyan eset volt, amikor a címzett nem értett egyet az ajánlással, de ez a szám még javulhat is, mert a 2015. évről átnyúlóan még 80 ügyben folyamatban vannak az egyeztetések. Tehát az én megítélésem szerint ez egy olyan négyötödös arány, ami nem rossz megítélésem szerint.

Folyamatban vannak Alkotmánybíróság előtti indítványaim: egyrészt az előzetes letartóztatás négyéves felső időhatárának eltörlésével kapcsolatban, illetve egy önkormányzati rendelet, amely lényegében az adott városban a taxiszolgáltatás feltételeinek szabályozása körül van, lényegében a vállalkozás szabadságát lehetetleníti el; úgyhogy ezek még folyamatban vannak. Továbbá amióta erre lehetősége van az ombudsmannak, először kértem alaptörvény-értelmezést egy bizonyos kérdésben.

Ha szabad és megengedik, felhívnám a figyelmet, az elmúlt év során ütköztünk ebbe a problémába: az ombudsmannak nincsen joga mulasztásos alkotmányértés esetén az Alkotmánybíróság beavatkozását kérni. A megsemmisítés kérésével nem megyek semmire, mert nincs mit megsemmisíteni, ugyanakkor viszont visszasság előállhat azért is, mert nincs vagy hiányos egy jogszabály.

Összességében azt kell mondanom önöknek, engedjék meg, hogy ennek kapcsán egy szubjektív benyomást megosszam önökkel. A közelmúltban történt egy fővárosi kórházban egy nagyon nagy port felvert eset, ahol egy pszichiátriai kezelés alatt álló, kommunikációképtelen terhes nővel szemben alkalmaztak kényszerintézkedést, elkülönítést. Felügyelet nélkül hagyták, a szülés megindult, a gyermek életképesen jött világa, de az édesanya pelenkázása miatt a gyermek megfulladt, meghalt. A vizsgálatot lefolytattuk, nem OPCAT volt, hanem általános vizsgálat, elkészült a jelentés, és meglehetősen nagy port vert fel érthető okból. Három nap múlva a kórház igazgatója felhívott telefonon, és megköszönte a jelentés korrektségét, alaposágát, mindenoldalúságát, ami, meg kell mondanom önöknek, nekem nagyon jól esett.

A másik élmény az a karácsonyi üdvözlőlapp, amelyet olvashatnak a jelentés bevezető részében. Mindent összevetve azt kell mondanom, hogy ha valóban ars poeticaszerűen a szegények ügyvédjének tartom magam, akkor ezek nagyon fontos visszacsatolások, hogy ez a szerepfelfogás jó és helyes. Várom az önök észrevételeit, és ha kell, kritikáját is, ezek is nagyon fontos információk a munkám során. Köszönöm szépen a figyelmet. (Taps.)

ELNÖK: Most megadom a szót Rubovszky György úrnak, az Igazságügyi bizottság elnökének, a

határozati javaslat előterjesztőjének. Öné a szó, elnök úr.

DR. RUBOVSKY GYÖRGY, az Igazságügyi bizottság elnöke, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelettel köszöntöm a biztos urat és a helyetteseket.

Szeretném arról tájékoztatni a tisztelt Házat, hogy a 2015. évről szóló beszámolót 2016 kora tavaszán a biztos úr előterjesztette, a beszámoló tartalmazta mind a két helyettes beszámolóját is. A bizottság még május 3-án hallgatta meg a beszámolót, kérdéseket tettek fel a jelen lévő képviselőtársaim, és csodák csodájára olyan határozat született, hogy a jelen lévő 11 országgyűlési képviselőből 10 képviselő elfogadta a beszámolót, és indítványozta az országgyűlési határozat előterjesztését. Kizárólag egyetlen jelen lévő képviselő volt, aki a szavazás során tartózkodott.

Szeretném elmondani, hogy a beszámoló és a beszámoló fölötti vita meglehetősen hosszú időt vett igénybe, olvasható a bizottság jegyzőkönyvében, pontosan húsz oldalon keresztül lett összefoglalva, helyesebben: lett a szó szerinti jegyzőkönyv elkészítve. Ilyen körülmények között született az az országgyűlési határozati javaslat, amelyet előterjesztettünk, és amelyet változatlan tartalommal tartok fenn, és amely azt mondja ki, hogy az Országgyűlés az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2015. évi tevékenységéről szóló beszámolót elfogadja. Ennek a határozati javaslathoz a száma 10540, május 3-án lett előterjesztve.

Álláspontunk változatlan: változatlanul azt kérem a tisztelt Háztól, hogy a beszámolót és a határozatot szíveskedjen megvitatni, majd azt követően a határozatot elfogadni. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, bizottsági elnök úr. Megkérdezem a kormány képviselőjét, hogy most kíván-e felszólalni. *(Jelzésre:)* Nem, majd később. Köszönöm szépen.

Tisztelt Országgyűlés! Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószólók felszólalása következik, mindösszesen 15 perces időkeretben. Először megadom a szót Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószólónak, aki anyanyelvén ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja.

(10.10)

GIRICZ VERA nemzetiségi szószóló: Честованый пан предсідатель! Пані и панове! Дякуву за можливість выступити у переддень сяткованя у резиденції Обудсмана памняти знамого русинського ученого, члена Мадярської Академії Наук – академіка Антонія Годинки

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Biztos Úr, Biztos-helyettesek és Kísérők! Köszönöm a fel-

szólalási lehetőséget, amelyre Hodinka Antal akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, közösségünk egyik legkiemelkedőbb egyénisége tiszteletére az ombudsmani hivatal Korczak-termében rendezett megemlékezés előestéjén kerül sor.

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága a 2016. április 19-i ülésén az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján megvitatta - vitához kapcsolódó bizottságként - az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2015 címmel, B/9278. számon benyújtott beszámolót, és arról állásfoglalást alakított ki. A szöveges előterjesztés 4. része foglalkozik a nemzeti jogok védelmének ellátásával. Az írásos anyag kapcsolatban az országos nemzetiségi önkormányzatok elnökei is észrevételeket tehettek, mivel tanácskozási joggal meghívást kaptak a bizottsági ülésre.

Tavaly ünnepeltük a hazai ombudsmani rendszer megalakulásának 20. évfordulóját, amely azóta jelentős változáson ment keresztül. Az alapvető jogok biztosáról szóló törvény szűkszavúan rendezi a feladatmegosztást. A jogvédelmi tevékenység, valamint az egyes területek figyelemmel kísérésére a biztos az szmsz-ben szélesebb felhatalmazást kapott. A szabályzat 12. §-ában meghatározott átruházott hatáskörök gyakorlásának bemutatása határozza meg a beszámoló szerkezetét.

A beszámolási időszakban is elsőrendű feladat a nemzetiségek jogainak érvényesülését biztosító jogszabályok hatályosulásának figyelemmel kísérése, értékelése és ellenőrzése volt. A feladat komplexitásából adódóan a titkárság tagjainak közreműködésével valósultak meg a programok. A diagramok is jól mutatják a titkársági programok számának 2015. évi emelkedését az előző időszakhoz viszonyítottan. Személyes tapasztalatból is elmondható, hogy a biztoshelyettes és munkatársai rendszeresen részt vesznek a nemzetiségi szakmai fórumokon, kulturális rendezvényeken, valamint a külföldi szakirányú programokon, kapcsolatot tartanak a nemzetiségi közélet valamennyi érintett résztvevőjével, valamint a jogalkotásért és jogérvényesülésért felelős partnerekkel. A statisztikai kimutatásokból kitűnik, hogy a biztoshelyettes munkája során minden hazai közösséggel kapcsolatba került, az arányok tükrözik a nemzetiségek demográfiai helyzetét.

Előrelépés tapasztalható az ombudsmani munka nyilvánosságával, valamint a hazai és a nemzetközi közvélemény tájékoztatásával kapcsolatban is, amely alapján a társadalom realitásabb képet kaphatott a kulturális autonómia elméleti kérdéseiről és gyakorlati megvalósulásairól. A tevékenységet segítette a hazai és nemzetközi médiajelenlét, a közvetítő közegeken keresztül gyakran jelent meg az anyaországi sajtóban is.

A beszámoló kitér a kormány társadalmi felzárkózásról szóló stratégiája romákat érintő célkitűzései megvalósulásának figyelemmel kísérésére. A biztoshelyettes a területtel kapcsolatos törvényalko-

tás során kapcsolatot tartott az Országgyűlés szakbizottságaival, így különösen a nemzetiségek bizottságával, amellyel partneri viszonyt alakított ki. Több eredményes vizsgálatot folytatott a roma felzárkózással kapcsolatban, a területre specializált roma szakmai szervezetekkel is sikerült jó munkakapcsolatot kiépíteni. A biztoshelyettes megfigyelőként jelen volt az antiszegregációs kerekasztal és a Roma Koordinációs Tanács ülésein. Figyelemmel kísérte az EMMI illetékes államtitkárságának munkáját, kapcsolatot tartva a helyettes államtitkárokkal, szakértői és vezetői szinten egyaránt.

Megnyugtató, hogy a nemzetiségi jogok védelmével kapcsolatos visszacsapások ügyében nem kellett formális intézkedést kezdeményezni a biztosnál, hanem ezt sikerült szakmai együttműködés keretében megoldani.

Előrelépésnek tekintjük, hogy a módosított szmsz-nek megfelelően 2015. január 1-jétől az új munkamegosztásnak megfelelően a nemzetiségi biztoshelyettes nagyobb önállósággal végezhetette munkáját a nemzetiségi jogi területen, így az érintett szervek irányába több alkalommal élhetett a veszélyeztető helyzet megszüntetésével kapcsolatos felhívással, az intézkedés kezdeményezésével és az ajánlás kibocsátásával. A nemzetiségi jogterület ombudsmani feladatainak egyre szakszerűbb és színvonalasabb ellátását segíti elő, hogy valamennyi nemzetiségi tematikájú - vagy az érintett csoportok, illetve alapjogok okán közvetetten összefüggő - egyedi panaszügy, állásfoglalás, jogszabályvéleményezés és átfogó jelentés elkészítésekor a biztoshelyettes szakmai iránymutatásait figyelembe véve kell eljárni.

A feladatkörével összefüggő jogszabályok, illetve más kormányzati előterjesztések tervezeteinek véleményezésében is előrelépés tapasztalható, mivel a biztoshelyettes közel 20 esetben közreműködött a nemzetiségi jogot érintő jogszabálytervezetek véleményezésében.

Az alkotmánybírósági indítványra, az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló indítványra, valamint a jogszabályvéleményezésre vonatkozóan a kiadmányozási jogát a biztos nem adta át a nemzetiségi biztoshelyettesnek, de a jó együttműködést és a szakmai megalapozást jelzi, hogy a nemzetiségi területet érintően a kiadmányozást együttesen gyakorolják, amelyet a beszámoló második része is alátámaszt.

A nemzetiségek jogait érintő jogszabályok megalkotásával, módosításával kapcsolatos javaslatlételi feladatait a beszámolási időszakban nem gyakorolta a biztoshelyettes. Elmondható, hogy a nemzetközi tevékenységével az ombudsmanhelyettes jelentősen elősegítette a nemzetiségi jogokkal kapcsolatos hazai intézményrendszer értékeinek bemutatását, hiszen a 169 programja közül 37% volt nemzetközi esemény, „A” státuszú nemzeti emberi jogi intézményi akkreditáción keresztül részt vett az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának munkájában.

Köszönöm a figyelmet! Дякуву за позур!
(Taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószólónak.

ALEXOV LYUBOMIR nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Folytatva bizottságunk véleményének ismertetését, az alábbiakra kívánok kitérni.

Napjainkban a nemzetiségi jogok védelmezőjeként egyebek mellett a nemzetiségi biztoshelyettes jogintézményére tekintünk, amelynek gyakorlati működése a nemzetiségi egyéni, valamint közösségi jogok érvényesülése érdekében a 2015. évben eredményesnek mondható.

A nemzetiségi életben szerepet vállaló szervek, intézmények egységes célkitűzése, hogy a nemzetiségi joggyakorlás területén meglévő lehetőségek gyakorlati alkalmazhatósága minél szélesebb körben kerüljön a köztudatba.

A beszámolóban tett azon biztoshelyettesi megállapítással, amely szerint a kulturális autonómia elméleti kérdései és gyakorlati megvalósulása semleges területnek számít a többségi társadalom számára, mi, szószólók is sajnálattal értünk egyet. Ezen probléma orvoslása érdekében a jövőben feltétlenül szükséges intézkedéseket tenni.

Már több napirend kapcsán jelzésre került, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek elégedetlenek a közmédiában való csekély megjelenési lehetőségükkel. Ez megmutatkozik a biztoshelyettes által tett beszámolóban is. A nemzetiségek közmédiában való bemutatkozási lehetősége szűkösnek bizonyul, a többségi társadalom felé való nyitás a közmédiában történő megjelenési lehetőségek bővítésével érhető el. A beszámolóban a biztoshelyettes által is kiemelendő feladatként jelentkezik a közszolgálati médiaszolgáltatás nemzetiségi műsorokat érintő átfogó vizsgálata, amelynek befejezésére az idén kerülhet sor.

(10.20)

A nemzetiségi médiát érintő gondok, kiemelten a nemzetiségi műsorok gyártásának kiszervezése, egyéb átszervezések sokrétűsége és komplexitása okán, figyelemmel a változó jogszabályi környezetre is, indokolttá vált átfogó utóvizsgálat indítása a nemzetiségi jogok médiában történő érvényesülésére. Az utóvizsgálat keretében a 2003-ban és 2004-ben folytatott nemzetiségimédia-vizsgálat tapasztalatait szükséges összevetni a jelenlegi helyzettel, illetve részleteiben is elemezni szükséges a közszolgálati médiaszolgáltató nemzetiségekkel kapcsolatos kötelezettségeinek napjainkban történő megvalósítását.

Bizottságunk örömmel üdvözli azon szándékot, amely szerint a biztoshelyettes a vizsgálatot a nemzetiségi szószólókkal és az országos nemzetiségi ön-

kormányzatok szakértőivel szoros együttműködésben kívánja elvégezni. Bizottságunk már több alkalommal is napirendre tűzte a közszolgálati médiaszolgáltatás nemzetiségi műsorainak problémakörét, ezért érdeklődéssel várjuk az ez irányú közös munkát, a vizsgálat befejezését és annak megállapításait.

A nemzetiségi biztoshelyettes annak ellenére, hogy törvényi felhatalmazása van, közvetlen, saját hatáskörben nem tett javaslatot a nemzetiségi jogokat érintő jogszabályok megalkotására, módosítására. Ezen feladatot a Magyarországi nemzetiségek bizottsága végezte, több esetben is szoros együttműködésben és egyeztetésben a biztoshelyetessel. A bizottság a biztoshelyettes jelentésében foglaltakat, megállapított hiányosságokat és építő javaslatokat az általa kezdeményezett törvény módosításokba a legtöbb esetben befoglalta.

A nemzetiségi biztoshelyettes hatáskörébe tartozó egyedi ügyeket illetően: közel 200 ügy volt, nemzetiségi jellegűek. Az ügyek széles spektruma és sokfélesége igazolja a nemzetiségi téma összetettségét, a nemzetiségi közösségek eltérő gondjait. A roma közösséghez tartozó személyek, családok a nemzetiséghez tartozással összefüggő diszkriminációs eseteket kifogásolták, míg a többi nemzetiség esetében a többségében nemzetiségi kulturális és oktatási jogokkal összefüggő visszásságokat sérelmeztek.

A nemzetiségi önkormányzatok működésével, tevékenységével, a helyi önkormányzat és a települési nemzetiségi önkormányzat együttműködésének nem megfelelésével kapcsolatban is érkezett beadvány a biztoshelyetteshez. A panaszbeadványok többsége Budapest és Pest megye területéről került benyújtásra.

A nemzetiségi biztoshelyettes a beszámolóban foglaltak szerint a nemzetiségi jogok területéről az alábbi kiemelt ügýtípusokkal találkozott: a nemzetiségi önkormányzatok együttdöntési jogosítványaival, intézményfenntartói feladataival összefüggő panaszügyek, az átalakult nemzetiségi önkormányzat által fenntartott oktatási intézmény támogatása, oktatási szegregáció, elkülönítésre vonatkozó szabályozást érintő ügy, a szegregált lakóterületeket érintő önkormányzati intézkedések és egyéb településfelméréshez kapcsolódó ügyek.

A beszámolóban rögzítettekkel kapcsolatban különösen fontos hangsúlyozni, hogy a nemzetiségi joggyakorlás, önkormányzati autonómia területén a hatályos és a vonatkozó jogszabályi keretek a gyakorlati életben nem szolgálják a nemzetiségi önkormányzást. Törvényben történő rögzítést nyert, hogy a települési önkormányzat kötelessége a helyi nemzetiségi önkormányzat gazdálkodásának, működésének szabály- és feltételrendszerét biztosítani.

Az Állami Számvevőszék ellenőrzésének tapasztalatai is rámutattak arra, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának szabálysága nagymértékben függ a gazdálkodási tevékenységet ellátó települési polgármesteri hivatal feladatellátásától.

Ezen kiszolgáltatott helyzet semmiképpen nem segíti elő a helyi nemzetiségi önkormányzatok melérendelt státuszának hangsúlyozását. A jelenlegi szabályozás így sem a települési, sem pedig a helyi nemzetiségi önkormányzat számára nem megfelelő. Ennek jövőbeni változtatásán közösen kell munkálkodni.

Tekintettel arra, hogy az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2015. évi tevékenységéről szóló beszámoló a végzett munkáról részletes, reális és átfogó képet nyújt, a Magyarországi nemzetiségek bizottsága az Országgyűlésnek azt elfogadásra javasolja. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormányzó pártok, szórványos taps az MSZP padsorából.)*

ELNÖK: Köszönöm a nemzetiségi szószólók véleményét, felszólalásait.

Tisztelt Országgyűlés! Most a képviselői felszólalások következnek. Ezek első körében a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor, 15-15 perces időkeretekben. Elsőként megadom a szót Vitányi István képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. VITÁNYI ISTVÁN, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Biztos Úr és Helyettesei és Munkatársaik! Tisztelt Képviselőtársaim! Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 40. §-ának (1) bekezdése alapján dr. Székely László ombudsman úr benyújtotta az Országgyűlésnek az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2015. évi tevékenységéről szóló beszámolót. Az Igazságügyi bizottság mint feladat- és hatáskör szerint illetékes bizottság a beszámolót a 2016. május 3-ai ülésén megtárgyalta, és támogatta annak elfogadását.

A bizottság a tárgyalás során vizsgálta az Ajbt. 40. § (2) bekezdésében foglalt követelmények teljesülését, azaz, hogy a beszámoló a törvényi rendelkezéseknek megfelelően mutatja be az alapvető jogok biztosának alapjogvédelmi tevékenységét, a gyermekek jogainak, a jövő nemzedék érdekeinek, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok, különös tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogainak védelme érdekében kifejtett tevékenységet. Mindezek alapján az Igazságügyi bizottság a B/9278. számú beszámolót a határozati házsabály 84. § (2) bekezdése alapján benyújtott határozati javaslatban az Országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Tisztelt Ház! Az előttünk levő beszámoló alapján a bizottság megállapította, hogy az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2015. évi szakmai célkitűzései egy év elteltével ismét megvalósultak, amelyet a következő adatokkal és tényekkel is szeretnék alátámasztani. Ahogy a beszámolóban is olvasható, 2015-ben összesen 8420 panasz érkezett be az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához, amely a 2014. évhez képest nagyjából másfélszeres.

A legnagyobb társadalmi közérdeklődésre számot tartó ügyben, a migránsügyben is jelentős növekedés mutatkozott: 2015-re 5440 ügyet fejezett be a hivatal, illetve a hivatal munkatársai. Körülbelül 3686 ügy januárban ugyan még folyamatban volt, de tekintettel arra, hogy 2015. január 1-jétől - mint ahogy az ombudsman úr hivatkozott rá - kezdődően megkezdték az OPCAT, tehát a kínzás és más megalázó, embertelen bánásmód elleni nemzetközi egyezmény kiegészítő jegyzőkönyve szerinti nemzeti megelőzési mechanizmus monitoringtevékenységet, a közvélemény előtt is jelentőséggel bíró, újdonságnak mondható monitoringvizsgálatot illetően 15-öt folytatott le az intézmény, például a debreceni táborban. Ezek közül 8 ügyben készült el a jelentés, hiszen a nagyon szigorú nemzetközi protokoll szabályait kellett megtartani és egyben betartani.

Az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmussal kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy volt szerencsém a tavalyi évben a bizottság nevében az ENSZ kínzás elleni albizottsága képviselőit személyesen is fogadni. Nekik is elmondhattam, hogy kormánypárti képviselőként magam is szorgalmaztam az egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvéhez történő csatlakozást, hiszen még egyszer nem fordulhat elő olyan, mint ami 2006-ban történt Magyarországon. Magyarországon senkit sem lehet kizárni, különösen nem az állami erőszak monopóliuma nevében eljáróknak. Az elmondottak alapján megállapítható, hogy az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, mint a jelentésben is látható, megbirkózik az új feladattal, és a nemzeti megelőző mechanizmus megfelelően működik.

Tisztelt Ház! A másik fontos terület az alapvető tevékenység mellett újonnan jelentkező funkció, a közérdekű bejelentések elektronikus nyilvántartása, illetve ezeknek a felülvizsgálata. 2015-ben 358 közérdekű bejelentés érkezett, ebből 346 elektronikus úton, tehát egyértelműen látszik a rendszer sikere.

(10.30)

Az ügyek körülbelül 50 százaléka alapos volt, és az érintett szerv figyelmének felhívásával megoldásra kerültek.

Továbbá szeretném felhívni a figyelmet az ombudsman funkciójából eredő feladatkörre, amely a jogszabálytervezetek véleményezése. Leginkább gyermekjogi, környezetvédelmi, illetőleg nemzetiségi jogi szabályozáshoz kapcsolódott az előző évben, ez pontosan 257 esetet jelentett, amely a jogalkotás színvonalát is növelte gyakorlati tapasztalatból kiindulva. Ezért köszönettel tartozunk, és bátorítjuk a hivatalt a jövőre nézve is.

A Kúria előtti normakontroll-indítványokkal kapcsolatban az alapvető jogok biztosáról szóló törvény 2013. január 1-jétől az intézkedések között rendelkezik arról, hogy ha az alapvető jogok biztos vizsgálata során észleli, hogy az alapvető jogokkal

kapcsolatos visszasságot az önkormányzati rendelet más jogszabályokba ütközve okozza, kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet más jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát.

A biztos 2015-ben összesen hat települési adóról szóló önkormányzati rendelettel, egy kommunális adót megállapító, valamint egy zajvédelmi rendelettel összefüggésben kezdeményezte a Kúria felülvizsgálatát. A hivatal tehát ezen a területen is teljesítette feladatát, igazolta az új szabályozás szükségességét és helyességét.

Tisztelt Ház! Az Igazságügyi bizottság ülésén a Jobbik az ombudsmani jelentéssel kapcsolatban a devizahiteles ügyére próbálta felhívni az alapvető jogok biztosának a figyelmét. Egyetlen probléma van ezzel, hogy ebben a kérdésben az ombudsmannak nincs jogköre, ugyanis az érintettek és a bankok között polgári jogi szerződések vannak, amelyek elbírálása kizárólag bírósági hatáskörbe tartozik. Ugyanakkor szeretném megnyugtanni ellenzéki képviselőtársaimat, hogy a kormány komoly erőfeszítéseket tett a devizahiteles problémák orvoslásában, amihez országgyűlési képviselőként itt e Házban mi is hozzájárultunk.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet nemzetiségi biztoshelyettes az igazságügyi bizottsági ülésen is felvázolta a nemzetiségi jogterületen végzett tevékenységüket. Ezen a jogterületen mintegy 200 egyéni beadvány számolható össze az előző esztendőben, amelyek közül a legnagyobb a miskolci településfelméréssel kapcsolatos jelentés volt, illetve a másik nagyobb terület az oktatási szegregációval függött össze.

Dr. Szabó Marcel, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes lényegretörően összegezte a területen előforduló kérdéseket. A 147 beadvány jelentős része zajpanaszokhoz kapcsolódik a közúti közlekedéssel, illetve a tömegközlekedéssel összefüggésben.

Tisztelt Képviselőtársaim! A beszámoló és az elmúlt év tapasztalatai alapján bátran ki merem jelenteni, hogy az alapvető jogok biztos és helyettesei feladataikat a legjobb tudásuk szerint ellátják, beszámolójukban minden lényegi területre kitérve. Az előbb elhangzottak tükrében, kérem, támogassák a határozati javaslat, egyúttal a beszámoló elfogadását.

S végül, de nem utolsósorban szeretném megköszönni a hivatal munkatársainak lelkiismeretes munkáját. Köszönöm figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Vitányi képviselő úr. Most megadom a szót Teleki László képviselő úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

TELEKI LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Biztos Úr, Helyettesei! Tisztelt Képviselőtársaim! Azt gondolom, ez a beszámoló, amit láthatunk, tükrözi azt, ami Magyarországon valós képet mutat, azért is,

mert gondoljunk bele abba, hogy az a bizonyos ügyiratmennyiség, az a 8240 beadvány, ami beérkezett, valóban tükrözi azt, hogy nagyon sokat dolgozik a hivatal, viszont lehet látni azt, hogy sokkal több ügy van, amely nem érinti meg a hivatal munkáját. Ebből adódóan számtalan olyan dolgot lehetne felsorolni és kell is felsorolnom, amely mindenképpen fontos, hogy itt is elhangozzék.

A hivatal munkájával és az ombudsman úr munkájával természetesen a Magyar Szocialista Párt meg van elégedve, mert azt gondolom, a mai politikai helyzetben az, amit önök munkatársaikkal együtt - ahogy említette, a 130 fővel - el tudnak végezni, mindenképpen egy olyan jogi helyzetet alakít ki, amely jogbiztonságot jelent Magyarországon, annak ellenére, hogy nagyon sokszor nem érezzük főleg és elsősorban kisebb településeken, hogy ez valóban érvényesülne, mert minél kisebb egy település, annál jobban lehet érezni és lehet látni azt, hogy a jog nincs betartva és nincs betartatva. Ebből adódóan tehát én azt gondolom, hogy nagyon sok helyre nem tudott elérni az önök hivatala, és ez nem az önök hibája, hanem nagyon sok más intézmény hibája is.

Önök a beszámolóban nagyon jól felvázolták és szisztematikusan összerakták, hogy milyen ügyek vannak. Én néhány dolgot szeretnék kiemelni, ami elsősorban természetesen a roma kisebbséget érinti. Így elsősorban kezdeném az önkormányzatokkal, mert a roma nemzetiségi önkormányzatok - mint ahogy az előző években is mindig jeleztem, amikor lehetőségem volt, akkor is említettem -, tehát a nemzetiségi önkormányzatok és főleg elsősorban a roma nemzetiségi önkormányzatok nincsenek olyan szintre hozva, amely tárgyalóképes szint.

Ez azt jelenti, hogy a törvény egyébként szabályozza, hogy a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közt egy megállapodást kell kötni, ez meg is történik papíron minden esetben - egyébként a beszámolóban is erre van utalás -, viszont a tartalmi részével nem lehet mit kezdeni, mert a tartalmi része nincs lesabályozva, illetve nincsen megöltve tartalommal.

Ebből adódóan én azt gondolom, mindenképpen fel kellene hívni a jegyzők figyelmét, az önkormányzatok figyelmét, hogy itt van dolguk, mert ha továbbra is csak papírforma alapján vannak ezekben a nemzetiségi önkormányzatokban az együttműködések, és nincsenek tartalommal megöltve, akkor semmi értelmét nem látom a nemzetiségi önkormányzatoknak, sokkal több kárt okoznak, mint ami hasznot hozhatnak, csupáncsak azért, mert a társadalmi ellenszenvet kezdik most már elég élesen látni helyi szinteken, és még egyszer mondom, elsősorban a roma nemzetiségi önkormányzatok.

Hogy meg tudjuk állítani ezt a negatív képet, én azt gondolom, nagyon fontos lenne a tartalomra odafigyelni, a jegyzőknek a kiajánlást megtenniük, illetve természetesen az önkormányzatoknak is. Persze a nemzetiségi önkormányzatoknak is van feladatunk ebben a dologban, mégpedig az, hogy ők is egy

olyan irányba próbáljanak meg elmozdulni, amelyben tartalmilag ők is fel tudnak mutatni sok dolgot.

Én a tavalyi beszámolónál is jeleztem, hogy nem nagyon tudom hova tenni ezt a bizonyos feladatalapú támogatási rendszert, mert ebben egyébként kijönne az, hogy ki hogy dolgozik, melyik nemzetiségi önkormányzat hogyan dolgozik, viszont a pontozásoknál semmilyen koherencia nincs, ami igazán együtt tudna működni. Ebből adódóan én azt gondolom, hogy magát ezt a rendszert újra kellene gondolni. Maga az elgondolás nagyon jó, hogy a feladatalapú finanszírozás létrejött. Viszont ez sincs tartalommal megtöltve, hogy hogyan lehet elérni azokat a pontokat, amelyekért kapnak bizonyos pluszforrásokat a működési kereten felül.

Ebből adódóan tehát én azt gondolom, hogy mindenképpen a kormányzatnak egy ajánlást kellene eljuttatni, hogy próbálja meg a rendszert átdolgozni, mert lehet látni és lehet olyan panaszokat hallani - én magam is hallom -, amelyek arról szólnak, hogy nagyon sok esetben az önkormányzatok nagyon sokat dolgoznak, a kultúrát ápolják, a nyelvet ápolják, ezenkívül különböző rendezvényeket készítenek, mégis lepontozzák őket, míg a másik oldalon lehet kisebb településeket látni, ahol egyébként kevesebb munka folyik, mégis magasabb pontokat kapnak, és ezt nem tudják egyébként kezelni a nemzetiségi önkormányzatok. Ez nemcsak a romaügyben érzékelhető, hanem a másik 12 nemzetiségnél is érzékelhető, hogy ilyen pontok problémát okoznak a nemzetiségi önkormányzatoknál. Tehát ez mindenképpen aggályos az én értékrendem szerint.

A másik: az önkormányzatoknál a működésről szoltam, viszont nagyon sokszor azt látjuk, hogy olyan feladatok vannak, amelyeket nem tudnak megoldani azért, mert nincsen rá jogi felhatalmazásuk sem, és egyébként eszköztárunk sem, ilyen a szociális helyzet kezelése, illetve a közmunka, a közfoglalkoztatás kezelése.

A legutolsó időszakban egyre többet lehet hallani, hogy a közfoglalkoztatást úgymond átruházzák a nemzetiségi önkormányzatra. Ez azért sem jó, mert nincsenek felvértezve azzal a tudással, amivel igazán irányítani tudták volna vagy tudnák azt a foglalkoztatottat, aki egyébként a településen dolgozik. Ebből adódóan tehát ezt is meg kell nézni és meg kell vizsgálni, hogy hogyan lehet ebben a kérdésben is előrejutni.

Az önkormányzatiság utolsó részében: a finanszírozás területén ma is tapasztalható, hogy alulf finanszírozottak, és elsősorban a megyei szintek, tehát a területi szinteken nincsen gazdája a nemzetiségi önkormányzatoknak, és - megint mind a 13 nemzetiségre mondom ezt - azért nincsen, mert a megyei közgyűlés, amelyhez rendelve van ez a területi szint, igazán nem nagyon tud vele foglalkozni, és nem is akar egyébként vele foglalkozni, ebből adódóan tehát mostohagyerekként kezelik a területi szinteket. Azt gondolom, itt megint van tennivalója a kormányzatnak is és az ombudsmani hivatalnak is, hogy jelezze,

hogy itt valamit kell tenni, mert nincs rendben az együttműködés a területi szint és a megyei önkormányzati szint között.

(10.40)

Az országos önkormányzat kapcsán felvettem a bizottsági ülésen, bár nem az önök témája, nagyon jól tudom, mégis szeretném itt is elmondani, hogy azt a tendenciát, amely a pénzügyi visszaélések kapcsán tapasztalható volt, azt a pénzt, amely onnan úgymond eltűnt a sajtó-, a média hírek szerint is, azokat mindenképpen számon kell kérni jogi úton. Meg kell tudnunk, hogy hol vannak azok a források, amelyeknek a romafelzárkóztatásra kellett volna elérniük, a „Híd a munkába” programra vagy éppen más egyéb programra. Ez mindenképpen az önök munkáját is nehezíti, de nem tudnak a roma gyerekek, felnőttek sem esélyhez jutni, mert azok az eltűnt pénzforrások mindenképpen hiányoznak a költségvetésből, a felhasználásból. Ebből adódóan, azt gondolom, az önkormányzatok pénzügyi felügyeletének, legyen akár helyi önkormányzat, és ezt is elmondtam, akár pedig az országos, sokkal célzottabban kell megtörténnie, mert ez közpénz, a közpénzzel pedig jól kell bánni, és úgy kell bánni, hogy az valóban elérje azt a célcsoportot, akihez szól. Az országos önkormányzatban vannak a legnagyobb problémák, és ez mindenképpen kihat arra a tevékenységre, amit a felzárkóztatásban el kellene hogy érjünk.

Az önkormányzatokról többet nem szeretnék szólni, bár nagyon sok minden lenne még.

A romaoktatás szintén szerepel az önök beszámolójában. Itt is a szegregált oktatás van megemlítve. A rendszerváltás óta folyamatosan lehet érezni és látni, hogy ez a téma újra és újra visszatér. Minden kormánynak volt hibája, bűne abban, hogy ezt még mindig nem tudjuk kezelni kellőképpen, és azt a társadalmi elfogadottságot, amit egyébként most már el kellene tudnunk érni, még mindig nem tudtuk elérni, nem tudtuk ezt a kérdést helyére tenni. Ezért tehát nagyon fontos lenne, hogy a romaoktatás helyzete változzon, mégpedig egy olyan szinten, hogy sokkal jobban lehessen integrálni azt a roma gyereket, aki egyébként kisebb településen nagyon hátrányban érzi magát. Lassan már úgy lehet mondani, hogy majdnem minden kisebb településen van egy szegregátum. Ugyanis aki teheti, elviszi egy másik, nagyobb településre a gyerekét, a roma gyerekek pedig ott maradnak, és egyedül próbálnak tanulni, nem olyan körülmények között és nem olyan pedagógusokkal, tisztelet a kivételnek, akik esetleg úgy fel tudnák készíteni az életre, hogy az valóban jó legyen.

Ezért tehát arra is kell törekednünk, hogy a most látható mobilitás ne álljon meg, mert ez természetes, viszont a roma gyerekeknek is meg kell adni azt a lehetőséget, hogy ha nagyobb intézményben akarnak tanulni, akkor lehessen e tekintetben előrelépni. Ez megint, azt gondolom, nagyon fontos,

mert a beszámoló is rámutatott az oktatási szegregációra és különböző pontjaira. Tehát én azt mondom, hogy ebben mindenképpen megint nagyon sok dolgunk van.

Egyre kevesebbet hallunk arról, hogy az egészségügyben is van olyan szegregáció, amely érinti nemcsak a roma lakosságot, hanem a mozgássérülteket, és lehet sorolni sok mindenki mást is. Ebben, szintén azt gondolom, a jelzéseket tevőknek fel kell hívni a figyelmét, mert tudom, hogy több helyre lehet fordulni a különböző helyzetekben, lehet a különböző egészségügyi dolgozókhöz is fordulni ebben a kérdésben, mégis azt gondolom, hogy még jobban fel kell hívni a betegek figyelmét a betegjogi képviseleten túl az ombudsmani hivatalra. Mert az önök ajánlásai, azt gondolom, minden intézmény számára igazán nagyon fontosak és nagyon fontosnak kell is lenniük. Azonban még mindig azt látom, hogy az egészségügyben kaotikus a helyzet a tekintetben, hogy nem egyenlő bánásmóddal kezelik az embereket, és ebben mindenképpen további lépések szükségesek.

Ha jól emlékszem, a 242. oldalon van a szegregált lakhatással kapcsolatos rész. Erről nagyon keveset beszélünk, pedig még mindig az én statisztikám alapján, amit egyébként különböző adatokból szedtem össze, mintegy 600-700 cigánytelep van, amely szegregált. Ebben a programban, amit meghirdetett az előző kormány, és a mostani kormány is folytatott egy ideig, nagyon kevés tudott megszűnni, még mindig mintegy 500 szegregált romatelepről tudunk, és közel 80-100 ezer emberről van szó. Ebben, azt gondolom, mindenképpen tenni kell, és nem csak Miskolcon. Az is nagyon fontos, amit kiemeltek egyébként a beszámolóban, de a többi is, megint a kistételepekhez tartozó szegregátumokat szeretném megemlíteni, ahol nagyon sok gyermek él. A gyermekvédelem, a gyermekjogok betartása ott majdnem hogy lehetetlen. Ezért tehát a szegregált lakóközösség felszámolása egy olyan nemzeti stratégia legyen, amely minden parlamenti pártot kell hogy érintsen. Természetesen felelőssége a mindenkori kormánynak van, azaz a mostani kormánynak, hogy ebben a kérdésben akar-e előbbre jutni. Mert én azt látom és érzékelem ma, hogy azok, akik ott élnek a romatelepeken, cigánytelepeken, nevezhetjük bárhogy, azok sem az oktatásban, sem a foglalkoztatásban, sem az egészségügyben nem tudnak igazán kibontakozni, és nem tudják ezeket igénybe venni. Ezért tehát elsődleges, és még egyszer ezt a szót használom, nemzeti kérdés, hogy ebben az ügyben tudunk-e előbbre jutni vagy nem.

Mivel rövid az időm, csak egyetlen dolgot szeretnék még elmondani. Szó van a civil szervezetekről. Azt gondolom, hogy a civil szervezetek az elmúlt időszakban, főleg a roma civil szervezetek és a nemzetiségi szervezetek egyre jobban kivonulnak abból a feladatkörből, amit egyébként el tudnának végezni. Segítséget tudnának nyújtani ugyanis akár a kormánynak, akár az önkormányzatnak, pluszfelada-

tokat tudnának elvégezni, de a civil kurázsi kezd meghalni Magyarországon. Ennek az oka elsődlegesen az az alulfinanszírozás, amit lehet látni jelen pillanatban. Bizony ma már nem lehet arról beszélni, hogy van civil kurázsi. Ebben tehát, azt gondolom, megint van mit tennie akár az ombudsman úrnak, akár a hivatalának, vagy éppen a politikai pártoknak, illetve a kormánynak, hogy történjen változás. Mert ma, teljesen mindegy, hogy nemzetiségi vagy nem, a civilekre szüksége van ennek az országnak, mert civilek nélkül nagyon nehezen lehet azt a feladatot elvégezni, ami igazán közügynek számít. Ebből adódóan azt gondolom, hogy mindenképpen fontos lenne ezt a kérdést is átvizsgálni.

A többiről sajnos nem tudok most már beszélni, lehet, hogy még további kétperces felszólalásom lesz.

A kultúráról nagyon keveset beszélünk. A kultúrán belül is a nyelv használata kiemelendő. A nyelvhasználat katasztrófális. Az az autonómia, amely most van a nyelvi chartán keresztül, valóban, papíron meg van írva, de nem érvényesül, egyetlen intézmény nem tudja betartani. Számtalan ok miatt nem tudják ezt betartani. Nem csak az intézmények hibája egyébként, hogy nem tudják betartani. A felsőoktatásban sincs igazán szerepe, pedig ha a cigány nyelvet ebben az esetben vagy nemzetiségi nyelveket be tudnák vinni, tudnák kezelni a felsőoktatás szintjén is, tudnák tanítani a roma nyelvet, teljesen mindegy, melyiket a kettő közül, akkor sokkal előbbre tartanánk, az intézményekben sokkal többen tudnának beszélni nemzetiségi nyelven, és így az ügyeik intézését is jobban el tudnák látni. Mert a törvény hiába van, ugye, ha egyszer nem tudjuk betartani. Tehát ebben is kellene mindenképpen előbbre jutnunk, a kulturális kérdéseken belül a nyelvvel kellene kezdeni mindenképpen.

Köszönöm szépen a figyelmüket. *(Taps az MSZP padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Teleki képviselő úr. Most megadom a szót Rubovszky György képviselő úrnak, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Helyettesek! Szeretnék visszatérni a napirendi pontunkhoz, vagyis a beszámolóhoz és az előterjesztett országgyűlési határozathoz, mert bizony a felszólalások egy jelentős része inkább a kormányzat kritikájáról szól, mintsem az ombudsmani jelentést vizsgálta volna.

Egyetlenegy kérdés van az ombudsmani jelentésben, amire szeretnék kitérni, mégpedig megítélés szerint határozottan pozitív tőltettel. Az ombudsman úr meghallgatása során azt mondta, hogy felemelkedett a panaszok száma körülbelül 8 ezerre. Ezt a kérdést lehet úgy is venni, hogy van 8 ezer panaszkodó az alapvető jogok tekintetében, de úgy is fel lehet fogni, és én inkább ezen a párton vagyok,

hogy megnőtt a hivatal iránti bizalom a társadalomban. Ez nagyon fontos.

(10.50)

Én ehhez a munkához szeretnék jó egészséget és sok türelmet kívánni a hivatalnak is, az ombudsmanoknak is és az ombudsmanhelyetteseknek is.

Tisztelt Országgyűlés! Elhangzott a biztos úr részéről a beszámoló, Vitányi képviselő úr hosszan méltatta a beszámoló tartalmát, én ezen túlmenően a részletekbe nem kívánok belemenni. Azt szeretném bejelenteni, hogy a kereszténydemokrata frakció az ombudsmani jelentést elfogadja, az országgyűlési határozatot meg fogja szavazni, és erre kérjük a tisztelt Házat is. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Rubovszky képviselő úr. Most megadom a szót Gyüre Csaba képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. GYÜRE CSABA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlési Képviselőtársak! Tisztelt Biztos Úr, Biztoshelyettesek, Munkatársak! Hallhatuk Székely László úr beszámolóját, s láttuk, hogy megszorított szervezetének a munkája, hiszen 8240 panasz érkezett, amely egy év alatt körülbelül 50 százalékos növekedést hozott. Ez bizony egy nagyon-nagyon komoly szám. Azt gondolom, hogy bármelyik szervezetnek, amelynek egy év alatt 50 százalékkal nő a feladatköre, a munkája, és nem kap hozzá megfelelő emberlétszámot, mert nem lehet kiszámolni egyik évről a másikra, hogy ez hogyan fog változni, nem kis dolog ennek eleget tenni. Ez tehát biztos, hogy egy nagyon-nagyon nehéz dolog.

Azért is nehéz, mert ez egy olyan szervezet, amely leginkább az államhatalmi, önkormányzati, tehát a végrehajtói hatalom működését, annak az érvényesülését is vizsgálja, hogy az állampolgári jogokat vajon mennyire sértik ezek az államhatalmi szervek, közigazgatási szervek vagy más intézmények mennyire sértik ezeket, mennyire van esetleg bármilyenfajta társadalmi megkülönböztetés. Amikor egy állami szervről beszélünk, akkor nehéz a szintén állami szerveket vizsgálni, tehát itt is egy nagyon kényes területre evezünk.

Az elmúlt ciklusban volt szerencsém találkozni spanyolországi és svédországi kollégákkal, tehát a spanyolországi és a svédországi ombudsmanokkal, akik bizony nagyra értékelték a magyarországi kollégáink munkáját, és kiemelték, hogy Magyarország sokat tesz azért, hogy az alapvető állampolgári jogok működjenek, és ezzel kapcsolatosan a hivatalt meglehetősen dicsérték is. Ennek szellemében is örülünk annak, amiről tájékoztatást kaptunk, hogy további 100 millió forinttal nő a hivatal költségvetése, és azokat az elmaradásokat is, amelyek egyrészt az épü-

leten, másrészt a szervezeten belül jelentenek problémát, lehet majd pótolni.

Egy kicsit részletesebben is szólnék a jelentésről. Nekem nagyon tetszett az, amikor egy-két évvel ezelőtt Székely úr azzal kezdte a beszédét, hogy nagyon jó lenne, ha a szociológushallgatóknak minden évben kötelező olvasmánnyá tennék az ombudsmani jelentést, hiszen a társadalom olyan problémáira világít rá, amelyeket Magyarországon minden szociológusnak ismernie kellene. Én is azt gondolom, hogy ez nagyon fontos lenne, hiszen ebből a jelentésből nagyon fontos társadalmi problémákra látunk rá.

Én örülök annak, hogy ezek a társadalmi problémák évről évre más megvilágításba kerülnek. Nyilván bejönnek új problémák és új feladatok is. Itt van a migránsválság, amiről a jelentés is leginkább szól, és az ebből adódó többletfeladatok, amik jelentkeztek. Egyrészt erről az oldalról közelítem meg a mostani jelentést, másrészt arról, hogy milyen más változásokat is látok benne, amikre majd ki fogok térni.

Nézzük egy kicsit részletesebben ezt a jelentést! Először is azt kell látnunk, hogy az oktatás kérdése egy nagyon fontos része a jelentésnek. Nem vagyunk teljesen megelégedve az oktatással kapcsolatos megállapításokkal, persze tudom, hogy nem egyszerű ezeknek a megállapításoknak a megfogalmazása. Ahogy Teleki úr is mondta, a szegregált, integrált oktatás kérdése - amely talán az egyik legalapvetőbb ebben a témában - egy nagyon kényes téma, amelyet a parlament is évek, sőt évtizedek óta feszeget. Nyilván nem maradhat ki az ombudsmani jelentésből ennek a témaköre.

Teleki úr elsősorban az integrált oktatás oldaláról fogta meg ezt a kérdést, és az ombudsmani jelentés is az integrált oktatás problematikáját elemzi, illetve azokra a problémákra tér ki, amelyekben a szegregáció az oktatás bármely szintjén bármilyen formában megjelenik, és nyilván azt érzi feladatának, hogy ezen a területen segítsen. Ebben valóban sok igazság van, hiszen amikor szegregált oktatásról beszélünk, akkor a szociálisan és társadalmilag legeszakadottabbak szegregáltságáról beszélünk, amit integrálni szeretnének.

Mi azonban rendszeresen megfordítjuk ezt a kérdést. Már korábban is megfogalmaztam kritikaként ezekkel a jelentésekkel kapcsolatosan, hogy nem jelenik meg a másik oldal problémája. Amikor integrált oktatásról beszélünk, akkor vajon nem sérülnek-e azoknak a tanulóknak a jogai, akiknek ugyanúgy joguk van a tanuláshoz, ahhoz, hogy megfelelő szakmai szintű oktatásban részesüljenek, de az integrált oktatás keretében gyakorlatilag olyan kezelhetetlen tanulók kerülnek be, akik miatt az oktatás színvonala rendkívüli mértékben süllyed, illetve szinte lehetetlenné válik. Az ő oktatáshoz való jogukkal mit fogunk kezdeni?

Megütötte a fülem Teleki úr vezérszónoki felszólalásából, hogy ő nem tartja ördögtől valónak, ha az integrált oktatási rendből elviszik egy másik iskolába a gyerekeket, ahol esetleg másfajta, egy magasabb

szintű képzés folyik, csak azt nem tartja jónak, hogy akik ott maradnak, azok végül is nem olyan színvonalú oktatást fognak kapni. Jelen pillanatban valóban így oldják meg a kérdést. Nemezszer panaszkodtak nekem tanárok arról, hogy ha három-négyenél több nehezen kezelhető gyerek kerül egy osztályba, akkor ott már nem oktatni, nem tanítani fognak, hanem csak fegyelmezni. S más kérdés az, ha egy iskolában csak fegyelmezésről beszélünk, vagy arról is, hogy oktatás is folyik ott, mégpedig jó oktatói munka.

Egyébként mindenkinek a saját szintjén kellene megtalálni azt a megfelelő oktatási rendszert, amelyben hozzá tud jutni ahhoz a tudáshoz, ahhoz az oktatáshoz való joghoz, ami őt megilleti. Azt gondolom, hogy azok a gyerekek, akiket az integrált oktatás keretében egy gyengébb iskolából átvisznek egy magasabb szintű iskolába, szintén le fognak maradni, mert azt a színvonalat, amit addig az az osztály képviselt, nem tudják követni. Számos ilyen probléma volt például nálunk, Nyíregyházán is. Amikor a külvárosi iskolát megszüntették, akkor a külvárosi tanulókat, elsősorban cigány gyerekeket beintegrálták a belvárosi iskolákba, és ebből oda-vissza jelentkeztek a problémák. S nagyon érdekes, hogy ki tüntetett ez ellen: a helyi cigány lakosság tüntetett a saját helyi iskolájuk bezárása ellen, és elsődlegesen ők nem akarták azt, hogy az ő gyerekeiket beintegrálják a belvárosi iskolába.

Ez persze senkit nem érdekelt, és az sem, hogy mi történt utána, milyen lett a szakmai színvonal. A belvárosi iskolában ugyanis magasabb volt a szakmai színvonal, mint a külvárosi iskolában, amit a beintegrált gyerekek nem tudtak felvenni, nem tudtak követni. Ebből adódott az a probléma, ami miatt az oktatás gyakorlatilag mind a két oldalon nagyon nehéz helyzetbe került.

Azt gondolom, hogy amikor a szegregált oktatást vizsgáljuk, akkor a mérleg két serpenyőjébe ennek is bele kellene kerülni, és nemcsak egyoldalúan kellene a kérdést vizsgálni. Ilyen volt például egy évvel korábban a szociális kérdésekkel kapcsolatos jelentés, amit én nagyon egyoldalúnak tartottam. Ebben olyan megállapítások szerepeltek, amelyekben a cigány lakosság szociális helyzetét vizsgálta az ombudsmani jelentés. Nagyon sokszor találkoztunk a „diszkrimináció” szóval, a „társadalmi előítéletekkel”, a „kirekesztéssel”. Általános megállapításokat hozott ez az ombudsmani jelentés, amelyben a jelenlegi még többségi társadalom kritikája fogalmazódott meg.

(11.00)

Én most ebben a jelentésben, hál' istennek, ezeket nem találtam meg, ami így, ilyenformán általánosította volna a problémákat. Azt gondolom, nem lehet ezeket a problémákat általánosítani.

És ha már arról beszéltünk, ha már felmerült az, éppen Teleki úr mondta, hogy a cigány lakosság fel-

zárkóztatására, integrálására az államtól még többet kellene elvárni, akkor azt is megkérdezem, hogy vajon az a cigány lakosság, amely ezt elvárja, ő maga, illetve szervezetei, önkormányzatai, civil szervezetei mit tesznek meg azért önmaguk részéről, hogy a szegregáltság még inkább megszűnjön. Mert azt gondolom, hogy nagyon sok esetben csak várnak az államra, de nem tesznek érte eleget. Erről is szeretünk volna hallani Teleki úrtól, hogy ők hogyan gondolják, mit szeretnének ők tenni, mit kellene felajánlani a cigány lakosság részéről, hogy ők is tegyenek ezért.

Illetve ott van egy másik ilyen probléma, ha már ezt itt érintettük, ami a cigányság felzárkóztatásával kapcsolatos, és amiről szintén szívesen olvastam volna ebben a jelentésben, még akkor is, ha a jelentésnek önmagának nem kellene hogy témája legyen, mert ugyanúgy megkapnánk azt, mint a devizahitelek problémájánál. Azt gondolom, hogy legalább említés szintjén kellene megjelennie ebben, hogy a cigányság felzárkóztatásának egyik alapvető problémája az, hogy az erre szánt összegek egy része sajnos Magyarországon kézen-közön eltűnik; illetve azok a szervezetek, amelyek ezt megkapták, ezzel az összeggel nem tudnak elszámolni. És nem a cigányság felzárkóztatására, hanem sajnos nem tudjuk, hová folyik el ez a pénz. Azt gondolom, jó lenne, ha erről is olvasnánk legalább egy-két mondatot, hogy ez is szerepet játszik abban, hogy a cigányság felzárkóztatása jelen pillanatban ott tart, ahol tart.

Az oktatásnál kihagytam még egy lényeges elemet, ez pedig a tankönyvellátás kérdése. Nemcsak az integrált-szegregált oktatás, de a tankönyvellátás is problémákat okoz Magyarországon, és ezt sem látom kibontva. Holott a gyermekeknek az oktatáshoz való jogánál azért az is lényeges, hogy amikor szeptember elsején iskolát kezdenek, a megfelelő tankönyvek rendelkezésre álljanak. Persze, itt hallottuk a mai és a tegnapi nap folyamán a felszólalásokban az ellenzék részéről azt, hogy nincsenek tankönyvek, a kormány részéről azt, hogy vannak tankönyvek. Akinek vannak iskolás gyermekei, azok mind tudják, hogy mi az igazság. Se idén, se tavaly, se tavalyelőtt nem voltak szeptemberben tankönyvek megfelelő számban. Persze, egy részük megvolt, egy részük nem, aztán van, amit majd októberben kapnak meg a gyereket, van, amit majd novemberben, van, amit csak decemberben, van, amit még utána sem kapnak meg a gyerekek. És majd internetről töltik le maguknak meg nyomtatják ki a tankönyvszövegeket, meg fénymásolatokat kapnak a tanároktól. Így működik a tankönyvellátás ma Magyarországon, és azt mondjuk, hogy gyakorlatilag szinte ingyenessé tette a kormány. Ezt is látjuk, hogy nem igaz, ezt is jó lenne olvasni a megállapítások között, hogy sajnos az oktatásban ez is problémát jelent.

Egészségügy: az egészségüggyel kapcsolatban találunk megállapításokat. Olvasom az angyalföldi túcsereprogramot a drogosok körében, olvasom a gyógyszertárak ügyeleti ellátását. Ez mind nagyon jó

és nagyon szép dolog, valóban foglalkozni is kell vele, azonban azt gondolom, hogy más problémák is vannak. Olvasom azt is a jelentésben, hogy a betegjogi panaszok száma nem növekedik, sőt, csökken az elmúlt időben, ami nagyon pozitív, azonban nem beszélünk egy másik nagyon nagy problémáról, amivel viszont nem találkozom a jelentésben. Ez a várólisták kérdése, amiről azt gondolom, a legalapvetőbb jogunk, az egészséghez való jogunk esetében óriási probléma.

Amikor 180 napos várakozási időkről, sőt néha éves várakozási időkről kell beszélni, akkor az embernek gyakorlatilag az élethez való joga is kétségesé válhat. Hiszen hiába beszélünk arról, hogy a legfontosabb problémák esetén nem kell betartani a várólistát. Igenis vannak olyan betegségek, olyan problémák, amikor 180 nap, 90 nap, 300 nap lesz a várakozási idő, és elképzelhető, hogy ezalatt a beteg meghal, mert olyan betegsége van. Tehát azt gondolom, ezzel is foglalkozni kellene legalább. Nyilván nem az ombudsmani hivatal fogja ezt a problémát megoldani, de azt gondolom, minden évben azért itt kellene legyen az asztalunkon, hogy bizony ez is komoly problémát jelent.

Ugyanilyen a járóbeteg-ellátásban, a járóbetegszakrendelésen az előjegyzési lista. Néha döbbenetes adatokkal találkozunk, mert több hónap is lehet az az előjegyzési lista, míg a járóbetegszakrendelésen az illető meg tud jelenni. De ilyen probléma például a budapesti ügyeleti ellátás is. Itt a kórházi ügyeletekről beszélek, amelyek megint súlyos problémát jelentettek az elmúlt időszakban. Ezt is jó lett volna látni ebben a jelentésben. Illetve van egy nagyon fontos kérdés, amivel megint nem foglalkozik, igaz, megint nem mondhatjuk, hogy ez konkrét feladata lenne a hivatalnak, de azt gondolom, ezt is illene megemlíteni ebben a jelentésben. Ez pedig a hálapénz problémája.

Tehát több olyan pontot érintettem, amiről azt gondolom, hogy nagyon fontos. Mert azt gondolom, hogy nagyon fontos a túcsereprogram, de ettől azért fontosabb is van. Azt látom, az idő lejárt, úgyhogy majd egy hozzászólásban folytatom. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Gyüre képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Az LMP nem kíván élni a felszólalás lehetőségével, ezért a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Független képviselő nem tartózkodik a teremben, így most a kétperces felszólalások következnek. Elsőként megadom a szót Petneházy Attila képviselő úrnak, Fidesz.

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Tisztelettel köszönöm szépen a szót, elnök úr. Természetesen azt az ajtót nem akarom kinyitni, amit képviselőtársam már említett, hogy minden lehetőséget megragad az ellenzék arra, hogy kormánykritikát fogalmazzon meg, Hiszen vehetjük úgy is, hogy tulajdonképpen ez az dolga. De az a mondata Teleki képviselő úrnak

számomra mindenképpen vitaindító volt, hogy Magyarországon a civil kurázsi kiveszőben volna, illetve a civil egyesületek tevékenysége lankadni látszana. Természetesen én hitelesen csak nyíregyháziként nyíregyházi területekről beszélhetek, de jelentem alássan, éppen az ellenkezőjét kell hogy jelentsem.

Nyíregyházán mindenképpen a civil élet virágzóban van az elmúlt években, és mindenképpen azt látom, és személyes tapasztalatokat kell mondanom, bármennyire tetszenek tekintetükkel megfogalmazni válaszukat rögtön felém. Én magam személyes tapasztalat alapján mondhatom mint nyíregyházi képviselő, hogy tevékenységem és látogatásaim nagy részét városszerte a civilek között töltöm, legyen az nyugdíjas, legyen az roma ügyekkel kapcsolatos civil élet vagy legyen az éppen kulturális terület. Mindenhol, jelentem alássan, a civilek igenis kiveszik részüket a nyíregyházi közéletből, igenis hathatósan tudnak segíteni a nyíregyházi közéletben és a rászorulóknak.

Gyüre képviselő úr, hogy még egy pár másodpercig szólhassak hozzá, elmondta, hogy egy bizonyos iskolát bezártak Nyíregyházán. De azt azért a pontosság érdekében hozzá illik tenni, hogy ezt a bizonyos iskolát ki is nyitották, hála istennek, bár nagyon sokan ezt szintén támadták, ami szerintem büntett, támadni ezt a bizonyos iskolát. De ezt most nem nyitnám ki, nagyon sokan tudjuk a teremben, hogy miről van szó.

Köszönöm szépen tisztelettel a szót, elnök úr. *(Szórványos taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Petneházy képviselő úr. Két percre megadom a szót Teleki László képviselő úrnak, MSZP.

TELEKI LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Dr. Gyüre Csabával én nem szeretnék vitatkozni, pontosítani szeretném azt, amit mondtam. Tehát azt mondtam, hogy nagyon fontos az, hogy kistelepüléseken vannak oktatási intézmények. Ha onnan elviszik a nem roma gyerekeket, akkor tegyék mobillá azt, hogy a roma gyerekek is utánuk mehessenek, egy magasabb minőségű oktatási rendszerbe. Azt gondolom, ez egy nagyon fontos kép az én értékrendemben. Mert, ha őket ott hagyjuk, és mondjuk, nem találkozik nap mint nap nem romákkal az a roma gyerek, akkor ugyanaz a viszály fennmaradhat, amit most is érezhetünk.

Tehát az integrált oktatásnak sokkal nagyobb jelentősége van ma, mint valaha volt. Tehát mobillá kell tenni az oktatási rendszert, nemcsak egyes gyerekeknek, hanem a szegény gyerekeknek is. És ebben nemcsak a roma gyerekekről van szó, hanem a szegényekről is.

Mert a szegények sem mobilak, hozzá szeretném tenni, és ők is ott maradnak a cigány gyerekekkel, és nincs olyan magas fokú oktatás, még egyszer mondom, tisztelet a kivételnek, mint amilyen egyébként

nagyobb településeken található oktatási formában meg van ez adva.

(11.10)

Petneházy képviselőtársamnak szeretném jelezni, egyetlenegy dolgot szeretnék önnek nagyon röviden elmondani. Kaptam én egy olyan levelet az elmúlt napokban - egyébként a következő hetekben itt fogok majd a civil ügyekről beszélni -, azt kérte, hogy ezeket a problémákat nap mint nap megérjük, és civil szervezetek írták alá többen, viszont a nevünket ne hozd fel, légy szíves, mert abból nem lesz jó, mert akkor pályázati pénzeztől elesünk és egyéb más forrásoktól.

Tehát én nem mondom mást, csak azt, hogy van, akinek ma jó civilnek lenni, van, akinek viszont nem jó civilnek lenni, mert ha minden civilnek a civil kurázsi alapján, ha minden civilnek egyformán mérnék oda azokat a forrásokat, amelyek vannak, akkor ilyen levelet biztos nem kapnék sem én, sem nagyon sokan, mert szerintem nem csak én kaptam, hogy a nevünket nehogy kihozzátok, mert akkor nem fogunk még ennyi támogatást sem kapni, mint most kaptunk. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP sorai-ban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Teleki képviselő úr. Kettő percre megadom a szót Gyüre Csaba jobbkios képviselő úrnak.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Teleki képviselőtársam mondta, hogy mobillá kell tenni az oktatást. Szerintem jelen pillanatban is az, semmilyen jogszabály, semmilyen rendelet nem mondja el, hogy ha a jelenlegi többségi társadalomhoz tartozó gyereket elviszik a faluból egy városi iskolába, akkor cigány származású gyereket miért ne lehetne elvinni. Én nem gondolom, hogy van bármilyen szabályozás, sőt, én azt gondolom, hogy ilyen gyakorlat sincsen, legalábbis nem hallottam még semmilyen gyakorlatot, amely korlátozná bármilyen szinten.

Nem mondom azt, hogy abban nincs igaza önnek, hogy az anyagi lehetőségek adott esetben behatárolhatják azt, hogy ki tudja elvinni a gyereket *(Közbeszólások az MSZP sorai-ból: Az is korlát.)*, de az is biztos, hogy az államnak meg kötelessége, hogy minden szinten, tehát a legkisebb faluban is, ahol iskola működik, ott a megfelelő szintű, az átlagos szintű oktatást tudja prezentálni, ez pedig ténykérdés, hogy az államnak ezt biztosítania kell. Erről beszélt folyamatosan a kormány, hogy a KLIK-et ezért hozták létre, hogy a legkisebb faluban lévő iskolában is legalább olyan magas szintű oktatás legyen, mint amilyen egy fővárosi elitiskolában van. Nyilván ezt nem hisszük el, én nagyon várnám, hogy a kormánytöbbség bebizonyítsa, hogy ez így van, de ez elméletileg a hozzáállás.

Petneházy Attila képviselőtársamnak pedig egy gondolattal csak, valóban úgy van, hogy az az iskola, amelyikről beszéltem, Nyíregyházán, ez később megnyílt. Elég szomorú az, hogy bezárt és a görögkatolikus egyháznak kellett azt felvállalni, hogy az állami feladatot, amit eddig az állam vagy az önkormányzat akkor még föl vállalt, ezt a görögkatolikus egyház, mivel óriási volt rá a társadalmi igény, ezt figyelembe véve legalább megcsinálta. Valóban nagyon üdvözlendő és valóban egyetértetek Petneházy Attilával abban, nagyon szomorú tény, hogy egyesek ezt támadták, sőt nemhogy támadták, de még mindenféle bírósági eljárást és mindenféle szankciót próbáltak az egyházzal szemben kiszabni azért, mert a társadalmi igénynek eleget tett. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban. - Petneházy Attila tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm, Gyüre képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a további képviselői felszólalások következnek. Először az írásban előre jelentkezett képviselőknél adom meg a szót, elsőként Staudt Gábor képviselő úrnak, Jobbik, 15 perces időkeretben.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Ombudsman Úr, illetve Helyettesei! Örülök, hogy az Országgyűlés előtt is vitát tudunk folytatni erről a jelentésről, ezt már elkezdtük vagy megtettük az Igazságügyi bizottság ülésén. Én átnéztem a jegyzőkönyvet, mert az ember felejt, akármennyire is volt jelen, és próbálok építkezni a jegyzőkönyvre és az ott elhangzottakra, hogy egy kicsit bizonyos szakmai vitákat ne csak megismételjünk, hanem tovább is tudjunk vinni, hiszen közös felelősségünk, hogy ezek a jelentések egyre jobbak legyenek, és most nem feltétlenül csak szakmai értelemről kell beszélni, hanem hogy olyan területek is látókörbe kerüljenek, amelyek esetleg kevésbé voltak hangsúlyosak a múltban.

Természetesen azt is látni kell, hogy a parlamenti képviselői és különösen az ellenzéki képviselői pozíció egy opponensi pozíció, tehát nyilvánvalóan azzal tudunk mi is segíteni, ha egyrészt azokat a problémás területeket megjelöljük, ahol szerintünk előrelépésre van lehetőség, de én azért szeretem kiemelni azokat is, amelyek pozitív területek. Tehát a dicséret sem maradhat el, említeni is fogok néhány területet, ahol külön öröm és külön köszönet, hogy megnyilvánultak, illetőleg hogy a jelentésben is szerepelt és az Igazságügyi bizottságon is szóba került. Tehát így, csomagban kell majd értékelni azt, amit én is mondani fogok.

Kedzeném azzal, és itt szintén utalnék az Igazságügyi bizottságban lefolytatott vitára, hogy már a biztosnak, az alapjogi biztosnak a funkciójával kapcsolatosan is néha úgy éreztem, hogy nem mindenben értettünk száz százalékig egyet, hiszen a törvény behatárolja azt - és azt kell mondjam, sajnos -, hogy

például egy normakontroll vagy egy alaptörvény-értelmezéssel ki fordulhat az Alkotmánybírósághoz. Ezzel mi nem értettünk egyet, hogy ez így történt, de ha már az ombudsmannak megadatott ez a jog, akkor úgy gondolom, hogy ebben az esetben egy fokozott felelőssége is van, hogy ezzel éljen. Nem feltétlenül, bár tudom, hogy azonban az esetekben élhet ön ezzel, amikor egy olyan ügy van ön előtt, amikor ezzel kapcsolatosan felmerül, de amikor egyéb szervek vagy országgyűlési képviselők keresik meg az ombudsmant, akkor úgy gondolom, hogy fokozottan kell vizsgálnia azt, hogy egy országgyűlési képviselő sem, vagy akár egy képviselőcsoport sem fordulhat már egyedül, hiszen a képviselők negyedére van szükség az Alkotmánybírósághoz.

Tehát tulajdonképpen az ilyen igényekkel szemben egy fokozott figyelemmel kell eljárni, és amikor azt mondtuk, hogy több normakontrollt vagy akár több alkotmányértelmezést is elvártunk volna az ombudsman úrtól, akkor erre a fokozott igényre, a fokozott felelősségre hívnánk fel a figyelmet, és ez természetesen egy törvényi állapot. Hogyha meglenne nekünk a jogunk vagy ad absurdum, ahogy régen volt, bármely állampolgárnak, hogy az Alkotmánybírósághoz fordulhasson, akkor higgye el, biztos úr, nem hívnánk fel a figyelmét erre, vagy nem ilyen fokozottan tennénk meg.

Aztán a bizottsági ülésen felhoztuk, hogy a devizahiteles ügyekben nem láthattunk kellő mennyiségű eljárást. Erre ön azt válaszolta, amiben részben igaza is volt, hozzáteszem, hogy az ügyeknek egy meghatározó hányadában polgári jogi szerződésről van szó, amelybe önök beavatkozni vagy az ombudsman beavatkozni nem tud.

Ez igaz is, tehát ezt én el tudom fogadni, viszont sok esetben azt tapasztalhattuk, hogy akár 2010 után is születtek olyan törvények a Magyar Országgyűlésben, amelyek véleményünk szerint alapjogokat sértettek, vagy akár olyan visszamenőleges joggyakorlatot, joggyakorlást valósítottak meg, amelyekkel a devizahitelesek igényérvényesítése sok esetben nehezebbé vált vagy ellehetetlenült; akár itt az érvényesség-érvénytelenség kérdéskörére is lehet gondolni.

Ha ezt kiegészítjük azzal, hogy akkor történtek gyalázatos módon ezek a törvény módosítások, miután devizahitelesek nyertek, elkezdtek nyerni a bíróságokon, és akkor a devizahitelesek megmentője, a Fidesz-kormányzat gyorsan egy-két törvény módosítást beterveztett, hogy ez ne történhessen meg - nem mennék bele a részletekbe, megtettük már akár a Kúria beszámolójánál, akár az adott törvényeknél -, nos, ezekben az esetekben szerintem felmerülhet az, hogy akár az ombudsman is fordulhatna vagy fordulhatott volna az Alkotmánybírósághoz, és kérhette volna annak megállapítását, hogy ezek a jogszabályok bizony alapjogokat sértenek és alaptörvényellenesek. Ezt csak azért szerettem volna kiemelni, mert szó volt erről a bizottsági ülésen és lehetőségem volt megismerni ombudsman úrnak az álláspontját.

Aztán felmerült az is, itt szeretném megerősíteni, főleg, ha több nemzetiségi szószóló is jelen van, hogy elhangzott részünkről, hogy bár a magyar állam, hál' istennek, gáláns bizonyos jogokkal, és akár anyagilag is támogatja a nemzetiségeket, de sok esetben azt tapasztaljuk a visszajelzések alapján, hogy nem tudnak minden esetben ezzel élni és nem is feltétlenül azért, mert megátalkodottak a magyar hatóságok, hivatalok, hanem sokszor bürokratikus akadályok gördítődnek ezen jogok betöltése elé. Itt fel lehet hozni akár az okiratoknak a nemzetiségi nyelven való kiállítását, erről több visszajelzést kaptunk, hogy sok esetben megvan a jog, de a jog addig ér, ameddig az ügyintéző, a legalsó szinten lévő ügyintéző tudása terjed, és sok esetben ezeken csúszhatnak el vagy váltak nagyon nehézé az a lehetőségek, hogy éljenek ezekkel a jogokkal, de itt lehetne említeni a KLIK és a nemzetiségi iskolák viszonyrendszerét is, itt is több problémát láthattunk.

(11.20)

Szeretnék felsorolni egy-két nagyon pozitív területet, és a jövőben is azt kérem, ha kérhetek illet, hogy szeretnénk, ha fókuszban maradna néhány terület.

Szabó Marcel beszélt részletesen arról, hogy a TTIP-nek, tehát a transzatlanti kereskedelmi szerződésnek amerikai-európai alapjogi aspektusait vizsgálták önök, és nagyon aktívak voltak benne; ezt nagyon köszönjük, és a jövőben is szeretnénk azt, ha ez folytatódna. Úgy gondoljuk, hogy valóban alapjogokat érinthet, hogy milyen szerződés születik. Mi is harcolunk a megfelelő fórumokon, akár itt, az Országgyűlésben, bízunk benne, hogy a magyar kormány is, bár sokszor nem tudjuk eldönteni, hogy pontosan mi az álláspontja ezzel kapcsolatosan, de hogy fel fog lépni, és nagyon fontos azt látni, hogy valóban alapjogoknak a sérelme is felmerülhet, ha egy nem megfelelő szerződésnek a kidolgozása kerül előtérbe. Szeretnénk, ha a jövőben is - ahogy mondtam - önök is foglalkoznának ezzel.

Aztán a hulladékgazdálkodás terén - ez is elhangzott - több beadvánnyal éltek önök felé, engem is mint országgyűlési képviselőt megkerestek nem egy esetben, és találtam is olyat, ez egy folyamatos, több évben felmerülő probléma, hogy önök nagyon helyesen felléptek abba az irányba, és több önkormányzatot is felhívtak arra, hogy a törvényeknek megfelelő hulladékgazdálkodási helyi rendeletet fogadjanak el vagy módosítsák ezeket. Ebben az esetben azt kellett látni, hogy azok az állásfoglalások, amelyek megszülettek a hivatal részéről, gyakorlatilag jogilag az ombudsman részéről, megkönnyítették az állampolgároknak a jogkeresését, hiszen ha az ombudsmantól érkezett egy felhívás, azért az önkormányzatok ennek eleget tettek. Itt arról volt szó, hogy volt-e lehetőség arra, hogy eldöntsék az állampolgárok, hogy mekkora kukákba gyűjtik a szemetet,

és az arányosság kérdése, hogy annyiért fizetnek-e, amennyit meg tudnak tölteni, illetve egy fontos kérdés, hogy bár kötelezően igénybe veendő szolgáltatásokról beszélünk, de az, hogy valaki, mondjuk, nem lakik egy nyaralóban, és szüneteltethesse ezt a szolgáltatást, ez is fontos, hogy előtérbe kerüljön. Egyébként hozzáteszem, hogy vannak még ilyen önkormányzatok, ahol ez nem valósult meg, de én biztatom az állampolgárokat is, hogy ha az önkormányzatok nem teszik meg, akkor nyugodtan az ombudsman úrhoz is fordulhatnak.

Szó volt még előttem sok esetben - erre csak részben szeretnék az idő szűkössége okán is kitérni - a szegregáció fogalomrendszeréről. Szalayné Sándor Erzsébettől egy kimerítő fogalomponosítást hallhattunk szóban a bizottság ülésén. Én azt kifogásoltam, hogy a jelentés mintha nem kellő pontossággal használná ezt a fogalomrendszert, de a kiegészítés számomra kielégítő volt, hiszen az hangzott el, hogy azokban az esetekben, amikor valakit tudásszint alapján sorolunk, és egy iskola tudásszint alapján sorolja akár osztályokba a diákokat, és ilyen módon valósul meg megfelelő módon az ő képzésük, akkor ez nem valósít meg negatív értelemben szegregációt, ez számomra egy pozitív megnyilvánulás volt. Egyébként Balog Zoltán miniszter úrnak is feltettem ezt a kérdést, és ő is azt mondta el, hogy igen, ez egy olyan kérdés, amelynek helye lehet, már csak a gyakorlatban szeretnénk azt, ha ez megvalósulna. Meggyőződésem, hogy akkor lehet egy megfelelő helyi, akár egy kistélepülésen is egy megfelelő helyi oktatást - de ez nagy településekre is igaz lehet - megvalósítani, ha tudásalapon minden tanulócsoporthoz meg tudjuk adni azt, ami számára a legnagyobb segítségként, igényként jelentkezik, megfelelő, akár speciális képzettségű oktatókat. Az egy másik kérdés, hogy ha ezek után bizonyos álljogvédők szegregációt kiáltanak, akkor jogilag és mindenféle módon meg is kell és meg is lehet védeni ezt az érvrendszert, és nagyon szeretnénk, ha a jövőben szakmailag ezek a folyamatok beindulhatnának.

Aztán felhívtam az ombudsman úr figyelmét - és bízom benne, illetve arról tájékoztattak, hogy vizsgálódnak az ügyben - az egyedi azonosító jegyeknek a rendőrségi fotózásával kapcsolatosan. Ezt nagyon röviden fel kell hoznom itt is, hiszen arról van szó, hogy törvényi háttér nélkül jelenleg az a gyakorlat, hogy fényképfelvételeket készítenek gyakorlatilag bármely esetekben, akár intim helyeken is a különböző, akár okkal, akár ok nélkül meggyanúsított elkövetőkről. És nem arról van szó, hogy mondjuk, veszélyes bűnözőknél ezt ne kellene megengedni, de egy közúti szabálysértés vagy egy közúti bűncselekmény elkövetésénél, vagy akár egy becsületsértéses ügynél, ha mondjuk, az egy közszereplő hátrányára történt és az ügyészség képviseli a vádat, akkor nem szabályozott módon, egy ORFK-utasítás mellékleteként arra kötelezni az eljárást elszenvedőket, hogy akár meztelenre vetkőzve fényképfelvételeket készítsenek, vagy akár, mondjuk, tetoválások után kutas-

sanak az ő testükön, ez alapjogokat sért, és a jelenlegi jogi szabályozásban nem szerepel. Én egyébként a Belügyminisztériumhoz fordultam ez ügyben; azt válaszolták, hogy ennek azért van meg a törvényi felhatalmazása, mert ezekben az esetekben a személyleírás-kezelés az, amire felhatalmazása van a rendőrségnek. Szerintem még laikusként sem nehéz belátni, hogy egy személyleírás-kezelés nem jelenti fényképfelvétel készítését, főleg nem, mondjuk, akár egy intim testrészről. Ettől függetlenül törvényben szabályozni kellene a területet, mert bizonyos esetekben bizonyos elkövetőkről, mondjuk, a tetoválásaikról, egyedi azonosító jeleikről fényképfelvételt kellene csinálni, de ezt jogállami keretek között, hogy az alapjogok védelme is megvalósuljon - erre próbáljuk rábírnunk a kormányt. Kérem az ombudsman urat, hogy a vizsgálattal tegyünk ezt közösen. Tudom, hogy ez már egy kicsit túlmutat a '15-ös beszámolón, de ilyenkor van lehetőségünk ilyen komoly témákról is beszélni itt a parlament ülésén.

Ezen témák mellett, mert nagyon sok mindenre ki lehetne térni, illetve ki is tértünk, azt szeretném kérni, hogy idén is, ahogy a múltban, építsék be, mert azt láthatjuk, hogy sok esetben beépítették azokat a parlamenti meglátásainkat, amelyeket megtettünk, ettől függetlenül, ahogy elmondtam, kritikáink mindig is lesznek, hiszen ez egy ilyen műfaj. De azt is elmondtam, hogy a pozitív dolgokra is fel fogjuk hívni a figyelmet, és - most nem belemenve jobban a részletekbe - a jövőben is jó munkát szeretnénk kívánni az ombudsman úrnak, illetve a helyetteseinek, és bízunk benne, hogy még sok szakmai észrevételünk lehet, és a szakmai alapjogi viták folytatódnak a parlamenten belül és azon kívül is. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik és a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Staudt képviselő úr. Kettő percre megadom a szót Teleki László képviselő úrnak, MSZP.

TELEKI LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Azt hittem, hogy már utoljára fogok hozzászólni, mert több hozzászóló nem lesz, de még lesz mindenképpen.

Én meg szeretném köszönni a biztos úrnak és a munkatársainak, a helyettesének azt a munkát, amit végeztek, mert ahogy elmondtam az elején is, én azt gondolom, hogy önök a jogállamiságnak egy alappillérei, és a szegények védőszentjei, ha úgy tetszik, mert nagyon sokszor a szegények és az elesettek nem tudnak máshova fordulni, csak önökhöz. Ezért tehát a Magyar Szocialista Párt támogatni kívánja azt a jelentést, azt a beszámolót, ami előttünk van, azért is, mert az önök munkáját nagyon tartjuk. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP és a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Teleki képviselő úr. 15 perces felszólalásra adom meg a lehetőséget Ander Balázs képviselő úrnak, Jobbik.

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! 2015. június 25-én és 26-án az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala négy munkatársa vizsgálódott a Somogy megyei Kaposváron a Zita Speciális Gyermekotthonban, úgyhogy Somogy megyei jobbikos képviselőként kézenfekvőnek tűnik számomra az is, hogy ennek kapcsán némileg tágabb összefüggésrendszerbe ágyazva beszéljek erről a vizsgátról, illetve az ezzel kapcsolatos gondolataimat megosszam önökkel. Már csak azért is, mert szentül meg vagyok róla győződve magam is, hogy a közeljövő társadalmi nyugalma nagyon nagy részben azon fog múlni, hogy a problémákkal küzdő, hátrányos helyzetű, adott esetben deviáns viselkedésű fiataloknak és gyerekeknek milyen nevelést, oktatást, milyen felzárkóztatást és milyen szocializációs mintát tudunk biztosítani, akár állami résztvevőkkel is, hogy ne csak a családról legyen szó.

(11.30)

Ez az ombudsmani jelentés aztán, ami idén, 2016 márciusában látott napvilágot, óriási sajtóvisszhangot váltott ki, a bulvársajtó fölfújta, mondhatni, az egész, ki is forgatta egyébként a sokszor jó meglátásokat, jó szándékú ajánlásokat, és úgy próbálta bemutatni, mélységesen megsértve egyébként az ott dolgozókat, ezt a speciális gyermekotthont a nagyközönség számára, mintha ez a horror háza lenne, mintha a pokol tornáca lenne a Zita Gyermekotthon.

Nyilvánvalóan itt az ajánlásokon, a 30 oldalas jelentés 18 ajánlásán nem tudok, nem is kívánok végigmenni, azok közül teljes mértékben egyet tudunk érteni nagyon sokkal, például a gyermekszegénységhez kapcsolódó ajánlással. Nagyon fontos lenne az, hogy 2016-ban Európa kellős közepén csak azért, mert anyagi lehetőségei korlátozottak valamilyen családnak, ne kerüljön kiemelésre egyetlenegy gyermek sem a családjából, és ne kerüljön csak emiatt a gyermekvédelmi ellátórendszerbe. Viszont vannak olyan pontok is, mondjuk, az 5. vagy a 6., amelyek kissé megalapozatlannak tűnnek még talán a laikus olvasó számára is, hiszen ha itt az izolációs időszakokkal kapcsolatos fenntartásokra utalok vagy éppen a gyermekek szabadságának úgymond korlátozására, akkor azzal tisztában kell lenni mindenkinek, hogy ezek a gyermekek nem véletlenül kerültek ebbe a speciális intézetbe, hiszen disszociatív magatartászavarokkal küszködnek. Ilyen formában pedig nagyon is van létjogosultsága annak a szabadságkorlátozásnak, legalábbis a bent tartózkodásuk első időszakában, amellyel úgymond sújtják őket.

Sok esetben ezek a fiatalok bűncselekményeket követtek el vagy éppen bűncselekmények által fenyegetettek maguk is, hiszen ha a jelentésben nevesített prostitúcióra gondolunk vagy éppen a kábítószerfogyasztásra, akkor nyilvánvalóvá kell tenni, hogy ha

ezeket a fiatalokat meg akarjuk menteni, akkor sok esetben bizony máshogy nem lehet megmenteni, mint hogy elszeparáljuk és izoláljuk attól a környezettől, ahonnan bekerültek ebbe a speciális intézetbe. Sok esetben egyébként maguk a családtagok azok, akik mondjuk, prostitúcióra kényszerítik ezeket a fiatalokat, tehát véleményem szerint mindenképpen jogos az, hogy a bekerülés első időszakában legalábbis egyfajta izolációs időszakon essenek át.

Az a sajtóbotrány, amely ezt a jelentést követte, az a felfújott sajtóbotrány, azok a szenzációhajhász szalagcímek, amelyek - mint már mondtam - a horror házaként kívánták beállítani ezt az intézetet, mindenesetre nem megalapozottak, és ahogy mondtam, mélységesen sértik azokat az elhivatott dolgozókat, akik a lelküket kiteve munkálkodnak azon, hogy ezekből az oda bekerült fiatalokból a magyar társadalom számára hasznos embereket tudjanak nevelni. Én magam is ellátogattam egyébként ebbe az intézetbe, nyilvánvalóan hajtott a kíváncsiság, és Somogy megyei képviselőként, azt hiszem, ez kötelességem is volt, hogy magam is szembesüljek azzal, ami ott van. Én rendezettséget, tisztaságot és kielégítő körülményeket tapasztaltam.

Magát az intézményt egyébként 32 fiatalra tervezték. Az ombudsmani jelentés alapján a látogatásuk idején 30 fő volt a gyermeklétszám, ebből azonban kilencen tartósan úgymond szökésben voltak, 2 fiatal pedig elkövetett bűncselekmények miatt fiatalkorúak büntetés-végrehajtási intézetébe került. Tehát összességében 19 bent lakó fiatalról beszélhetünk, akikre 38, írd és mondd, 38 dolgozó jutott. Ilyen formában, ha ezt végiggondoljuk, akkor látni kell, hogy a magyar állam ennél többet nem nagyon tud tenni szakember szintjén azért, hogy ezeket a fiatalokat megmentsék. 38 dolgozó 19 fiatalra!

Véleményem szerint ha már a magyar állam beavatkozik - és nyilván be kell avatkozni -, akkor egyébként bölcsebben tenné, ha ezt a beavatkozási folyamatot valamikor korábban kezdené, és nem várná meg, hogy az események ilyen formában kulinálódjanak, és olyan állapotba jussanak ezek a fiatalok, sok esetben egyébként a saját kiilleszkedett társadalmi normát követő családjuknak köszönhetően is, ahonnan a visszaút már nagyon-nagyon nehéz lesz. Az ott dolgozó pedagógusok, nevelők egyébként pontosan erre panaszkodtak, ezt hozták fel az egyik legnagyobb hibaként, hogy mire ezek a fiatalok őhozzájuk kerülnek, vért izzadhatnak, de a sikerre való esély vajmi csekély lesz.

Mindazonáltal maga az aktuális vizsgálat és a jelentés tulajdonképpen csak a felszínt kapargatja, és sokkal-sokkal mélyebb társadalmi problémarendszerről van itt szó, nevezetesen: a több évszázados problémahalmazt maga előtt görgető és a rendszerváltás óta végképp kisiklatott cigányintegráció ügyéről van itt szó.

Magam egyébként nagyon rosszul látok, ez néha problémát is okoz, mert nem látom az időt, viszont színvak nem vagyok. Az ombudsmani jelentés is

beszámolt arról, hogy az intézményben található fiatalok 90 százaléka cigány származású. Nem lehet leegyszerűsíteni a kérdést a szegénység témakörére sem, hiszen pontosan tudjuk, hogy Magyarországon egyébként a térségben is borzasztó módon kiemelkedő gyermekszegénység aránya már a 40 százalék fölött van, szemben, mondjuk, a szlovák 10 százalékkal vagy a még alacsonyabb csehországi arányokkal. Tudni kell, hogy a szegénységben élő gyermekek 25 százaléka cigány származású, és a mélyszegénységben élő gyermekek fele szintén cigány származású. De látni kell, hogy ott van a többségi társadalom oldaláról is nagyon-nagyon sok olyan fiatal, akit a szegénység sújt.

Vizsont ebbe az intézetbe mégsem ilyen alapon kerülnek be a gyerekek. Nyilván azt senki nem mondja, és senki nem hozhatja fel vádként, hogy a gyermekvédelemben dolgozók valamiféle rasszista indulattól vagy ügybuzgalomtól hajtva összefogdosták volna a cigány gyermekeket. Nem, ide nem ilyen okból kerülnek csupán a gyermekek, hanem azért, mert ahogy az intézmény filozófiája is szól, illetve az alapító nyilatkozata vagy a feladatkör, amivel megbízták, az antiszociális, disszociatív magatartászavarral küszködő fiatalokat kellene megmenteni. Ha ebből 90 százalék a cigány gyermekek aránya, akkor itt olyan kérdések merülnek fel, amin bizony el kell gondolkodni. A többségi társadalom által megkövetelt normák betartása, az, hogy ezek a fiatalok már a családjukban is olyan magatartási mintákkal találkoznak és olyan magatartási mintázatokat hoznak ide, ami örökre megpecsételi az ő sorsukat, ez egy olyan kérdés, amivel mindenképpen foglalkozni kell, hiszen a jövő nagyon fenyegető, tisztelt képviselőtársaim. Ha a kiilleszkedett társadalmi csoportok körében megfigyelhető népességrobbanásra gondolok, arra, amit egyébként úgy fogalmazott meg az egyik cigány politikus, romaügyi szakértő, Forgács István, hogy fiatalon, iskola nélkül a nyomorba sokat szülni bizony nem kulturális jog és erény, nagyon jó lenne, ha ezt meghallanák, és valahogy ezt az üzenetet, az integrálódott cigány emberek üzenetét át lehetne vinni arra a cigány társadalmi csoportra is, amely bizony ezt nem hallotta meg, és hatványozottan termeli újra ilyen formában a problémákat, különösen, ha ez a népességrobbanás egyfajta társadalmi dezintegrációval párosul.

Ha erre gondolunk, akkor azt is látni kell, hogy itt néhány éven belül nagyon-nagyon komoly problémák lehetnek az olyan elgettósodott térségekben, mint például a Cserehát vagy akár például mint a dél-dunántúli Ormánság környéke. Ilyenkor kell arra gondolni, hogy az az oktatási, mondjuk úgy, megoldási csomag, amit mi is letettünk az asztalra és többször követeltünk, az nincs sehol. Látni kell, hogy ezeknek a fiataloknak a jelentős része, akikről itt egyébként beszéltem, a Jean-Paul Brighelli által a Kairosznál megjelent könyvében megjelenteknek tökéletesen megfelelő módon viselkedik. Ez a szerző a Butaságra kárhóztatva című könyvében azt írta,

hogy ezeknek a fiataloknak a családi példaképe is sokszor bűnöző, a háziállataik pitbullok és rottweilerek, már az általános iskolában megismerkednek a kábítószerrel és semmi mással.

(11.40)

Ezekkel a fiatalokkal márpedig valamit kellene kezdeni, mert ahogy itt az elején is elmondtam, a közeljövő társadalmi nyugalma attól függ, hogy őket hogyan tudjuk integrálni. De ha arra gondolunk, hogy a roma fiatalok 25 százaléka úgy fejezi be még napjainkban is a középiskolai karrierjét, hogy sem érettségivel, sem szakmával nem rendelkezik, akkor ez is csak azt támasztja alá, hogy a cigányintegráció kapcsán óriási gondok vannak Magyarországon. Nem is csodálkozhatunk, hogy ez így van, hiszen a kormány nem hajlandó elengedni annak a cigány vezetőnek a kezét, akinek az enyves kezéhez bizony a romaintegrációra szánt súlyos milliárdok eltüntetése tapad. Míg mi azoknak a becsületesen dolgozó és gondolkodó cigány embereknek nyújtunk, kínálunk baráti jobbot, akik a felelősen vállalt gyermekeik jövőjét a tanulásban és a munkában látják, addig tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, még ha önök azzal fognak vádolni, hogy egyfajta kormányellenes támadásra használom fel ezt a napirendi pontot, akkor is ki kell mondani, hogy bizony azokkal szövetkeznek, akik ezeket az integrációs pénzeket eltüntetik. A cigányság ellen tesznek ezzel és a magyarság ellen tesznek ezzel.

Óriási lenne... - márpedig az állam felelőssége, hiszen ezekben a zsebükben lévő, illetve kompromittálódott cigány vezetőkkel ezeket a problémákat megoldani nem lehet. Önök ezekkel szövetkeznek. Korábban az SZDSZ pedig azokkal a szélsőliberális megmondóemberekkel, akik a magyar többségi társadalmat kirekesztéssel, diszkriminációval és fasizmussal vádolták. Még egyszer mondom, a Jobbik nem így gondolkodik. A Jobbik a becsületes cigány embereknek nyújt baráti jobbot.

Viszont lenne itt négy olyan súlyos feladat, ami egyfelől az államot, másfelől a cigány közösségeket érintené, és ha ezeket nem tudjuk megoldani, akkor semmiféle előrelépés nem lesz cigányintegráció ügyében. Bizony a cigányság részéről fel kell számolni azt az önszegregáló és a kirekesztést tulajdonképpen magával vonó kívülállás kultúráját, amiről Romano Rác Sándor is annyit beszélt annak idején. Igenis be kell dobni a köztudatba és beszélni kell a felelős, tudatos gyermekvállalás gondolatáról, mert - és nem én mondtam, hanem a borsodi cigányvajda, Lakatos Attila - a gyermek nem állat, hanem felelősség. Ez lenne egyfelől a cigány vezetőknél, a felelősen gondolkodó cigány vezetőknél egy nagy feladat, ezt keresztülvinni, és ezért harcolni.

Másfelől viszont az államtól is elvárna nagyon sok mindent ez a terület. Nevezetesen azt, hogy válságövezetekben dolgozó pedagógusokat, szociális

szakembereket fizessék meg. Kínáljanak számukra olyan életpályamodellt, ami vonzóvá teszi az ezen a területen való dolgozást, foglalkozást azokkal a gyermekekkel, akiket valóban integrálni kellene közös jövőnk, a közös boldogság érdekében. És bizony, beszélni kellene a bentlakásos iskolák rendszeréről is, azokról az iskolákról, amelyek ezekkel a gyerekekkel még korán kiemelve abból a visszahúzó családi környezetből valamit kezdeni tudnának, de sajnos nincs szó ilyesféle párbeszédéről, különösen akkor nem, ha zárszóként, mondjuk, a nagy bajban lévő tanodák helyzetére utalok, azoknak a tanodáknak a helyzetére, amely tanodák pontosan az ilyen nehéz sorú gyermekekkel foglalkoznak, de a kormány mulasztása miatt óriási anyagi bajban vannak. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*

Arra kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy gondolkodjunk el közösen ezekről a kérdésekről. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik padsorai-ban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Ander képviselő úr. Kétperces hozzászólások következnek; elsőként Gelencsér Attila képviselő úr, Fidesz.

GELENCSÉR ATTILA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Azon ritka pillanat ez, amikor kormánypárti képviselőként szeretnék rácsatlakozni vagy támogatni az előttem felszólaló jobbikos képviselőt. Mint Kaposvár országgyűlési képviselője és ennek a nevelőotthonnak nyolc évig fenntartója, azt hiszem, hogy eléggé ismerem az ottani szituációt.

Az Ander Balázs által elmondott mondatok minden szavával egyetértek a nevelőintézettel kapcsolatban. Ráadásul pontosan tudom, hogy négy évig megyei képviselő volt, onnan is ismerheti, de azt is tudom, a dolgozók mesélték, hogy tényleg vette a fáradságot a képviselő úr, hogy meglátogassa ezt az intézményt, és az a helyzet, hogy nehéz jobb mondatokat mondanom a képviselő úrnál, mert a szituáció pontosan az, amit ő az előbb elmondott.

A hangulatról annyit szeretnék mondani, hogy egy kicsit már kellemetlen, hogy az ombudsmani vizsgálatok sora megjön oda, és a dolgozók szempontjait egyáltalán nem veszi figyelembe. Sokkal több tapintatra, empátiára, együttérzésre, odafigyelésre lenne szükség ebben a tekintetben, mert - hogy csak az ottaniakat idézzem, a Kaposváron élő, ebben az intézetben dolgozókat - ha az ombudsmani vizsgálatot végzők, mondjuk, két napot eltöltenének ott, szívesen látná bárki, hogy mutassák meg végre, hogy kell ezekkel a fiatalokkal dolgozni és bánni, tekintettel arra, hogy aki ott veszélyben van, az gyakran nem a fiatal, hanem az ott dolgozó felnőtt. Az a helyzet, hogy azok a bűnesetek, amelyekről a képviselő úr beszélt - a prostitúciótól a droghasználatig -, amelyeket szeretne megfékezni, mondjuk, egy bezárással, egy ráccsal az intézmény, abban a pillanatban egyéb

jogi problémák adódnak, ha pedig ez nem következik be, akkor meg bent életveszélyes állapotok alakulnak ki szinte naponta.

Úgyhogy valóban *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*, én is azt gondolom, hogy előre kellene lépni ebben az ügyben más tekintetben is. Köszönöm szépen. *(Taps a Fidesz és a Jobbik padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Gelencsér képviselő úr. Kettő percre megadom a szót Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak.

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Ma Magyarországon a gyermekszegénység nem cigányprobléma. A mélyszegénység sem cigányprobléma, és nem csak a cigány gyerekeket érinti. Ma a 7 év alatti gyerekek 42,2 százaléka van kitéve szegénységnek, és nő fel szegénységben, ami azt jelenti, hogy minden második 7 év alatti gyermek.

Kérdéseket szeretnék feltenni a képviselő uraknak. Kéri-e egy gyermek valaha a világon, hogy megszülethessen? Tehet-e egy gyermek arról, hogy ő világra jön? Felelős-e azért egy gyermek, hogy ő világra jött, attól függetlenül, hogy hova tartozik? Nem a felnőtt-társadalomnak és a felnőtteknek a kötelessége és felelőssége az mindig és mindenkor, hogy a gyerekeinket megóvjuk attól - bármilyen gyerekről beszélünk -, hogy ki legyen annak téve, hogy szegénységben nőjön fel?

Én csak arra kérem önöket, hogy gondolkodjanak el azon - jobbikos képviselőtársaimat, fideszes képviselőtársaimat és mindenkit, aki a teremben ül és nem a teremben ül -, gondoljanak egyszer abba bele, hogy ha a Jóisten úgy döntött volna, hogy ő cigány családba születik, neki mekkora lehetősége lett volna az életben, milyen lehetőséget kapott volna vagy ma milyen lehetőséget kapna ebben az országban cigány gyerekként. Azt gondolom, hogy sokkal több felelősségünk van, és nekünk van a legnagyobb felelősségünk ebben a témában.

A gyerekeket én csak óvni szeretném, bármilyen gyerekről beszélünk, és néha, azt gondolom, jó lenne, ha magunkba szállnánk és elgondolkoznánk dolgokon. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Kettő percre megadom a szót Gyüre Csaba jobbikos képviselő úrnak.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Talán rögtön válaszolnék is Bangóné képviselő asszonynak, aki azt mondja, hogy kéri-e a gyermek, hogy megszülessen. Nyilván költői kérdés volt, tehát nem kéri, nem kéri. Nem is ezzel van a baj.

Nyilván mi is bele tudunk gondolni, milyen lehet egy cigány gyermek élete, ha a legalacsonyabb

társadalmi rétegbe születik bele, legszegényebbként, azonban azt is látni kell, hogy attól, hogy megszületett, a jogai és kötelességei egyformák, és a társadalomba való beilleszkedés akkor is kötelessége, a törvények elfogadása kötelessége mindenkinek, minden embernek, minden gyermeknek is, és ezt be kell tartani.

De ez csak egy félmondat, és még amiről beszélni akartam, amit Ander Balázs ihletett meg a speciális otthonnal, illetve a gyermekotthonnal kapcsolatban; a saját megyémből nyilván én is ismerem hasonló problémákat, és valóban én is elfogadom, és tudom, hogy így vannak. Illetve ahogy Gelencsér Attila képviselő is mondta, aki felhozta a dolgozók szempontjait: azokat vajon nem kellene vizsgálni, hogy ők milyen körülmények között dolgoznak ebben a gyermekotthonban, milyen veszélynek vannak kitéve ebben a speciális gyermekotthonban, ahol beilleszkedési zavaros, beilleszkedni nem tudó, sokszor bűnöző életmódú elemek vannak?

(11.50)

És akkor felhozok még egy fontos szempontot. A kormány szerint ezeket az otthonokat integrálni kell a társadalomba, ezeket be kell tenni városokba, településekre, szomszédokkal és a többi. A szomszédoknak a problémája mit jelent? Mit jelent az utcában lakók problémája, akik ki vannak téve nap mint nap azoknak az elemeknek, akik nem is akarják betartani a társadalmi együttélés legalapvetőbb szabályait, és akikkel nem is akarnak együtt élni semmilyen formában? Nem akarnak beilleszkedni azok a személyek, akik adott esetben ezekben a speciális otthonokban laknak.

Tehát ez is egy másik szempont, amit szintén figyelembe kell venni, hiszen nekik is joguk van a lakhatáshoz, a biztonsághoz körülményekhez. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Gyüre képviselő úr. 15 perces időkeretben adom meg a szót Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak.

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Munkatársai és tisztelt Képviselő Urak, Hölgyek! Ez az a napirend, ezt tavaly is elmondtam, amit a képviselőtársaimnak kötelezővé tennék - tudom, hogy ez csak egy ilyen álmom -, hogy itt üljenek, meghallgassák, és kötelezővé tenném, hogy a beszámolót is el kelljen olvasni, mert talán sok mindent megértenénk abból, hogy a mai magyar társadalom miért olyan, amilyen.

Az előző évek beszámolóinak szerkezeteit követve több mint 300 oldalon keresztül ismerteti az alapvető jogok biztosának tevékenységét, átfogó képet ad mind az ombudsmani hivatal működéséről, nemzetközi kapcsolatairól, mind a kiemelt alapvető

jogok magyarországi helyzetéről. Az egyes alapjogok magyarországi érvényesülését önálló fejezetbe foglalva, a konkrét ügyeket részletesen ismertette taglalja.

Az alapvető jogok biztosáról szóló törvényben kiemelt öt terület a 2015. évről szóló beszámolóban is különös hangsúlyt kap. Mindenki tudja, hogy melyek ezek a területek: a gyermekek jogai, a nemzetségek jogai, az egészséges környezet védelme, a fogyatékossgal élő személyek jogai, a leginkább veszélyeztetett csoportok jogai.

A korábbi évek beszámolóitól eltérően a Magyarországon élő nemzetiségek jogai, illetve a jövő nemzedékek érdekei, az egészséges környezethez való jog védelme esetében a terület tárgyevi vizsgálatainak bemutatása nem az alapvető jogok biztosának alkotmányos jogok helyzetének értékelését tartalmazó fejezetben van, hanem a beszámoló önálló 4. és 5. fejezetébe került át. Immár tehát a belső feladatmegosztásra is figyelemmel a biztoshelyettesi beszámoló részek, fejezetek foglalkoznak a biztos és biztoshelyettesek közös munkájának, vizsgálatainak és együttműködéseinek tapasztalataival.

A 2015. évi legnagyobb médiavisszhangot kiváltó ombudsmeni jelentések a következők voltak, amelyeket a 43. oldalon találunk. A Merényi Gusztáv Kórház pszichiátriáján előzetes bejelentés nélkül tett OPCAT-látogatás. A jelentésben leírt állapotokat taglaló 282 önálló megjelenés - online felületen 155, rádió-televízió 68, nyomtatott sajtó 59 - egyrészt hozzájárult a helyzet kezelésének felgyorsításához, másrészt pedig azzal a hatással járt, hogy ráirányította a figyelmet más magyarországi intézetek helyzetére is. Az alapvető jogok biztos a és nemzetiségi kérdésekkel foglalkozó helyettese sajtótájékoztatón mutatta be a miskolci közösi hatósági ellenőrzésekről és a lakhatási feltételekről készült terjedelmes jelentést. Oktatásügyben kiadott ajánlások, ezek között az ombudsman vizsgálta a pedagóguséletpálya-modellt is.

A 2015. év kiemelkedő feladata volt a menekültválság kezelése is. A beszámoló kiemeli, hogy az országgyűlési biztosok gyakorlatában mind a menekültek, mind a menedékkérők vagy az azt nem kérő, de országukat valamely kényszer okán elhagyó külföldi vagy hontalan személyek jogi státuszuktól függetlenül egyértelműen védendő csoport tagjainak tekintendők. A menekültek alapvető jogainak védelmében az alapvető jogok biztos a több intézkedést is tett; ezt most nem sorolnám fel, mert ez fellelhető a jelentésben.

(Az elnöki széklet dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Néhány észrevétel. Üdvözlendő, hogy a kormány idegengyűlölő kampánya közepette felemelte szavát a menedékkérők emberi jogainak védelmében. Külön örvendetes, hogy az ombudsman köszönetet mondott a menedékkérőket segítő civil szervezeteknek, akiket emlékezetes módon a kormány eléggé

támadott. Kérdés, hogy mi lett a menedékkérők Bicskére utazása ügyében lefolytatott vizsgálat eredménye. Ugyanakkor meglepő, hogy az alapvető jogok biztos a menedékkérők tagállamok közötti áthelyezésére vonatkozó EU-határozattal összefüggésben kérte az Alkotmánybíróságot az Alaptörvény értelmezésére. A megfogalmazott kérdések meglehetősen egybecsengenek a kormány kvótaellenes kampányával.

Az alaptörvény-értelmezésre vonatkozó indítvány benyújtása különösen meglepő annak fényében, hogy az ombudsman nem mutat különösebb aktivitást az alkotmánybírósági beadványokat illetően. A beszámoló 2900 (sic!) 2015-ben benyújtott utólagos normakontroll-indítványról tesz említést. Ez azért sajnálatos, mert utólagos normakontrollt csak az ombudsman, illetve az országgyűlési képviselők egynegyede kezdeményezhet.

A beszámoló ezúttal sem fest rózsaszín képet Magyarország szociális helyzetéről, realisan ábrázolja az egyre elfogadhatatlanabb állapotokat. A beszámoló 123. és 124. oldalán például a következőket olvashatjuk:

„A biztos gyakorlatban az egyes panaszok vizsgálatakor a szociális biztonság vagy az egészség joga, illetve az oktatáshoz való jog önálló sérelme kivétel. Jóval gyakrabban fordul elő e jogok közvetett, áttétes sérelme azért, mert az alapvető eljárási garanciákat, jogállami elveket figyelmen kívül hagyja a közhatalom. Ezzel együtt a beszámoló keretében indokolt önálló fejezetben is ismertetni azokat az ombudsmeni vizsgálatokat, tendenciákat, amelyek az egyes szociális jogok biztosítását és védelmét szolgáló, szolgáltató intézményrendszer működésével hozhatóak kapcsolatba. A tágabb értelemben vett 'szociális ügyek' halmazából kiemelhetőek olyan esetek, amelyek az egyéneket ért visszasságok mellett nagyobb, akár rendszerszintű aggályokat jeleznek. A 2015-ös tárgyév kapcsán arra a tendenciára lehet utalni, hogy a panaszbeadványok nem csekély része közvetve vagy közvetlenül a panaszosok szociális helyzetével, egészségi állapotával és az ellátórendszerrel függött össze, azok túlnyomó többségét ugyanakkor a biztos hatáskör hiányában nem vizsgálhatta. A panaszok továbbra is tartós elszegényedési folyamatokról, a kiszolgáltatottság más dimenzióban való újratermelődéséről árulkodnak, a szociálpolitika szűkülő eszközrendszere pedig nem képes valódi, hosszú távú segítséget nyújtani a mélyszegénységben, tartósan a létminimum alatt élők problémáinak javításához. A legelesettebbek továbbra sem vagy csupán esetlegesen jutnak hozzá segítséghez és támogatáshoz.”

Azt gondolom, ezek elég súlyos mondatok a jelentésben, és jelezni szeretném, hogy én már előre kíváncsi vagyok a 2016-os jelentésére az elnök úrnak, csak azért, mert 2016-ban az egész gyermekvédelmi rendszert szétverte a Fidesz-KDNP-kormány.

Az MSZP továbbra is fenntartja az alapvető törvényben létrehozott új ombudsmeni struktúrával

szembeni kritikákat, különös tekintettel a szakosított ombudsmanok önállóságának megszüntetésével, az adatvédelmi biztos intézményének felszámolásával összefüggésben kifejtett kritikákra. Üdvözölhető, hogy az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek beszámolója átfogó képet ad az alapvető jogok érvényesülésének magyarországi helyzetéről, és tükrözi a magyar társadalom jelenlegi legfeszítőbb problémáit. Emellett ki kell emelnem, elmondtam már, képviselőtársaim, hogy épp ugyanúgy, mint az előző évben is, az MSZP támogatni fogja az elfogadását a jelentésnek.

Örülök, hogy ma ebben a vitában részt vehetek, és nemcsak azért, hogy ezeket a mondatokat elmondhattam, hanem egy helyi ügyre szeretném az ombudsman úrnak felhívni a figyelmét, és ha van lehetősége, akkor kérném, hogy indítson vizsgálatot ez ügyben, amire ötödik hónapja nem kapunk választ, az egyik állampolgárt ért sérelemre.

Két cikket szeretnék felolvasni, mert az a legkönnyebb, ha felolvasom, amelyek megjelentek a híradásokban, és utána átadnám az ombudsman úrnak, hogy ha tud ezzel valamit kezdeni, nagyon megköszönném.

(12.00)

„Elkeseredetten keresi az igazságot és Mile Imrét családja Püspökladányból. Az 59 éves férfi április 9-én, ötödik hónapja tűnt el a Jász-Nagykun-Szolnok megyei karcagi Kátai Gábor Kórházból, azóta nem adott életjelet magáról. A hozzátartozók állítják: a kórház felelőssége, hogy eltűnt a szeretttük.”

„Imre öt hónappal az ominózus nap előtt került be a kórházba, miután ittasan elesett biciklijével. Koponyatörése és agyi bevérzése keletkezett. Mivel korábban volt már ital miatt kórházban, így súlyos alkoholistaént kezelték őt, nem az alapsérüléseivel, hanem súlyos alkoholistaént, és a pszichiátriára fektették a kórházban. A pszichiátrián töltött hónapok alatt a férfi kétszer volt az épület falain kívül, általában 24 órás felügyelet alatt tartották a kórházban. A család állítása szerint erre hivatkozva nem engedték haza március 30-án. Csont és bőr volt - mondja az édesanyja -, alig 45 kilogramm, hogyan szökhetett volna el a kórházból? Ki volt kötözve a lábánál, a kezénél és még a mellkasánál is, de senkire nem volt veszélyes. Ha ki is sétált a kórházból, messzire biztosan nem ment pénz és iratok nélkül, bepelenkázva, egy szál pólóban az akkori 5 fokok hidegben. Ott van Karcagon, valahol a határban holtan - mondja az édesanyja. Ő már csak azt szeretné, hogy bizonyosságot kapjon, hogy a fia meghalt. A család szerint a kórház kamerafelvételei elárulnák az igazságot, mivelhogy be van kamerázva a kórház, 24 órán keresztül működik a kamerarendszer, ezzel azonban, hiába jelezték, senki nem foglalkozik.”

Az eltűntnek a családja feljelentést tett a kórház ellen, a rendőrség ide-oda tologatja az ügye: Püspökladány rendőrsége átadta Karcagnak, majd Karcag

ugyanúgy visszaadta Püspökladánynak, és ötödik hónapja nem tudunk semmit arról, hogy a beteg hova tűnhetett. Ha mondhatok ilyet, érdekessége az ügynek, hogy amikor eltűnt a beteg, akkornap engedélyezték a kórházból, hogy Imrét hazavihessék. Sajnos, ez már nem történhetett meg, a beteget a családja már nem vihette haza, és azóta sem adnak információt a számukra. A kórház nem hajlandó tudomást venni az ügyről - így mondhatom: tudomást venni -, nem adnak felvilágosítást a hozzátartozóknak, a rendőrség épp ugyanúgy nem, és arra kérem biztos urat, hogy indítson vizsgálatot ez ügyben (*Dr. Székely László bólogat.*), és oda is adnám a papírokat, amiket én kinyomtattam, hogy segítségére tudjak lenni, és megköszönném, hogyha utána kapnánk valamilyen tájékoztatást, hogy mi történt. Köszönöm szépen, elnök úr. (*Taps az MSZP soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. A következő felszólaló a Jobbik képviselőcsoportjából Lukács László György képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Tanár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előző üggyel kapcsolatosan, amelyet Bangóné képviselőtársam felvetett, helyi érintettség okán azért hadd tegyek még annyit hozzá, hogy különösen az az érdekes most abban a dokumentumban, amit át fog adni a biztos úrnak a képviselő asszony, túl azon, hogy ilyen megtörténhet egy pszichiátrián, illetve hogy egy betegnek a sorsáról nem teljesen tudjuk, hogy hol van (*Bangóné Borbély Ildikó átad dr. Székely Lászlónak egy dossziét.*), talán az alapjogi sérelem mégis abban áll vagy abban állhat, hogy a család nemhogy információt nem kap arról, hogy hol van a hozzátartozója, hanem az egyébként a család részére kiadandó egészségügyi dokumentációt és annak a kiadását is megtagadta a kórház. Tehát a jogsértés abban áll, hogy eltűnés esetén a legközelebbi hozzátartozónak, édesanyjának, testvérnek az ő kérésére, és nem hivatkozva arra, hogy egyébként büntetőügy van folyamatban, az egészségügyi dokumentációval való rendelkezés joga nem csorbulhat, nem írhatja felül egy folyamatban lévő büntetőeljárás.

Én úgy gondolom, hogy kristálytisza alapjogi sérelem van. Talán volt hasonló ügy, amelyben a dokumentáció meg nem ismerésével, az azzal kapcsolatos problémákban már a hivatal eljár. Én úgy gondolom, hogy ebben az esetben is különösen ez ad okot arra, hogy valamilyen módon egy hivatalból kezdeményezett eljárással az üggyel foglalkozni kell, nemcsak azért, mert egy családnak kell megnyugvást találnia, hanem mert biztosítani kell az egészségügyi intézményekben a megfelelő működési rendet, hiszen azt is látjuk, egészségügyi politikusként rengeteg tapasztalom, illetve az Országos Betegjogi és Dokumentációs Központnak, az OBDK-nak a működése során is rengeteg panasz érkezik arra, hogy az

egészségügyi ellátással kapcsolatos iratoknak, információknak a hozzáférhetősége milyen nehéz, és hogy egyes kórházakban milyen eltérő gyakorlat van, persze beszélve olyan anomáliákról is, hogy különböző fénymásolási díjak vannak, különböző előre meghatározott feltételeket támasztanak ahhoz, hogy hozzáférjenek ezekhez az iratokhoz, holott ez az egészséghez való jognak az egyik integráns része, hogy az ember egy tájékoztatást, információt ne csak szóban, hanem utólag róla, illetve a felvett kezelésekkel kapcsolatosan is tájékoztatást kaphasson, tehát ezzel teljes az egészséghez fűződő joga a betegeknek. Így hát ebben - csatlakozva az MSZP felvetéséhez - valóban úgy gondolom, hogy valamilyen vizsgálatot folytatni kell, természetesen tiszteletben tartva a megindult büntetőeljárásnak a kereteit és tiszteletben tartva az esetleges közigazgatási eljárásokat, amelyek ebben vannak, de ebben nekünk tanácsot nem kell adni, a hivatal ezekben megfelelően jár el.

A magam részéről a hivatalnak az egészségügyet érintő tevékenységét vettem górcső alá, és annak különösen örültem, hogy az egészségügy és egy egészségügyi eset képezte talán az egyik legnagyobb rivaldafényt képező ügyet, és a hivatalnak talán a legnagyobb ismertséget hozta ebben az évben, ez a Merényi-ügy volt, amelynek egyébként lett... - illetve a Merényinek több ügye is, ha úgy tetszik, amely felhívta egyrészt a figyelmet pszichiátriai ellátásnak a rossz állapotára, amelyet a szakma is már nagyon régóta hangoztat, tehát ennek a rossz állapotára is felhívta a figyelmet, így ezáltal az ott tapasztalt viszonyok nemcsak a szakmán belül váltottak ki egy változtatási igényt, hanem a lakosság is jobban értesült róla. Tehát itt egybecsengett és egybe lett értesülve, hál' istennek, a publicitásnak köszönhetően a szakmának az elvárása, és ez most már egybecsengett a lakosság elvárásával is, tehát jó volt látni azt, hogy ez az ügy megfelelő kezelés mellett kellő médiafigyelmet tudott irányítani erre a problémára.

Fontosnak tartom leszögezni, amit Gyüre Csaba képviselőtársam mondott, hogy vannak olyan területek, amelyekkel - és ebben önzőnek kell lennie egy egészségügyi politikusnak, és a saját területének kell több figyelmet szentelnie, és több figyelmet kérnie - kiemelten érdemes foglalkozni, és a magam részéről is megkerestem egyébként a hivatalt azzal, hogy egyes ügyekben foglalkozzon kérdésekkel. Nagyon jól említette Gyüre Csaba képviselőtársam, hogy például a budapesti ügyeletnek a korábbi működési rendszere bizony tartalmazott nagyon sok olyan, énszerintem az egészséghez fűződő, de az emberi élethez fűződő jogokat is érintő kérdéseket, amelyeket rendezni kell, illetve vizsgálatra szorultak. Természetesen ebben most egy jogszabályi változásnak köszönhetően egy másfajta sebészeti ügyeleti rendszer alakult ki a fővárosban, amely talán jobban fogja szolgálni a szakmának az érdekeit, jobban fogja szolgálni a betegeknek az érdekeit, de ettől függetlenül ezt a rendszert is folyamatosan nyomon kell követni, hiszen a jelenlegi rendszer úgy lett átszervezve, hogy

bizonyos kórházak egyenlőtlen terhelést kapnak. Ez talán jól látszik azokból a betegágyakból és azokból a hozzárendelt ellátási területekből és lakosságárányból, amely mutatja, hogy egyes kórházak óriási terhelésnek vannak a budapesti ügyeleti ellátásban kitéve. Például a Dél-pesti Kórház komoly terhet visz, a Péterfy Sándor Utcai Kórház komoly terhet visz, pontosan azért, mert egy nagy terület, nagy lakosságammal vannak, az ő egy ágyra jutó eset-számaik kiugróak és messze meghaladják az egyes többi ellátásra kötelezett kórházét.

Ebben tehát valamilyen vizsgálatra mindenképpen szükség lesz, pontosan azért, hogy ezek a vizsgálatok, ahogy egyébként eljutottak a patikai ügyelet rendszerében is az egészségügyi államtitkársághoz, és lépéskényszerbe hozták őket, itt is valamilyen visszajelzésként jusson el az államtitkársághoz, és legyen majd valami korrekció belőle. Ez nem tisztán politikai érdek, sőt egyáltalán nem politikai érdek, ezt az abban dolgozó személyzet is javasolja, hogy valamifajta kiegyenlítés kell, ha mást nem, akkor az államtitkárságnak majd át kell tekintenie a területi ellátási kötelezettségnek a más módon való átszervezését, hogy egyenlő teher essék a kórházakra.

De azt is helyesen említette meg képviselőtársam, hogy a hálapénzzel is komolyan kell foglalkozni, ugyanis a hálapénz az egészségügyben élő korrupció, és a jelenlegi törvényi szabályozás egy nagyon felemás rendszert honosított meg Magyarországon, ahol egy bizonyos részét teljesen legálisan lehet úzni a hálapénznek, ez az az eset, amikor az intézmény vezetője megengedi, hogy az ellátást követően, tehát nem az ellátásért előre, hanem azt követően valaki az őt kezelő egészségügyi személyzetnek valamilyen juttatást adjon; a másik része, amikor előre kérik, amikor engedély nélkül adják vagy kérik azt, ebben az esetben ez tisztán egy büntetőjogi tényállás.

(12.10)

A hálapénzrendszernek ez a softkorrupció működési modellje lényegében nagyon hátrányosan befolyásolja az egészségügyhöz való hozzáférést. Önmagában a hálapénz jelensége, léte az egészséghez fűződő joghoz, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés jogát teljes egészében lerontja, és jól látszik, hogy egy álságos softkorrupció módon lehetőséget ad arra, hogy valamelyek több egészségügyet, valamelyek kevesebb egészségügyet kapjanak, ráadásul úgy, hogy félig a legalitás talaján járnak, és nagyon sokszor inkább az illegalitás talaján történik az ellátás és az ellátásért adott javadalmasítás. Tehát itt lehet, hogy egy átfogó és nemcsak egyébként az alapjogok bizottságát érintő kutatásra vagy felmérésre lenne szükség, hanem nagyon sok mindenkinek vizsgálnia kellene azt, hogy a hálapénz jelenlegi rendszerét hogy lehetne eltakarítani, vagy a jelenleg működő rendszerét hogy lehetne olyanná tenni, hogy abban ne legyenek

állandó alapjogi sérelmek, illetve az alapjogok csorbulása.

Beszéltünk a betegjogi védelem egyik fontos pilléréről, azokról a bejelentésekről, amelyekkel a betegek élnek. Nyilvánvalóan helyes az a megállapítás a beszámolóban, hogy az ombudsman felé érkező bejelentési számok csökkenése egyenes arányban áll az OBDK-hoz érkező növekménnyel. Én egy közérdeklődés-kérés során megkérdeztem, hogy miként alakultak, és jó volt látni, egyrészt azt, hogy az OBDK megtalálta a rendszerben a helyét, és egy növekvő számú bejelentéssel dolgozott, növekvő számú esetszámmal dolgozott, ami nagyon komoly növekedéseket mutatott, másrészt azt rossz volt tapasztalni, hogy az egészségügyben ennyire sok jogsérelmet élnek meg, vagy ennyire sok jogsérelemmel találkozhatnak a betegek. Én ezt sokszor abba a kontextusba is szoktam helyezni, és ez is egyébként egy alapjogi kérdés lehet, hogy egyre többen nyúlnak a kártérítési perek irányába, egyre több a műhibaperekkel foglalkozó eset, illetve egyre több teret kap a médiában is.

Jómagam többször vettem részt jogászként ilyen perekben. Látni kell azt, hogy nem feltétlenül sok esetben az ügyfélnek vagy akár jogi képviselőjének a pénzbeli motiválása, sokszor egy lelki motiváció, sokszor egy információ, nagyon csúnya szó, aszimmetria miatt kerülnek ezek a perek, illetve jogviták felszínre. Úgy gondolom, hogy ebben is kellene valamilyen előrelépés majd.

Ez persze már nemcsak az alapjogi biztos feladata, hanem maguknak a törvényalkotóknak is fontos feladata lesz abban, hogy áttekintsük, hogy miként lehet például a soron következő polgári perrendtartás vitájában vagy az ahhoz szükséges esetleges módosításokban vagy továbblépési lehetőségekben megvitatni azt, hogy a műhibaperek esetében, mint a kártérítési perek egy sajátos fajtájában, hogyan tudjuk ténylegesen helyes mederbe terelni ezeket a pereket, és hogyan lehet egyébként a betegek, az egészségügyi intézmények között fennálló problémákat majd helyesen megoldani és ténylegesen jó irányba terelni. Nyilvánvalóan most már megindultak azok a gondolatok, hogy miben kell majd a polgári perrendtartás vitában hozzászólni, de mindenképpen a biztos úr figyelmébe is ajánlom, hogy ezzel a problémával is különösen érdemes lesz foglalkozni.

Egyébként nagyon jó, hogy a gyógyszerügyi ügyekkel foglalkozott a 2015. év során, tevékenységi körébe vette, s erről végül is egy nagyon jó áttekintés, nagyon jó beszámoló született, amely arra ösztönözte magát a rendszert, hogy az elmúlt 25 év gyógyszerügyi ügyeleti megoldatlanságában valamilyen lépés történjen. Azonban itt is megint megálltunk félúton, ugyanis 2015 őszére az ajánlásoknak megfelelően megszületett az a törvényi szabályozás, amely lehetőséget biztosít majd arra, hogy az ügyeletet megfelelő fizikai elosztás szerint, tehát megfelelő területi elosztás szerint és megfelelő, remélhetőleg honoráció szerint végezzék el az egészségügyi szol-

gáltatók, pontosan azért, hogy az abban foglalt vállalkozások vállalkozás szabadságához és a versenyhez fűződő jogai kellően kiegyenlítetttek legyenek. Viszont a kormány a törvényalkotáson túl egy dologról elfeledkezett, ez pedig a végrehajtási rendeletek és a végrehajtás mikéntje, ugyanis az a helyzet, hogy 2015 ősze óta, illetve már majdnem tél volt, amikor elfogadtuk ezt a törvénymódosítást, azóta egy helyben toporog az ügy, sem a költségvetésben nem látjuk egyébként azt a költségvetési fedezetet, ami a patikaügyeletet ellentételezése lenne, de még egyébként a végrehajtás sorát sem látjuk.

Tehát nincsenek készen azok a rendeletek, amelyek pontosan meghatároznák, hogy hol lesz vagy hol lehet, hol kell és milyen ellentételezés mellett ügyeletet tartani. Így gyakorlatilag félmunkánál járunk, és mindaddig, amíg félmunkában vagyunk, addig folyamatosan az az alapjogi sérelem áll fenn, ami egyébként megállapításra került a jelentésben, úgyhogy ebben talán egy utóvizsgálatra is szükség lenne, hogy mi az a mulasztás, amiben vagyunk, és hogy miért nem jön át az én információim szerint az egyetemes akarat az államtitkárság, a Magyar Gyógyszerészeti Kamara, a hálózati gyógyszerárak, tehát gyakorlatilag egy teljes szakmai konszenzus nem tud átjutni azon a jogalkotási folyamaton, amely megnyugtatóan rendezné ezt a folyamatot. Természetesen ezt csak tájékoztatásként mondom, vagy esetleg egy utóvizsgálatként, ami ismételten felhívhatja a problémára a figyelmet.

Az pedig, hogy miért hoztam fel és miért hozunk fel olyanokat, amelyben szeretnénk vizsgálatot, valamilyen beszámolót vagy legalább egy jelentést kieroportolnia, az azért van, mert bízunk az önök tevékenységében. Pontosán az elmúlt 2015-ös évi események, a sajtóban megjelent és talán az egészségügyet pozitívan is érintő, bár a hírek maguk negatívok voltak, de a változás iránya pozitív lett, ami a hírekből következik. Pontosán ezért fordulunk önökhöz, hogy minden olyan területet, amelyeket vizsgálnak, úgy vettük észre, hogy ott valamifajta elmozdulás lett, akár szakmai konszenzus irányában, akár a törvényalkotói megoldások irányában.

Éppen ezért próbálnánk egyébként a hálapénz kérdését, ahogy mondtam, a budapesti ügyelet újvizsgálatát vagy a megvizsgálását, vagy például egyébként a műhibaperek vizsgálatát összességében egy ilyen vizsgálat alá vonni, mert úgy gondoljuk, hogy ezeken a pontokon előrelépésre van szükség, és valamilyen jelzés, egy megbízható forrásból eredő jelzés nagyon is szükséges a törvényalkotó számára, legyen szó egyébként akár a törvényalkotásról és az Országgyűlésről, vagy akár a rendeleti jogszabályalkotásról is a minisztériumok, államtitkárságok felé.

Tehát éppen ezért kérjük a fokozott figyelmet az egészségügy vonatkozásában, különösen azért, mert úgy gondolom, hogy ez talán az egyetlen olyan jogterület, ami, bár minden jogterület fejlődés alatt van, de az egészségüggyel kapcsolatos és az egészségügy fejlődése, a technika, a modernizáció jegyében, a

kiterjedés jegyében, ez az a terület, ami egyébként egy fokozatos jogfejlődés alatt áll még mindig, és egyébként egy sokkal intenzívebb fejlődési terület, nemcsak technológiailag, hanem a jogi és egyéb alapjogi problémákkal kapcsolatosan is, amelyek újabb és újabb jogvitákat szülnek.

Így hát ezeken a területeken talán különösen fontos az alapvető jogok biztosának, a biztosoknak a feladata. Így mindenképpen ezzel különösen fontos foglalkozni, és reményeim szerint a 2016. évi beszámolóban is ismételten előjönnek azok az egészségügyi intézményeket, ellátásokat érintő jelentések, amelyeket végeznek.

Úgy gondolom, meghatároztuk azokat a területeket, nem akarok munkarendet meghatározni, nem is feladatom, és nem is kívánok semmilyen utasítást adni, de adtunk pár olyan példát, amin el lehet indulni, akár helyi példákból kiindulva a karcagi, részint püspökladányi eset, vagy ezek a nagy általánosságban elmondott kihívások, amelyekkel még meg kell küzdenünk.

Én ehhez kívánok a jelen évre is jó munkát, és remélhetőleg a következő évi beszámolóban már ezekről is vitázhatunk.

Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló az MSZP képviselőcsoportjából Heringes Anita képviselő asszony. Parancsoljon!

HERINGES ANITA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Ombudsman Úr! Első mondataim a köszönetéi, az egész hivatalának és az ott dolgozó minden embernek, mert azt gondolom, hogy tényleg az utolsó bástyái tudnak lenni a hátrányos helyzetű embereknek, akikhez még tudnak szólni, akiktől segítséget tudnak kérni. Azt gondolom, hogy munkájukkal nagyon-nagyon sok segítséget nyújtanak ennek a társadalmi rétegnek és egyébként az ország bármely lakosának.

A mai napon képviselőtársaimmal, Ildikóval benyújtottunk egy határozati javaslatot, ami a gyermekek sérelmére elkövetett testi, lelki és szexuális bántalmazás hatékony megelőzése érdekében szükséges intézkedésekről szól, amelyben pont a kormánynak fogalmaztuk meg a feladatokat, hogy melyek azok a lépések, amelyeket meg kell tennie. Azt gondolom, hogy ez pártállástól függetlenül mindenki számára elfogadható határozati javaslat, hiszen látjuk jól, hogy nem telik el úgy hét az elmúlt időszakban, hogy a híradókban, a sajtóorgánokban ne értesülnénk olyan szörnyű helyzetekről, ahol a gyermekeket éri bántalmazás, akár családon belül, akár családon kívül, akár egyébként egy nevelőintézetben, akár bármilyen gyermekvédelmi rendszerben bent lévő gyermekről lenne szó.

Éppen ezért, miután mi úgy látjuk, hogy a gyermekvédelmi rendszer szétesett, szétverésre került az elmúlt időszakban, azt gondoljuk, hogy újra kell gondolni ezt az egész rendszert.

(12.20)

Hiszen sok esetben az elmúlt időszakban pont azok a gyermekek, akik egyébként az alapellátás szeme előtt voltak, kerültek bajba, és a rendszer maga mégsem tudta megakadályozni azt, hogy velük azok a szörnyűségek megtörténjenek, amikről a hírek szólnak. Sokszor a leterhelt, túlterhelt és alulfizetett szociális munkások, családgondozók, védőnők, az átalakított, de mégsem megfelelően működő jelzőrendszer nem volt képes a problémát jelezni. Éppen ezért felháborító véleményem szerint, hogy a munkaerőhiány ezen a területen még nagyobb, mint bárhol máshol, hiszen annyira alul vannak fizetve a szociális munkások, hogy nem marad az országban, aki ilyen képzettséggel rendelkezik, hiszen külföldön jóval jobban megfizetik ezt a területet.

Azt gondolom, hogy a gyerekek azok, akik nem tehetnek semmiről, ők azok, akiket tényleg védenünk kell. Régen, amikor én voltam még gyermek, a szomszéd jobban figyelt arra, hogy mit csinálnak az utcában élő gyermekek, de a mai szegénységi viszonyok mellett azt lehet látni, és a társadalom helyzetéből fakadóan azt lehet látni, hogy az emberek már nem figyelnek egymásra úgy, mint régen. S akkor itt van az alapellátó rendszer feladata, hogy ha a szomszédoknak és az embereknek nincs már erejük figyelni a szomszédra, akkor az ellátórendszernek kell még nagyobb erőt fektetni arra, hogy itt legyen megfelelő számú szakember, megfelelő képzettségű szakember, és rendszeresen meg legyenek fizetve ezek az emberek, mert a lélek, amivel ők dolgoznak, sokszor már kevés ilyen túlterheltségi szinten.

A gyermekvédelmi otthonokban elkövetett bántalmazások különösen súlyos helyzetre hívják fel a figyelmet, ami összefüggésbe hozható a megfelelő számú és képzettségű szakemberhiánnyal és a megfelelő szakmai ellenőrzés hiányával. Ombudsman úr is felhívta a figyelmet arra, hogy megfelelő végzettségű szakdolgozókra van szükség, illetve a gyermekvédelmi szakemberek számára megfelelő szupervízióra, mentálhigiénés támogatást szolgáló programokra van szükség.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a kormány egyáltalán nem tesz meg mindent a családon belüli erőszak megfékezése érdekében. Ezt bizonyítja az, hogy a magyar Országgyűlés a mai napig nem hajlandó ratifikálni az Európai Tanács 2011-ben elfogadott úgynevezett isztambuli egyezményét sem.

A gyermekvédelem rendszerét az elmúlt időszakban a kormány több ponton jelentősen módosította. Átalakult az alapellátás és a szakellátás rendszere is. Előbbieknek köszönhetően már csak összevontan működnek a családsegítő és gyermekvédelmi szolgálatok, a különböző feladat- és hatásköröket pedig a járási központokhoz telepítették, ezzel számos aggályt felvetve a szakmai munka minőségében. Az a baj, hogy ez majd csak a következő időszakban fogja igazán megmutatni a jelentőségét, hogy a járási

központokba került át. Azt gondolom, hogy tényleg át kell gondolnunk ezt a rendszert. A határozati javaslatunkat ezért jobbító szándékkal nyújtottuk be, és tényleg azt gondolom, hogy pártállástól függetlenül mindenki számára elfogadhatónak kell lennie, hogy segítsük a gyerekeket.

Több nevelőszülő felhozta nekem azt a problémát, hogy nagyon-nagyon szeretik ezt csinálni, szívből csinálják, lelkesen és a nap 24 órájában a hét minden napján. Nekik sokszor csak lelkileg esik rosszul az, hogy amikor elolvassák a hivatalos papírokat, akkor azt látják, hogy ők napi nyolcórás munkavégzésben vannak minden hétköznap. Ha ők csak nyolc órában dolgoznának nevelőszülőként a gyerekek mellett, akkor elég nagy baj lenne, hiszen aki szülő vagy sokat van gyerekek között, az tudja, hogy ez nem napi nyolcórás munka. Éppen ezért az csak egy lelki többlet lenne, ha nem az szerepelne a papírokból, hogy ők napi nyolc órában csinálják ezt a munkát, ami nem is munka, hanem tényleg belülről jön ezen emberek nagy részének. Minden tiszteletünk az övék, azt gondolom.

Mindezek miatt különböző helyen és módon elkövetett testi és lelki, szexuális bántalmazások hatékony megelőzése érdekében nyújtottuk be ezt a határozati javaslatunkat. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a kormány vizsgálja felül a gyermekvédelmi ellátás rendszerét, továbbá erről nyújtson be jelentést az Országgyűlésnek. Azt gondolom, hogy muszáj beszélnünk erről a kérdésről. Nagyon sajnálom, hogy ilyen kevés képviselőtársunk ül ma a teremben. Sajnálom, hogy nem sokkal többször beszélünk erről a kérdésről, sokkal mélyebben. Mert tényleg én is azt gondolom, hogy amikor egy gyermek megszületik, semmiről nem tehet, miénk, felnőtteké a felelősség, hogy segítjük-e az ő életüket, segítjük-e azt, hogy minden esélyük meglegyen, hogy normális életet tudjanak majd felnőttként élni. Azt gondolom, jó lenne, ha visszajönné az a világ, hogy nemcsak a szakellátásnak, hanem a szomszédoknak is lenne újra türelmük és idejük figyelni a környezetükben élő gyermekekre. Csak ahhoz kell egy bizonyos jólét, amiben az emberek azt érzik, hogy nemcsak a mindennapi megélhetésre kell figyelniük, hanem mert van idejük, van türelmük arra, hogy figyeljenek oda másokra is. Ehhez kell a segítség, azt gondolom, ehhez kell a kormány segítsége is, és azt gondolom, hogy ez a határozati javaslat, ami ma benyújtásra kerül, sokat segíthetne mindenkinek, de legfőképpen a gyerekeknek és a szakellátásban dolgozóknak, akiknek még egyszer nagyon köszönjük a munkájukat. Köszönöm. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Ismételt felszólalásra Gyüre Csaba képviselő úr következik, a Jobbik képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Egy-két

dolog kimaradt, ami nem fért bele a 15 perces időkeretbe a vezérszónoki felszólalásomban. Ezekkel szeretném kiegészíteni.

Ombudsman úr jelentése tartalmaz egy olyan részt is, ami arról szól, hogy neki feladata a jogszabályváltozások esetén a véleményezés. Előzetesen kikéri a hivatala véleményét, és számszerűsítve is lehozza, hogy 257 jogszabálytervezet esetében fogalmazott meg határozott véleményt. Azt gondolom, hogy ez nagyon fontos, hiszen egy olyan fontos társadalmi részt érint a hivatal vizsgálata, ami alapján nélkülözhetetlen az, hogy e tekintetben a születendő jogszabályok esetében ők előzetes véleményt mondjanak.

Amit ebből a szempontból nem tartok jónak - de ez nyilván nem az ő hibájuk, éppen fel akarom rá hívni a figyelmet, hátha meghallgatásra talál -, az az a probléma, ami a bizottsági ülésen is jelzésre került, hogy a hivatalnak általában 24-48 órája van arra, hogy egy ilyenfajta jogszabályi véleményezést letegyen valamelyik minisztérium asztalára. Én azt gondolom, hogy azt nyilván senki nem gondolja komolyan, hogy 24-48 óra alatt a más elfoglaltságai mellett akár a hivatal vezetője, helyettesei vagy bármelyik munkatárs komoly, szakmailag megalapozott, a gyakorlati tapasztalatokat figyelembe vevő szakvéleményt fog letenni véleményezés formájában. Ezt most azért mondom el, hogy hátha eljut azokhoz a fülekhez, akik ezt a határidőt megszbáják, amikor egy minisztérium kiküldi az anyagot.

Legyenek arra tekintettel, hogy több idő legyen rá. Sajnos az a baj, hogy ez gyakorlat, mindenhol azt hallom, ahol véleményezésre küldik ki, hogy két-három-négy nap áll rendelkezésre, például most a közigazgatási bíróságok törvényjavaslat-tervezetével kapcsolatban is három-négy nap állt rendelkezésre a szakmának, ráadásul éppen a törvénykezési szünetben. Azt gondolom, a jogalkotó ebben az esetben sajnós úgy gondolja, nincs jelentősége annak, hogy mit fognak írni, én legalábbis ezt a következtetést vonom le abból, hogy ilyen rövid határidőt adnak.

Nagyon fontosnak tartok még egy szempontot, amiről korábban nem beszéltem, de szerepel az ombudsmani jelentésben. Staudt képviselőtársam is kitért már rá, illetve a bizottsági ülésen is szó volt az utólagos normakontroll fontosságáról. Már a korábbi viták során is jeleztük, hogy az egyes országgyűlési képviselőknek már nincs meg az a joguk, ami régen nemcsak az országgyűlési képviselőknek, hanem minden embernek, minden állampolgárnak megvolt, hogy utólagos normakontroll iránt forduljanak az Alkotmánybírósághoz. Ez már nincs meg, minimum ötven országgyűlési képviselő együttes aláírása szükséges ahhoz, hogy egy ilyen megvalósuljon.

Ez nyilván nagyon nehézkes, s azt is tudjuk, hogy csak egy frakciónak van meg ehhez a létszáma, ez pedig a Fidesz-frakció, az összes többinek össze kell dolgozni, illetve minimum két ellenzéki frakciónak van szükség ahhoz, hogy egy utólagos normakontroll iránti beadvány megszülessen. Már korábban is je-

leztük, hogy szeretnénk, ha e tekintetben sokkal aktívabb lenne a hivatal. Nem azt mondtuk, hogy néhány tucat beadvánnyal kellene több, hanem álláspontunk szerint a jelenleginek sokszorososa kellene, hiszen igény van rá, sok esetben a jogszabályok hibája is megvan, ami miatt a normakontrollra szükség lenne. Azt gondolom, hogy nyilván nagyon nehéz egy ilyen feladatot felvállalni, amikor egyetlen év alatt 50 százalékkal megemelkedett az ügyforgalom, és nehéz elvárni, hogy ötször annyi ilyen beadvány szülessen, de azt gondolom, hogy valahol meg kellene találni azt a középértéket, hogy mégiscsak erőteljesen megnövekedjen ezeknek a száma.

(12.30)

Örömmel olvastam a jelentésben azt, ha jól értettem, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben a panaszokat megvizsgálva, 99,9 százalékban, ha jól láttam, a panaszok elutasításra kerültek, tehát mindenben volt, a büntetés-végrehajtási intézet biztosította azokat az állapotokat, amelyek szükségesek, és a sok panasz nem volt alapja. Mint ahogy sajnos a strasbourgi Emberi Jogi Bíróságon nem ez az álláspont, hanem ott az, hogy bizony a komoly, súlyos bűncselekményeket elkövető bűnözőknek sok ezer eurós kártérítési igényt ítélnék meg, azért, mert azt állítják ők, hogy olyan körülmények között kellett eltölteniük ezt az időt, ami emberhez nem méltó. Örömmel olvastam azt ebben a jelentésben, hogy az ombudsmani jelentés szerint ezek a körülmények nem egyeznek a strasbourgi Emberi Jogi Bíróság gyakorlatával, hanem itt nem voltak megalapozottak azok a panaszok, amik elhangzottak.

Még egyetlenegy dologra szeretnék még kitérni. Örömmel olvastam - sajnos a migránshelyzet hozta ezt -, hogy a visegrádi együttműködés megvalósul az ombudsmanok között is, tehát egy ilyenfajta nemzetközi tapasztalatcsere vagy együttműködés itt is megvalósul. Azt gondolom, hogy bármifajta ilyen jellegű együttműködés csak hasznos lehet, amikor a tapasztalatokat egymás között megosztják.

Körülbelül ez az, amit még el akartam mondani, hozzá akartam tenni, ami nem fért bele a vezérszónoki felszólalásomba.

Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok, az együttes általános vitát lezárom.

Most a beszámoló, illetve a határozati javaslat előterjesztőinek zárszavaira kerülhet sor. Elsőnek megkérdezem Székely László urat, az alapvető jogok biztosát, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Természetesen; ott is, itt is, rendelkezésére áll. *(Dr. Székely László: Nem tudom, hogy kell ezt bekapcsolni.)* Mindjárt segít a teremszolgálat. Ön é a

szó, parancsoljon! *(Nincs hangosítás. - Dr. Székely László: Engedjék meg, hogy felmenjek a pulpitusra.)* Hoznak egy kézi mikrofont. *(Dr. Székely László felmegy a pulpitusra.)*

DR. SZÉKELY LÁSZLÓ, az alapvető jogok biztos: Nagyon szépen köszönöm. Az igazság az, hogy eredetileg nem készültem zárógondolatokra, de nagyon inspiráló volt ez a délelőtt, amit önökkel tölthettem.

Nagyon köszönöm a hozzászólások elismerő részét. Korábban úgy gondoltam, ahhoz legalább meg kéne halni, hogy az ember ennyi dicséretet halljon magáról, a ravatalon fekvő. Nagyon köszönöm a kritikákat is, mert ezek nagyon fontos visszacsatolások számunkra, és meghatározzák a munkánkat. Még az is eszembe jutott, hogy tulajdonképpen tartatnánk gyakrabban ilyenfajta közös eszmecsereket, máris elláttak minket ügyekkel. Nem mintha nem lenne elég, de nagyon szépen köszönjük.

Nem fogok mindenre reagálni, ne aggódjanak. Az egyik, amit érzékeltem, Kaposvár és a Zita Speciális Gyermekeketthon. Erre hadd válaszoljam azt, hogy ez egy OPCAT-vizsgálat volt. Az OPCAT-nek egy több ezer oldalas protokollanyaga van, ami meghatározza, hogy mit kell tenni a nemzeti megelőző mechanizmusnak akkor, ha megjelenik egy ilyen fogvatartási helyen. Ezeket én megváltoztatni nem tudom. Az OPCAT-et nem én kértem, azt a hivatal megkapta. Ez egy nemzetközi szerződésből származó kötelezettség teljesítése. Ez a több száz, de lehet, hogy több ezer oldalas protokoll pontosan leírja azt, hogy mit kell tennem. És ha ezt én nem tenném, vagy nem kielégítően, úgy, ahogy azt Genfben elvárják tőlünk, akkor a Magyar Köztársaságot, bocsánat, Magyarországot, illetve annak kormányát el fogja marasztalni az ENSZ emberi jogi bizottsága. Tehát itt nekem semifajta mérlegelési lehetőségem nincs arra nézve, hogy mi kerüljön be a jelentésbe. Ezt úgy kell elképzelni, mint egy pillanatfelvételt. Azon a napon, akkor ezt tapasztalták. Ha az nem igaz, amit leírtunk, akkor természetesen súlyos kritikával illethetők vagyunk. De azt, hogy hogyan csináljuk, én nem tudom befolyásolni. Tehát nem tehetek bele pozitívumokat.

Azzal sem értek egészen egyet, ha megengedik, képviselő urak, hogy ne lenne empátia a monitoringcsoportban. Dehogy nincsen! Hát magukat az ott dolgozókat is meginterjúvoljuk, megkérdezzük, milyen problémáik vannak. Elhangzott itt valakinek a szájából, hogy azt is vizsgáljuk, hogy nincs-e kiegészítés, nincs-e szükségük szupervízor, pszichológus segítségére. Megnézzük a munkakörülményeiket, és felhívjuk a figyelmet arra, hogy ilyen körülmények között a feladat ellátását veszélyeztetik, ha nem javítunk ezen. Tehát azt kell mondanom, hogy igenis erős empátia van, pontosan azért, mert szolidárisak vagyunk, és tudjuk, hogy milyen nehéz munkát végeznek, feladatot látnak el.

Alkotmányértelmezés. Hát, én akkor kérek alkotmányértelmezést, ha valamit nem értek az alkot-

mányban. Eddig ez egyszer fordult elő. Nem hiszem, hogy ez öncél lenne, és a jogállamiság valamifajta kvantitatív mértéke lenne, hogy hányszor kér egy ombudsman alaptörvény-értelmezést. A devizahitelek ügyével kapcsolatban is, és ezzel tulajdonképpen be is fejezném, úgy emlékszem, hogy az Alkotmánybíróság többször állást foglalt, nem maradt nyitott kérdés. Ha jól emlékszem.

Úgyhogy még egyszer nagyon szépen köszönöm. Érzem azt a fokozott elvárást, ami a személyemet, illetve a tevékenységemet illeti. Egy dologra hadd figyelmeztessem önöket. Önök engem az alapvető jogok biztosának választottak meg, nem messiásnak. Tehát a bölcsék köve nincs nálam, nem tudom, hogy milyen a jó kormányzás, nekem csak tükröt kell tartanom. Tükröt kell tartanom, és ez a feladatom, ennek fogok megfelelni a jövőben is. Még egyszer nagyon köszönöm ezt a tartalmas délelőttöt. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, biztos úr. Megkérdezem Rubovszky György elnök urat az Igazságügyi bizottság részéről, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Igen, parancsoljon, elnök úr!

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY, az Igazságügyi bizottság elnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én a vitában elhangzottakra csak egy kritikát szeretnék tenni. A vita egy jelentős része a 2016-os esztendőről szólt, ami ugye meghaladja a mai napirendünket. A vitának egy másik jelentős része nem az ombudsmani tevékenységet, hanem a kormány munkáját kritizálta. Ez természetesen ellenzéki jog, ez ellen nekem semmi kifogásom.

Azt szeretném még elmondani, hogy én nem hallottam olyan kritikát, ami az Igazságügyi bizottság előtti határozati javaslatot megrengette volna. Változatlanul tartom azt, hogy kérem a tisztelt Ház, szíveskedjen elfogadni a beszámolót, és az országgyűlési határozatot is fogadja el, lehetőleg változtatás nélkül. Itt szeretném megragadni még a lehetőséget arra, hogy a bizottság és a magam nevében is köszönetet mondjak az ombudsman úrnak, a helyetteseknek és az egész hivatalnak a szerintem kitűnő munkájáért. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Most soron következik a **polgári perrendtartásról** szóló törvényjavaslat általános vitájának megkezdése. A kormány-előterjesztés T/11900. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Trócsányi László igazságügyi miniszter úrnak, a napirendi pont előterjesztőjének, 40 perces időkeretben, aki az expozét innen, az emelvényről fogja elmondani. Megvárjuk, míg miniszter úr fölérkezik az emelvényre. *(Megtörténik.)* Miniszter úr, ön é a szó. Parancsoljon!

DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ igazságügyi miniszter, a napirendi pont előadója: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Országgyűlés! Az eljárásjog az anyagi jog szolgálóleánya és egyben mostohagyermek is, hiszen a parlament és a közvélemény figyelme hagyományosan általában az anyagi jogi intézmények felé irányul. Pedig az anyagi jog normáit a színpalak mögött rejtőző eljárásjogi rendelkezések teszik élővé, elevenítik meg. Így volt ez már Werbőczy korában is, aki éppen fontossága miatt vette fel az eljárásjogi rendelkezéseket kódexébe, amely így a szabályozott területekre tekintettel Hármaskönyv elnevezés alatt vált ismertté.

(12.40)

Az első modern polgári perrendtartásunk megalkotása, az 1911. évi I. törvénycikké, Plósz Sándor nevéhez fűződik. A törvényjavaslat előadója 1910. november 16-án maga a jogtudós volt, aki expozéját azzal kezdte, hogy nehéz helyzetben van, amikor egy törvényjavaslat szükségességét kell megokolnia, ami 42 esztendei várakozás után kerül végre az Országgyűlés elé.

Kortársai a javaslat vitájában az alábbi szavakkal méltatták az előterjesztést: „A rendezett jogállapotok, az igazság kiszolgáltatásának megbízható volta nemcsak a jogkereső közönségnek és nemcsak a hivatásos jogászoknak érdeke, hanem fokmérője egy nemzet kultúrájának és erős biztosítéka a gazdasági élet fejlődésének.” Az 1911. évi polgári perrendtartás maradéktalanul érvényre juttatta a XIX. századi jogfejlődés során kialakult alapelveket, szóbeliség, normavilágosság, bizonyítékok szabad mérlegelése, másfelől megteremtette a bíróság és a felek modern együttműködését.

Az utókor egybecsengő ítélete szerint az 1911. évi I. törvénycikk korának legjobban sikerült európai perjogi kódexe lett, aminek megoldásait több országban tanulmányozták és mintának tekintették. Ma, amikor egy új polgári perrend tervezetét mutatom be a tisztelt Ház előtt, fontosnak tartottam, hogy megemlékezzünk egy több mint száz esztendővel ezelőtt ugyanebben a Házban elfogadott törvényről és annak megalkotójáról, Plósz Sándorról.

Az 1911. évi kódexet helyezte hatályon kívül 1953. január 1-jével a Rákosi-korszakban készült, ma is hatályban lévő polgári perrendtartás. A törvényjavaslatot 1952. május 29-én nyújtották be az Országgyűlés elé. Az előterjesztő a Dobi-kormány igazságügyi minisztere, Molnár Erik volt. A javaslatot a Ház még aznap vita nélkül fogadta el. Ez a kódex az 1923. évi szovjet polgári eljárási törvénykönyvet kívánta utánozni.

Az 1952. évi III. törvény megalkotása alapvetően bíróközpontú volt, a felek autonómiáját háttérbe szorító eljárást vezetett be. Az állampolgárok személyi és vagyoni jogvitái - a korszak paternalista, etatiszt felfogásának megfelelően - a bíróság gondoskodá-

sa és az ügyészség vigyázó szemei előtt zajlottak. Ez azt jelentette, hogy a felek rendelkezési joga a bíróság és az ügyészség ellenőrzése alá került.

Természetesen a ma hatályban lévő 1952. évi III. törvény már nem hasonlít elfogadáskori állapotához. Már a rendszerváltás előtt, majd azt követően is számos novella módosította, egészítette ki a törvényt. Mindazonáltal e törvény mára ma már nem tud korszerű válaszokat adni a kor kihívásaira, és az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján az eljárások hatékonysága érdekében újra kellett gondolni.

Ezért is tartom jelentősnek, hogy a mai napon bemutathatom az új polgári eljárási törvény alapjait. Nem túlzás azt állítani, hogy ez a törvényjavaslat több évtizedes várakozás után kerül a tisztelt Ház elé, szinte mondhatjuk itt is a 42. évet. Az új polgári eljárási kódex megalkotásának szükségességéről a kormány az 1267/2013. kormányhatározat elfogadásával döntött. Ezt követően kezdődhetek meg a megalapozó munkák, majd a koncepció elfogadása és végül maga a kodifikáció. Tehát több, jól elhatárolható szakaszt követően készült el a tervezet.

Miniszteri megbízatásom megkezdésekor 2014. június 30-án kaptam kézhez Németh János emeritus professzor úrtól az akkori szerkesztőbizottság által elkészített polgári perrendtartás tervezetét érintő lehetséges koncepciót, amelyet mint munkaanyagot kiválóan hasznosítani tudtunk. E döntés-előkészítő, több száz oldalas munkaanyag tudományos alaposággal problémákat vázolt fel, lehetséges megoldási javaslatokat vázolt fel az Igazságügyi Minisztérium számára. E munka is jelentősen hozzá tudott járulni ahhoz, hogy az Igazságügyi Minisztérium által elkészített szabályozási koncepciót a kormány 2015. január 14-én elfogadta.

Figyelemmel arra, hogy az Igazságügyi Minisztérium tiszta profilú jogászminisztérium, a polgári perrendtartás kidolgozását és magát a kodifikáció irányítását magára vállalta, természetesen figyelembe véve a korábbi munkaanyagokat. A munka irányítására miniszteri biztost neveztem ki Wopera Zsuzsa személyében, aki egyben a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára. Wopera Zsuzsa vezetésével az Igazságügyi Minisztérium rendkívül felkészült és elhivatott munkatársai kiemelkedő munkát végeztek annak érdekében, hogy a mai napon bemutathatom a polgári perrendtartás tervezetét. De köszönettel tartozom azoknak is, akik segítettek az Igazságügyi Minisztérium kodifikációs munkáját; elsősorban 14 munkabizottságban több mint száz kiváló jogász kollégának, bírának, ügyvédeknek, ügyészeknek, közjegyzőknek, a tudomány képviselőinek, akik sokszor rövid határidőn belül is szakértői anyagokkal segítettek a kodifikációt. Külön köszönet jár a munkabizottságokat koordináló Varga István egyetemi tanárnak, majd a munkába később becsatlakozó és a szerkesztőbizottság elnöki feladatát ellátó Szabó Imre professzor úrnak is.

Tisztelt Ház! Engedjék meg, hogy ezt követően magáról a célról és a megvalósításról beszéljek. A

koncepció főbb szabályozási célként határozta meg a perhatékonyság rendszerszintű megvalósítását, a perelaterelést, a felek közötti egyeztetési előmozdító eljárási szabályok kiépítését, az osztott perszerkezet bevezetését, a perkonzentrációt biztosító eljárási szabályok megteremtését, a törvényszéken induló perekben a kötelező jogi képviselő előírását, a társult per hazai szabályainak megalkotását és a modern információs technológia nyújtotta lehetőségek kiaknázását az új perrendben.

Már a koncepció döntött a közigazgatási bíráskodásra vonatkozó szabályok külön törvénybe foglalásáról, függetlenül annak szervezeti kereteitől. Ez egy külön törvény, ennek az előkészítése folyamatban van.

A koncepció azt is eldöntötte, hogy a munkaügyi bíráskodásra vonatkozó eljárási szabályokat továbbra is a polgári perrendtartás szabályozza, és a munkaügyi perekben továbbra is fennmarad a gyakorlatban jól funkcionáló ülnökrendszer.

Már a koncepció kimunkálása során is nagy figyelmet fordítottunk a külföldi megoldások elemzésére, és az ott bevált szabályozás magyar jogrendszerbe történő beilleszthetőségének vizsgálatára. A törvényjavaslatban felfedezhetők a német, az osztrák, a svájci és a szlovén polgári perrendtartási törvény egyes eljárási szabályaihoz hasonló megoldások.

Az elmúlt 25 évben a legtöbb volt szocialista ország polgári perrendtartása megújult, vagy új perrendtartási törvények, vagy átfogó novelláris jellegű módosítások születtek. Új polgári perrendtartása lett a balti államoknak, Szlovéniának, Horvátországnak, Bulgáriának, Oroszországnak, de számos nyugat-európai ország polgári perrendje is megújult, így Spanyolországé, Svájcé. Ezek indoka elsősorban az, hogy az utóbbi évtizedekben bekövetkezett társadalmi-gazdasági változások generálta kihívásokra a régi perjogi megoldások nem tudtak megfelelő válaszokat adni, ahogy nálunk sem.

A törvényjavaslat alapvető jellemzőit tekintve továbbra is inkább a kontinentális eljárási rendszer jegyeit hordozza magán, mintsem az angolszász országokra jellemző adversariális rendszer ismérveit. Amellett, hogy a törvényjavaslat nagy hangsúlyt fektet a felek rendelkezési jogára, a jogvita eldöntése során a bírónak is kifejezetten aktív szerepet szán. A bíró feladata tehát nem korlátozódik csupán a döntés meghozatalára, hanem az anyagi pervezetés új szabályából következően közrehat a jogvita kereteinek a meghatározásában és segíti a nyilvánvaló jogérvényesítési hibák kiküszöbölését. E tekintetben is figyelembe kellett vennünk az Alkotmánybíróság idevonatkozó döntéseit.

A koncepció alapján megkezdődött a normaszöveg kimunkálása, amelynek közigazgatási egyeztetésre bocsátását 3 hónapos előzetes érdemi szakmai-társadalmi egyeztetés előzte meg, melynek keretében a javaslatot különböző szakmai testületek, egyetemek véleményezték és támogatták.

A koncepció elfogadása óta több mint húsz szakmai rendezvényen, vitaülésein mutattuk be a javaslatot országszerte. Magam is jó néhány ilyen rendezvényen részt vehettem, és igyekeztünk minden kérdésre választ adni. Az említett kormányhatározatban felállításra került főbizottság vitára alkalmasnak tartotta a tervezetet, ugyanakkor korrekciók elvégzését javasolta, aminek az igazságügyi miniszter által felállított szerkesztőbizottság ezt követően eleget is tett.

(12.50)

A javaslat közigazgatási egyeztetése keretében az előterjesztés a minisztériumok mellett az igazságszolgáltatási szervekkel, az Országos Bírósági Hivatal elnökével, a Kúriával, a Legfőbb Ügyészséggel és az érintett jogalkalmazók szakmai szervezetével, a Magyar Ügyvédi Kamarával, a Magyar Országos Közjegyzői Kamarával, a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarával is egyeztetésre került. Köszönöm, hogy már eddig is többen üdvözölték a tervezet benyújtását. A kormány 2016. július 20-án tárgyalta a javaslatot, és döntött annak Országgyűlés elé terjesztéséről.

A következőkben a törvényjavaslat főbb újításairól és azoknak a magánjogi jogviták eldöntésére gyakorolt, tervezett kedvező hatásairól szeretnék szólni. Nézzük a javaslat szerkezetét, tagolását! A tervezet szerkezeti felépítése perjogi hagyományainkhoz igazodik, legnagyobb szerkezeti egység a rész, azon belül fejezet, alcím, szakasz, bekezdés. Valamennyi szakasznak címe van, ami az abban foglalt rendelkezések tartalmát előrevetítve mind az értelmezést, mind az eljárás menetének követését is segítik, így a javaslat szerkesztési technikája a Ptk.-hoz igazodik. A javaslat 11 részből, 47 fejezetből, 633 paragrafusból áll.

Nézzük az eljárást gyorsító rendelkezéseket elsőként! A szocialista polgári perjog célja az anyagi igazság érvényesítése volt, ahogyan arra a törvényjavaslat országgyűlési expozéjában utalt az előadó képviselő: a bíróságnak nem csupán a felek által rendelkezésre bocsátott adatok és tények alapján kell eljárnia, hanem köteles behatolni az egyes jogviszonyok valódi lényegébe, s törekednie kell a peres felek valóságos jogainak és kölcsönös viszonyainak felderítésére. Ez a megközelítés mind a Plósz-féle 1911. évi polgári perrendtartás, mind a törvényjavaslat szellemiségétől idegen. A bíróság döntésének határait a felek rendelkezési joga szabja meg, a hatékony jogérvényesítés kereteit kell az eljárási törvénynek biztosítania. Magyar Gézát idézve: a per célja olyan ítélet, amely a sértett vagy veszélyeztetett magánjogi jogosítványt, vagy esetleg csak veszélyeztetett magánjogi érdeket érvényesíti, illetve, ha ilyen nem bizonyul be, az ellen megvéd.

Ezzel egybecsengve az 1267/2013-as kormányhatározat is azt tűzte ki célul, hogy az új polgári per-

rendtartás biztosítsa az anyagi jogok hatékony érvényesítését. Meghatározó jogalkotói célkitűzés volt tehát, hogy úgy alakítsuk ki mind az elsőfokú, mind a perorvoslati eljárások és a különleges perek szabályait, hogy azok minden jogkereső számára, akár jogi képviselővel, akár anélkül jár el, egyaránt biztosítsák a hatékony és koncentrált per feltételeit.

Ezt egyebek mellett az alábbiakban kiemelt jogintézmények, eljárási szabályok garantálják: osztott perszerkezet: tervezhetőbb, kiszámíthatóbb permenet, mindkét fél számára egyértelmű, hogy mit kell tennie az egyes eljárási szakban, amit, ha elmulaszt, később nem pótolhat; strukturált beadványok: a legfontosabb beadványok - keresetlevél, ellenkérelem, ellenkövetelések - tartalmát a javaslat pontosan meghatározza, ez elősegíti, hogy a lényeges kérdésekre koncentrálódjanak az iratok; a keresetlevél és ellenkérelem tartalmát illetően fokozott követelmények: biztosítja, hogy a hiánytalan peranyag minél hamarabb rendelkezésre álljon; a jogi képviselő nélkül eljáró felet segítő formanyomtatványok: ezzel elkerülhető a hiánypótlás, ami elhúzza a pert; az írásbeliség és szóbeliség megfelelő egyensúlya mentén kialakított perelőkészítés. A perhatékonyt biztosítja az ellenkérelem, viszontkereset, beszámítás írásbeli előterjesztésének előírása. Ugyanígy a perhatékonyt biztosítja, hogy a nem védekező alperessel szemben tárgyalás tartása nélkül kibocsátható a bírósági meghagyás.

A perelhúzóadás elkerülése szempontjából kiemelt fontosságú a keresetváltoztatás, viszontkereset előterjesztésének korlátozása: fő szabály szerint csak a perfelvételi szakban, később nem; kötelező jogi képviselő előírása kizárólag a törvényszéki eljárásban: ez biztosítja azt a szaktudást, ami a bonyolult ügyek elintézését gyorsítja.

Az anyagi pervezetés jogintézménye aktív közreműködési kötelezettséget telepít a bíróságra, amely elősegíti a felek jogérvényesítését és közrehat a peranyag mihamarabbi és koncentrált rendelkezésre állásában. A kötelező fizetési meghagyásos értékhatár felemelése 3 millió forintba csökkenti a peres ügyek mennyiségét, így az ügyek gyorsabban és rövidebb határidőkkel, tárgyalási időközökkel bonyolíthatók. Itt megvizsgáltuk többek között azt is, hogy ma a 3 millió forintos fizetési meghagyásnak hány százaléka alakul perré, és nyugodtan láthatjuk azt, hogy bevállalható az, hogy az értékhatárt felemeljük, hiszen a fizetési meghagyások eljárásainak többsége így is befejeződik 3 millió forint értékhatár alatt.

Fontosnak tartottuk az elektronikus kapcsolat-tartás kiterjesztését is.

Nézzük az alapelvi szinten megjelenő elvárásokat! A javaslat alapelvei jelenítik meg azokat a legfontosabb üzeneteket, amelyek meghatározzák a törvény szellemiségét. Ezek közül hármat szeretnék kiemelni. A felek eljárástámogatási kötelezettségét, amivel a javaslat alapelvi szinten kívánja kifejezni a felek fokozott eljárási felelősségét a bíróság elé vitt jogvita előrevitelével kapcsolatban. A felek eljárás-

támogatása az egyik biztosítéka a törvény egyik legfontosabb célkitűzése, a perkoncentráció megvalósításának.

A második az igazmondási kötelezettség előírása a fél által tett tényállítások tekintetében. Plósz Sándor 1910. évi exozéjában a törvényjavaslat egyik novumaként emelte ki, mely szerint: „Hazudni a perben büntetés terhe alatt tilos. Aki jobb tudomása ellenére az ügyre vonatkozó nyilván valótlan tényeket állít, vagy jobb tudomása ellenére nyilván alaptalanul tagad, vagy valótlan bizonyítékot hoz fel, pénzbüntetéssel sújtható.”

A törvényjavaslatban is hangsúlyosan jelenik meg az igazmondási kötelezettség előírása, hasonlóan a mintaadónak tekinthető külföldi kódexek, így például a német, osztrák, szlovén törvény megoldásaihoz, amit a polgári per társadalmi költségei is indokolnak, vagyis a fél felelősségének hangsúlyozását az általa megtett tényállítások és ténybeli nyilatkozatok valóságtartalma tekintetében.

A javaslat a bíróságtól is új szerepfelfogást kíván, amely alapelvi szinten a közrehatási tevékenység nevesítésében jelenik meg, a per során pedig az anyagi pervezetésben nyilvánul meg.

A javaslat egyik jellegadó sajátossága a bíróság szerepének erősítése, a bírói aktivitás fokozása a jogvita tárgyi kereteinek kialakításában, ami valamennyi újrakodifikált európai perrendben megfigyelhető.

Engedjenek meg néhány szót az osztott perszerkezetről! A javaslat legfontosabb újítása az 1911. évi I. törvénycikkből is meghonosított és külföldön is kiválóan funkcionáló, osztott perszerkezet bevezetése. Ez azt jelenti, hogy az eljárás mind funkciójában, mind időben egymástól elkülönülő, két szakaszra tagolódik. Plósz Sándor exozéjában ezt a megoldást más perjogokkal szemben is fontos újításként nevesítette, megkülönböztetve a per ügynevezett alakulási stádiumát és az érdemleges szakot, ahol a kereset előadása, az érdemleges ellenkérelem és a pergátló kifogások és azoknak a letárgyalása a per alakulásához tartozik, ami után következik az érdemleges szak.

A javaslat is ezt a kettéosztást alkalmazza, ami sikeresen működik a mintaadónak tekinthető külföldi perrendekben, így a német, svájci, francia eljárásjogban, és az újonnan kodifikált európai kódexek is előszeretettel alkalmazzák, így például a szlovén, a horvát és a cseh perjog.

A javaslat szerint az eljárás két szakaszra, a perfelvételi szakra és az érdemi tárgyalási szakra tagozódik. Ebben a modellben a perfelvételi szakra nagy hangsúly helyeződik. Itt történik meg a jogvita tartalmának, kereteinek meghatározása. A felek itt teszik meg jogállításaikat, tényállításaikat, bizonyítási indítványukat, amelyek a perfelvételi szak lezárásával rögzülnek - tehát mondhatjuk, hogy rögzül a per -, és fő szabály szerint eddig van lehetőségük a feleknek tény- és jogállításaikat, kérelmüket, ellenkérelmüket módosítani, újabb bizonyítási indítványt elő-

terjeszteni. Ennek a szakasznak a legfontosabb perbeli eseménye a perfelvételi tárgyalás, ami Plósz tervezetében is hangsúlyos szerepet kapott, és ami szerinte még élesebbé teszi a két eljárási szak kettéosztását.

A javaslatban a szóbeliség mellett a perfelvételi szakban nagyobb szerepet kap az írásbeliség.

(13.00)

Ezt a megoldást a Plósz-féle javaslat országgyűlési vitájában úgy dicsérték a kortársak, amely szerint a „javaslat nem ragaszkodik szorosan a merev szóbeliséghez, hanem megfelelő kapcsolatot teremt a szóbeliség és az írásbeliség között akkor, amikor az írásbeliséget kiegészítő, előkészítő szerepre szorítja.” A szóbeliség és írásbeliség egyensúlyának megteremtésére törekszik a javaslat is, ahol az írásbeliség a perelőkészítés körében jut fő szerephez.

A javaslat azt is lehetővé teszi, hogy egyszerűbb jogvitákban vagy alperesi elismerés esetén perfelvételi tárgyalás tartása nélkül fejeződhessen be a perfelvételi szak, de a felek ilyenkor is kérhetik a tárgyalás tartását. A perfelvétel lezárásának legfontosabb joghatása a preklúzió, amely szerint a perfelvételi szak lezárását követően főszabály szerint nincs lehetőség a kereset és ellenkérelem megváltoztatására, további bizonyítékok és indítványok előterjesztésére. A korlátozás célja egyrészt az, hogy egy bizonyos ponton a bíróság és az ellenérdekű fél is véglegesen rögzüljenek tekinthesse a jogvita keretét és tartalmát, és ezt követően a rögzült állítások alapján már csak a bizonyítási eljárás és az érdemi döntés meghozatala történjen. A korlátozás másik indoka egyrészt, hogy megakadályozza a per elhúzódnását, másrészt, hogy kizárjuk a meglepetésítéleteket.

Az érdemi tárgyalási szak szerepe is változik. Célja, hogy a perfelvételi szakban azonosított jogvita vonatkozásában az ott rögzített keretek között a bizonyítás lefolytatásra kerüljön, ami az előkészítés következtében sokkal célirányosabbá válik, és a per érdemében emiatt korábban születhet döntés.

Nézzük a hatásköri szabályozás megújítását! A javaslat a négy szintű bírósági szervezethez igazítja a hatásköri szabályozást, fenntartja a két elsőfokú bemeneti szintet, és számos európai megoldást követve általános hatáskörrel a törvényszéket ruházza fel. Ez azt jelenti, hogy a törvényszék hatáskörébe tartoznak mindazok a perek, amelyek elbírálását a törvény nem utalja a járásbíróság hatáskörébe. Fontos kiemelni, hogy ez nem okoz jelentős arányeltolódást az ügykezelésben, inkább a dogmatikai következetesség szempontjából van jelentősége, mert a javaslat az egységes perrendet a törvényszékekre, a bonyolult ügyekre modellezi, és ehhez képest határozza meg a járásbírósági ügyekben alkalmazandó eltéréseket, könnyítéseket.

Itt tartom indokoltnak azt is megjegyezni, hogy a javaslat főszabállyá teszi a törvényszéki eljárásban

a fél számára a kötelező jogi képviselőt. Ennek indoka, hogy az utóbbi évtizedekben a polgári jogviták a korábbiakhoz képest lényegesen bonyolultabbá váltak, így a felperes részéről a megalapozott igényérvényesítés, alperesi oldalon pedig az eredményes védekezés többnyire olyan jogi szaktudást igényel, ami nélkülözhetetlenné teszi a fél jogi szakember közreműködésével történő eljárását. Megjegyzem: ma is az ügyek 80-85 százalékában, ami a törvényszék előtt folyik, jogi képviselő jár el a felek képviselőjében.

Nézzük az egységes perrendet! A javaslat egységes perrendet vezet be, amit az általános hatáskörrel rendelkező törvényszékre modellez. Az egységes perrend azt jelenti, hogy azonos eljárási szabályok szerint bonyolódnak a perek a törvényszék előtt és a járásbíró előtt. Járásbírói szinten, ha a fél nem rendelkezik jogi képviselővel, számos, a jogérvényesítést segítő szabály kerül bevezetésre, például formanyomtatványok alkalmazása, beadványok, nyilatkozatok szóban történő előterjesztésének lehetősége, amelyekkel szemben alacsonyabb elvárásokat támaszt a javaslat, és a felet szélesebb körű bírói anyagi pervezetés is segíti. A javaslat áttekinthetően, külön fejezetben foglalja össze a járásbírói szinten alkalmazandó eltéréseket.

Néhány szó a bizonyításról. A javaslat több ponton megreformálja a bizonyítás szabályait. Törvényi szinten rendezi a bizonyítási szükséghelyzet problémáját. A bizonyítási szükséghelyzet azokra a kirívóan információaszimmetrikus helyzetekre ad szabályozási megoldást, amikor a bizonyító fél ellenfele rendelkezik a releváns bizonyítékok felett, például orvosi műhibaperben az alperes rendelkezik a bizonyítás eredményességét megnehezíteni, esetleg ellehetetleníteni. A bizonyítási szükséghelyzet javaslat szerinti jogkövetkezménye a tény fennállásának megállapítása, ha a bíróban kétely e tekintetben nem merül fel.

A javaslat rendezi a jogsértő bizonyítási eszközöknek a perben történő használhatóságát. Ez a problémakör nem új keletű. Már a 80-as évek perjogi kodifikációja során is felmerült, hogy „a személyiségi jogilag tilos adatszerzés bizonyításbeli következményeit” - ahogy Gáspárdy László mondta - rendezni kell, de a technika fejlődésével a jogellenesen készült vagy felhasznált bizonyítási eszközök perbeli felhasználásának szabályozása még aktuálisabbá vált.

A magyar bírói gyakorlat régóta kezelni próbálja ezt a sajátos érdekmérlegelést igénylő helyzetet, de a javaslat módot adott a tovább nem halogatható törvényi szabályozás megteremtésére. A javaslat általános jelleggel rögzíti, hogy jogsértő bizonyítási eszközök a perben nem használhatók fel. Ennek indoka, hogy a jogállamban nem alkothatók olyan szabályok, amelyek a jogkeresőket jogellenes cselekményekre ösztönzik. A javaslat ezért rögzíti, hogy abszolút kizárt az olyan bizonyíték felhasználhatósága, amelyet

az élethez és a testi épséghez fűződő jog megsértésével vagy erre irányuló fenyegetéssel szereztek meg vagy így állítottak elő. Más esetekben a bizonyíték befogadhatósága tárgyában a bíróság mérlegelési jogkörben dönt. Ennek körében azt kell mérlegelnie, hogy a fél bizonyításhoz fűződő méltányolható magánérdeke vagy a másik fél személyiségi jogának védelme élvez prioritást. A mérlegelés során azt is figyelembe kell venni, hogy a bizonyíték megszerzése, felhasználása milyen súlyú jogellenességet valósított meg. A jogsértő bizonyítási eszköz befogadása akkor lehet indokolt, ha a fél más módon nem tudja állításait bizonyítani. Ha a bíróság befogadja a jogsértő bizonyítékot, ez önmagában a felet nem mentesíti a büntetőjogi, szabálysértési és polgári jogi felelősség alól.

A bizonyítással kapcsolatos szabályozás leglényegesebb újítása a szakértői bizonyítás koncepcionális megújítása. A javaslat szerint a fél három úton szolgáltathatja a szakvéleményt: a megbízott magánszakértője, más eljárásban kirendelt szakértő vagy a perben kirendelt szakértő útján. A három út egyszerre nem vehető igénybe, azok között a bizonyító félnek kell választania.

Választását saját anyagi körülményei, a pervitelben való jártassága, az adott szakkérdés jellege, illetve az ügy körülményei befolyásolhatják. A magánszakértői bizonyítás intézményesítése megszünteti azt a hatályos, perelhúzó gyakorlatot, amely szerint a magánszakvéleményt nem a fő bizonyításra, hanem a kirendelt szakértő szakmai hozzáértésének a megingatására, cáfolatára terjesztették be. A megbízott szakértő csakis olyan személy, akit a bíróság egyébként kirendelhet.

A szakértőkre irányadó, a pártatlanságot és a magas szakmai színvonalat biztosítani hivatott, alkalmassági, képzési, fegyelmi vagy éppen büntetőjogi szabályok ugyanúgy vonatkoznak a megbízott, mint a kirendelt szakértőre. A magánszakértői vélemény nem lehet egyoldalú sem, ugyanis a javaslat előírja a magánszakértő számára, hogy a szakvéleményét ne csak a megbízója által szolgáltatott adatok alapján, hanem az ellenfél nyilatkozatait is értékelő módon készítse el. Ellenkező esetben a szakvéleménye a perben nem lesz szakvéleményként felhasználható, csak mint a fél nyilatkozata.

Néhány szót a perorvoslatokról. A javaslat hatékonyabbá kívánja tenni a perorvoslatok szabályait. E tekintetben a tervezet kettős célt kíván megvalósítani: megfelelően érvényesüljön a jogorvoslati jog, ugyanakkor a szabályozás, követve a feszes menetrendű és a felek fokozott aktivitását feltételező elsőfokú eljárás szabályait, ne adjon lehetőséget a perelhúzásra a perorvoslati eljárásokban sem. Ennek érdekében a javaslat meghatározza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének terjedelmét, ehhez képest határozza meg a fellebbezés kötelező tartalmát, és rögzíti, hogy a másodfokú bíróság főszabály szerint tárgyaláson kívül bírálja el a fellebbezést. De ha a felek kérik, természetesen van tárgyalás.

A javaslat a perek elhúzódását előidéző hatályon kívül helyezésre okot adó körülményeket is újraszabályozza. Ennek lényege, hogy az abszolút hatályon kívül helyezési okok körén kívül eső eljárási szabálysértéseket a másodfokú bíróság csak akkor vizsgálhatja és veheti figyelembe, ha arra a felek valamelyike hivatkozott, hivatalból nem.

A felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat szabályai körében az úgynevezett engedélyezési rendszer kerül bevezetésre minden olyan vagyoni ügyben, ahol a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték a 30 millió forintot nem haladja meg. Ezekben az esetekben a Kúria jogegységi szempontokat is figyelembe véve engedélyezheti a felülvizsgálatot.

Néhány szót a kollektív igényérvényesítésről. A javaslat két kollektív igényérvényesítési forma szabályozására tesz javaslatot: a közérdekből indított perekre és a társult perlésre.

(13.10)

Közérdekű perekre felhatalmazást ma is adnak különböző jogszabályok, ezek eljárási kereteit teremti meg a javaslat.

A társult perlés intézménye teljesen új a magyar perjogi szabályozásban. E kollektív igényérvényesítési forma azért hatékony, mert csökkenti a jogérvényesítés egységnyi költségét. A javaslat nem teszi azonban lehetővé bármely érvényesített jog tekintetében a társult perlést, csak a fogyasztói szerződésekkel kapcsolatos jogvitákban, illetve a munkaügyi perekben. Gondoljunk arra, hogy a fogyasztóvédelemnél, ha valakinek 20 ezer forintos igénye van, egymaga nem, de ha sokan összeállnak, már lehet, hogy egy komolyabb pert lehet kialakítani, s ahhoz már csatlakozik valaki, de önmagában 20 ezer forintért nem indít pert. E szűkítés indoka az, hogy jellemzően csak a fogyasztói és a munkaügyi perekben van. A szűkítés indoka az, hogy jellemzően a fogyasztói és a munkaügyi jogviták azok, melyekben a kollektív jogérvényesítés által biztosított hatékonysági előnyök nélkül a jogvédelem megghiúsulna, mivel egyéni perindításra valószínűleg nem kerülne sor.

A társult per olyan kollektív igényérvényesítési forma, ahol legalább tíz jogosult döntése és kifejezett nyilatkozata képezi annak alapját, hogy az igények együttesen, egyetlen perben legyenek elbírálhatók. A társult per így az úgynevezett opt-in modellt valósítja meg. Ebben a modellben a felperesek személyükben ismertek, azonosítottak.

Míg a javaslat a közérdekű pert törvényszéki hatáskörbe emeli, addig a társult per pertárgyérték alapján vagy a per tárgya alapján egyaránt tartozhat eljárásbíró vagy törvényszék hatáskörébe. A javaslat az Alaptörvényben rögzített társasbíráskodás elvét első fokon bővítené, lehetővé teszi, hogy a kollektív igényérvényesítést biztosító eljárásokban az egyesbíró a per különös bonyolultsága, társult perben kiemelt társadalmi jelentősége esetén kivételesen az ügyet háromtagú tanács elé utalja.

Tisztelt Ház! Biztos vagyok benne, hogy most, 2016-ban, 1910-hez hasonlóan, Plósz Sándor szavait idézve elmondható, hogy a perrendtartás kodifikációja fontos és sürgős igazságügyi szükségletnek tesz eleget. Az Igazságügyi Minisztérium által kidolgozott és a tisztelt Országgyűlés elé került javaslat rendkívül széles körben egyeztetett, alaposan előkészített szakmai anyag. Köszönet illeti mindazokat, akik közreműködtek ennek a munkájában, ismétlem, azt a több száz embert, és kérem ennek a megvitatását, valamint elfogadását a tisztelt Országgyűléstől. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormány pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalások következnek, képviselőcsoportonként 30-30 perces időkeretben. Elsőnek megadom a szót Répássy Róbertnek, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának, aki felszólalását a helyén fogja elmondani. *(Dr. Répássy Róbert feláll, felcsatolja a mikrofonját, megigazítja a nyakkendőjét.)* Megvárjuk, míg a mikrofont fölhelyezi a képviselő úr. Köszönöm. Nyakkendő rendben. Képviselő úr, öné a szó, parancsoljon!

DR. RÉPÁSSY RÓBERT, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Urak és Hölgyek! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Magyarország jogrendszerének megújítása, amely 2011-ben az új Alaptörvény elfogadásával kezdődött, újabb fontos állomásához érkezett. Az igazságszolgáltatást meghatározó nagy törvények, így a bíróságok szervezetéről és a bírák jogállásáról szóló törvények, az ügyészségről szóló törvények, továbbá az új büntető törvénykönyv, valamint az új polgári törvénykönyv elfogadása után most a polgári eljárás, a polgári perrendtartás megújítására kerül sor.

Mi a jelentősége az előttünk fekvő törvényjavaslatnak? A javaslat szakmai, tudományos jelentőségéről az előterjesztő miniszter úr részletesen beszélt, én a javaslat jogpolitikai, vagy ha úgy tetszik, társadalompolitikai jelentőségéről szeretnék beszélni. Az előttünk fekvő javaslat elfogadása esetén jelentősen hozzájárulhat az igazságszolgáltatás hatékonyságához, az igazságszolgáltatás hatékonysága ugyanis a jogállamiság kulcsa, hatékony igazságszolgáltatás nélkül nem működik ugyanis a jogállam.

Könnyen belátható, hogy jól működő igazságszolgáltatás nélkül megrendül a polgárok hite a jogállamban, sőt magában az államban is és annak intézményeiben. Az, aki nem találja meg az igazát a bíróságon, vagy végeláthatatlan eljárásokban képes csak jogait érvényesíteni, úgy érzi, hogy a közösség, amelynek része, cserben hagyta őt. Nem túlzás azt állítani, hogy a jó polgári eljárási törvény szoros összefüggést mutat a demokrácia állapotával, a polgárok elégedettségével a demokrácia intézményeivel szemben.

Magyarország Alaptörvénye mindenkinek garantálja, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. Szintén tartalmazza az Alaptörvény, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el. Az előttünk fekvő javaslat maradéktalanul megfelel ezeknek az alkotmányos elvárásoknak, ezért a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség képviselőcsoportja üdvözlí és támogatja a javaslatot.

Mely újításokra szeretném felhívni a tisztelt Ház figyelmét és a közvélemény figyelmét, amelyeket részben természetesen a miniszter úr is ismertetett, azonban úgy gondolom, hogy ebből a szempontból, az igazságszolgáltatás hatékonysága szempontjából, tehát az eljárás gyorsítása szempontjából ki kell emelni ezeket az új megoldásokat. Fontos célkitűzés, hogy úgy alakítsuk át, úgy alakítsuk ki mind az elsőfokú, mind a perorvoslati eljárások és különleges perek szabályait, hogy az minden jogkereső számára, akár jogi képviselővel jár el, akár anélkül, egyaránt biztosítsák a hatékony per feltételeit. Ennek az egyik legfontosabb eszköze, ahogyan a miniszter úr is ismertette, a koncentrált per vagy a perkoncentráció, aminek az a lényege, tisztelt Ház, hogy a bírót olyan helyzetbe kell hozni, az eljárási törvénynek olyan szabályokat kell lefektetnie, hogy a bíró lehetőség szerint egy érdemi tárgyaláson dönthesse a polgárok elé vitt ügyében.

Tehát még egyszer hangsúlyozom, a jelentősége az az új szabályoknak, hogy persze, megfelelő írásbeli és akár szóbeli előkészítés után, de végső soron egy tárgyaláson elődőlhessen az ügy fő kérdése, az ítélet megszülethessen. Ennek érdekében a javaslat bevezeti az úgynevezett osztott perszerkezetet, amely mindenekelőtt a felektől nagyobb közreműködést, nagyobb felelősséget követel meg, hiszen ebben a perszerkezetben súlya van annak, ha valaki mulaszt, súlya van annak, ha valaki nem kellő időben terjeszti elő a kérelmeit. A döntés viszont így, a felek által előadott pozíciók alapján már gyorsabban megszülethet, éppen ezért a javaslat csak szűk körben teszi lehetővé az előzetes nyilatkozatoktól, az előzetes rögzült álláspontoktól való eltérést.

Ennek érdekében tartalmaz a javaslat számos útmutatást is, hogy így mondjam - mondjuk, a törvény szempontjából természetesen az útmutatás egyet jelent a jogi kötelezettséggel -, tehát számos útmutatást is tartalmaz arra, hogy mi legyen a keresetlevélben, illetőleg mi legyen az ellenkérelemben. Ezek a beadványok azokban az esetekben, ha nem jogi képviselővel járnak el a felek, akkor formanyomtatványon kerülhetnek majd benyújtásra, ami nagy jelentőségű, hiszen világossá teszi a bíró számára és a felek számára is a per tárgyát, azt, hogy miről kell döntenie a bíróságnak az eljárás során.

Jelentős szabály, jelentős változtatás, hogy a nem védekező alperessel szemben tárgyalás nélkül, írásban kibocsátható a bírósági meghagyás, akár,

ahogy mondtam, tárgyalás nélkül, tehát egy korábbi szakaszban kibocsátható a bírósági meghagyás. Ebben az esetben a per viszonylag hamar véget ér. Tételizzük fel, hogy mindez annak bekövetkezte után fog hatásos lenni vagy hatékony lenni, hogy az alperes valóban értesült a vele szembeni perről.

Keresetváltoztatás, viszontkereset-előterjesztés, ahogyan mondtam, korlátozott, szűk körben megengedhető lesz ezekben a perekben.

(13.20)

Ahogyan a miniszter úr is említette, a bíró aktívabb szerepet fog játszani a perben, a bírót aktívabb szerepre készíteti az új eljárási törvény. A bíró részben segíti is a feleket abban, hogy a per tárgyát, a döntés, az ítélet meghozatalának szempontjából lényeges körülményeket feltárják, részben természetesen nemcsak egy tájékoztató funkciója van a bírónak, hanem saját maga számára, önmaga számára is egyértelművé teszi az eldöntendő kérdéseket. És természetesen a bíró abban is segít, hogy azon az első érdemi tárgyaláson vajon a feleknek mit kell előadnia, mit kell bizonyítania, milyen eljárási cselekményeket kell ahhoz végeznie, hogy a bírót döntési helyzetbe hozzák.

Az eljárás minden szereplőjétől aktívabb magatartást és felelősségteljesebb magatartást követel meg az új eljárás, ez azonban, mondhatnám, természetesen, hiszen azt kell feltételeznünk, hogy az eljárásban mindenki abban érdekelt, hogy az ítélet megszülethessen. Nem indulhat ki a törvényhozó abból, hogy vannak az eljárásnak olyan szereplői, akik nem érdekeltek az érdemi döntés meghozatalában, legyen az peres fél, legyen az az eljárás más résztvevője, vagy akár legyen az maga a bíró.

Tehát nem indulhatunk ki abból, eleve jóhiszeműen kell hogy hozzáálljunk ehhez az eljárási törvényhez, jóhiszemű eljárást várunk el mindenkitől, hiszen, mondjuk úgy, hogy a deviancia nem lehet főszabály, vagy mondjuk úgy, hogy ez a rosszhiszeműség nem lehet főszabály, nem lehet, hogy abból induljon ki a törvényhozó.

A törvényjavaslat az alapelvek szintjén jelentős üzeneteket hordoz, hogy így mondjam, tehát a törvényjavaslatnak az alapelvek között olyan üzenetei találhatóak, amelyek az egész eljárás szempontjából meghatározó jelentőségűek, tehát amelyek áthatják az egész eljárást. Az előbb már említett fokozott felelősség idetartozik. A miniszter úr is említette az igazmondási kötelezettség előírását, amely nyilván értelemszerűen használható alapelv, hiszen nem lehet teljes igazmondási kötelezettséget, saját érdekei ellenére senkit nem lehet nyilatkozatra kényszeríteni. A bírói aktivitás is idetartozik, az előbb említett alapelvek közé, ezt nem is kívánom részletezni, hiszen erről már az előbb beszéltem.

Tisztelt Ház! A legfontosabb újítások ezenkívül még természetesen az eljárás minden szakaszában

megtalálhatók, akár az általános hatáskör telepítése a törvényszékhez, akár a járásbírói hatáskörök, mondjuk úgy, hogy kivételessé válása; ezek mind olyan intézkedései az új törvényjavaslatnak, amelyek az eljárás hatékonyságát és végül is a bírósági eljárás mielőbbi, észszerű határidőn belül való megszületését biztosítják.

Nagy jelentősége van az új bizonyítási szabályoknak is, ahogyan az előbb a miniszter úr is ismertette a szakértői bizonyítás koncepcionális megújításának új szabályait. A szakértői bizonyítás sokszor a rákfenéje ezeknek az eljárásoknak, maga az eljárások elhúzódása nagyon sok esetben a szakértői bizonyítás nehézkes vagy egyes esetekben rosszhiszemű vitelének a következménye.

Újítása a törvényjavaslatnak - de azt gondolom, hogy ha valaki figyelte az elmúlt évek jogalkotását, akkor már nem lehet teljesen új - a kollektív igényérvényesítés, hiszen a kollektív igényérvényesítéssel régóta próbálkozik a rendszerváltás utáni jogalkotás. A kollektív igényérvényesítés ebben az esetben a közérdekből indított perek és a társult perlés formájában került a törvényjavaslatba, ezek elsősorban a gyengébb felet védik, mondjuk úgy, hogy a fogyasztóvédelmi szempontokból, fogyasztói szerződésekkel kapcsolatos jogvitákban, illetőleg a munkaügyi perekben alkalmazhatók leginkább ezek a megújított eljárási modellek.

Tisztelt Ház! Tehát meggyőződésünk, hogy az előttünk fekvő új polgári eljárásjogi törvény, új polgári perrendtartás teljes mértékben megfelel az alkotmányos előírásoknak, az Alaptörvény betűinek és szellemiségének, és egy korszerű, új polgári perben tudja segíteni az állampolgárok jogérvényesítését, amely az általam előbb mondott módon hozzájárul a jogállamiság erősítéséhez. Ezért kérem a tisztelt Házat, hogy támogassák a törvényjavaslatot.

Köszönöm, elnök úr, a szót. *(Szórványos taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Bárándy Gergely képviselő úr, aki a felszólalását az emelvényen mondja el. A képviselő úr az emelvényen van. Parancsoljon!

DR. BÁRÁNDY GERGELY, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Nagyon szépen köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Országgyűlés! Előljáróban és elsősorban azt szeretném nehezmenyezni, méghozzá nagymértékben, hogy a miniszter úr azután, hogy elmondta az expozéját, azonnal távozott a teremből, annyit nem várt meg, hogy az első vezérszónok belekezdjen a szónoklatába. Valószínűleg ennyire becsüli a parlamentet, és ennyire érdeklí az egyes frakcióknak az álláspontja egy polgári perrendtartásról, egy vadonatúj kódexről. Azt gondolom, ez elfogadhatatlan és szokatlan is a magyar parlamentben. Érdeklődéssel hallgattam mindazonáltal a miniszter úrnak azt a felszólalását,

hogy milyen hosszú ideig, kikkel és hány körben egyeztetett erről a törvényjavaslatról. Sajnálatos, hogy a törvényalkotók kimaradtak ebből a körből, nekünk bő egy hetünk volt arra a benyújtástól számítva, hogy a törvényjavaslatot tanulmányozzuk, mindazonáltal természetesen igyekeztünk felkészülni erre a vitára, ami ilyenformán természetesen teljes körű nem lehet.

Amikor egy új kódexről, az egyik legfontosabb törvényünkről szólok fel vezérszónokként a legnagyobb ellenzéki frakció képviselője, úgy hiszem, helyes, ha néhány olyan elvi kérdéstről szólok, amelyet megjeleni lát vagy éppen hiányol, akár kódexen belül, akár annak a jogi környezetében. És első körben ki kell térni arra a társadalmi környezetre, amelynek szabályrendszerét nagy részben e kódex kívánja szabályozni. Ezek ismeretében lehet csak eldönteni egyes rendelkezésekről, hogy támogathatóak-e vagy sem. Márpedig vannak olyan rendelkezések, amelyek úgy önmagukban helyesek, de ebben a társadalmi környezetben nem.

A jognak elismerem a társadalomformáló szerepét, azonban ezt elsősorban az anyagi jogi szabályokra tudom értelmezni, és sokkal kevésbé az eljárásjogra. Az eljárásjognak, úgy hiszem, inkább a társadalmi valóságnak, a társadalom és a hatóságok anyagi lehetőségeinek, a kulturális hagyományoknak, a technikai fejlettségnek figyelembevételével kell az anyagi jogi szabályok alkalmazásának optimális módját meghatározni. Álláspontom szerint ez a javaslat e felvetésnek sok helyen nem tesz eleget.

Ha a világ fejlődési irányát veszem alapul, helyeselni tudom például az elektronikus ügyintézésre való átállást. Gyakorló szakemberekkel való konzultáció után azonban azt kell mondanom: vélhetően ennek a törvényben foglalt módja nem kellően átgondolt. Számos törvényt tárgyaltunk már meg az elmúlt években együtt itt az Országgyűlésben, amely az e-ügyintézészt erőtette, azután ugyanezen törvények hatálybalépésének eltolását is, van, amelyiket többször is, meg a tartalmi módosításait. Szóval, az irány rendben van, de a javaslat nem veszi figyelembe a realitásokat.

És vannak persze a javaslatnak jó és előremutató rendelkezései. A bírói gyakorlat és a tudományos eredmények kodifikálása helyes, de egyértelműen jó irány a perelterelés lehetőségeinek a fejlesztése is. Így fejlődik és csiszolódik a jog a társadalommal együtt. Azt gondolom, jól beválhat az állítási és bizonyítási szükséghelyzet, a csoportos perlési lehetőségek új lehetőségei avagy a szakértői bizonyítás új szabályai. Helyes az a fő célkitűzés, amely az eljárások gyorsítását határozza meg; persze csak akkor, ha ez nem például az OBH statisztikai szemléletű hozzáállásának a lekötése, hanem az anyagi igazság kiderítésének az igényét, a minőségi ítékezés szempontjait is szem előtt tartja.

Itt már több problémát is fel tudok vetni, például hogy a javaslatból az a szemlélet olvasható ki, ami a perelhúzóadások okát elsősorban a felek perelhúzó

magatartásában határozza meg, s azt sugallja, hogy a bírának eddig nem volt meg a lehetősége ennek megakadályozására.

(13.30)

De szeretnék visszatérni ahhoz a megközelítési módhoz, amivel a felszólalásom elkezdtem: vajon összességében a törvény irányultságát, jogszabályi környezetét, a társadalom jelenlegi állapotát figyelembe véve eljuthatunk-e oda, hogy az egyes rendelkezésekről és újításokról érdemes legyen szakmai vitát folytatni? Az új Pp. más kormányzati intézkedések és más jogszabályok változásának hiányában sajnos a Fidesz torz társadalomképét tükrözi majd. Szeretném kiemelni, hogy ezt nem a kodifikációs bizottság hibájának tartom, s még csak nem is a miniszter úr által említett 15 munkacsoport tagjaiéinak, hanem a kormányénak; nem azért, mert udvarolni szeretnék a szakmai testületeknek, és jó ellenzéki-ként szidni a kormányt, hanem azért, mert a Pp.-t, ahogy elmondtam, nem tudom és nem is akarom e vitában sem egy izolált jogszabályként elemezni. Márpedig azt állítom, hogy az új polgári eljárási törvény hatálybalépésével - ha egyszerűen, de lényegre törően akarok fogalmazni, márpedig így szeretnék - megint a szegények járnak rosszul, s a gazdagok jól.

Hadd mondjak gyorsan egy példát, amely szerintem e körben az egyik legkomolyabb probléma! Alapvetően helyeselhető, ha a szakszerűség érdekében több helyen írnak elő ügyvédkényszert az eljárásokban, helyeselhető akkor, ha a kormány e rendelkezés bevezetésével egyidejűleg fejleszti a pártfogó ügyvédi rendszert, és az ügyvédkényszerhez kötött eljárásokban szavatolni tudja, hogy így is mindenki élni tudjon a perlés jogával, azaz a valódi jogegyenlőséget - nos, ez hiányzik. De az új törvény nyelvezete is olyan bonyolult, hogy laikus legyen a talpán, aki megérti. Jogászként természetesen tudom, hogy szükség van a szakkifejezésekre, de ezeket lehet szakkifejezéseknek is hívni, meg terminus technicusnak is, avagy lehet egy bonyolult, főképpen új szakkifejezést leíróbb módon is definiálni vagy - mondjam inkább talán - meghatározni. A törvényjavaslat nem egy olyan új fogalom fordul elő, amely azután alig jelenik meg a normaszövegben, ilyen például a reprezentatív jog fogalma, amely amúgy könnyen leírható lett volna, mondjuk, ekképpen: valamennyi felperes vonatkozásában azonos tartalmú jog - persze, ha én ezt jól értettem.

Kétségtől sosem foglalkoztam a gyakorlatban polgári joggal, sőt a tudományos fokozatom és címem sem ezen a jogterületen szereztem meg, de nem biztos, hogy csak bennem van a hiba, ha jogászként helyenként én is nehezen értem a szöveget és egyes összefüggéseket. Mit mondjon akkor egy laikus? De nem csupán a terminológia túlburjánzása, hanem a túlságosan formalizált és bonyolult perszerkezet is megnehezíti a jogi képviselő nélküli eljárást, márpe-

dig még a Fidesz Alaptörvénye is úgy rendelkezik a 2. § (1) bekezdésében, hogy, idézem: „A jogszabályoknak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.” Ennek elég nehéz eleget tenni, ha a címzettek annak nyelvezete miatt nem értik meg a jogszabályt.

Ha valaki perindításra kényszerül, vagy az eddigieknél várhatóan többet kell költenie jogi képviselőre, vagy hátrányosabb helyzetbe kerül. Ha jogi képviselőt bíz meg, akkor a jelenleginél lényegesen magasabb költségekre számíthat, ugyanis a törvényjavaslat némiképp szükségszerűen a per hatékonyságát azáltal éri el, hogy sokkal előkészítettebb, formalizáltabb beadványokat és perbeli cselekményeket vár el. Szükséges hangsúlyozni, hogy ez önmagában helyes és logikus irány, viszont egyenes következménye a jogi képviselők költségeinek emelkedése, mivel nála keletkezik az érdemi többletmunka. Ha pedig jogi képviselő nélkül fog eljárni, bár kevésbé formalizáltabb, de maga kell ezeket elkészítse, illetve elvégezze, ráadásul egy olyan perben fog részt venni, ahol rá és a jogi képviselővel eljáró ellenérdekű félre eltérő szabályok vonatkoznak. Ez szükségszerűen szintén bonyolult eljáráshoz és várhatóan olyan eljárási vitákhoz fog vezetni, amelyekben jogi képviselő nélkül nem lesz egyenlő a fél a bíróság legjobb szándéka mellett sem.

Az új Pp. tehát megint a gazdagoknak és a jó módúaknak kedvez, a szegényeket pedig rosszabb helyzetbe hozza. Másként fogalmazva: a környező jogszabályok hiányosságai miatt sok esetben nem szavatolja a valódi, a tényleges jogegyenlőséget. Ma akkor kaphat valaki alanyi jogon pártfogó ügyvédet, ha én ezt jól tudom, ha nagyjából havi 26 ezer forintnál nem él több pénzből. Persze tudjuk, hogy a Fidesz szerint 47 ezer forintból is meg lehet élni, de 26 ezerről még ők sem állították, hogy meg lehet. Nos, ma még egy 47 ezer forintból élő ember sem kaphat azonnal és alanyi jogon ingyenes jogi képviseletet az államtól.

Átgondolták, hogy ilyen szabályok mellett tényleg most van ideje annak, hogy az ügyvédkényszert kiterjesszék? Persze, ez a szemlélet pontosan összhangban van Kósa Lajos, a Fidesz frakcióvezetőjének szavaival, idézném: „Egy bizonyos értékhatár alatt aki akar, pereskedjen, de fizesse ki a teljes államigazgatási költséget, nincs illetékmentesség, nincsenek kedvezmények.” Tiszta beszéd, tisztelt képviselőtársaim: aki jómódú, érvényesítheti az igazát, aki nem, az nyugodjon bele a sorsába! És most mit látunk a Pp.-ben? Aki megengedheti magának, hogy megbíz egy ügyvédet, az pereskedhet, aki nem, az pedig nem.

Tudom, hogy volt eddig is ügyvédkényszer, de ahelyett, hogy akkor kezdenének az ügyvédkényszer kibővítésén gondolkodni, amikor a pártfogó ügyvédi rendszert már alkalmassá tették erre, fordítva állnak hozzá. Számunkra ez elfogadhatatlan. Apró eszközei ezek annak, ahogyan szétszakítható egy társadalom, ahogy a szociális olló egyre jobban

szétnyitható. Hallom már erre válaszként: hiszen éppen ezt a problémát küszöböli ki a javaslat azzal, hogy eltérő jogi szabályozást határoz meg a perbeni jogi képvisellettől függően. Ezzel azonban két probléma van: az egyik, hogy az ügyvédkényszeres ügyekben, amelyekből, hangsúlyozom, egyre több lesz az új Pp.-ben, ezek az eltérő szabályok értelem-szerűen nem alkalmazhatók, hiszen ügyvédkényszer van. Ami azonban a legnagyobb probléma, hogy az állam által finanszírozott jogi képviselő helyett mintegy pótcselekvésként olyan szabályozást alkalmaznak, amely a jobbiztonságot, a bírói függetlenséget és más vonatkozásban a jog előtti egyenlőséget veszélyezteti. A megoldás egyaránt rossz a jogi képviselő nélkül eljáró félnek, az ellenérdekű félnek, valamint az ítélkező bírónak is.

A jogi képviselő nélkül eljáró félre vonatkozó speciális szabályokat a törvényjavaslat XV. fejezete tartalmazza, eszerint a jogi képviselő nélkül eljáró félre speciális szabályok vonatkoznak, egy nyomtatványon vagy szóban kell előterjeszteni a fontosabb beadványokat, megengedőbbek a viszontkereset benyújtására, a hiánypótlásra vonatkozó szabályok s a többi. A jogi képviselő nélkül eljáró fél által benyújtott keresetlevélnek nem kell tartalmaznia - figyeljenek jól! - a jogalapot, a jogi érvelést és a jogszabályhelyeket. Ezek a látszólag kedvező szabályok valóban könnyítenek ugyan a jogi képviselő nélkül eljáró fél helyzetén, közel lehetetlen helyzetbe hozzák azonban a jogi képviselővel eljáró ellenérdekű felet és a bírót is. A bírót a hatályos Pp. szerint és jogi képviselővel eljáró fél esetén a törvényjavaslat szerint is a felek nyilatkozatai kötik. A jogalapot és a jogi érvelést nem tartalmazó keresetlevél esetén ilyen nyilatkozatról nyilván nem beszélhetünk, a jogalapot és a jogi érvelést a bírónak kell tisztáznia. Szinte akaratlanul is a másik fél kvázi jogi képviselőjévé válik a bíró, őt segíti szaktudásával.

Hogyan várható el ilyenkor az objektivitás? Hozzon döntést majd, mondjuk, a saját jogi érvelésével szemben? A törvényjavaslatból nem derül ki egyébként az sem, hogy az ellenérdekű fél már a bíró kiegészítéseivel együtt kapja-e meg a keresetlevelet, avagy sem. A felek ilyen eltérő pozíciója tehát rendkívüli körülményt követel meg a bírótól ahhoz, hogy ne prejudikáljon, és a tisztességes eljárás követelményeit is érvényesíteni tudja. Ez olyan új szerepfelfogást követel meg a bírótól, amely teljesen idegen a jelenlegitől, és amelyre nincs jelenleg felkészülve - megjegyzem: lehet, jobb is, ha nem lesz -, a hatásvizsgálati lap alapján nem is tervezik felkészíteni.

A bíró helyzetét rontja, hogy járásbíróságokon párhuzamosan kell tárgyalnia olyan ügyeket, amelyekben kötelező a jogi képviselet, és olyanokat, amelyekben nem. Fontos hangsúlyozni, hogy itt nem pusztán arról van szó, hogy egy újfajta eljárást is meg kell tanulnia, hanem arról, hogy akár azonos napon kell tárgyalnia olyan ügyeket, amelyekben teljesen formalizált az eljárás, kész tényeket, előre rögzített bizonyítékokat és kidolgozott jogi érveléseket kell

megismernie, és ez alapján döntést hoznia, másrészt olyanokat, amelyekben a jogi érveléseket, a követelés jogalapját magának kell azonosítania aktív közreműködőként. A két szerepfelfogás különbsége legalábbis ahhoz hasonlítható, mint ha valaki délelőtt ügyész-ként, délután pedig büntetőbíróként járna el, nem elvárható, hogy egy bíró mindkét szerepnek megfeleljen.

(13.40)

A törvényjavaslat megfogalmazója tehát észleli a problémát, hogy az osztott perszerkezet olyan komplex eljárás, amelyet jogi képviselő nélkül nem lehet eséllyel végigvinni. De nem mondja ki az általánosan kötelező jogi képviseletet - hozzáteszem és nagyon hangsúlyosan: a pártfotó ügyvédi rendszer ehhez szükséges megújításával együtt -, hanem ehhez kidolgoz egy olyan új eljárást a jogi képviselő nélkül eljáró félre, ami minden résztvevő számára hátrányos, sőt közel állok ahhoz, hogy állítsam, alapelveket sért.

A másik gondolatkör, amiről beszélni szeretnék - ide kell hoznom annak ellenére, hogy a miniszter úr igyekezett egy félmondattal elhessegetni ezt a problémát -, az, hogy önök a Pp. tárgyalását gyakorlatilag összekötötték a közigazgatási bíróságok ügyével; összekötötték időben is és tartalmában is. Kár volt, tisztelt kormánypárti képviselőim. Ez ugyanis önmagában elfogadhatatlanná, megszavazhatatlanná teszi a teljes törvényjavaslatot. Nem kérünk fideszes pártbírósból. A közigazgatási bíróságok tervezet szerinti felállítása egy alig burkolt, ismételt támadás a bírói függetlenség ellen. Sokszor próbálkoztam ezzel a Fidesz különböző módszerekkel.

Jól emlékszünk a bírák kényszernyugdíjazására, amivel a legtapasztaltabb 15 százalékot akarták meneszteni, de végül vissza kellett helyezniük őket besorozásukba és kártérítést fizetni nekik. Jól emlékszünk a bírósági reformnak titulált támadássorozatra, amikor felszámolták a bírói önkormányzatot, az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsot. Jól emlékszünk arra az elfogadott, de végül a Velencei Bizottság és az Európai Bizottság nyomására visszavont bírósági modellre, amely egy kézben összpontosított volna a bírói státuszdöntéseket mindenféle érdemi kontroll nélkül. Jól emlékszünk a Legfelsőbb Bíróság elnökének mandátuma lejártá előtti jogellenes menesztésére, aki ezért jogerősen pert nyert Strasbourgban, és ez az adófizetőknek súlyos tízmilliókba kerül. Az ő bűne a most már jogerős ítélet szerint annyi volt, hogy nyilvánosan kritizálni merte a Fidesz bírósági szervezeti átalakításait. Jól emlékszünk Kósa Lajos, Németh Szilárd és más fideszes politikusok nyomásgyakorlási kísérleteire, no meg az áthelyezett ügyekre, és még sorolhatnám a kísérleteket, amelyeket a bíróságok megszállása érdekében tettek, eddig szerencsére csekély sikerrel.

Mindent bedaráltak már, a formálisan független állami szervek Orbán Viktor kénye-kedve szerint

működnek, a bíróságok még kitartanak utolsó bástyaként, megértem, hogy ez szúrja a nagy bölcsek szemét, de ilyen törekvésekhez felesleges megkísérelni megszerezni az ellenzék támogatását, ugyanis az előzmények után annak támogatása részünkről nem naivítás, hanem egyenesen ostobaság lenne. Nem bízunk a hatalomban, nem bízunk a Fideszben, nem hiszünk Orbán Viktorban, és erre hatévnyi okunk van.

Többségében azonnal, de végül mindig kiderült, hogy minden nagyobb közjogi átalakítás a Fidesz hatalmi érdekeit szolgálta. A kétharmadot pedig elvették önkéntől a választóktól. A tervük a napnál is világosabb: a közigazgatásban már elhelyezett pártkatonáikat beejtőernyőzni a közigazgatási bíróságokba és ezzel legalább azt a bírósági szegmenst bedarálni, ha már az egész egyben nem ment. Nos, ezt felejtsek el, tegyenek le a tervükről! Márpedig az új Pp. már azon a felvetésen alapul, hogy ez így lesz. Így alakították ki a struktúráját, erre alapozva terjesztették elő. Nos, nem lesz így. Ez pedig már elegendő ok lenne arra, hogy a tervezetet átdolgozásra visszavonják.

Van viszont a javaslatnak egy igen komoly hiányossága. Szeretném megkérdezni főleg államtitkár urat, ha már a miniszter úr nem tisztel meg minket a vitában, nem volt a kodifikációs bizottságban senki, akinek affinitása volna a családi joghoz? Csak mert a gyakorlatban felmerült legfontosabb problémákat sem kezeli az új Pp. Furcsa ez egy állítólag családbarát kormánytól; furcsa, hogy bár akármelyik családjoggal foglalkozó szakember azonnal rávágna, hogy az egyik legsúlyosabb probléma a gyerekekkel kapcsolatos eljárások elhúzódnása. Ha valahol, hát itt indokolt volna az eljárások határidők közé szorítása. Nem általában az eljárásgyorsítás, még egyszer mondom, nem általában az eljárásgyorsítás, hanem, mondjuk, egy gyermekelhelyezési perben egy maximális idő meghatározása.

Tűrhetetlen, tarthatatlan, igazságtalan, hogy a gyermekek egészséges, mentális és erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztesse, hogy a bíróságok sokszor 3-4 év alatt hoznak csak döntést egy gyermekelhelyezési perben. De az ügy elhúzódnása és más anomáliák sem ritkák más, gyermekekkel kapcsolatos eljárásokban sem.

Lehetett volna ebben eddig is lépni? Igen, lehetett volna. Kellott volna? Kellott volna. De mi lenne jobb alkalom erre, mint egy új eljárásjogi kódex megalkotása. Nem tűrhető tovább az, hogy kisgyermek évekig éljenek bizonytalanságban és veszélyben. Pontosan tudható, hogy min mennek keresztül ezek a gyerekek, mondjuk, egy keményebb válóper esetén. Rángatják szerencsétleneket pszichológus szakértőkhöz annak érdekében, hogy végül náluk helyezze el a bíróság. Végig kell nézniük, ahogy a szülei feljelentik egymást, lelki pressziót alkalmazva próbálják a másik szülő ellen hangolni őket. Erre nem gondolt senki? Mi az akadálya, hogy az új Pp. ezeket a nyilvánvaló és kezelhető problémákat is

orvosolja? Nem gondolják, hogy egy állítólag családszerető és gyermekbarát kormánytól elvárható lett volna ez? Hová tűnt a gyermekek mindenekfelett álló érdeke? Kérem, orvosolják ezeket a hiányosságokat! Ellenzéki módosítókat úgysem fogadnak el, ezt már tudjuk, de talán ha egy fideszesnek adja oda a minisztérium benyújtani, nagyobb presztízsveszteség nélkül orvosolható ez a súlyos hiányosság, és azt gondolom, ez még a Pp. rendszerét sem zavarná össze.

Végül egy olyan problémára hívnám fel a figyelmet, kicsit vitatkozva miniszter úrral is, amely nemcsak egy polgári, de akár egy büntetőbírói eljárásban is életszerűtlen lenne. A bizonyítékok csatolásának lehetőségeit olyan mértékben korlátozták, amely az igazság kiderítésének akadálya lesz. Tudom és megértettem, hogy a miniszter úr úgy gondolja, hogy elavult az a szemlélet, amely az anyagi igazság kiderítését célozza ki egy polgári eljárásban. Én ezen azért nem lépnék túl. Hogy a felek nyilatkozatához és az általuk előterjesztett bizonyítékokhoz kötve van az eljárás, az még nem gátolja azt, azt gondolom, hogy a bírónak alapvetően az anyagi igazság kiderítésére, az objektív igazság kiderítésére törekednie kell, nyilvánvalóan a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján.

Márpedig meglátásom szerint sem a büntető-, sem pedig a polgári eljárásokban nem szabad kizárni a bizonyítékok benyújtásának lehetőségeit egészen az eljárás végéig. Kétségtelenül sokan visszaélnék a lehetőséggel, és taktikai okokból nyújtják be késedelmesen a bizonyítékaikat, de szeretném hangsúlyozni, hogy a bírónak megvan a lehetősége, hogy akár a bírság kiszabása mellett meggátolja a perek rosszhiszemű elhúzását. Erre több lehetősége is van a bírónak a mostani Pp.-ben is meg a valószínűleg elfogadandó jövőbeni Pp.-ben is. Ha nem ez a bírói gyakorlat, már hogy ezzel élnek, akkor a miniszter konzultáljon a Kúria elnökével arról, hogy miként módosítható ez - már a bírói gyakorlat. Az én szilárd alkotmányos felfogásom szerint - és a véleményemmel messze nem vagyok egyedül - ez még nem jár a bírói függetlenség sérelmével, ez bőven belefér. Ez a hatalmi ágak közti párbeszéd, ami nem megrendelést jelent, hanem párbeszédet. Ez volt, amíg meg nem szüntették az OIT-ben, talán ez működik még az OBT-ben, és talán működik ez informálisan is. Ez volna a megoldás.

A bizonyítékok kötelező kirekesztése azonban meglátásom szerint az alapjogok sérelmével jár. A szűk körre korlátozásáról lehet szó, nem erről beszélünk, hanem a kizárásáról, a kötelező kizárásáról. A per elején még a legkiválóbb és legfelkészültebb szakemberek sem tudják előre, és nem is tudhatják előre, hogy a bizonyítási eljárásban pontosan milyen érvek, körülmények kerülnek szóba. Így például egy tanúvallomás szükségessé teheti, mondjuk, egy olyan híváslista becsatolását, amely már egyébként a per megindulásakor rendelkezésre állt, azonban akkor még nem látszott, hogy bármiféle relevanciával is bír majd a perben. Olyan ez, mintha - már az önk meg-

oldása - úgy szeretnénk lefolytatni egy vitát, hogy előre magnóra mondjuk az érveinket, a másik fél esetleges váratlan érveire vagy ellenérveire pedig már nem hozhatnánk fel újakat.

Hasonlóképpen életszerűtlen, hogy egy laikus ügyféltől várjuk el annak az eldöntését, hogy mi releváns egy perben és hogy ezt az ügyvéd részére hiánytalanul elmondja és a bizonyítékokat elhozza. Az ügyvéd pedig csak azzal tud dolgozni, amiről tud, amiről nem, azzal nem tud. Egy felkészült jogi képviselő a bizonyítékok egy részének létrehozására természetesen rá tud kérdezni az ügyfelénél, mindenre azonban biztosan nem.

(13.50)

Ezzel pedig az objektív igazság kiderítése szenved komoly csorbát, amit, még egyszer mondom, én értéknek tekintek egy polgári eljárásban is, ami egyébként - megjegyzem - amúgy sem egy egyszerű feladat. Olyan helyzetet teremt a törvény, hogy ad absurdum, ha a bíró maga látja, hogy a perben a megalapozott ítélethez szükséges lenne egy új bizonyíték, indítvány is lenne beszerzésére a felek valamelyikétől, ezt akkor sem teheti meg. Másként fogalmazva: a törvény kényszeríti majd egy megalapozatlan ítélet meghozatalára a bírót.

Ennyire fontos lenne az időszerűség? Azt gondolom, ennyire nem lehet fontos. Ha ezt a szemléletet követik, akkor lekövetik az OBH statisztikai szemléletű hozzáállását, amit én messzemenőig nem tudok magaménak érezni. Azt gondolom, hogy az időszerűség egy szempont, az igazság kiderítése egy következő, és még sorolhatnám, hogy mely alapjogok érvényre juttatása a perben, amik szintén értékkel is bírnak, és érdek kell hogy legyenek egy akár polgári, akár büntető-, akár más eljárásban. Ebből a tervezet egy dologra fókuszál, ugyanúgy, mint az OBH: statisztikai szemlélettel a perek gyorsítására. Még egyszer mondom, ez érték, de nem kizárólagos érték.

Éppen ezért azt gondolom, hogy érdemes lenne felülvizsgálni ezt a modellt, és azt mondani, hogy lehet korlátozni a bizonyítékok benyújtásának a lehetőségeit, lehet a bíró egyetértéséhez kötni, sok mindent lehet, de ha a felek mindegyike és a bíró is szükségesnek látja, a törvény erejénél fogva kizárt, hogy ez megtörténhessen, ezzel nem lehet egyetérteni. Arra kérem a minisztérium szakértőit is, hogy legyenek szívesek ezt átgondolni és még egyszer megfontolni.

Összességében, tisztelt képviselőtársaim, természetesen csak egy részét tudtam elmondani a vezérszónoki felszólalásban, és nemcsak idő hiányában, hanem, még egyszer mondom, az egy hét rendelkezésre álló idő miatt is annak, ami kritikai észrevétel az új polgári perrendtartással kapcsolatban. Vannak azonban az általam elmondottak közül olyanok, amelyek eleve kizárják azt, hogy ezt a törvényjavaslatot támogatni tudjuk, éppen ezért módosító javasla-

tokat sem fogunk benyújtani hozzá, nem érezzük módosító javaslatokkal olyan mértékben javíthatónak, hogy azt igen szavazatunkkal támogatni tudjuk. Mindazonáltal némi jobbítás ráfér, és az lehetséges is, ezeket jórészt fölvettem a mostani felszólalásomban. Ezek megfontolását kérem a kormánytól. Elsősorban azoknak a megfontolását kérem még egyszer, ami a gyermekekre és a bizonyítási eljárásra vonatkozik. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Vejkey Imre képviseli úr, aki a felszólalását szintén itt az emelvényen mondja el. Megvárjuk, míg képviselő úr felérkezik az emelvényre. *(Megtörténik.)* Köszönöm, képviselő úr, öné a szó. Parancsoljon!

*(A jegyzői székben Gelencsér Attilát
Földi László váltja fel.)*

DR. VEJKEY IMRE, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! A kereszténydemokraták nemcsak lelkiekben, hanem a mindennapi élet gyakorlati szintjén is elkötelezettek honfitársaink iránt. Ennek egyik eklatáns jele, hogy a közigazgatási bürokrácia leépítése után most a magyar emberek másik feszítő gondját, a bírósági ügyek intézését kívánjuk átláthatóbbá tenni annak érdekében, hogy honfitársaink kevesebb időráfordítással a bíróságok előtt hatékonyabban tudjanak eljárni.

A jelenleg hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény a sztalínista perjog, továbbá a kommunista tulajdon- és társadalmi viszonyok visszatükrözéseként jött létre idestova már két emberöltővel ezelőtt, amely kódolt alapvetései miatt nem ad lehetőséget a perjog magyar emberek érdekeinek megfelelő továbbfejlesztésére és korszerűsítésére. Tudniuk kell, hogy a rendszerváltást követően közel száz alkalommal ugyan módosította a tisztelt Ház a Pp.-t, azonban mindezek következménye az lett, hogy a kodifikátorok nem figyeltek az írás intelmeire, mégis az új ruhából téptek ki száz meg száz foltot, hogy a régi ruhára varrják, ezzel a régiben csak valamit segítve, de az újat eltépvé. Vagy egy másik bibliai hasonlattal élve: az újbort régi tömlőbe öntötték, amely szétfeszítette a tömlőt, s így az újbor is elfolyt, és a régi tömlő is tönkrement.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Így állunk ma a polgári perrendtartással. A régi keretek közé beemelt új elvek nem tudtak megfelelően érvényesülni, sőt van, hogy egyáltalán nem is érvényesültek. Napjainkban azt tapasztaljuk, ha bármilyen jogvita ügyben bírósághoz fordulunk, akkor finoman szólva is koherenciazavarokkal és értelmezési nehézségekkel találkozunk, melyek odavezetnek, hogy egy egyszerűbb ügy jogerős befejezése is évekig húzódik, még

ha a bírósági statisztikák mást is mutatnak az egyes ügyekben adott újabb és újabb perszámok okán.

A tényhez tartozik az is, hogy évenként a bíróságokra több mint 200 ezer peres ügy és közel 1 millió nemperes ügy érkezik, amelynek hatékony és időszerrű lefolytatásához a jelenlegi perrendtartási keretek nem nyújtanak megfelelő jogi keretet, és az ügyhátalékok évről évre csak tovább halmozódnak, az új ügyek pedig ehhez a hátalékhöz halmozottan érkeznek. Mindezek alapján kimondhatjuk, hogy rendszerszinten szükséges a polgári perrendtartás megújítása, mely csak egy olyan új törvény megalkotásával érhető el, melynek célja a Magyarország Alaptörvényének megfelelő, magas színvonalú, korszerű, az eljárások gyors lezárását és időszerrűségét biztosító, hatékony, átlátható és kiszámítható perjogi keretek megteremtése.

A fentiek okán az igazságszolgáltatással kapcsolatban a törvényjavaslatban hangsúlyozottan érvényesülnek az Alaptörvényben nevesített alábbi követelmények. Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, amely szerint a törvény előtt mindenki egyenlő, minden ember jogképes. Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése. Az (1) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el. A (7) bekezdés szerint pedig mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alaptörvény 28. cikke szerint pedig a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvény-nyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A fentiek alapján, tisztelt hölgyeim és uraim, olyan törvényjavaslat került megalkotásra, amely biztosítja, hogy független és pártatlan magyar bíróság, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül, a jogorvoslathoz való jog érvényesülése mellett, a törvény előtti egyenlőség elvének biztosításával, a hatályos jogszabályokat az Alaptörvényben meghatározott követelményeknek megfelelően értelmezve bírálja el.

További fontos elvárásunk az új perrendtartással szemben, hogy fordítsa az eljárás hasznára a modern kor technikai vívmányait, azok közül is kiemelten az informatika által nyújtott lehetőségeket. Ennek különös jelentőséget ad az új perrendtartással kapcsolatos egyik legfontosabb követelmény, az eljárások észszerű időn belül való befejezésének követelménye, amelyet kétségkívül nagymértékben elősegíthet az elektronikus kommunikáció térnyerése az egyes polgári peres és nemperes eljárásokban.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az új szabályozás kialakításának központi kérdése az volt, hogy az új

törvény miként könnyítheti a jogkereső állampolgárok helyzetét. Erre az adekvát válasz az, hogy a gyors és hatékony peres eljárás biztosítása útján, amelynek megvalósításához kiemelt szerepet kell biztosítani az osztott perszerkezetnek és a bemeneti szintek szabályozásának. A gyors és hatékony peres eljárás biztosítását a perkoncentráció megvalósítása érdekében pontosan definiálni kellett, definiálni kellett továbbá azt is, hogy a bíróság az anyagi pervezetés körében milyen eszközökkel rendelkezik a per menetének a jelenleginél hatékonyabb mederben tartására, elhúzódsának megakadályozására, továbbá a bíró milyen módon vehet részt aktívabban és eredményesebben a per céljának elérésében.

(14.00)

Az új polgári perrendtartás megalkotása során további cél volt az, hogy a jelenleg érvényesülő igazságszolgáltatási alapelv és a polgári perjogi alapelvek tovább érvényesüljenek. Tekintettel arra, hogy az új polgári perrendtartás más filozófiával közelít a perhatékonyság biztosításához, és egy új perstruktúrát alakít ki, ezért indokolt új alapelvek megjelenítése, amelyek kihangsúlyozzák a per résztvevőitől elvárt, a jelenlegi perbeli szereplőktől sok tekintetben bizony eltérő magatartást. Új alapelveként indokolt megjeleníteni tehát a perkoncentráció elvét és az együttműködés elvét.

A perkoncentráció elve a perhatékonyság rendszerszintű megvalósításának eszköze, ami azt jelenti, hogy úgy kell kialakítani a perrendi szabályokat, hogy azok biztosítsák azt, miszerint a per résztvevői időben tegyenek eleget perbeli kötelezettségeiknek, a jogvita tartalma és keretei minél korábban tisztázódnak, és kizárják a per elhúzását eredményező jogintézmények, eljárási szakaszok alkalmazását. A törvényjavaslat tehát azt a követelményt fogalmazza meg, hogy a bíróság számára az ítélet meghozatalához szükséges valamennyi tény és bizonyíték a lehető legkorábban álljon rendelkezésre.

(Szávay Istvánt a jegyzői székben
Gúr Nándor váltja fel.)

E cél teljesülése szükségessé teszi, hogy mind a felek, mind a bíróság számára egyértelmű legyen, milyen kötelezettség terheli a feleket a perkoncentráció biztosítása terén, és a bíróságnak milyen eszközök állnak rendelkezésére, hogy azt előmozdítsa. A felek eljárástámogatási kötelezettsége elvének előírásával a törvényjavaslat kinyilvánítja, hogy a jövőben az eljárások hatékony és gyors lezárhatósága érdekében egy aktívabb és együttműködőbb hozzáállásnak feleljenek meg a felek egymás közötti és bíróság felé irányuló viszonylatában is. A felek ez irányú kötelezettsége a per előbbrevitelének kötelezettségeként is megfogalmazható.

A felek eljárásámogatási kötelezettségének előírásával szorosan összefügg a bíróság anyagi pervezetésének előtérbe helyezése, a bíróság közrehatási kötelezettségének megjelenítése is, amely a bíróság és a felek viszonylatában érvényesülő együttműködés központi tartalmi eleme, az új perrendben jellegadó szerepet játszó anyagi pervezetés érdemi vonatkozása. Az új eljárási törvényjavaslatban a bíróság anyagi pervezetése azt célozza, hogy a bíró a jelenleginél hatékonyabb eszközökkel rendelkezzen a joganyag ténybeli és jogi megvitatásával kapcsolatban.

Az anyagi pervezetés alapján a bíróság szerepet vállal a tényállás tisztázásában, és széles körű jogosítványokkal rendelkezik a jogvita tárgyszerű kereteinek kialakítására. Az anyagi pervezetés körében a bíróság megtárgyalja a felekkel a jogvita eldöntése szempontjából releváns tényeket és körülményeket, azokat mind jogilag, mind ténybelileg minősítve, és ezzel összefüggésben kérdéseket intéz a felekhez. A jogi minősítés körében a bíróság kifejezésre juttatja, hogy melyik jogi megoldás játszhat szerepet a döntésében. Az anyagi pervezetés ugyanakkor nem jelenti az anyagi igazság kiderítése és a hivatalbéli eljárás kötelezettségének előírását. A bírói anyagi pervezetés megjelenik mindkét bemeneti szintre tervezett szabályozásban, de annak gyakorlata és intenzitása függ attól, hogy a felek személyesen vagy jogi képviselő útján járnak el. A perkoncentráció megvalósulásához szükséges a felek ténybeli és jogi felkészültsége.

*(Az elnöki széklet Sneider Tamás,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az egységes perszerkezetben történő változtatás célja a perhatékonyosság, a perek ésszerű időn belüli elbírálása iránti követelmény érvényesülésének előmozdítása és olyan perstruktúra kialakítása, amely megfelelő eljárási szakaszok beiktatásával és az azokra vonatkozó szabályok meghatározásával meggátolja, hogy a per elhúzására, széttöredezésére alkalmas jogintézmények, bizonyítási cselekmények alkalmazhatók váljanak. Az elsőfokú eljárásban ez a cél alapvetően a perkoncentrációs elemek beiktatásával érhető el. A perkoncentráció érdekében a peres eljárást két szakaszra kell osztani, a perelőkészítő szakaszra vagy másképpen állítási szakaszra és az érdemi tárgyalási szakaszra vagy másképpen a bizonyítási szakra.

A perelőkészítő szak célja, hogy ott alapvetően rögzüljenek a tényállások, jogállítások, az indítványok, azaz rögzüljön a kereset, a viszontkereset, a beszámítási kifogás, a bizonyítási indítvány és azok változtatására, bővítésére később csak kivételesen, a törvény által megadott feltételek teljesítése esetén legyen csak mód. A perelőkészítő szak lezárására vonatkozó végzés meghozatala a per cezúrájának tekinthető, ugyanis a végzés kihirdetése lezárja a per első részét és megnyitja a bizonyítási szakot.

Itt válik el egymástól a per két szakasza. Az eddigi előkészítő szak funkciója tehát a jogvitáról való

döntés előkészítése, a bizonyítás kereteinek, a feleket terhelő bizonyítás kötelezettségének meghatározása volt. Az érdemi tárgyalási szak célja, hogy a perelőkészítő szakban rögzült állítások és indítványok alapján lehetőleg egy, illetve kisszámú, teljeskörűen előkészített tárgyaláson kerüljön lefolytatásra maga a bizonyítási eljárás, és így szülessen meg a perben az érdemi döntés.

Indokolt volt az új polgári perrendtartás megalakítása során a kereseti kérelemhez kötöttség hatályos szabályozásához kapcsolódó értelmezést is áttekinteni és vizsgálat tárgyává tenni, hogy a felperes által megjelölt, az anyagi jogára vonatkozó jogállítás is kösse a bíróságot.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A perkoncentrációt biztosító két bemeneti szint sajátosságaira tekintettel indokolt az elsőfokú ügyeket megosztani a járásbíróságok és a törvényszékek között. A jogkérésőkhöz közeli, könnyen elérhető járásbírósági szintre utalhatók az alacsonyabb pertárgyértékű, egyszerűbb, az állampolgárokat jelentős számban érintő, így az állampolgárokhoz legközelebb eső bíróságokon intézendő, nagy számban jelentkező perek. A törvényszéki szint elsőfokú hatáskörét kell megállapítani a magasabb pertárgyértékű, speciális szakértelmet igénylő, jellemzően bonyolultabb, professzionalitást igénylő perek esetében.

A kisebb értékű vagy egyszerűnek tűnő ügyekben valószínűsíthető, hogy a felek maguk járnak el. Ilyen esetekben az eljárási szabályok kialakítása során számolni kell ezzel a körülménnyel, amely okszerűen mind a felektől való elvárhatóság szintjén, mind a bíróság anyagi pervezetésének intenzitásában eltérések megfogalmazását teszi szükségessé a törvényszéki eljárásokhoz képest.

(14.10)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tekintsük át az egyes bemeneti szintek sajátosságait! A járásbírósági bemeneti szint szabályozása alapvetően a fél személyes eljárás feltételezi, ennek megfelelően az eljárás alapvető ismérvei, hogy a szóbeliség hangsúlyos, de nem kizárólagos a szerepe, továbbá a fél megjelenési kötelezettségének az erősítése, továbbá az, hogy a bíróság perfelvételi tárgyalást tart, kivéve, ha a bíró írásbeli előkészítést rendel el. A járásbírósági szintet jellemzi még az igényérvényesítést segítő aktív bírói anyagi pervezetés, melynek része széles körű tájékoztatási kötelezettség megadása.

A felperesnek ezen ügyekben is határozott kereseti kérelmet tartalmazó keresetlevelet kell előterjesztenie. A keresetlevélnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy a bíróság az ügyet perfelvételi tárgyalásra tűzze ki. Annak tartalmaznia kell a felperes tényállításait, jogállításait. A törvényjavaslat rendelkezik a keresetlevél alapvető kellékeiről oly módon, hogy a keresetlevél hiányai esetén a hiány pótlására is lehetőséget biztosít. Jársásbírósági szinten a perelőkészítő

szak alapvetően a szóbeliségen alapul, de a bíróság a jogvita jellegére, a felek eljárástámogató magatartására, illetve a felek indítványára is figyelemmel írásbeli előkészítést is elrendelhet, ha a megítélése szerint ez hatékonyabban szolgálja a per érdemének az előkészítését. A törvényi előírásoknak megfelelő keresetlevél alapján kerül sor a perfelvételi tárgyalás megtartására.

Az eljárás feszes időkeretben tarthatósága szempontjából fontos, hogy már a perfelvételi tárgyalásra szóló idézésben figyelmeztetni kell a feleket tényelődási, jogállítási, védekezési kötelezettségükre és azok elmaradásának következményeire. A perfelvételi tárgyaláson kötelező jelenlétet kell előírni a feleknek, illetve képviselőik vonatkozásában, mert csak ebben az esetben valósulhat meg ténylegesen a per kereteinek aktív bírói anyagi pervezetéssel történő meghatározása. Itt történik meg a kereset előadása, a tényelődások, jogállítások megtétele, alperes érdemi perbe bocsátkozása, védekezéseinek előterjesztése.

A törvényjavaslat, tisztelt hölgyeim és uraim, lehetőséget biztosít arra, hogy a perfelvételi tárgyaláson nyomban megkezdődjön az érdemi tárgyalás, ha annak feltételei fennállnak. Ez biztosítja, hogy kizárólag formális okból felesleges tárgyalás megtartásra ne kerüljön.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A fentiek után nézzük át a törvényszéki bemeneti szintet. A törvényszéki bemeneti szint szabályozása kötelező jogi képviselőt ír elő. Ennek megfelelően az eljárás alapvető ismérvei az írásbeliség fokozottabb megjelenése, továbbá a perelőkészítő szak írásbeliségi alapon, de a bíróság elrendelheti a perfelvételi tárgyalás tartását. Törvényszéki szinten fokozottabb az elvárás a kereseti kérelemmel és az ellenkérelemmel kapcsolatban is, ezért szűkebb körű anyagi pervezetési kötelezettség áll fenn a bíróságok részéről, továbbá fokozottan érvényesül a felek eljárástámogatási kötelezettsége és szélesebb körű a kötelezően elektronikus kommunikáció előírása.

A professzionális pervitelt kikényszerítő szabályozásról van szó. A felperesnek is határozott kereseti kérelmet tartalmazó keresetlevelet kell előterjesztenie, annak tartalmaznia kell a felperes tényállításait, jogállításait. A törvényjavaslat a kötelező jogi képviselőre tekintettel szigorúbb tartalmi követelményeket támaszt a keresetlevéllel szemben, ezért mind a tényállásokat, mind a jogállításokat precízen szükséges megjelölni már a keresetlevélben, nem elegendő tehát, ha az okra kizárólag a keresetlevél összességéből a bírói, illetve a másik fél általi elemző munkát követően lehet csak következtetni.

A perelőkészítő szak tehát a törvényszék előtt az írásbeliségen alapul. A perelőkészítő szakban a bíróság kézbesíti az alpereseknek a keresetlevelet, és felhívja érdemi ellenkérelmének előterjesztésére. Az alperes érdemi ellenkérelmének ki kell terjednie a keresetlevélben foglalt valamennyi tényállításra akként, hogy az alperes minden felperesi tényállás te-

kintetében közölni köteles, hogy azt vitatja-e vagy nem, és ha igen, akkor mennyiben.

Ezt követően a bíróság összegzi a keresetlevélben és az ellenkérelemben foglaltakat, kitérve arra, hogy melyek a vitatott és ennek következtében bizonyításra szoruló tények, és felhívja a feleket a bizonyítási indítványaik megtételére. A feleknek valamennyi bizonyítási indítványuk vonatkozásában meg kell jelölniük azt, hogy mely tényt vagy körülményt kívánnak indítványukkal bizonyítani. A bíróságnak bizonyítási teher kérdésében abban az esetben kell külön döntenie, ha ezt valamelyik fél külön kéri. A bíró elrendelheti perfelvételi tárgyalás tartását. A perelőkészítő szakaszt a bíróság az írásbeli előkészítést követően meghozott végzéssel zárja le. A végzésnek megfelelően rögzülnek a tényállítások, jogállítások, indítványok, azaz rögzül a kereset, a viszontkereset, a beszámítási kifogás, a bizonyítási indítvány, és azok változtatására, illetve bővítésére később csak kivételesen kerülhet sor.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Néhány szó a jogorvoslati eljárásokról. Álláspontunk szerint változatlanul egyfokú perorvoslat biztosítása indokolt a polgári peres eljárások esetében, a felülvizsgálat pedig nem mint kvázi általános harmadfok, hanem mint tényleg rendkívüli perorvoslat jelenik meg.

Végül néhány gondolatot engedjenek meg a közigazgatási bíráskodásról. Annak érdekében, hogy hazánkban gyors és hatékony közigazgatási bíráskodás jöjjön létre, a jelenlegi széttörözött, több tucat jogszabályból kiolvasható szabályozás helyett egy külön kódexbe foglalt, a közigazgatási jogviták jellemzőire tekintettel kialakított, önálló bírói eljárási szabályok kialakítása szükséges. Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tudniuk kell, hogy a külön közigazgatási bírósági eljárási szabályozás megalkotása nem kerül több pénzbe a költségvetésnek, a valódi többletköltséget az elhúzódó eljárások, az alkalmazhatatlan szabályok, valamint a mindezek okán olykor többszörösen is megismételt eljárások okozzák.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mindezek alapján kérem, támogassák az új polgári perrendtartásról szóló T/11900. számú törvényjavaslatot. A KDNP parlamenti frakciója támogatja.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszöntöm képviselőtársaimat. A Jobbik képviselőcsoportja jelezte, hogy két felszólaló ismerteti a frakció álláspontját. Elsőként megadom a szót Staudt Gábor képviselő úrnak.

DR. STAUDT GÁBOR, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Az előttünk fekvő törvényjavaslat valóban egy fontos sarokköve a magyar jogrendszernek, ehhez képest az előkészítő munkák során, úgy tűnik, hogy legalábbis miniszter úr elmondása alapján elég sok egyeztetést lefolytattak, de azt kell látnunk, hogy a parlamenti frakciókkal vagy legalábbis az ellenzéki

frakciókkal megspórolták ezeket az egyeztető köröket. És higgyék el, ez nemcsak egyfajta eljárásjogi ellenzéki sirám, amit itt elmondtunk, egyébként az előttem szóló Bárándy Gergelytől már hallhattuk, hogy mi ezzel kapcsolatban a probléma, szóval, ez nemcsak egy ellenzéki sirám, hanem megkérdőjelezi azt, hogy mondhatunk, tudunk-e mondani teljes mértékben, teljes mélységében megfelelő véleményt itt az Országgyűlés előtt egy 500 oldalas előterjesztésről úgy, hogy egy kicsit kevesebb, mint egy hetünk volt erre.

(14.20)

És lehet azt mondani, hogy volt előzetes konzultáció - már évek óta megy ez a gyakorlat. Valóban, a koncepciót én is láttam, megkaptam, nagyon sok minden változott azóta, hozzáteszem, az egyes szakmai javaslatok beépítésre kerültek akár a különböző hivatásrendek részéről is, mások nem. Én azt tekintem végső verzióknak, ami a parlament honlapjára felkerül, amikor a kormány benyújtja ezt a javaslatot az Országgyűlés részére. És ez alig több mint egy hete történt meg. Ebből a javaslatból tudunk kiindulni, ebből a javaslatból tudunk dolgozni. Azzal, hogy a kormány konkrétan mikor gondolja úgy, hogy az Országgyűlésnek be kell nyújtani egy javaslatot, benyújtja-e a javaslatot, vagy akár egy következő ciklusra tolja, ezzel mi nem tudunk mit kezdeni, törvényalkotóként azt a javaslatot láthatjuk, ami beterjesztésre kerül.

Arról nem is beszélve egyébként, hogy illene egy ötpárti egyeztetést összehívni a benyújtás után, ez lenne a legegyszerűbb. De már nem szeretnék ennyire előreszaladni, elég lett volna az is, ha megfelelő időt biztosítanak arra, hogy át tudjuk nézni mélységeiben, vagy legalább meg tudjuk nézni, hogy mik változtak a korábbi koncepciókhoz képest ebben a javaslatban.

Tudják, azt érezheti az ellenzéki képviselő, hogy a véleménye igazából nem is számít. Ugyanezt érezzük, amikor Trócsányi igazságügyi miniszter úr még a vezérszónoki kört sem várja meg. El tudom képzelni, hogy vannak fontosabb dolgai, de ha 42 évet vártunk erre a javaslatra - ő mondta, nem én, azon a pulpituson -, akkor ő talán két órát várhatna, hogy meghallgasson minden ellenzéki, illetve kormánypárti javaslatot. De a kormánypártok részéről semmi újdonság nem hangzott el az indokoláshoz képest, ami a törvényjavaslat általános indokolásában benne van. Tehát azt megspórolhatta volna miniszter úr, hogy ezt meghallgassa, ezt én megértem, de legalább az ellenzéki javaslatokat illetett volna meghallgatni. Vagy ha nem érdekli, akkor legalább úgy csinálni, hogy a személyes jelenlétével legalább elmondhatja azt, hogy bármiféle nyitottság van az irányba, amit itt elmondunk.

Ezt a felvezetőt mindenképpen el kellett mondanom, mert sokat vártunk, aztán évtizedeket vár-

tunk ezek szerint - megint csak igazságügyi miniszter urat idézve -, de utána azt láthattuk, hogy a parlamentnek meg egy hete van felkészülni erre a javaslatra.

És pont azért is fájó egyébként, hogy megspórolták ezeket az egyeztetéseket, mert egyébként vannak jó irányú módosítások, amelyek egyeztetésekkel, javaslatok befogadásával még egy jó javaslatot és támogatható javaslatot is eredményeztek volna. Önök megspórolják azt, vagy nem kell önöknek az, hogy az ellenzék is támogassa ezt a javaslatot. Ha kellett volna, akkor nyilvánvalóan a véleményünket figyelembe vették volna, vagy legalább meghallgatták volna.

A perkoncentráció - mert most belemennék azért mégis, és előre jelezném, a teljesség igénye nélkül, az egyhetes határidőre tekintettel, de a legfőbb dolgokat megpróbálom kiemelni az alapelvektől, illetve Gyüre Csaba képviselőtársam fogja ezt folytatni, de engedtessek meg, ez nem lesz száz százalékig teljes -, tehát a perkoncentráció elve önmagában támogatható, tehát ezzel nincsen gond. Hogy a felek az eljárásban minél aktívabban vegyenek részt, támogassák egy hatékony eljárásnak a befejezését, illetve megvalósulását, ezzel sincs az alapelvek szempontjából gond, illetve az igazmondási kötelezettség sem ördögtől való, természetesen örülünk, hogy bekerült az alapelvekhez. De aztán ennek a kibontásával kapcsolatban - már ahogy ez elhangzott - vannak kérdéseink.

Önmagában még azt sem tartom rossznak, hogy már az első foknak is elválik két szakaszra a menete, tehát a perfelvételre és az érdemi tárgyalásra, ha ez megfelelő módon szabályozva van, megfelelő módon átgondoltuk, átrágtuk itt az Országgyűlésben is, és nem csak a több száz szakértő a háttérben, mert én természetesen elfogadom, hogy nagyon sokan dolgoztak ezen, de sajnos láthattunk már olyat, hogy több száz szakértő is hibás anyagot vagy nem tökéletes anyagot hagyott maga után, és nem feltétlenül az ő hibájukból, mert az, hogy a minisztériumban ki meg hogy nyúl bele egy javaslatba, azt mi nem láthatjuk. Tehát a lényeg az, hogy ha beáll a preklúzió, amiről megint csak miniszter úr beszélt, és továbblépnek egy érdemi tárgyalási szakba, tehát két szakra oszlik az elsőfokú eljárás, én ezt alapvetően egy olyan pudingnak tartom, amit meg lehet kóstolni, ha az megfelelően körbe van járva. Valóban, az ügyek elképesztő módon elhúzódnak; valóban, vannak rosszhiszemű, perelhúzó magatartások, amelyek ellen fel kell lépni; és sok esetben már annyira elhúzódnak - ez is igaz - ezek az eljárások, hogy még egy rossz döntés is gyorsan jobbnak tűnik, mint mondjuk, egy évtized után egy tökéletes döntés, de már a jogsérelem, hogy elhúzódott ilyen formában vagy ennyi ideig, az már egy nagyobb hátrányt jelent, mintha gyorsan született volna egy nem tökéletes ítélet. Ilyen hangokat is hallani.

Aztán az is igaz, hogy a másodfok elég gyakran egyszerűen hatályon kívül helyezte - ez igaz mind a

polgári, mind a büntetőügyekre - az ítéleteket, és egyébként a Kúriának az elmúlt években kiadott beszámolójában is szerepelt, hogy nagyon gyakran a másodfokú ítélet tulajdonképpen az érdemi döntés helyett egy hatályon kívül helyező döntésben ér véget. Tehát a hatályon kívül helyezés sok esetben az érdemi döntés helyett kerül meghozatalra, tehát sokszor akár lustaságból, vagy azért, mert nem kíván tárgyalni a másodfok, egyszerűen visszadobja. Ennek is gátat kell szabni, ennek sincs semmi akadály, csak itt is a részletszabályokban szokott a kutya elásva lenni.

Aztán továbbmenve: az aktívabb bírói hozzáállás az már egy olyan kérdés, ami szintén elsősre jól hangzik, de valóban felvet kérdéseket. És itt a jogi képviselővel rendelkező, illetve nem rendelkező felek esetében való igaz, hogy olyan helyzet előállhat, hogy a felek nem lesznek ugyanabban a helyzetben, illetve hogyan várható el - ez valóban igaz - a bírótól, hogy ő megjelölje azt a jogalapot és törvényhelyet, amely alapján neki majd ítéletet kell hoznia. Ez kicsit olyan, mint ha bíró azt mondaná, hogy akkor erre a törvényhelyre kell hivatkozni, és utána vagy megindokolja, hogy ez miért volt egy kiváló hivatkozás, vagy azt mondja, hogy ennél ostobább és balgább hivatkozást nem láttam.

Ugye, mindkettő komikus, ha jogászi szemmel nézzük? Tehát sem a saját javaslat alátámasztása, sem a megcáfolása nem tűnik tökéletesnek. Persze az is igaz - és itt megint az alapelvvel egyet lehet érteni -, hogy nem feltétlenül csak az keresheti az igazát a bíróság előtt, akinek ügyvédje van, segíteni kell ezeket az embereket, de én is valahol ott látom a segítséget, hogy egy kicsit a pártfogó ügyvédi képviselvet elérhetőbbé tenni, átalakítani, olyan módon bevonni, hogy ez is egy segítség legyen, illetve a bíróságot olyan módon bevonni, amely a fegyveregyenlőséget nem veszélyezteti. Tehát itt is hiába a sok egyeztetés, hiába minden, úgy érzem, hogy problémák lehetnek.

Aztán az anyagi igazság kérdése, erről is szó esett. Nem csak az a fontos, hogy legyen egy ítélet, bár ahogy elmondtam, ilyen tíz év környéki pereknél már az szokott megvalósulni sokszor, hogy legyen már valami, mert bármi jobb, mint az, hogy elhúzódik az eljárás, de azért törvényi szinten, jogalkotóként nem ebből kellene kiindulni, abból kellene kiindulni, hogy azért az igazsághoz - és én ezt a polgári pereknél is úgy vélem - közelíteni kell az ítéleteket, mert ha ezt nem tesszük meg, akkor a megelégedését nem fogja szolgálni a jogkereső állampolgároknak. És ha ez így van, akkor való igaz az is, hogy a bizonyítékok teljes kirekesztése egy későbbi szakból, az számos esetben igazságtalan és jogszabálysértő határozatokat, mármint lehet, hogy a formáljogot nem, de alaptörvénysértő határozatokat eredményezhet. És itt is megértem a logikát, hogy igen, alapvetően mindent elő kell terjeszteni, de a bíróság kezét ne kössük meg, mert később is felmerülhetnek bizonyos kérdések. Nekem itt az jutott eszembe, miközben

hallgattam az előttem felszólalókat, hogy itt a parlamentben megszokhattuk 2010 után, hogy a kormánypárti padosorokból még a viszonzválaszt is felolvassák. Na most, a bíróságon ne ez legyen, hogy úgy kell odamenni az ügyvédnek. Egyébként ebben Bárándy Gergely hasonlata jó volt, hogy mintha előre felmondanánk egy diktafonra, és akkor mindenki azt játszhatja le, mást nem meg máshogyan nem.

(14.30)

Én ezt egyedül itt az Országgyűlésben tapasztaltam, megmondom, hogy ilyen előre megírt válaszok, illetve az előterjesztő sok esetben, amikor válaszolt a felmerült vitára, akkor elővett egy lapot és felolvasta. Tehát most vagy tudták, hogy én előző este mit készültem, és arra reagáltak, akkor azért probléma, hogy azt honnan tudták, a másik eset meg, ha nem érdekelte, hogy mit mond az ellenzék, akkor meg ezért problémás ez a kérdés.

Aztán szintén felmerült a szakértő kérdése. A miniszter úr is elmondta, hogy itt vannak új koncepciók, idő hiányában mélységeiben nem mennék bele, de engem nem győzött meg, hogy ez hézagmentes lesz. Engem nem győzött meg, hogy így, ebben a formában, hogy a szakértő majd biztos az ellenoldal érveit is mérlegelni fogja, és csupán azért, hogy előírjuk, akkor ez meg fog történni, illetve választani kell a különböző szakértők közül. Nem vagyok benne biztos, hogy ez így, ebben a formában működni fog. Hozzáteszem itt is, hogy ha több ötpárti vagy többpárti egyeztetésen túl lennénk, a viták és az érvek, ellenérvek ütköztetésén, akkor lehet, hogy meggyőzhető lennénk. Így ebben a formában én nem látom az előrelépést, vagy amiben van, ott hasonló csapdahelyzetek is megnyílnak, mint ami jelenleg is a törvényben benne van.

Aztán a társult per, közérdekű kereset szintén lehet egy előrelépés. Nekem tetszik a koncepció, hogy a társult pereket kiemeljük és egy új kategóriaként tulajdonképpen létrehozzuk, többször elmondtuk, hogy a közérdekű keresetek is pozitív előrelépés lehet, ami a jogrendszert illeti. Eddig is volt, de sok esetben ez nem működött, vagy nem kellőképpen sikerült beépíteni valójában, ami a gyakorlatot illeti, a jogrendszerbe. Tehát itt is magát a beemelést üdvözljük, a gyakorlati végrehajtás még várat magára. Ugyanez igaz az infokommunikációs eszközök alkalmazására.

Nagyon régi igény, hogy a bíróságok is tartsanak lépést, egyrészt, hogy anyagilag megtehessék, hogy ne kazettás magnókkal dolgozzanak, mert még így dolgoznak, tehát hogy még egy digitális diktafonra se telik, és a jegyzőkönyvezés is ennél fogva sok esetben hagy kívánnivalót maga után. Arról már nem is beszélve, hogy modernebb, nálunk szerencsésebb történelmi fejlődésű országokban egy hangfelvételről már egy automatikus rendszer meg tudja írni a jegyzőkönyvet, és csak ellenőrizni kell, hogy ez alapján, amit leírtak, az jó-e, és sokkal ha-

tékonyabbá teszi az egész dolog visszakereshetőségét. De hozzáteszem, hogy szeretnénk, ha ez mielőbb a gyakorlatba, tehát a büntető- és a polgári jogba is ez átemelésre kerülne.

Aztán a közvetítés erősítése szintén jó irány, ezt mindig is mondtuk, hogy a pereket ilyen formában is el lehet kerülni, vagy felhíva a felek figyelmét lehet erősíteni azt a kívánalmat, az állam kívánalmát, hogy ha lehet, akkor állapotodjanak meg a felek, vagy jobban járnak, ha meg tudnak állapodni. De itt is a részletszabályokba jobb lett volna, ha nem egy hetünk van belemélyedni.

A végére én azt írtam fel magamnak, hogyha már Vejkey képviselőtársam mondta a közigazgatási bíróságokat, hogy nem vagyunk a közigazgatási bíróságok ellen. Ami az anyagi eljárásjogi szabályokat illeti, ezzel nincsen semmi gond. Azzal van a gond és a koncepcióban vagy az egyébként abban megtartott ötpárti egyeztetésen elhangzott, hogy önök a közigazgatásból szeretnének átültetni embereket a bírói székbe, és ha jól tudom, akkor ezt az Országos Bírói Hivatal is ellenezte.

Tehát egy olyan koncepciót dolgoztak önök ki, amit az önök által kinevezett OBH-elnök által vezetett hivatal sem támogat. Tehát így azért nehéz reformokat végrehajtani. Hála a Jóistennek, hogy kétharmados ez a törvény, illetve ami a közigazgatási bíróságok megszervezését illeti. Tehát egy olyan ritkán látott szituációba kerülnek, hogy vagy elfogadják az érveket, ellenérveket, vagy nem lesz ilyen. Tehát ebben a helyzetben, azt kell mondjam, hogy ez ilyen egyszerű. Ha önök szeretnének közigazgatási bíróságokat, akkor olyan előterjesztést tesznek, ami alkalmas arra, hogy az Országgyűlés kétharmados támogatottságát elnyerje, ha meg nem, akkor majd a részletszabályokat, ha nem is ebbe a törvénybe, de majd valahova beiktatják vagy átalakítják, egyébként pedig ez a kérdés addig biztos, hogy nem fog megoldódni, ameddig akár egy újabb egyeztetéssel a megfelelő szabályokat, elfogadható szabályokat elő nem terjesztik.

Én ennyit szerettem volna, elnök úr, és Gyüre Csaba részére meghagyom a lehetőséget, hogy a továbbiakat kifejtse. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Meg is kapja Gyüre Csaba ezt a lehetőséget. Öné a szó, képviselő úr.

DR. GYÜRE CSABA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Az első mondatom egy kérdés lenne, hogy vajon komolyan veszi-e a kormány ezt a törvénytervezetet. Itt már minden előttem felszólaló ellenzéki képviselő, aki hozzászólott, valamilyen formában erre utalást tett, hiszen lehet-e komolyan venni azt a törvényt, amely indokolásával együtt 500 oldal, és úgy nyújtják be, hogy egy hete van az országgyűlési képviselőnek arra, hogy felkészüljön belőle, hogy mind szakmai-

lag, mind politikailag véleményt formáljon, megfelelő kritikákat készítsen itt elő az országgyűlési vitanapra.

Azt gondolom, hogy teljesen egyértelmű, hogy ez az idő kevés, nem beszélve arról, hogy minden országgyűlési képviselőnek más dolga is van, nem csak az, hogy a nap 24 órájában, egy héten keresztül a polgári perrendtartásból készüljön. Azt gondolom, hogy a kormány nem veszi ezt komolyan. Ő nem veszi komolyan, vagy pedig az ellenzékét veszi teljes mértékben komolytalannak. Itt azért megjegyzem azt, hogy Trócsányi miniszter úr tíz nappal ezelőtt az ötpárti egyeztetésen, ami mondjuk, a közigazgatási bíróságokkal kapcsolatos volt, ki is hangsúlyozta, hogy beterjesztik a Pp.-t, de az csak feles törvény, tehát nem kétharmados. Tehát itt már nem volt sem egyeztetés, sem pedig időt nem kaptunk arra, hogy ezzel foglalkozzunk.

Staudt Gábor képviselőtársam mondta azt, hogy ugyan koncepciót már láttunk. Igen, láttunk, de például milyen volt az Alaptörvénynek is a koncepciója? Foglalkoztunk vele. Egy évig külön bizottság állt fel, bizottság így, ezen módosítunk, azon módosítunk, megcsináljuk a koncepciót. Megvolt a koncepció, egy hét múlva bejött száz százalékban teljesen más. Szó se volt benne arról, mint amit koncepcióban kidolgozott az alkotmányt, az Alaptörvényt előkészítő eseti bizottság.

Nem is arról szólt az egész. Hát akkor hogyan higgyük el önöknek, hogy a koncepció meg majd a törvénytervezet egyáltalán köszönőviszonyban lesz-e egymással? Tehát nyilván nem lehet úgy előre készülni, ha önök kicseréltetik azt, ami mögötte van, éppen azt, hogy kinek tetszik, Szájer Józsefnek mi születik meg a laptopján, vagy mi nem születik meg a laptopján. Tehát ezért is azt gondolom, hogy nem vették elég komolyan ezt a törvényt, sőt egyáltalán nem vették komolyan. Azok, akik szakmailag előkészítették, ők biztosan komolyan vették, de azok, akik a politikai előkészítést végezték a minisztériumban, biztos, hogy nem.

Rátérve egy kicsit a jogszabályra: azt halljuk, hogy miért van szükség új Pp.-re, illetve fel is tehetjük a kérdést, hogy van-e szükség új polgári perrendtartásra. Azt gondolom, hogy nyilván hatalmas változáson ment át a polgári perrendtartás az elmúlt években, különösen a rendszerváltozás óta. Ezek a változások azért kiigazították a legfőbb problémákat, amelyek a Pp.-vel kapcsolatosan voltak, és ma már nincsenek meg.

Én azt mondanám, hogy a bíróságok ugyanígy elműködnek a régi Pp.-vel, de felteszem azt a kérdést, hogy vajon lesznek-e olyan hatékonyak a bíróságok is, és talán ez az egyik legfontosabb kérdés, hogy lesz-e gyorsabb az igazságszolgáltatás Magyarországon. Azt gondolom, hogy a Jobbik Magyarországért Mozgalom eddig minden olyan változtatást támogatott, amely az igazságszolgáltatást gyorsítja. Természetesen - itt teszek egy nagy gondolatjelet, és azt mondom utána, hogy minden olyan esetben,

amikor ez nem ment az igazságszolgáltatás színvonalának a rovására.

Tehát amikor ezt nézzük, alapelveként elfogadjuk az igazságszolgáltatás gyorsítását, és azt is elfogadom, hogy ebben a polgári perrendtartási törvényjavaslatban nagyon sok olyan dolog van, amely arra irányul, hogy az eljárást gyorsítsa. Tehát önmagában ezzel semmilyen problémánk nincsen. Ugyanígy, mint ahogy vannak az új alapelvek, amelyek talán nem is annyira újak. Nyilván a perkoncentrációs alapelv új, de nem új, mert 1911-ben, mint ahogy miniszter úr elmondta, már abban a polgári perrendtartásban is benne volt, jelen esetben azonban új. Azt gondolom, hogy ezzel semmi problémánk nem lehet.

A felek eljárástámogatási, igazmondási kötelezettsége mint másik alapelv, szintén egy nagyon fontos alapelv, azt gondolom. Szép is, jó is, aztán majd más kérdés lesz, hogy mennyire fog átjönni a gyakorlatba, és mennyire tud ennek érvényt szerezni a bíróság.

(14.40)

Mert olyan szép dolog az objektív igazság, igazságmondási kötelezettség - ezt nagyon nehéz lesz megfogni bármelyik, még a legjobb bírónak is, hogy vajon igazat mondott-e az illető. Illetve eddig is megvolt a felek jóhiszeműségének az elve, tehát az igazmondási kötelezettség elméletileg eddig is megvolt. Ennek érvényt tudtak-e szerezni a bírák? Már nem merném itt leszögezni 20 éves ügyvédi gyakorlattal azt, hogy ennek érvényt tudtak volna szerezni, hiszen más az objektív igazság, és más az, amit a felek a bíróságon bizonyítani fognak tudni, illetve állítani.

Hogy ennek mennyire tudnak érvényt szerezni, ezt majd a bírói gyakorlat fogja meghozni, illetve azt, hogy mennyire fogják ezt szankcionálni, mert új bírságot is bevezet az új polgári perrendtartási törvény. Például itt is, ha valaki az igazmondási kötelezettségének nem tesz eleget, akkor bizony bírsággal lehet sújtani. Mennyi bírsággal lehet? Nem csekély bírságról van szó, hiszen akár 1 millió forint is lehet ennek a bírságnak az összege. Persze, ennek aztán megvannak a maga keretszabályai, kis pertárgyértékű ügyeknél maximum a pertárgy értéke, illetve 100 ezer forint egy 50 ezer forint vagy annál kisebb pertárgyértékű ügynél, de azért ez fel van építve. Tehát elméletileg, ha valaki nem mond igazat, hazudik, akkor akár 1 millió forintba is meg lehet bírságotlani.

A jóhiszeműség elve: ez eddig is szerepelt a polgári perrendtartásban, illetve a bíróság közrehatása is. Nagy újítás az, hogy két részre lesz bontva az elsőfokú eljárás. Ha itt a hatásköröket nézzük, nagyon érdekes volt, a miniszter úr mondta, illetve láttuk a Pp.-ben azt is, hogy az általános hatáskörrel rendelkező bíróság a törvényszék lesz. Itt kiemelném azt, hogy ki fog ennek a legjobban örülni. Én azt gondolom, hogy az egyetemi hallgatók fognak ezen Pp.-

szakasz módosulásának a legjobban örülni. Hiszen ha sokan a jogászok közül visszaemlékszünk a retteggett vizsgákra, amikor is annak idején, még az én koromban a megyei bíróság hatásköréről beszéltünk, és amikor feltette ezt a kérdést a vizsgán a professzor úr, Németh János, akkor elkezdtek mondani (*Az ujjain számolva:*), és akkor itt már tudta az ember, hogy hopp, a negyedik kimaradt a huszonegynéhányból, amit fel kellett sorolni. Ez már tuti bukás, amikor, mint a kanadai favágó ujjából, egy-egy hiányzott. De ez már nyilván könnyebb lesz a Pp.-vizsgára készülő diákoknak, ha ez a törvénytervezet hatályba fog lépni, hiszen az általános hatáskör szerint minden odatartozik, kivéve, ami nem, azt pedig viszonylag röviden meghatározza az új törvény, hogy mik nem tartoznak oda.

Azt látjuk, hogy az elsőfokú eljárásban tehát egy teljesen új szemléletet vesz fel a polgári perrendtartás. Van a perelőkészítési szakasz, ezzel kapcsolatban már korábban is hangzottak el kritikák mind Staudt Gábor részéről, mind Bárándy Gergely képviselőtársam részéről. Én is megértem azt a szándékot, amely a jogalkotót itt arra sarkallja, hogy minél hamarabb befejezzük a peres ügyeket, és ezzel is egyetértenék abban az esetben, amennyiben ez nem megy a per eldöntésének a rovására.

Egy picit nem tetszett Trócsányi miniszter úr beszédében az, hogy úgy éreztem belőle, hogy olyan új szemléletet kell felvenni a bíróságoknak, hogy nem az igazság kiderítése és nem az igazságszolgáltatás kell hogy érvényesüljön. Persze, eddig is mindenki tisztában volt azzal, hogy a bíróságokon nem mindig kapja meg mindenki az igazságot, mert nincs rá lehetősége, hogy bebizonyítsa. És volt is egy ilyen mondat ezzel kapcsolatban, hogy nem igazságszolgáltatás, hanem jogszolgáltatás van Magyarországon, de azt hiszem, hogy ez a fajta szemlélet, amellyel ő kiállt, egyre inkább ebbe az irányba megy el, hogy ne az igazságot keressük, hanem tudunk-e élni a joggal, vagy nem tudunk élni. Megfelelően gyorsak leszünk-e és mindent be tudunk adni, vagy pedig elbuktuk a pert? Van-e pénzünk arra, hogy bizonyítsunk, hogy minél több, minél nagyobb hírű szakértőt vegyünk igénybe, vagy nincs rá pénzünk? Ez fogja eldönteni, én azt gondolom, hogy a jogszolgáltatás irányába, sőt nem is jogszolgáltatás, hanem adott esetben már jogtalanságszolgáltatás irányába is elmehet ez a fajta szemléletmód, amit én most a miniszter úr beszédében hallottam.

És ha már itt tartunk, akkor az igazságügyi szakértők kirendelése, illetve a magánszakértők igénybevétele is sajnos ebbe az irányba tolja el a rendszert, hogy akinek pénze van, az fog tudni olyan szakértői véleményt hozni, míg tételezzük fel, hogy ha valakinek pereskedésre, ügyvédre, semmire nincsen pénze, az hogy fog megfizetni egy magánszakértőt. Hogy tudja megfizetni a magánszakértőt akkor, amikor ma már egy szakértői vélemény nem tízezrek kérdése, meg nem százezer forint, hanem több százezer, adott esetben millió forint kérdése? A

lakosság 90 százaléka egy magánszakértői véleményt nem fog tudni Magyarországon megfizetni. Akkor hogyan fog tudni pereskedni? Akkor 10 százalék majd keresheti az igazát, 90 százalék nem? Vagy ahogy elhangzott itt korábban, a pártfogó ügyvéd. Kinek? Akinek 26 ezer forint a jövedelme? Olyan fura módon vannak ezek meghatározva, olyan kis jövedelemhez kötik, amin a lakosság túlnyomó része bizony átesik, akik minimálbért vagy ahhoz közeli összeget keresnek, és ezeket nem vehetik igénybe. Ezért messze hátrányban lesznek azokkal szemben, akik viszont anyagilag meg tudják fizetni a szakértőket, meg tudják fizetni a legjobb ügyvédek.

De mit hoz még ez? Van perfelvételi szakasz és van érdemi tárgyalási szakasz. Tehát lezárul a perfelvételi szakasz, onnantól kezdve a preklúzió beáll, és nincsen helye annak, hogy újabb bizonyítást vegyünk föl. Tehát ezzel megint maximálisan nem értünk egyet, mert valóban gyorsítani kell az eljárásokat, de ahogy Bárándy képviselőtársam elmondta, rengeteg olyan új tény kerülhet be a bizonyítási eljárás során a tárgyalóterembe, amit akkor még nem ismerhetünk, amire tudnánk bizonyítási eljárást felajánlani, de nem tehetjük meg, mert beállt a joghatálya, nincsen helye. Itt mindenképpen valami olyan módosításra lenne szükség, hogy a bíró saját maga mérlegelheti azt, hogy amennyiben új tény merült fel a bizonyítási eljárás során, arra engedélyt adhat bármelyik félnek, hogy újabb bizonyítást ajánljon fel. Én azt gondolom, hogy amennyiben valóban igazságszolgáltatást szeretnénk, és szeretnénk látni az igazságot is, akkor erre mindenképpen szükség van.

Aztán nagyon fontosnak tartom azt, hogy megnézzük az eljárás során, hogy kinek mit hoz ez az új polgári perrendtartás. Mit hoz a bírónak - könnyebbé, nehézséget? Mit hoz az ügyfélnek? Mit hoz az ügyvédnek, és mit hoz a társadalomnak? Egyértelmű a társadalom számára: azt, hogy gyors eljárást szeretnénk; azt, hogy arról beszéljünk, hogy egy év alatt befejeződnek a bíróságokon az ügyek. Ez nagyon jó lenne.

A másik oldalon a mérleg serpenyőjébe betesszük azt, hogy lehet, hogy nem olyan hatékonysággal fognak dolgozni, és itt a minőséget értem a hatékonyságon, nem pedig a gyorsaságot, ami szintén nagyon fontos, hogy az emberek úgy távozzanak a bíróságról, hogy az igazságérzetük valamilyen szinten azért kielégítést nyerjen. Mert amennyiben nem tud vele azonosulni, nem tudja elfogadni, akkor egy örök tüske marad, és akár a társadalommal is szembefordulhat. Tehát a társadalom mérlegébe így mind a két serpenyőbe kerül.

A bírák esetében szintén ugyanerről beszélhetünk. Én azt gondolom, hogy sok esetben könnyebbé válik a bírák eljárása, hiszen abban az esetben, ha meghúzzuk a cezúrát, lezárjuk az első eljárást, akkor onnantól kezdve amit hoztak, hoztak, abból főz a bíró, amit nem hoztak, abból nem fog főzni. Nem ő fogja törni a fejét azon, hogy milyen bizonyítékra van még szükség, mit hagytak ki, mire kell még kioktat-

nom a feleket. Ebből a szempontból tehát mindenféleképpen könnyebbé lesz.

Milyen az ügyfélnek? Az ügyfélnek elméletileg nagyon jó, mert hamar be fog fejeződni az eljárás. Megvannak a konkrét határidők: beadja a keresetet, 30 napon belül kitűzik, megküldik az ellenfélnek. Onnantól 45 napja van az alperesnek arra, hogy nyilatkozzon, becsatolja a bizonyítékokat. Még ő is nyilatkozik arról, és akkor eltelik cirka 2,5 hónap, és akár érdemi döntésre érett az ügy. Fél év alatt, ha nagyon optimisták lennénk, mindent be lehetne fejezni. Ebből a szempontból nagyon jó.

Más kérdés, hogy lesz egy átmeneti időszak. Amíg még nem ismerik a Pp.-t megfelelően az ügyvédek, sem az ügyfelek, bizony lesznek hibák. Lesznek hibák minden oldalon, akár a bíróság oldalán, akár az ügyvédek oldalán. És itt jön az ügyvédek felelőssége. Az ügyvédeknek, azt gondolom, ezen jogszabály kapcsán sokkal nagyobb felelősségük lesz, sokkal több hibázási lehetőségük lesz, sokkal több hibát követhetnek el; nagyon-nagyon kell ismerniük a Pp.-t, hiszen minden esetben az ő nyakukba fog visszazúdulni, ami nem sikerül a perben. Ha nem csatoltak be egy bizonyítékot határidőben, akkor... *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret lejártát.)* Hoppá, köszönöm szépen. Abban az esetben már el fogják veszíteni a pert, tehát rengeteg kártérítési felelősség is fel fog merülni az ügyvédek oldalán. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik, és az LMP padsoraiból.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Hadházy Ákos képviselő úrnak, az LMP képviselőcsoportja vezetőjének.

(14.50)

DR. HADHÁZY ÁKOS, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Államtitkár Úr! Talán tudják, hogy én nem jogász vagyok, állatorvos vagyok. Ezt azért tartom fontosnak elmondani, mert ha én állatorvosként csak úgy csinálnék, mintha gyógyítanám az állatokat, képzelje el, ha beadnék egy injekciót, amiben víz van, vagy föl vágnám a bőrt, és utána összevarnám, és úgy csinálnék, mintha megműtöttem volna, képzelje el, mi történne velem. Jobb esetben csak megvernének vagy nem fizetnének ki, rosszabb esetben el is ítélnének.

Új fiú vagyok ebben a parlamentben, és nagyon félttem attól, hogy egy színházba jutok be, ahol úgy történik, mintha parlamentben lennék, mintha vitatkoznánk, mintha érdekelne egymás véleménye, de a valóságban színházról van szó, egy komédiáról. Én azt gondolom, amit itt az előbb ellenzéki képviselőtársaink is elmondtak: az, hogy a miniszter úr bejön, elmond egy történelmi áttekintést, elmond néhány szót a törvényről, utána fogja magát és kimegy, azt jelenti, hogy nem veszi komolyan ezt a parlamen-

tet. Ez azt jelenti, hogy nem vagyunk sokkal előrébb, mint ahogy ő ironikusan - gondolom - utalt arra, hogy ezt 1952-ben Dobi István alatt beterveztették a parlamentbe, és mindenféle tárgyalás nélkül még aznap el is fogadták. Ennél nem sokkal vagyunk előrébb. 11 nappal ezelőtt kaptuk meg ezt a szöveget, 11 nap alatt kellene az 500 oldalt elolvasni, áttanulmányozni, és várnák el azt, hogy egy megalapozott véleménnyel szavazzuk vagy ne szavazzuk meg a törvényt. Ez azt jelenti, hogy senkit nem érdekel, hogy az ellenzék mit mond róla. Ez egy szomorú dolog.

Nem értjük, hogy miért kell ennyire gyorsnak lenni. Egyetlenegy ok magyarázná, hogy ennyire siet a tisztelt kormány részéről a miniszter, ez pedig a strasbourgi bíróság elvárása: ez év végére adott haladékok, hogy tegyen valamit az ország azért, hogy gyorsabban fejeződjenek be a perek, hiszen tarthatatlan, jelen pillanatban is 400 olyan beadvány van Strasbourgban, ami az elhúzódó perek okozta hátrányt teszi szóvá. Ez nyilvánvalóan nem tartható. Tehát lenne ok sürgősségre, de azt gondolom, ennél egy picit többet lehetne adni nekünk. Másrészt pedig, a legnagyobb baj, hogy ez az egyetlenegy ok a sürgősségre, de ezt az egyetlenegy okot nem orvosolja a törvényjavaslat, mert annak nem tesz eleget, hogy tényleg gyorsabbak legyenek az eljárások.

Nem értjük mi sem, hogy miért nem történt ötpárti egyeztetés. A koncepcióról történt ötpárti egyeztetés, de magáról a törvényről már valóban nem. Azt sem értjük, hogy a szakszervezetekkel miért nem történt egyeztetés, hiszen itt azért a munkajoggal kapcsolatos ez a törvény. Azt gondoljuk, hogy a szakszervezeteket is meg kellett volna ezekben a kérdésekben kérdezni.

Nyilvánvaló, hogy ez a törvény, bár nem tűnik nagyon izgalmasnak - ezt jelzi, hogy mennyire kevesen vannak itt egy ilyen nyitó tárgyaláson -, a mindennapjainkat érinti, mindenkit érint, azokat is, akik soha életükben nem voltak vagy nem lesznek peres eljárásban; őket is a polgári perrendtartás érinti.

Azért is sajnáljuk mi is, hogy nem kérdezték vagy nem érdeklí az ellenzéki vélemény a kormányoldalt, mert valóban ez a törvény egyébként alapvetően támogatható sok tekintetben, és elképzelhető, hogy az LMP frakciója meg fogja szavazni, különösen akkor, ha látjuk, hogy a javaslatainkat is komolyan veszik; valóban fontos, hogy 1952 után a polgári perrendtartás törvénye teljes egészében megújuljon. Nem tartható az a gyakorlat, hogy mindenféle toldozgatással-foldozgatással csináljanak törvényt, nem tartható az a gyakorlat, ami egyébként sok más törvénnyel sajnos az utóbbi években megtörténik.

A mi javaslataink négy témakört érintenek. Lennének olyan javaslataink, amik a törvénnyel és a korrupcióellenes intézkedésekkel, illetve a közérdekvédelemmel kapcsolatosak, vannak olyan javaslataink, amelyek a nyilvánosság biztosításával kapcsolatosak, vannak olyan kisebb javaslataink, amelyek a szakszervezetek bevonásával, illetve az alapjogvédelemmel kapcsolatosak.

Az első pontban a közérdekű perek jogának a bővítését szeretnénk elérni, elsősorban azt, hogy a jó erkölcsbe ütköző állami juttatások visszaszerzése, visszaperelhetősége megengedett legyen, az ügyésznek legyen joga ahhoz, hogy a jó erkölcsbe ütköző állami juttatások visszaszerzéséért pert indíthasson. Ez fontos közérdek, ezt régebben a volt fideszes kollégák is nagyon fontosnak tartották, ők a pofátlan végkielégítésekről beszéltek, de ezek szerint csak szólam szinten, ez nincs benne ebben a törvényben. Mindenképpen javasolnánk, hogy ezzel bővítsük a törvény jogkörét.

Nagyon fontos lenne - ugyan nem perben, de fontos lenne -, hogy ez a törvény rendelkezzen arról, hogy megoldható legyen a fedezetelvonás, az egyes bűncselekményeknél a fedezetelvonás megakadályozása... - gondolni kell a Quaestor-ügyre. Ez a törvényjavaslat adhatna lehetőséget arra, hogy ne tessenék meg ezek a brókerek vagy más bűnözők azt, hogy meglepjenek a lehetséges fedezettel. Illetve nagyon fontos, hogy az ügyész kezdeményezhesse a nemzeti vagyonnal rendelkezés jogának gyakorlásával összefüggő sérelmeknél a jogorvoslatot, gondolni kell itt a privatizációs szerződésekre, akár utólag is; a privatizációs szerződésekre és az állami földek privatizálására ezt tudnánk esetleg gyakorlati példaként említeni. Mindenképpen fontos lenne, hogy ha lenne egy valódi ügyészségünk, egy valóban működő ügyészségünk, akkor ennek megadjuk a jogot. Bízunk abban, hogy ez a törvény is több évtizedet meg fog élni, bízunk abban, hogy a mai struktúrájú és a mai működésű ügyészség nem fog több évtizedet megélni, ezért adjuk meg a lehetőséget neki, hogy tessen az ellopott földek és az elprivatizált vagyon visszaszerzése ügyében.

Szeretnénk javasolni a társult perek jogát bővíteni. A társult perlésben a fogyasztói jogvédelem és a munkajog területén lehetőséget ad a törvénytervezet társult perekre, azonban nagyon lényegesnek tartanánk, hogy a környezetkárosodás, a környezetkárosítás ellen is lehessen társult perként fellépni.

Sólyom László már a nyolcvanas évek elején azt ajánlotta, hogy a környezetkárosítás ellen a birtokvédelem, a szomszédjog segítségével lehetne föllépni, és ez mindenképpen alkalmas és hasznos lenne, ha ebbe a törvénytervezetbe beépítenénk. Jelenleg a polgári per gyakorlatilag a környezetvédelmi károsodásokkal, károsításokkal nem nagyon foglalkozik, mert nem is várja el senki azt, hogy ezáltal bármi érdemit lehetne előrelépni. Nagyon fontosnak tartanánk ennek a lehetőségnek a beépítését. Illetve nagyon fontosnak tartanánk, hogy az állam által indított koncessziós pályázatok vesztesei is társult perként indíthassanak jogorvoslati eljárást. Volt egy ilyen eset, amivel picit többet foglalkoztam, a trafikügynél, azt gondolom, mindenképpen üdvös lett volna, ha a trafikkárosultak perelhetnek, és a jogukat érvényesíthetik.

A nyilvánosság biztosítása rendkívül fontos lenne. Vannak itt üdvözlendő lépések, de azt gon-

doljuk, hogy külön törvénynek kellene az igazságszolgáltatásban a nyilvánosság biztosításáról szólni, nemcsak a polgári pereknél, hanem a büntetőpereknél is. Erről mindenképpen külön törvény kellene. Nagyon fontos lenne ez azért is, mert a korábbi határozatok, a korábbi ítéletek esetében is a nyilvánosságot erősíteni kellene. Illetve nagyon fontos lenne, hogy a szelektív szívárogatás is rendezve legyen jogilag. Azt látjuk, hogy amikor valakinek a kormányoldáról fontos, akkor kijönnek ügyek, kiszivárognak nem csak polgári perekben, nem csak bírósági részről, de mindenképpen ezt külön törvényben rendezni kellene.

Azt gondoljuk, ha gyakorlati javaslatokat tehetnénk, nagyon fontos lenne például, hogy a hirdetmények a bíróság honlapjain is jelenjenek meg. Nagyon fontos lenne, hogy az ítéletek is a honlapokon jelenjenek meg, a tárgyalási jegyzék. Jelen pillanatban megvan a nyilvánosság, mert oda lehet menni, meg lehet nézni az ajtón, hogy éppen mit tárgyalnak, azonban semmi akadálya nem lenne, hogy az összes tárgyalást és nemcsak a mostani gyakorlat szerint a bíróság szerint figyelemre méltó ügyeket írják ki, hanem az összes tárgyalás jegyzékét a honlapon meg kellene jeleníteni.

(15.00)

A gyorsítás szempontjából szintén egy nagyon fontos javaslat lenne, hogy ki kellene írni azt is, hogy az adott tárgyalás mióta húzódik. Ez a nyilvánosság már mindenképpen előrelépést hozhatna.

A kérdés az, hogy valóban kell-e szűkíteni azt, hogy ki készíthet kép- és hangfelvételt a tárgyaláson. A tervezet szűkíti ezt a kört, a tervezet azt mondja, hogy csak azok a médiaszolgáltatók, amelyek a médiatörvény hatálya alá esnek. Nagyon fontos, hogy ne attól függjön egy tárgyalás nyilvánossága, hogy mekkora a tárgyalóterem; hogyha kicsi a tárgyalóterem, akkor kicsit nyilvános, ha nagy a tárgyalóterem, akkor nagyon nyilvános. Illetve nagyon fontos, hogy ezt a különbségtételt, ezt a szűkítést ne tegyünk meg, hiszen lehetnek, ma már vannak olyanok, hogy honlapok, vannak olyanok, hogy blogok, vannak olyanok, hogy videóblogok, szakmai blogok, indokolatlan lenne korlátozni a kép- és hangfelvétel készítését csak a médiatörvény hatálya alá eső résztvevőkre.

Illetve szintén csatlakoznék az ellenzéki kollégákhoz abban, hogy ragaszkodnánk ahhoz, rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a jelenlegi magnókézzel meg nem teljes körű lejegyzése a bírósági eljárásnak megváltozzon. A mai technikai feltételek minden további nélkül megengedik, hogy hangfelvétel készüljön, a dokumentációja nagyon fontos egy tárgyalásnak. Bizony, akik benne vannak, el szokták nekem mondani, hogy mennyire fontos lehet egy félmondat is egy tárgyalásban, egy egész mondat is egy tárgyalásban, amelyek esetleg egy nem teljes körű, nem szó szerinti jegyzőkönyv esetén elmaradnak, és megvál-

toztathatnak akár sok mindenben ítéletet is. Azt gondoljuk, ezt mindenképpen forszírozni kellene, szó szerinti jegyzőkönyv vagy pedig teljes hangfelvétel készüljön a tárgyalásokról.

Utaltam a bevezetőben arra, hogy a szakszervezetekre nézve is lenne javaslatunk. Azt gondoljuk, hogy a szakszervezeteknek, az általuk nyújtott segítségnek az egyik legnagyobb formája lehetne az, hogyha a szakszervezetek is képviselhetnék az ügyfeleiket a munkajogi eljárásokban. Én azt gondolom, ez egy abszolút fontos és hasznos lehetőség lenne. Érezzük azt a kormány részéről, hogy a szakszervezetek működését, a szakszervezetek súlyát próbálja ellehetetleníteni. Azt gondolom, hogy ebben a törvényben nem ezt az utat kellene folytatni, hanem a szakszervezetek súlyát emelni kellene.

Végül néhány alapjogi javaslatunkra térünk rá. Elsősorban, ahogy említettem, meg ahogy önök is említették, ennek a törvénynek az a fő célja, az az egyik fő célja, hogy gyorsítsa az eljárásokat, azonban hogyha megnézzük, akkor gyakorlatilag hiányzik belőle a strasbourgi visszacsatolás lehetősége, illetve hiányzik belőle a valódi jogérvényesítés lehetősége. Ahogy említettem, 400 ilyen tárgyú ügy van folyamatban Magyarország ellen, ehhez képest ez a törvény gyakorlatilag egyetlen jogorvoslati lehetőséget hagy bent, ez pedig a kifogás, és ez semmi esetre sem jelenthet hatékony jogvédelmi eszközt, nem jelenthet hatékony eszközt a jogsérelem érvényesítésére.

Vannak olyan országok, nem is kevesen, ahol van egy külön bírói fórum, amelyet beiktatnak az igazságszolgáltatás rendszerébe, és amely proaktív módon meg tudja előzni, illetve kompenzálni tudja az eljárások elhúzódását. Ilyenekből azonban semmit nem látunk, megmarad ez a kifogás, kifogásolni lehet az eljárás elhúzódását, de kikerül például az eddig meglévő kártérítési igény, eddig be lehetett nyújtani kártérítési igényt, nem nagyon ítélték meg a bíróságok, de ez kikerül belőle. El kell hinnünk, hogy majd olyan jó lesz ez a törvény, hogy ezentúl nem lesz elhúzódás, de kikerül ez az igény. Tehát alapjában ez teljesen az ellen szól, amit önök is alapvető célként és vállalható célként megemlítenek.

Végül néhány apróbb javaslat. A sajtó-helyreigazítás szabályaival kapcsolatban nem világos az, hogy miért van, hogy pert indítani a szerkesztőségekkel szemben lehet, amelyek egyébként jogképességgel nem rendelkeznek, azonban a perköltség már a kiadót terheli adott esetben. Azt gondoljuk, hogy mind a két esetben a kiadót kellene perelhetővé tenni, ezt össze kellene vonni. 15 napon belül meg kellene tenni jogvesztő hatállyal a kifogásokat, elvárható a sértettől, hogy 15 napon belül jelezze a személyiségi jogi sérelmét. Fontos lenne a mai technikai viszonyok mellett, hogy ma már ne kelljen tértivevényes levélhez igazítani a határidőket, mindenki megtehetné mailen és faxon, ez ma már abszolút nem egy ördögtől való dolog, azt gondolom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Ezzel a vezérszónoki felszólalásoknak a végére értünk.

Az általános vitát elnapolom. Folytatására és lezárására későbbi ülésünkön kerül majd sor.

Most soron következik **az európai uniós és nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények, valamint egyes büntetőjogi tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája lezárásig. A kormány-előterjesztés T/11232. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elősként megadom a szót Völner Pál úrnak, az Igazságügyi Minisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének.

DR. VÖLNER PÁL igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A bűncselekmények megelőzése és felderítése, a büntetőeljárások lefolytatása, a jogerősen kiszabott büntetések végrehajtása elképzelhetetlen az államok, illetve az igazságügyi hatóságok együttműködése nélkül.

A kölcsönös bizalom elve már évtizedes múltra tekint vissza a bűnügyi együttműködésben, így módon a bírói határozatok és ítéletek kölcsönös elismerése az Unió tagállamai között az igazságügyi együttműködés alapkövévé vált.

Különösen igaz ez annak fényében, hogy az uniós belső határok megszüntetése, illetve a mozgásszabadsághoz és a lakóhely szabad megválasztásához való jog gyakorlása miatt egyre magasabb azoknak a száma, akiket a lakóhelyüktől eltérő tagállamban vonnak büntetőeljárás alá. Könnyen belátható, hogy a hatékony együttműködés elképzelhetetlen az e jogterületeket érintő uniós szintű kodifikációs munka eredményeinek nemzeti jogba illesztése nélkül.

A számos jogi aktus mellett ugyanakkor az együttműködés gördülékenyebbé, hatékonyabbá tétele érdekében folyamatosan figyelemmel kell lenni a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló, térséggel kapcsolatos egyes uniós jogi aktusok értelmezésére vonatkozó releváns európai bírósági joggyakorlatra is.

Mindezekre tekintettel az önök előtt lévő T/11232. számú törvényjavaslattal a jogalkotó eleget kíván tenni Magyarország európai uniós jogharmonizációs kötelezettségeinek, a már meglévő jogszabályi rendelkezések módosítása, pontosítása útján biztosítani kívánja az uniós jog és a magyar jog teljes összhangját, továbbá magyar, hazai jogalkalmazói tapasztalatok, észrevételek alapján egyszerűbbé és könnyebben alkalmazhatóvá kívánja tenni az európai uniós és nemzetközi bűnügyi együttműködést.

A módosítások érintik a büntető anyagi jogi, a büntető eljárásjogi, a büntetés-végrehajtási jogi, az európai uniós és a nemzetközi bűnügyi együttműködés, illetve a bírósági végrehajtási jog számos területét. A következőkben a legfontosabb változásokat

emelném ki a törvényjavaslatból. Az európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokra és az Európai Bizottság észrevételeire figyelemmel indokolttá vált az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény Magyarországra történő átadásra vonatkozó szabályozásának teljes újrakodifikálása, továbbá erre is figyelemmel a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény egyes rendelkezéseinek módosítása.

(15.10)

Az új jogszabályok közül kiemelés érdemel az enyhébb kényszerintézkedés, a letartóztatás helyett elrendelhető ideiglenes kiadatási, illetve átadási házi őrizet és ideiglenes kiadatási, illetve átadási lakhely-elhagyási tilalom alkalmazásának bevezetése, amely érinti mind az európai, mind a nemzetközi elfogatóparancs intézményét. Ezen új rendelkezések indoka az, hogy sem az európai elfogatóparancs szabályait tartalmazó kerethatározat, sem pedig az egyes kiadatási egyezmények nem írnak elő letartóztatási kötelezettséget, továbbá az Alaptörvény, az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az EU Alapjogi Chartája végső eszközként határozza meg ezt a kényszerintézkedést.

Ezek mellett nem hanyagolható el az sem, hogy Magyarországon lakóhellyel rendelkező személyekkel szemben sok esetben célszerűtlen lenne az előzetes letartóztatás elrendelése, különösen, ha kisebb súlyú bűncselekménnyel kapcsolatban rendelték el a nemzetközi körözést.

A kiadatás, illetve átadás eredményességének biztosítása érdekében az enyhébb kényszerintézkedések alkalmazása során kötelező lesz a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz alkalmazásának elrendelése. Az új szabályozás ugyanakkor biztosítja, hogy a kiadni, illetve átadni kért személy a miniszter átadásról, kiadatásról szóló pozitív döntését követően már letartóztatásban legyen, azaz a fizikai átadásának időpontjában már mindenképpen a hatóság rendelkezésére álljon.

A második fontos újítás továbbá az, hogy sor kerül a szabadságvesztés büntetés és a szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása átvételének és az európai elfogatóparancs végrehajtásának összehangolására, amellyel lehetővé válik, hogy magyar állampolgárokkal szemben büntetés végrehajtása érdekében egy másik tagállam által kibocsátott európai elfogatóparancs állampolgársági alapon történő megtagadása ne eredményezhesse a büntetőigény érvényesítésének ellehetetlenülését.

Harmadsorban, a törvényjavaslat biztosítani kívánja a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságok-

kal való kommunikációhoz való jogról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést.

Az irányelv átültetési határideje 2016. november 27-én jár le, a tagállamok tehát eddig az időpontig kötelesek megfelelni az abban foglalt rendelkezéseknek. Erre figyelemmel a büntetőeljárásról szóló törvény és az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény módosítása is szükségessé vált, amely által Magyarország teljesíteni tudja európai uniós jogharmonizációs kötelezettségeit.

Negyedszer: a büntető törvénykönyv módosítása vonatkozásában figyelmet érdemel a közösség elleni uszítás törvényi tényállásának módosítása. A rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemlről szóló uniós kerethatározat előírja a tagállamok számára, hogy hozzák meg azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kerethatározat rendelkezéseinek 2010. november 28-ig megfeleljenek.

A magyar jogszabályok uniós joggal való összeegyeztethetőségének vizsgálatakor az Európai Bizottság azonban úgy látta, hogy a magyar büntetőtörvényi szabályozás nem megfelelő. Annak érdekében, hogy Magyarország elkerülje az emiatti kötelezettségszegési eljárást, a közösség elleni uszítás tényállásának az Európai Bizottság észrevételeire reflektáló módosítását tartalmazza a törvényjavaslat.

Ötödször: kiemelés érdemel a törvényjavaslat rendelkezései közül az úgynevezett kiterjesztett hatályú vagyonekobbzás is, amelynek érdekében a büntető törvénykönyvet és a bírósági végrehajtásról szóló törvényt kell kiegészíteni. A kiterjesztett hatályú vagyonekobbzás alapvetően két esetkört foglal magában. Egyrészt azokat a szabályokat, amelyek jelenleg is a büntető törvénykönyv részét képezik, azaz, hogy a bünszervezetben való részvétel, a kábítószer forgalomba hozatala, illetve az azzal való kereskedés, továbbá az üzletszerűen vagy bünszövetségben elkövetett embercsempészség elkövetésének ideje alatt szerzett vagyon vagyonekobbzását el kell rendelni.

Másrészt az e tárgyban 2014-ben elfogadott európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelés érdekében beiktatott módosítással vagyonekobbzás tárgyát képezheti az a vagyon, amelyet a törvényben felsorolt bűncselekmények elkövetője a büntetőeljárás megindítását megelőző öt évben úgy szerzett, hogy azt az igazolható jövedelme alapján törvényesen nem tehetné volna meg. Az elkövető vagyoni helyzete, személyi körülményei és az igazolható jövedelme közötti feltűnő aránytalanságot a nyomozó hatóságnak, ügyészségnek kell bizonyítania, egyébként a büntető törvénykönyvben korábban bevezetett bizonyítási teher megfordítása a kiterjesztett hatályú vagyonekobbzás ezen esetkörére is irányadó.

Hatodszor: a büntető törvénykönyv módosítását igényli a piaci visszaélések büntetőjogi szankcióiról, piaci visszaélésekről szóló, ugyancsak 2014-

ben megalkotott európai parlamenti és tanácsi irányelv is, amelyre tekintettel szükségessé vált a bennfentes kereskedelem büntetőtörvényi tényállásának módosítása, a tőkebefektetési csalás elnevezésének és tényállásának módosítása, a pénzügyi eszköz fogalmának módosítása, illetve egy új tényállás, a bennfentes információ jogosulatlan közzététele beiktatása.

Hetedszer: annak érdekében, hogy a kölcsönös bűnügyi jogsegélyegyezményben is említett videokonferencia útján történő meghallgatás nemzetközi viszonylatban is biztosított legyen, a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvényt ki kell egészíteni a zárt célú távközlő hálózat útján történő kihallgatásra vagy meghallgatásra vonatkozó részlet-szabályokkal.

Nyolcadszor: a törvényjavaslat fentiek mellett az Európai Bizottság több jelentésére is figyelemmel technikai pontosításokat is tartalmaz a gördülékenyebb együttműködés érdekében.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A törvényjavaslat elfogadása esetén az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködés, illetve a nemzetközi bűnügyi együttműködés hatékonyabbá tétele, továbbá a Magyarországon folytatott uniós és nemzetközi kapcsolódású büntetőeljárások mihamarabbi befejezése várható. Mint arra a korábbiakban már utaltam, a jogalkalmazás során felmerült gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével, továbbá az e területet érintő uniós jogi aktusok végrehajtási szabályainak megalkotásával a jogalkotó nem késlekedhetett tovább. A módosításokkal tehát a nemzetközi és az uniós bűnügyi együttműködés alapvető területeinek pontosítása, az adott esetben továbbfejlesztése a kölcsönös bizalom elvének messzemenő figyelembevételével történik.

Mindezekre tekintettel kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy támogassa a T/11232. számú törvényjavaslatot. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. Megadom a szót elsőként Répássy Róbertnek, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A Fidesz-Magyar Polgári Szövetség képviselőcsoportja támogatja a T/11232. számú törvényjavaslatot, amely az európai uniós és a nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények, valamint egyes büntetőjogi tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról szól.

A törvényjavaslat terjedelmében és tartalmában is jelentős módosításcsomagot tartalmaz, mégpedig módosítja a bírósági végrehajtásról szóló törvényt, a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvényt, a büntetőeljárásról szóló törvényt, a büntető törvénykönyvet, az Európai Unió tagállamaival folytatott

bűnügyi együttműködésről szóló törvényt és nem utolsósorban a büntetések végrehajtásáról szóló törvényt.

A törvénymódosításokat összekapcsoló szempont a jogharmonizáció, az Európai Unió jogának való megfelelés. A törvényjavaslat számos rendelkezése közül egy, megítélésem szerint nagy jelentőségű módosítással szeretnék foglalkozni, ez pedig a büntető törvénykönyv módosítása, azon belül is a törvényjavaslat 54. §-ában foglalt módosítások, amelyek módosítják a büntető törvénykönyv 332. §-át, amely a közösség elleni uszítás bűncselekményét tartalmazza.

(15.20)

Meg kell mondjam, hogy amikor a törvényjavaslatot a kezembe vettem és a tartalmát megismertem, akkor meglepetéssel és örömmel értesültem arról, hogy a törvényjavaslat módosítja a Btk. 332. §-át. A meglepetésemet az okozta, hogy - ahogyan az indoklás is tartalmazza - már 2010. november 28-ig meg kellett volna felelni annak a kerethatározatnak, amely miatt most a Btk. 332. §-a módosításra kerül, tehát miközben az Országgyűlés az új büntető törvénykönyvet megalkotta, elvileg már ismert volt ez a kerethatározat, mégis nem érzek e miatt a mulasztás miatt felelősséget, tekintettel arra, hogy eddig mind a büntetőjogászok, mind az alkotmányjogászok körében meglehetősen egyöntetű konszenzus volt abban, hogy a magyar alkotmányjogi felfogás nem teszi lehetővé, hogy a közösség elleni uszítás bűncselekmény körében az erőszak közvetlen veszélyére való uszításon kívül a gyűlöletre való uszítás is a tényállás része legyen.

Ahogy a törvényjavaslat indoklása is tartalmazza, gyakorlatilag két évtizedes alkotmánybíróági gyakorlatról van szó, amely taláros testület hosszú időn át kimunkálta a gyűlöletre uszításnak és általában a gyűlölet-bűncselekményeknek a magyar büntetőjog szempontjából az alkotmányossági mércéjét. Tartalmazza az indoklás azt a bizonyos elvet, a clear and present dangerre vonatkozó szabályt, amelyet a magyar Alkotmánybíróság átvett. Ez a szabály nem tette lehetővé, hogy az eddigi évek során a büntető törvénykönyvet úgy módosítsuk, hogy a gyűlöletre uszítás az erőszak közvetlen fenyegetését, az erőszak közvetlen bekövetkezésének a lehetőségét meghaladóan is büntethesse az úgynevezett gyűlölet-bűncselekményeket.

A meglepetésem tehát abból adódik, hogy bár úgy tűnt, erre nem lesz lehetőségünk, mégis tekintünk úgy, hogy ez egy jogalkotási kísérlet, aminek a részesei vagyunk, hiszen ha az Alkotmánybíróság következetesen tartaná magát ehhez az elvhez, akkor mindenesetre megfontolná az Alkotmánybíróság a javaslatnak az ilyen értelmű kiterjesztését. Így az előterjesztés egyébként egy szép példáját mutatja annak, hogy az európai uniós jog néha felülír évtize-

des alkotmánybíróági gyakorlatban kimunkált jogelveket is.

Amikor azt mondtam, hogy nemcsak a meglepetésemet, hanem az örömeimet is szeretném kifejezni, akkor a magam részéről üdvözölni tudom azt, hogy a kormány javaslata túllép egy elméleti és gyakorlati problémán, és megkísérli a gyűlölet-bűncselekmények körének a tágítását. Tehát lényegében a gyűlöletbeszéd büntetőjogi kezelésének, büntetőjogi üldözésének a tágításáról van szó. Ezt örömmel üdvözölöm, mert - ahogy helyesen hivatkozik rá a törvényjavaslat indoklása - az Alaptörvény negyedik módosítása sokak értelmezése szerint megteremti azt az alkotmányos alapot, hogy az Alkotmánybíróság újból megfontolja a korábbi álláspontját, hiszen az Alaptörvény negyedik módosítása egyértelművé tette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem sértheti mások emberi méltóságához fűződő jogát.

Itt van az első olyan lehetőség, ha elfogadjuk ezt a törvényt, amellyel lehetővé tesszük, hogy az Alkotmánybíróság akár konkrét, akár általános, tehát absztrakt normakontroll formájában megváltoztathassa azt a két évtizedes felfogását, amely szerint a büntetőjogi védettség vagy a büntetőjogi fenyegetettség nem terjedhet ki arra az esetre, amikor az erőszak közvetlen veszélye még nem áll fenn egy szituációban, hanem pusztán gyűlöletre uszít a véleménynyilvánítás.

A javaslatban megfogalmazott büntetőjogi technika persze nem önmagában a gyűlöletre való uszítást, hanem annak a közrend vagy a köznyugalom megzavarására alkalmas módon való elkövetését büntetné, tehát egy olyan többlet tényállási elem található ebben a javaslatban, amely egyszerűsödik könnyebben értelmezhetővé, másrészt alkotmányosan is megalapozottabbá teheti ezt a tényállást.

Összefoglalva úgy gondolom, hogy ebben a büntetőjogi tárgyú jogharmonizációs csomagban megbújik egy olyan javaslat, amely a gyűlöletbeszéd elleni fellépés újabb lehetőségét adja meg, a gyűlöletbeszéd elleni fellépéshez ad újabb eszközt a jogalkalmazók számára. Ahogy már elmondtam, ez viszont azt is feltételezi, hogy mind a bírói gyakorlatnak, mind - ha esetleg elé kerül - az alkotmánybíróági gyakorlatnak meg kell változnia ebben a tekintetben, tehát önmagában az uniós jogharmonizáció valószínűleg nem lesz elég ok arra, hogy az Alkotmánybíróság megváltoztassa az álláspontját, de úgy gondolom - ahogy az előbb említettem -, hogy az Alaptörvény hatályos rendelkezései, az új Alaptörvény és annak módosításai lehetővé teszik, hogy az Alkotmánybíróság is fellépjen és lehetővé tegye a gyűlöletbeszéd elleni hatékonyabb fellépést.

Tisztelt Ház! Tehát azon túl, hogy a törvényjavaslat számos technikai szükségzerű módosítást tartalmaz az európai uniós jognak való megfelelés indoka miatt, ezek mellett egy nagyon jelentős, elvi jelentőségű Btk.-módosítást is tartalmaz, ez a Btk.-módosítás pedig, ahogy mondtam, reményeim sze-

rint ki fogja állni az alkotmányosság próbáját. Csak másodlagos kérdés, hogy ezzel az uniós jognak való megfelelést is teljesítjük, valójában a gyűlöletbeszéd elleni hatékonyabb fellépés lehetősége is benne van ebben a törvényjavaslatban.

Már csak ezért is tisztelettel ajánlom figyelmükbe és kérem a javaslat elfogadását. Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

ELNÖK: Megadom a szót Bárándy Gergelynek, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. BÁRÁNDY GERGELY, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Valóban mondhatjuk, egy megközelítésben biztosan, hogy az Igazságügyi Minisztérium ezúttal egy korrekt szakmai javaslatot rakott le az Országgyűlés asztalára, ami a legtöbb helyen - egy kivétellel, s én is erre térnék majd ki bővebben - valóban alkalmasnak tűnik a nemzetközi és uniós szintű bűnügyi együttműködés javítására.

Ugyanakkor szeretném hangsúlyozni, hogy elítélendőnek tartom azt a kormányzati gyakorlatot, hogy a jogharmonizációs kötelezettségeknek rendszerint csak az utolsó pillanatban vagy már csak határidőn túl tesznek eleget. Ez a helytelen gyakorlat érhető tetten ebben a törvényjavaslatban is. Pont Répássy képviselőtársam mondta, hogy azzal a Btk.-módosítással, ami ebben szerepel, már 2010-ben eleget kellett volna tenni ennek a kötelezettségnek. Nem többet, mint hat évet csúsztunk ezzel.

(15.30)

Ugyanakkor azt is meg kell említeni, ha egy kicsit a társadalom vagy a valóság oldaláról is szemléljük, hogy vajon mennyi értelme van még egyáltalán a jogállamiság látszatát fenntartani ilyen javaslatok megtárgyalásával és elfogadásával. Mert teljesen egyetértek például azzal, ami a javaslatban szerepel, hogy mondjuk, a kiterjesztett hatályú vagyonekobjást vezessük be. Ez egy jó rendelkezés. De mondja meg nekem valaki, hogy amíg Matolcsy György meg Mészáros Lőrinc ellen az ügyészség nem indít eljárást, addig mi értelme van egy kiterjesztett vagyonekobjás bevezetésének. Amíg az ügyészséget úgy vezetik, ahogy, részrehajlóan, politikai célokat szolgál, amíg az ügyészség a politikai leszámolás eszköze a Fidesz kezében, addig tényleg, tisztelt képviselőtársaim, van értelme egyáltalán ilyen javaslatokat itt tárgyalnunk, ami a büntetőjoggal összefügg? Mert én kétem.

Szóval, még egyszer hangsúlyozom, nem azzal van a probléma, ami itt van, mert valóban, az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó új szabályok átültetése, az, hogy ügyvéd megbízása válik lehetővé, helyes. Helyes, még egyszer mondom, a vagyonekobjás, helyes sok minden, ami ebben szerepel, és amiről az államtitkár úr szót ejtett. Csak

hát egyáltalán érdemes-e erről beszélni ebben a jogi környezetben?

Amiről viszont én is szeretnék bővebben, mert arról érdemes beszélni - a többiről, azt gondolom, nem -, ez a Btk.-nak a Répássy képviselőtársam által említett módosítása. Mondhatnám azt is, örülök annak, hogy ez beérkezett. De mondhatom azt is, hogy ez megint egy törekvés arra, hogy a problémát ne úgy és azon a módon kezeljük, ahogy egyébként az Európai Unió azt előírná vagy elvárná Magyarországtól, hanem próbáljunk meg valami kerülő utat bevezetni, kerülő úton nagyjából eleget tenni annak a kívánalomnak, amit megfogalmaznak, de igazán nem.

Tisztelt Képviselőtársaim! Amikor az ECRI egész egyértelműen azt mondja, hogy a közösségek emberi méltóságát büntetőjogi eszközökkel is védeni kell, akkor mi lenne erre az adekvát válasz? Az, kérem szépen, hogy bevezetjük a gyűlöletbeszéd büntetethez. Nem az, hogy a közösség elleni izgatás, vagy bocsánat, most már újabb néven uszítás tényállását farigcsáljuk, hanem az, hogy eleget teszünk ennek a kívánalomnak, és a gyűlöletbeszédet büntetendővé tesszük Magyarországon. Ekkor tennék eleget annak a kívánalomnak, ami az ECRI emberi méltóság védelmére vonatkozik. Legalábbis, ha az ECRI nem változtatott azon az álláspontján, mint amikor én utoljára az ő konferenciájukon ugyanebben a témában jártam.

Az a probléma, és itt kicsit szeretném kijavítani képviselőtársamat, Répássy képviselő urat, hogy a gyűlölet-bűncselekmények jelentős része egyébként most is szerepel a Btk.-ban. Itt konkrétan a gyűlöletbeszédéről, a verbális gyűlöletbeszédéről van szó, mert mondjuk, a közösség tagjai elleni erőszak most is része a Btk.-nak, nagyon helyesen. Tehát itt több tényállásról is beszélhetünk, amikor gyűlölet-bűncselekményekről beszélünk. Sőt, nagyon sokan a gyűlöletbeszédet nem is feltétlenül sorolják a gyűlölet-bűncselekmények körébe. Én magam igen, de ezen vita van. Egy viszont biztos, hogy a közösség elleni izgatás jogi tárgya nem az emberi méltóság védelme. Ennek a bűncselekménynek a jogi tárgya a közrend védelme. Márpedig, ha a közrend védelmének érdekében módosítunk jogszabályt, akkor sosem fogunk eljutni oda, hogy az a gyűlöletbeszédet szankcionálja.

Szeretném azt is mondani, bár Répássy képviselő úrnak abban kétségkívül igaza volt, hogy az Alkotmánybíróságnak volt egy elég érdekes gyakorlata az elmúlt 20 évben. Azért mondom, hogy érdekes, mert bár alapvetően az én jogi álláspontommal ellentétes és az én jogfelfogásommal is ellentétes, ugyanakkor még csak nem is konzekvens. Mert ha konzekvens lenne, akkor ma vagy nem lenne holokausztagadás a Btk.-ban, vagy lenne gyűlöletbeszéd is. A kettő együtt nem megy. Ugyanis az Alkotmánybíróság, ha tartotta volna magát a korábbi jogi gyakorlatához, akkor a holokausztagadást, ami most már más nevet visel, de korábban, amikor az Alkot-

mánybíróság alkotmányosnak nyilvánította, akkor így hívták, azt mondta, hogy alkotmányos, akkor a gyűlöletbeszédre is azt kellett volna mondania. Ezt elég hosszan levezettem több tanulmányban is, ez most is az álláspontom.

Azonban egy dolog, amiről talán képviselő úr el- feledkezett, hogy rendkívül nagyot változott ebben a témában az Alaptörvény. Az Alaptörvény ma már kifejezetten azt mondja, hogy az emberi méltóság védelméről, a csoportok, az egyes csoportok emberi méltóságának védelméről lehet büntetőjogi és polgá- ri jogi eszközökkel gondoskodni. Ezt az Alaptörvény most már fehéren-feketén mondja ki. Tehát amikor az Alkotmánybíróság elé ez odakerül, nekem nincs kétségem afelől, hogy ez alkotmányos lesz. És jelen esetben, mondhatnám, nem azért, mert fideszes Alkotmánybíróság van, ez meg egy Fidesz által elő- terjesztett törvény, hanem azért, mert az új Alaptör- vény alapján, ha én lennék alkotmánybíró, én is így döntenék.

Tehát én itt nem látok problémát az alkotmá- nyosságot illetően. Nagyobb problémát látok, hogy jó-e ez a megfogalmazás, és valójában eleget tesz-e az ECRI követelményeinek. Ami a megfogalmazást illeti, igen, jó és érdekes logika az, ha a gyűlöltre uszítás, tehát az uszítás mint elkövetési magatar- tásnál a bírói gyakorlat az erőszakot, illetve az erő- szak keltésére közvetlen alkalmasságot megkövetel- te, akkor ha beteszem oda az erőszakot, talán ezzel a bírói gyakorlatot lehet úgy orientálni, hogy az uszításból ezt ő kiveszi vagy már nem érti bele. Nem tudom, hogy ez így van-e, de értem, hogy a törekvés ez.

Megjegyzem, hogy egyébként az a gyakorlat, ami a közvetlen és konkrét, az erőszak kirobbanásának konkrét és valós lehetőségét megköveteli ahhoz, hogy az uszítást bűncselekménynek nyilvánítsa egy bíróság, egy ítéletáblai döntés, aminek nincs kötő- ereje a magyar bírósági gyakorlatban, ráadásul töké- letesen törvényellenes. Tökéletesen törvényellenes. A bíróság egy olyan elemet tett be a tényállásba, ami nem része a tényállásnak. Ugyanis, ha a törvényalko- tó azt szeretne volna, hogy a közvetlen és a valódi veszélyhelyzet fennálljon, akkor ezt írja bele, mint más tényállásoknál. Ezt az ítéletábla önkényesen bevezette, és azóta ez a téves bírói gyakorlat alakult ki. Erről van csak szó.

A másik, hogy elég érdekes lesz majd az, mert beleteszi a lakosság egyes csoportjai, azok tagjai ellen - ami új elem ebben a törvényben - az erőszakra vagy gyűlöltre uszítást mint elkövetési magatartást. Hát, itt nem tudom, lehet, hogy ez megállja a helyét, ezt nekem is át kell gondolni, de nekem ez nagyon hasonló a közösség tagja elleni erőszakhoz, aminek, én nem tudom most hirtelen, hogy van-e előkészületi magatartása, de sokkal egyszerűbb lenne, ha nincs, akkor ott egy előkészületi magatartást bevezetni, és máris nem kéne a közösség elleni izgatást bántani.

Tehát én egész más jogtechnikai megoldást vá- lasztottam volna. Azt mondom, hogy akkor mondjuk

ki, hogy van gyűlöletbeszéd, ez bűncselekmény. Ezzel nyilván jobbikos képviselőtársaim majd sokat fognak vitatkozni. Másrészt akkor tegyük be előkészületi magatartásnak, ha még nincs ilyen, a közösség tagja elleni erőszakhoz a bármely előkészületi magatar- tást, vagy akár csak a felhívást vagy bármelyiket, amit a jogalkotó kíván, vagyis az ECRI előír.

Összefoglalva, tisztelt képviselőtársaim, örül- hetnék is ennek, mert elmozdulunk abba az irányba, amit én ebben a Házban több mint tíz éve mondok. Ugyanakkor meg, ahogy az elején utaltam rá, ez me- gint egy olyan kerülő út, hogy ne kelljen a gyerekek azt a nevet adni, ami, próbáljunk úgy eleget tenni az ECRI felhívásának, hogy esetleg ne macerálja min- den egyes országjelentésében Magyarországot azért, hogy ennek a kötelezettségének nem tett eleget, de mégse mondjuk ki azt, hogy ez gyűlöletbeszéd. Én, még egyszer mondom, ennek nem vagyok híve. Mert ez, ami itt van, nem a gyűlöletbeszéd szankcionálása. Ha azt akarjuk, akkor meg szankcionáljuk azt. Kö- szönöm szépen a figyelmet.

(15.40)

ELNÖK: Most megadom a szót Staudt Gábor- nak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. STAUDT GÁBOR, a Jobbik képviselőcso- portja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Azt hiszem, hogy a javaslatról szóló vita egy pontban összpontosult, és ez a Btk. 332. §-a, amely több szempontból vizsgálható. Egyébként jómagam is, amikor a javaslatot megtekintettem, erre helyez- tem a hangsúlyt, vagy pontosabban kiszúrtam, hogy itt vannak azok a jogi visszasságok, amelyeket szóvá kell tenni az Országgyűlésben is.

Elhangzott sok minden, nyilvánvalóan egy telje- sen más érvrendszert és szempontrendszert fogok előhozni, nemcsak azért, mert a Jobbik vezérszóno- kaként ez a dolgom, hanem eltér a véleményem, véleményünk ahhoz képest is, amit hallhattunk. Már Répássy Róbert pedzegette, hogy itt nemcsak arról van szó, ami itt le van írva a javaslatban, tehát nem- csak egy módosításról, hanem egy elvi szempontról is van szó, ami eltávolodik attól, hogy itt módosítjuk a Btk.-nak egy passzusát, és feszegeti az uniós jog, a magyar jog, pontosabban még továbbmenve, az uni- ós jogi kötelezettségek és a magyar joggyakorlat kap- csolatát. Tehát ezt lehet két szempontból is vizsgálni.

Az, amit Bárándy képviselőtársam is mondott, hogy neki azért kevés, mert a gyűlöletbeszédet itt még nem szankcionáltuk, és az Országgyűlésnek ezt már meg kellett volna tennie, ez nyilvánvalóan egy MSZP-s álláspont, én nem gondolom, hogy a magyar jogszabályok rosszak lennének ebben a tekintetben.

Emlékeztetnék arra is, ami sok vita tárgya volt, amikor a kommunista és nemzetiszocialista rendsze- rek bűneinek tagadása bekerült a Btk.-ba. Nem nyit- nám újra ezt a vitát, hogy jó volt ez vagy nem volt jó,

hogy így alakult, de legalább annyit el lehet mondani, hogy egy jobboldali és egy baloldali diktatúra bűneinek a felemlegetése is büntethetővé vált, tehát valamiféle kiegyensúlyozottságra törekedett a jogalkotó, bár hozzáteszem, hogy ennek sem a Btk.-ban lenne a helye, sem az egyiknek, sem a másiknak.

Viszont továbbmenve, van egy olyan törvényi tényállás, amelyet az új Btk. gyakorlatilag átvett a joggyakorlattal együtt a régiből, igaz, némileg átnevezte, de a gyűlöletre uszítás tényállásának valóban egy több mint két évtizedes alkotmánybírói gyakorlata van, és ez a kialakult gyakorlat - és ez is elhangzott előttem - arra vonatkozik, hogy csak akkor büntethető a tényállás, ha az erőszak közvetlen veszélye fennáll. Több per volt ebből, több döntés, és volt elég ideje a magyar igazságszolgáltatásnak, hogy ezt minden szinten egy megfelelően konzekvens tényállásban rögzítse.

Lehet vitatkozni arról, hogy ez jó, vagy lehet vitatkozni arról, hogy ez rossz; véleményem szerint a büntetőjogot nem lehet segítségül hívni minden helyzetben, ez pont egy ilyen helyzet. Egyébként nagyon érdekes, hogy az MSZP, amikor mondjuk, a köztörvényes bűncselekmények elkövetéséről van szó, amikor a Jobbik arra tesz javaslatot, hogy mondjuk, a minden nap nagyon sok állampolgártársunkat érintő lopás, rablás, egyéb bűncselekményekkel kapcsolatosan emeljünk, szigorítsunk a tételeken, emeljük a büntetési tételeket, akkor az MSZP-nek rögtön az az álláspontja, hogy a büntetőjog nem lehet megoldás mindenre, és a szigorítás nem megoldás, és akár új tényállások bevonása a büntető törvénykönyvbe sem megoldás.

Úgy látszik, hogy más esetekben, mint például a gyűlöletbeszéd, akkor rögtön a Btk.-t hívják segítségül. Én ebben egy kettősséget érzek, de nem szeretnék ebbe a vitába se belemenni, mert vannak itt sokkal érdekesebb dolgok, mint a gyűlöletbeszédnek a Btk.-ban való elhelyezésének az igénye vagy jogossága, vagy nem. Ugyanis az indokolás, a törvényjavaslat indokolása - Répássy Róbert egyébként ezt is már pedzegette - arra vonatkozik, hogy volt egy kerethatározat, amelynek kapcsán arra hivatkozik az Európai Unió, hogy nem építettük be a magyar jogba, de hogyha elolvassuk az indokolást, gyakorlatilag ez megtörtént. Tehát formálisan az uniós jognak a magyar jog megfelel, és ezt az indokolás írja le. Egyrészt arról az, hogy a magyar jogban nincsen benne vagy a magyar Btk.-ban nincsen benne, hogy a csoport szó a csoporthoz való tartozás alapján az egyéni sérelmet is érinti, leírja a javaslat, illetve önök írják le a részletes indokolásban, hogy ez már eddig is így volt, és a joggyakorlat arra utalt, hogy bizony, ha valakit egy csoporthoz való tartozása miatt sérelem ér, akkor ebbe beleértették a hatályos jogszabályt. Akkor minek módosítani? Csak azért, mert az Európai Unió egy piloteljárást indított? Vagy nem lehetne az Uniót vagy a Bizottságot esetleg meggyőzni?

Hozzáteszem, és ezt a jelen lévő államtitkár asszonytól is szeretném kérni, ha elérhető, mert én

nem találtam meg a piloteljárási anyagát, tehát hogy pontosan a Bizottság anyagában mi található, és ezt ha el tudják juttatni, akkor az megkönnyítené a dolgunkat, mert az interneten ez nem volt fellelhető, vagy nekem nem sikerült meg a kollégáimnak. Tehát itt pontosan idézik a számát, nem ismételném meg, mert államtitkár asszony tökéletesen tudja, hogy miről beszélünk, de ha ezt el lehetne olvasnunk, akkor előrébb járnánk a dolog megfejtésében.

Tehát a csoporthoz való tartozásnál leírják, ahogy elmondtam, hogy már benne van a hatályos jogszabályban, illetve tulajdonképpen, amit szó szerint elvár az Európai Unió, az eddig is úgy szerepelt a magyar jogban. Tehát a gyűlöletre uszítás kifejezés benne szerepelt; az másik kérdés, hogy a bírói joggyakorlat ezt részben átalakította vagy kialakított egy megfelelő jogalkalmazást, az Alkotmánybírói gyakorlatát is hozzávéve.

Tehát ez egy kikristályosodott gyakorlat. És most azért, hogy ezt a gyakorlatot megváltoztassuk, beleveszünk egy másik kategóriát, az erőszakra uszítást, ami elméletileg egy szigorúbb kategória lenne, de hogy ezáltal majd akkor a bírói gyakorlat is ketté fog válni. Vagyis miről van szó? Egyszerűen megfogalmazva arról van szó, hogy az Európai Unió Bizottsága, az Európai Bizottság nemcsak a magyar jogszabályokat, a tételes jognak az átültetését várja el, hanem beleszól abba, hogy a tételes jog alapján a magyar bírói gyakorlat és az Alkotmánybírói gyakorlat hogyan dönt abban, hogy a magyar jogszabályokat hogyan kell alkalmazni.

Innentől kezdve, és ezt pedzegette Répássy államtitkár úr is, talán azt mondta, hogy elvi jelentőségű a határozat, ez még oké is, egyet tudok érteni, de ő azt mondta, hogy szép példája annak, hogy hogyan szól bele, illetve hogy az uniós jog hogy írja felül a magyar alkotmányos gyakorlatot - nagyjából ezt fogalmazta meg. Hát, ez nem szép példa; ez arra egy nagyon jó indokolás, hogy milyen elképesztő és egyébként jogszabályokon túlterjeszkedő módon próbál az Európai Unió Bizottsága a magyar alkotmányos rendbe beavatkozni, mert nem elég nekik, hogy az átültetést nyomon követik, ők a bírói gyakorlatra szeretnének nyomást gyakorolni. Ilyenkor hol a bírói függetlenség? - feltenném a kérdést.

Gyakorlatilag, mondjuk ki, az Európai Bizottság a magyar bíróságok munkáját kritizálta, hogy azok hogy alkalmazzanak egy olyan jogszabályt, amely egyébként már így is megfelel az Unió elvárásainak. Innentől kezdve az elvi él, amit Répássy Róbert is mondott, számomra nem szép példaként, hanem egy gyalázatos és visszautasítandó gyakorlatként szerepel - mert akkor a jövőben majd egyéb bírósági döntésekben is az Európai Unió úgy gondolja, nemcsak hogy véleményt nyilváníthat, hanem beleszólhat? A magyar Alaptörvényt és az Alkotmánybírói gyakorlatát felülírhatja?

Hogyha ez önöknek szép, akkor lehet, hogy nem egy filmet néztünk - ahogy szokták mondani - a moziban. Én azt hallottam tegnap miniszterelnök úrtól,

hogy itt harc van, élet-halál harc van Brüsszelle szemben. Akkor ezeken a frontokon is folytatni kéne a harcot, és nem kellene az első piloteljárásra visszavonulót fújni. Tudom, persze, ez nem egy olyan fontos kérdés, amelyben a Fidesz a '18-as választási győzelmét megalapozni látja, de attól még ez, egyet-érték, egy nagyon fontos elvi jelentőségű gyakorlat, és egyébként példa arra, valóban igaz, hogy hogyan írja felül az összes magyar jogszabályt és egyébként az Alaptörvényt is, és továbbmegyek, a kialakult, a rendszerváltás óta kialakult alkotmánybíróági gyakorlatot az Unió és annak a Bizottsága.

(15.50)

Úgyhogy ennek a figyelembevételével és azt is hozzátéve, hogy az indoklás számomra csak megerősíti ezeket a kételyeket, hiszen egyrészt alátámasztja - nem ismétlem meg -, hogy miért felel meg formálisan a jelenlegi jogszabály is a Bizottság elvárásainak, illetve a kerethatározat elvárásainak, illetve elmondja azt is, illetve leírják a részletes indoklásban, hogy gyakorlatilag a közrend elvont veszélyeztetése az, amin túl szeretnének lépni - erről már volt szó -, és a köznyugalom megzavarására alkalmas mód, amit önök mint jogalkotók, mint többségi jogalkotók elvárnának, hogy ebbe a tényállásba épüljön bele. Akkor miért nem írták bele? Nincsen benne.

Ha a részletes indoklásban az szerepel, hogy a javaslat a rendelkezés részévé teszi a köznyugalom megzavarására alkalmas módon történő elkövetést a gyűlöletre uszítás esetében, akkor miért nem írták bele? Ezt bele lehetett volna írni a Btk. 332-be. Nem teszük meg arra hivatkozással - én kerestem is, hogy akkor valamin átsiklottam, vagy hol van ez a rendelkezés -, utána gumijogszabályként hivatkoznak rá, hogy egyébként a Btk. számos rendelkezést tartalmaz, amely alapján egyes magatartások csak akkor büntethetők, ha azokat a köznyugalom megzavarására alkalmas módon fejtették ki, ezért nem okoz jogalkalmazási problémát. Hát, köszönjük szépen. Attól, hogy ezt beleírják a részletes indoklásba, és úgy gondolják, hogy ez majd egyrészt a bíróságokat sem köti, másrészt meg a Btk.-nak egyéb részeire utalással ez majd minden bíróság számára teljesen egyértelmű lesz, hogy hogyan kell alkalmazni, illetve a köznyugalom megzavarását is elvárják, ez megint szerintem nemcsak jogalkotói feledékenység és hanyagság, hanem azt kell mondjam, egyfajta tudatos porhintés, és el akarják hitetni azzal, aki a részletes indoklást olvassa, hogy valóban el szeretnék várni a köznyugalom megzavarását. Ha nem így történik, a bíróság máshogy dönt, ha a bírósági gyakorlat máshogy alakul ki, az meg már senkit nem fog érdekelni, a cél megvolt, de ha valójában meglett volna, akkor beleírták volna a Btk.-ba.

Összegezve, mert jómagam is ennél a résznél akadtam fenn, és tényleg a gyűlöletre uszítás tényállásától elrugaskodva magát az elvet szeretném visz-

szautasítani, bíztam volna benne, hogy a Fidesz is ezt megteszi, a Fidesz-KDNP-képviselők megteszik, hogy itt mindenféle kerethatározattal a magyar bíróságok gyakorlatába beavatkozzon az Európai Unió, ezen túl persze a legtöbb részben a javaslat támogatható rendelkezéseket tartalmaz, mert ki ne támogatná azt, hogy végrehajtási eljárás határon túlnyúló módon is folytatható legyen.

Itt nem devizahiteles végrehajtási eljárásokra, hanem korrekt, egyébként a javait kereső állampolgárok igényeire kell gondolni, illetve az európai elfogatóparancs kibocsátásának a lehetősége szélesedik, önmagában ez is támogatható, a távmeghallgatás a büntetőeljárásokban a szakértőkre nézve, erre sem lehet azt mondani, hogy problémás lenne, vagy akár a vagyonelkobzás körének kiterjesztése, bár itt a politikusbűnözés kategóriáját hiába keressük. De maradjunk a jogszabálynál, önmagában az, hogy egyéb szervezett bűnözési formákra is kiterjesztik, ez önmagában még szintén támogatható lenne.

Csak nekem az az óriási problémám, amit elmondtam, hogy aki erre a javaslatra szavaz, az elfogadta azt, hogy az Unió egy mélyebb beleszólást akar nemcsak Magyarország törvényhozásába, hanem Magyarország törvénykezésébe is. Tehát a bírósági joggyakorlat alakulását is szeretnék Brüsszellel befolyásolni, ami számomra teljesen elfogadhatatlan, aztán lehet, hogy a fideszes képviselőtársainknak ez egy szép, jövőben követendő gyakorlat, azt is hozzátevé, és ezt is hallhattuk, hogy ez önmagában az Alkotmánybírószéket, a magyar Alkotmánybírószéket nem kell hogy kötelezze.

Természetesen az Alkotmánybírószékben, főleg úgy, hogy önök nem sietnek kibővíteni a létszámát, 11 fővel kell működni 15 helyett, és javarészt fideszes pártkatonákkal van feltöltve, ezért én nem „tartok” attól, hogy az Alkotmánybírószék ellenállna a fideszes kívánalmaknak. De ha az Alkotmánybírószék gyakorlatát, a rendszerváltás óta több mint két évtizedes gyakorlatát nézzük, akkor igenis felháborító, hogy az EU-t hívják segítségül, hogy az Alkotmánybírószéket lenyomják.

Ezen kellene elgondolkozni, és ezt a javaslatot szerintem elvi élel kellene kivenni, és lehet, hogy egy másik törvényjavaslatba kellene betervezni máshogyan és akár egy tényállás átírásával, de nem erre a kerethatározatra (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.*) és az Unióra hivatkozással. Köszönöm. (*Taps a Jobbik padsoraiból.*)

ELNÖK: A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most kétperces hozzászólásra van lehetőség. Elsőként megadom a szót Répássy Róbert képviselő úrnak.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Staudt Képviselő Úr! Nem a kötekedés kedvéért mondom, de ön félreértette, pontosabban, csak az egyik felét hallotta meg az én érveimnek. Én azt mondtam, hogy magam is megle-

pódtém azon, hogy egy uniós jogharmonizáció apróján, egy piloteljárás miatt kerül ez a Btk.-módosítás ide, a Ház elé. De azt is mondtam, hogy megítélésem szerint az Alaptörvény negyedik módosítása óta, az Alaptörvény hatályos szövege szerint egy újfajta felfogásra van lehetőség, tehát arra van lehetőség, hogy az Alkotmánybíróság megváltoztassa a felfogását a gyűlöletbeszéd büntetőjogi tényállásával. Mondhatnám, mindegy is, hogy miért került most ez elé, de valójában megér egy próbát, egy kísérletet, hogy a bíróságok, a büntetőbíróság és az Alkotmánybíróság megváltoztatja-e a gyakorlatát - egyrészt.

Másrészt pedig el kell hogy szomorítsam, mert a magyar bíróságokra nagyon komoly befolyást gyakorol az Európai Unió joga, mert az Európai Unió jogát közvetlenül lehet a magyar bíróságok előtt alkalmazni, sőt van egy úgynevezett előzetes döntéshozatali eljárás, amelyben a magyar bíróság a luxemburgi bírósághoz fordulhat és megkérdezi tőle, hogy az előtte lévő ügyben vajon hogyan kell alkalmazni az uniós jogot. Tehát azt akartam ezzel mondani, hogy bármennyire is szeretjük vagy nem szeretjük, az uniós jognak sokkal nagyobb a hatása annál, mint ahogyan azt képzeljük, az uniós csatlakozásunk és különösen a lisszaboni szerződés óta ennek közvetlen hatása van a magyar állampolgárok életére.

Ami szokatlan, az a büntetőjogba való belépés, de ritka is általában a büntetőjogi tárgyú uniós jogi normák... - tehát a kötelezően alkalmazandó jogi normák között ritka is a bűnügyi, büntetőjogi tárgyú (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.*), inkább polgári jogi tárgyúak vannak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kétperces hozzászólásra Staudt Gábor képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Nem lett tisztább a kép, tisztelt Répássy Róbert képviselőtársam. Nem mindegy, hogy miért módosítjuk. Ha önök behoznak egy előterjesztést, hogy írjuk át a Btk.-t, vitatkozzunk a gyűlölet-bűncselekményekről, rendben van, vitatkozzunk. Ez a magyar Országgyűlésnek a legitim döntése. De ha ezt az Európai Unió úgy írja elő egy kerethatározatban, hogy egyébként a magyar jogszabályok formálisan, teljes egészében megfelelnek annak, amit az Európai Unió elvár, és az Európai Bizottság a magyar joggyakorlatot kritizálja, és nemcsak a bírói gyakorlatot, hanem az Alkotmánybíróság által több mint két évtizeden keresztül kikristályosított joggyakorlatot kritizálja, és önök ezért hozzák be és módosítják, úgy már teljesen más a gyerek fekvése, ahogy mondani szokás.

Ha külön behoznák, rendben van. Vitatkozzunk, azt nem mondom, hogy a végeredményt támogatni tudjuk, attól függ, hogy mit hoznának be, de hogy lefekszenek a Bizottságnak egy olyan témában, amiben nem kellene, mert erre vonatkozó kötelezettség nincs, és egyébként ha már az uniós jogi kötelezett-

ségeknél vagyunk, azt is elmondanám, ha felhozta, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás nem arra vonatkozik, hogy az Unió bírósága a magyar jogszabályokat értelmezze. Csak az uniós jogszabályokat értelmezheti.

Ebben az esetben viszont arról van szó, hogy a magyar jogszabályok értelmezését végzi el a Bizottság, még csak nem is az Európai Unió Bírósága. Tehát ha látott ilyet, hogy hogyan kell feltenni a kérdéseket, amikor egy magyar bíróság az uniós bírósághoz fordul, betegesen ügyvelnek arra, hogy csak az uniós jogszabályok értelmezését kérhetik az uniós bíróságtól, az uniós bíróság vissza is dobná, ha a magyar jogszabályok értelmezését kérné a magyar bíróság tőlük. Tehát azt kell mondjam, ebben az esetben sajnos túlterjeszkedünk, és egy olyan elvi döntéshez járulunk hozzá, amely Magyarország szuverenitását igenis csorbítja. Köszönöm. (*Taps a Jobbik padsoraiból.*)

(16.00)

ELNÖK: További kétperces hozzászólás nincs, így Gúr Nándor képviselő úrnak adom meg a szót normál időkeretben.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Államtitkár úr, büntetőjogi tárgyú törvényeknek a jogharmonizációjáról van szó, itt a képviselőtársaim gyakorlatilag a gyűlöletbeszéd kérdéskörét többfajta megközelítésben körbeírták, ezért én ezzel nem kívánnék foglalkozni.

Sokkal inkább három dolgot említenék meg nagyon röviden. Az egyik, az előjában egy kérdés, amire valószínűsíthetően nem kapok majd kielégítő választ, de azt szeretném megtudni, hogy miért mindig, nemcsak ennek a törvénynek, törvénytervezetnek a tárgyalása kapcsán, hanem általában mindig, amikor jogharmonizációs törvényekről van szó, amikor nemzetközi együttműködések, EU-s kérdéseket érintő szabályozásokhoz kapcsolódó törvényekről van szó, akkor az utolsó pillanatokban esik be a Ház falai közé ez a történet. Miért kell mindig kívárni a legvégét ezekben a dolgokban? Az elmúlt hat esztendőben nagyon sok, számtalan ilyen esettel találkoztunk szembe.

A másik két dolog, amit mindenképpen meg szeretnék említeni, ez már nem formai, inkább tartalmi tekintetű. Gyakorlatilag úgy látom, hogy jogállaminak látszó szabályozások mögött egyre kevésbé jogállami bűnüldözési gyakorlat érvényesül Magyarországon vagy húzódik meg emögött. Mondhatok számtalan példát is rá, amit úgy érzékelek, hogy ennek a kinyilatkoztatásnak a megerősítését szolgálja. Ügyészség vonatkozásában teszem, például a politikai hatalmat, mert önök, amit gyakorolnak, azt nem tudom másként nevezni, mint hatalomnak, a politikai hatalom számára kellemetlennek tűnő ügyeket gyakorlatilag folyamatában halasztják vagy

éppen elutasítják, nem foglalkoznak vele. Itt volt például a népszavazás kezdeményezésének az ügye, kopaszok, Nyakó, ismert a történet. Itt volt, a tegnapi nap folyamán foglalkozott vele a parlament, Mengyi Rolandnak az ügye.

A sajtóban történő megjelenéseket követően történtek meg gyakorlatilag az ügyészség részéről lépések. De lehetne itt a Vizoviczki-Kubatov-féle levél kezelésének a dolgait is szóba hozni. Ezernyi ilyen típusú történet az, ami megjeleníthető lenne.

*(Az elnöki széket Jakab István,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

Miért kell kialakuljon az az érzet az emberek sokaságában, amit mondtam, hogy a jogállaminak látszó szabályozás mögött egyre kevésbé jogállami bűnüldözési gyakorlat húzódik meg? Nem kellene ezen változtatni?

És ha a másik részét nézem a történetnek, ami arról szól, hogy ennek a jogharmonizációs törvénytervezetnek a keretei között például a kiterjesztett hatályú vagyonekobbzás - azt hiszem, az 54. § - és az 57. §-ban pedig az európai elfogatóparancs újraszabályozása megjelenik, akkor azt mondom, hogy ezek szerintem rendben vannak. Csak nem az a lényeg, hogy a jogalkotás tekintetében valami elfogadásra kerül, hanem az, amiről Bárándy képviselőtársam is beszélt, hogy ennek a szükségszerű érvényesülése megvalósul-e, hogyan, miképpen valósul meg.

Tehát az alapvetések tekintetében kellene szerintem változást eszközölni, nemcsak a jognak a szabályozása vonatkozásában, hanem annak az érvényesítése tekintetében is. Elnök úr, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Köszöntöm képviselőtársaimat, folytatjuk munkánkat.

Kérdezem, hogy az adott napirend keretében kíván-e még valaki felszólalni. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, az általános vitát lezárom.

Megadom a szót Vízkelety Mariann államtitkár asszonynak, amennyiben szólni kíván. *(Jelzésre:)* Államtitkár asszony, öné a szó.

DR. VÍZKELETY MARIANN igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Csak néhány mondatban reagálnék az itt elhangzott felvetésekre. Először is szeretném megköszönni a jelen lévő képviselőknek azokat a javaslatokat és felvetéseket, amelyek itt, a vitában elhangzottak. Én ezt úgy értékelem, hogy ez alapvetően támogató és építő szándékú hozzászólás és értékelés volt.

Bárándy képviselő úr felvetésével kapcsolatban annyiban igaz van Bárándy képviselő úrnak, hogy 2010 novemberéig kellett volna eleget tenni a jogharmonizációs kötelezettségnek, azonban nem telt el ez a hat év eredménytelenül, hiszen állandó kommunikációban voltunk a Bizottsággal. A közösség tagjai

elleni erőszaknak a Ptk. 216. §-ában van előkészületi magatartása, azonban lényeges körülmény, hogy ez egy olyan erőszakos jellegű magatartás, amely nem a köznyugalom elleni, hanem az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmény. A Staudt Gábor képviselő úr által felvetettekkel kapcsolatban, ami a Btk. 332. §-ára irányuló módosítást illeti, természetesen a piloteljárás anyagára vonatkozó anyagot továbbítani fogjuk.

Úgyhogy köszönöm szépen még egyszer az elhangzottakat, és remélem, hogy támogatni fogják a javaslatot. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár asszony. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk.

Most **napirend utáni felszólalások** következnek. Napirend utáni felszólalásra jelentkezett Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló. Megadom a szót ötperces időkeretben.

KISSNÉ KÖLES ERIKA nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Spoštovani Predsednik, Spoštovane Poslanke in Poslanci! Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Hölgyek és Urak!

Szlovének és magyarok itthon és Szlovéniában több helyszínen emlékeznek a szlovénség, a magyarországi szlovénség, a XX. századi magyar és szlovén irodalmi világa és néprajza, művelődéstörténete, a Vas megyei kulturális világ, közélet szempontjából is jelentős alkotóra, Pável Ágostonra születésének 130. és korán bekövetkezett halálának 70. évfordulóján.

A magyarországi szlovénség első tudós kutatója néprajztudós, nyelvész, fordító, író, költő, tanár és ember volt. Örökös alkotásvágyának belső türelmetlenségétől hajtott, rendkívül sokat dolgozó, derűs, céltudatos: „két nép hű fia”, ahogy Illyés Gyula nevezte, két nép kultúrájának szolgálatára áldozta életét.

Vashidegkúton, a mai Szlovénia Cánkóvá nevű falujában - nem messze a magyar-osztrák-szlovén határtól - született az egykori Vas vármegyében, az Osztrák-Magyar Monarchiában szlovén szülők gyermekeként. Gyermekkorra emlékeztet a hazai szlovénség sorsára. Kis gimnazistaként jött a szlovén Rába-vidékre, az alig pár éve működő szentgotthárdi gimnáziumban az alsó négy évfolyamot látogatta, majd Szombathelyen, a premontrei gimnáziumban végezte a felső négy évet.

Származása, élete, sorsa és tudós gondolkodása révén több mint egy évszázada felismerte a kettős identitástudatban rejlő lényegét, hogy nem meghasonlás, de az individuum számára belső többlet, életének, létbiztonságának alapérzése az egy anyanyelvhez, anyanemzethez ragaszkodás, ugyanakkor az otthont adó ország, annak nyelve, kultúrája, népe iránti tisztelet, szolgálat, a két haza értékeinek erősítése tudással és munkával. A nemzetiségi lét

alapvetése ez, a kis nemzetiségek megmaradásának feltétele.

Pável Ágoston egyetemi tanulmányai után Magyarország mellett kötelezte el magát. A magyarlatin szak mellé több szláv nyelv elmélyült tanulmányozásával összehasonlító szláv nyelvészetből bölcsészdoktori címet szerzett. A magyarországi szlovének nyelvének, a korban használatos a vend nyelvnek beható vizsgálata és leírása is ehhez kapcsolható. Szlovéniségével, szülőföldjéhez fűződő örök szeretetével is kiválóan össze tudta egyeztetni a magyar irodalom értékeinek feltárását, közvetítését irodalmárként és tanárként Tordán, Dombóváron és Szombathelyen, illetve egyetemi tanárként is.

A vasi megyeszékhelyen megszerezte a Vasvármegyei Múzeum könyvtárát, megalapítva ezzel a Berzsenyi Könyvtár elődjét. Felleltározta a Szombathelyi Múzeum anyagát, aztán a muraszombati múzeumét, megakadályozva, hogy azt elvigyék onnan, ahová tartozik. Vonzódása a néprajzi értékek feltáráshoz és gyűjtéséhez vezetett a szombathelyi múzeumfalú létesítésének ötletéhez. A Vasi Szemle helytörténeti folyóirat is Pável Ágoston érdeme. Írásaival erősítette a kettős kötődés megváltásának és intenzív megélésének példáját.

Az „ezerszárnyú ember” tevékenységében kiemelt szerep jut a szlovén és a magyar nép értékei kölcsönös megismertetésének.

(16.10)

A Rába és a Mura közötti vidék szellemi és anyagi műveltségének értékeit kívánta feltárni, a hazai szlovénység vonatkozásában a népi építészeti, a nyílt tűzhelyű konyhák, rigászás, tők-, köles- és hajdinatermesztés kutatása mellett nyelvészként nyelvünk hangtani elemeit is vizsgálta.

A szlovén széppróza, Ivan Cankar műveinek magyarra fordítása is erősíti a népek találkozását az évmilliók országútjain, hiszen együttműködni azzal tudunk, szeretni azt tudjuk, akit ismerünk. Mert hiszen „nem ismerjük egymást eléggé. Ez érdektelenségre, hűvös nemtörődömségre, sőt fölényes, de oktalan lekicsinylésre vezet.” - mondta Pável. Költői munkáiból a szlovén Murántúl, a szülőföld múlhatatlan szeretete sugárzik, „az Istenadta rög” iránti rajongás, amelyhez „zarándok áhítattal” tért vissza mindig mindenünnen.

Pável munkáját ma még nem kezeljük méltó módon, több fogékonyságot kellene munkája iránt mutatnunk. Honismeret-, népismeretórák anyaga, nyelvészeti tematika, regionális kultúra témakörben érettségi tétel kellene hogy legyen a két nép hűségese fia. Bizom abban, hogy az évforduló élenkbenben ráirányítja országunk figyelmét a tudós alkotóra.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Hvala za vašo v ljudno pozornost! (Taps.)

ELNÖK: Köszönöm, szószóló asszony. Tisztelt Országgyűlés! Szintén napirend utáni felszólalásra

jelentkezett Lukács László György képviselő úr, Jobbik-képviselőcsoport. Megadom a szót ötperces időkeretben.

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Egy olyan ügyről szeretnék beszélni, egy valójában választókerületi ügyről, ami úgy tűnik, hogy csak egy kis területet érint, illetve összességében két uniós pénzfelhasználást, illetve uniós pénzzel történő bánásmódot vesz górcső alá, azonban egy sokkal nagyobb térségnek az ügyét jelenti, illetve sokkal nagyobb kihatása is lehet. Azért fogalmaztam a címben úgy, hogy Tisza-tavi és hogy defekt, mert mind a kettő ügy, mind a kettő uniós pénzfelhasználás valamilyen módon nem egész, nem kerek, valami hibát rejt magában. Ráadásul az egyik egy biciklisüggyel is kapcsolatos.

Rögtön az első témával kezdve, egy a Tisza-tó uniós pénzeinek felhasználását kompletten áttekintő projekt részeként találhatunk rá a Tisza-tavi Kerékpáros Centrum ügyére. A Tisza-tavi Kerékpáros Centrum Tiszafüreden található, rögtön a főút mellett, ami egyébként csak azért is tűnik fel az embernek, mert a város képébe, a táj képébe oda nem illő módon lett odaépítve.

Egy három-, talán négyemeletes, a tervek szerint biciklivel is körbeciklizhető épület, illetve hát biciklivel is fel lehet rá hajtani. Rögtön ebben a projektben több probléma is adódott, nemcsak a kivitelezés és az építkezés során voltak gondok, hanem a befejezési dátum után is folyamatos felújítási problémák voltak, folyamatos újítgatások voltak. Saját szemem láttára kétszer kellett kívülről újrameszeli, újramázolni mindent és ismételtlen átadni, ami természetesen remek alkalom volt a helyi választókerületi fideszes politikusnak, hogy háromszor, sőt negyedjére is átadhassa ismételtlen ezt az uniós beruházást.

De ami az egésznek a leghalhatatlanabb, illetve leghallatlanabb módja, az az, hogy májusra határidőre nem üzemelt, bár átadásra került, és úgy tűnt, hogy minden tökéletesen működik, nemhogy májusra, júliusra sikerült üzembe helyezni, hiszen olyan problémák akadtak, hogy nemcsak hogy üzemeltetőt nem találtak rá, hanem egyes elmondások szerint még magát az áramvételezési lehetőséget sem igazán építették ki ebbe az egyébként turistáknak szánt épületbe.

Aztán következtek a további gondok, merthogy nem igazán találtak túlságosan komoly funkciót ennek az épületnek, sőt valójában az lett volna a funkciója, hogy kerékpárral fel lehetett volna az épület tetejére egy kilátóba kerékpározni, viszont úgy építették meg, hogy életveszélyes ennek a használata kerékpárral. Így hát most átadás után le is kellett zárni ezt a kerékpáros részt, úgyhogy pontosan az a funkció, amire tervezték, az most már kihasználhatatlan, és ott meredezik a Tisza-tó, illetve a Holt-Tiszának a partján gyakorlatilag egy olyan épület,

amelyet képtelenség kihasználni. Ez az ügy is jól mutatja, hogy milyen meredek felhasználásai vannak az uniós pénzeknek.

De ha áttérünk egy másik, szintén Tiszafüredet, de inkább már az egész Tisza-tavi régiót érintő ügyre, az a komplex Tisza-tó-fejlesztésnek egy nagyon érdekes szelete. Ugyanis a komplex Tisza-tó-fejlesztésben a Tisza-tavi fejlesztési összegekből 6,6 milliárd forintot arra használtak fel, egyébként méltányolható és okos indokokkal, hogy magát az egész Tisza-tavi medret helyrehozzák, és abban a víznek a járását, illetve az élővilág megközelíthetőségét, sőt az egész ökoszisztémának a fenntarthatóságát biztosítják. Ezt úgy érték el, hogy számottevő munka mellett kotorták magát a területet, ami egyébként egy bizonyos alacsony vízszinten van télen, majd feltöltésre kerül a tavaszi-nyári időszakra. Nos, erről a kotrásról úgy döntöttek, hogy azért, hogy veszélyes hulladékként ne kelljen deponálni, tehát elhelyezni máshová az itt kikotrandó iszapot, ezekből kis szigeteket építenek.

Ezeket a kis szigeteket azonban a víz folyása szétmosta, mert nem kell hozzá mérnöknek lenni, elég, ha az ember valamilyen folyópartra homok, illetve fövény társaságában letelepszik, és nézi, hogy hogy viszi el a hordalékot és egyéb dolgokat a víz, hát ugyanígy jártak ezek az iszapszigetek, amiket kialakítottak: a víz teljesen szétmosta őket. Mindenfajta támfal, illetve erősítés nélkül, gyakorlatilag a télen kikotort anyagot tavasszal és nyáron már ismételtelen a mederben lehetett találni, így hát sem élőhelyeket nem lehet belőle létrehozni, sem szebbé nem vált tőle a Tisza-tó, gyakorlatilag 6,6 milliárd forintot, ha úgy tetszik, visszamosott a Tisza, illetve a Tisza-tó a saját területére.

Mindkét ügy arra erősít rá, hogy az uniós pénzeket bizony lehetne okosabban is felhasználni. Ha megnézzük ezeknek a településeknek, akár Tiszafürednek vagy a túloldali Kiskörének, Abádszalóknak, illetve Poroszlónak is az esetét, bőségesen ráfért volna az uniós fejlesztési pénz másra is, sokkal jobban fel lehetett volna ezekben a rossz térségekben, nehéz helyzetben lévő térségekben használni ahelyett, hogy defektes programokba, használhatatlan kerékpároscentrumokba és szanaszét hordódó iszapba ölik ezeket a pénzeket.

Mindenkit felhívunk arra, ha uniós pénzekről van szó, akkor észszerűen és tisztességesen szíveskedjenek azokat kezelni. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Szintén napirend utáni felszólalásra jelentkezett Z. Kárpát Dániel képviselő úr, Jobbik-képviselőcsoport: „Meddig még?” címmel. Megadom a szót ötperces időkeretben.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tegnap Tállai államtitkár úrnál érdeklődtem, hogy mi vár a kilakoltatás előtt állókra,

milyen sorsot szán nekik a kormányzat. Államtitkár úr a rá jellemző kioktató stílusban próbált lehűteni, nem engem, hanem igazából a mögöttem álló szavazókat a tekintetben, hogy ha valaki egy úgynevezett devizahiteles szerződést megköt, hát ne várja el senki tőle, hogy ne vállalja azért a felelősséget. No, mi sem ezt várjuk el, hanem egész egyszerűen azt, hogy a felvételtörvény és a Fidesz-kormány átváltási árfolyama közötti százmilliárdokat ne a bankok számára írja jóvá a kormányzat, ahogy tette, és ne a magyar családokon verje le, mert ennek eredménye szó szerint az utcán jön velünk szembe összetört családok és elképesztő családi drámák képében.

A mai napon egy 85 éves dédmama állt a Parlament előtt és demonstrált, aki tavaly februárban elmondása szerint bízott a forintosításban és abban, amit Varga Mihály, illetve Rogán Antal állított, miszerint minimum 20 százalékot fog csökkenni a törlesztőrészletük, és megkönnyítik helyzetüket azok a kormányzati intézkedések, amelyek a rendezés irányába mutatnak. Ezzel szemben az idős hölgy most felváltva tüntet tudomásom szerint a Kúria, a Parlament és egyéb intézmények előtt azért, mert kilakoltatás előtt állnak a családtagjai. Tehát nem-hogy a részleteket illető könnyítés nem következett be, de az idős hölgy 85 éves letére tüntetésre, demonstrációra kényszerül.

Hozzá szeretném tenni: igen érdekesnek tartom, hogy a rend őrei, nyilván parancsot teljesítve, tehát nem az egyszerű rendőröket hibáztatva, de azért mégiscsak átkutatták, megmotozták az idős hölgyet, és megkérdezték ottléte okáról. Az én szememben igen drámai egy olyan ország képe, ahol a dédimamaktól kell rettegnie a hatalomnak, és egész egyszerűen érthetetlen az, hogy miért kell azt a hölgyet vegzálni, aki családjával 6 millió forintot vett fel 2007-ben lakáscélra azért, hogy a két dédunokának ne a szüleivel kelljen egy szobában élni.

Lány és fiú unokákról van szó, tehát esetükben ez nem biztos, hogy egészséges lett volna hosszú távon. Végül, hogy ne a szülőikkel egy szobában lakjon a két gyerek, és mindkettőnek legyen egy - hangsúlyozom - 9 négyzetméteres kis szobája, azt a megoldást választották, hogy hitelt vesznek fel. 38 ezer forint volt kezdetben a törlesztőrészletük, amit húsz évre vettek fel, és ezt fizetni is tudták volna, de a devizaárfolyam elszállása következtében 2010 után, az Orbán-kormány hatalomra kerülése után törlesztőrészletük összege 70 ezer forintra kúszott fel szépen lassan, ez pedig már-már teljesíthetetlen kiadást jelentett a családnak.

(16.20)

Tehát a 6 millió forintra eddig összesen 7 millió forintot fizettek vissza, és még ezen kívül 12 milliót kellene visszafizetniük. Ez az összeg pedig még emelkedhet is, még 11 év van hátra ugyanis a futamidőből. Tehát mire a 20 év lejár, elképzelhető, hogy

össességében 20-22 millió forintot kell visszafizetniük arra a 6 millióra, amiből egyszerűen a lakhatósukat szerették volna alapfokon rendezni.

Hozzáteszem, hogy ha a kormányzat nyitott lett volna egy állami háttérű otthonteremtési és bérlakásépítési programra, lehet, hogy ez a problémás helyzet nagyon sok ezer család esetében elő sem állt volna. De az, hogy ennek a néninek a Parlament elé kelljen jönni demonstrálni, azért, hogy a dédunokákat ne lakottassák ki, egész egyszerűen elképesztő látéletet állít ki a mostani Orbán-kormány által családbarátnak nevezett kabinet működéséről, arról a Magyarországról, amit önök teremtettek számunkra. Igen fontos - most a kormánypárti padsorok felé fordulok, hiszen kormánypárti képviselő elvétele tartózkodik csak ilyenkor a teremben, de a jegyzőkönyvben bízunk azért és a történelem szavában, hogy megmarad, nem csak a jegyzőkönyvben, de talán kicsit szélesebb körben is az, hogy a családbarátnak nevezett kormány regnálása idején, idén március óta több mint 1500 esetben fogatosítottak kilakoltatást.

Ez az adat többszöröse a korábbinak, magyar családok tömegeit kívánják szétzúzni. És a következő időszakban 15 ezer lakás vár árverésre. Ezek közül 3500-at már meg is próbáltak elérni, csak egészen egyszerűen nem volt rá vevő. És a helyzet az, hogy több mint 140 ezer ember van abban a cipőben, hogy nagyon nehezen vagy nem tudja teljesíteni állítólagos hitelének a törlesztését. Ezen személyek legalább fele pedig tökéletesen elvesztette az esélyét arra, hogy az egyenlőtlen, igazságtalan banki kondíciók mellett bármikor is vissza tudja szerezni eredeti élethelyzetét, eredeti családi állapotát. Ki kell tehát mondani, hogy egy szociális katasztrófa helyzetbe vezetette ez a kabinet az országot, nem hajlandó ezt még csak belátni sem, a bankok oldalára állt állítólagos rendezésével.

Első lépésként tehát a kilakoltatási moratórium azonnali elrendelését követeljük, minden jóhiszemű és tisztességes magyar ember védelme érdekében. Azt követően pedig olyan igazságos rendezést szeretne a Jobbik elérni - és fog is elérni -, amelynek értelmében a bankok által elvett összegeket igenis visszaadjuk eredeti tulajdonosaik, a tisztességes magyar polgárok számára. Köszönöm a figyelmet. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Ugyancsak napirend utáni felszólalásra jelentkezett Gúr Nándor képviselő úr, MSZP-képviselőcsoport: „Emlékezés” címmel. Megadom a szót, képviselő úr, ötperces időkeretben.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Az emberek képviselete nagyon fontos, de hozzátehetjük rögtön, nagyon nem egyszerű dolog. Tapasztaljuk ezt mi is a politika színpadán, de főleg és legkiváltképp, azt hiszem, azok az érdekképviselők tapasztalják mindezt, akik a mindennapokban küzdenek meg az emberek jólétéért.

Ma Magyarországon - nyugodt lelkülettel mondhatom - még inkább nem egyszerű vagy még inkább nehéz érdekképviselést gyakorolni. Tett erről a Fidesz. Tett erről az elmúlt hat esztendőben, hiszen szült egy olyan munkatörvénykönyvet 2012. január 1-jével fogatosulva, amely gyakorlatilag a munkavállalók kiszolgáltatottságát megalapozta és megerősítette, amely az érdekképviselők védeltségét minimalizálta, és olyan helyzetet teremtett, ahol kézzelfogható hátrányokat szenvednek el az emberek. Mindegy, hogy miről beszélünk, pótlékok csökkentéséről vagy megszüntetéséről, kollektív szerződések keretei között például azon állami többségi tulajdonos cégeknél, ahol ez a helyzet fennáll; az alapvető törvénytől, a munka törvénykönyvétől pozitív értelemben való eltérés lehetőségének a megkuratításáról, vagy épp a leghátrányosabb helyzetű foglalkoztatottaknak a még hátrányosabb helyzetbe való hozataláról; a közfoglalkoztatottaknak a 47 ezer forintos bérezéséről, a szolgálati idejüknek a be nem számítási lehetőségéről a szabadság megállapításakor, vagy épp a gyermekek számának számba nem vételéről akár a szabadságok megállapításánál.

Ez a világ az, ami ma elénk tárulkozik, úgyhogy ma, aki szerepet vállal az érdekképviselés tekintetében, mondtam, igen nehéz feladatra vállalkozik, és nemcsak azért, mert a bérekért kell küzdenie, nemcsak azért, mert a foglalkoztatás növekedéséért - és nem statisztikai alapon, hanem a valóságban - kell küzdenie vagy éppen a jobb munkakörülményekért, hanem a kiszolgáltatottság elkerüléséért is küzdenie kell. A Fidesz falhoz nyomta az embereket, az emberek messze döntő többségét, de a szakszervezeti vezetőket is. Korlátok közé szorított sokakat az új sztrájk törvénnyel, és mondhatnánk még ezernyi példát. De a munkaadókat is kizsireli. Nekik egyetlen lehetőséggel ad többet, azzal, hogy a munkavállalóikról még eggyel - ha van módjuk és lehetőségük - több bőrt húzzanak le.

Ezen körülmények között tehát, ahol nem könnyű szakszervezeti vezetőként szerepet vállalni és az emberek érdekében cselekedni, nyilván egyre kevesebben törekednek erre az szerepre, ezért is fontosnak tartom megemlékezni itt a Parlament falai között is Pataky Péter munkásságáról, aki nem olyan régen elhunyt, amit csak szomorúsággal tudunk nyugtázni, megmásíthatatlan tényről van ugyanis szó. 65 évet élt, elragadta a halál. Elhunyt az MSZOSZ és a MaSZSZ korábbi elnöke. 40 év a szakszervezeti szférában; Fővárosi Művelődési Házban, szakszervezeti művelődési házban kezdte munkásságát, majd 1992 és 2004 közt az Érdekvédelmi Tanácsadó Szolgálat, az ÉTOSZ keretei között dolgozott. 2004-2006 között az MSZOSZ alelnökeként, majd 2006 után elnökeként tevékenykedett hosszú időn keresztül. Az utolsó években, '13 és '15 között pedig a MaSZSZ, a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnöke volt.

Pataky Péter integráló személyiség... - integráló személyiség volt, sajnos így kell mondanom. Gon-

dolgozása középpontjában mindig a dolgozó ember állt. Konstruktivitással, és ha kellett, akkor a konfliktusok vállalásával dolgozott az emberekért. Szakszerű volt, nem legyőzni akart, hanem sokkal inkább meggyőzni. Volt bátorsága bírálni a kormányt vagy épp a kormányokat. Mert jobbat akart, egész életében jobbat akart, s másoknak, azoknak, akik tesznek önmagukért, s dolgoznak.

Őszinte részvétellel és mély megrendüléssel búcsúzunk a magyar szakszervezeti mozgalom egyik

meghatározó személyiségétől. Nyugodj békében, Péter!

Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A napirend utáni felszólalások végére értünk. Megköszönöm munkájukat.

Az Országgyűlés reggel 9 órakor folytatja ülését. Az **ülésnapot bezárom**.

(Az ülésnap 16 óra 28 perckor ért véget.)

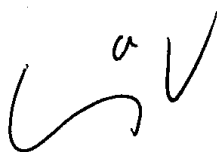
Földi László s.k.
jegyző

Gelencsér Attila s.k.
jegyző

Gúr Nándor s.k.
jegyző

Szávay István s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv
Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés főigazgatója
Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,
Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda
Budapest, V. Kossuth tér 1-3.
Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4
Telefon: 441-4222
Telefax: 441-4599
Nyomda: EUROTRONIK Zrt.
MINDEN JOG FENNTARTVA!
ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)
ISSN: 2064-8367 (Online)